

HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

BERETNING 1976 – 77

UNDERVISNINGÅRET 1. AUGUST – 31. JULI

KØBENHAVN 1978

HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

BERETNING 1976 – 77

UNDERVISNINGÅRET 1. AUGUST – 31. JULI

KØBENHAVN 1978

B. Stougaard Jensen

Un 08,3-131

Handelshøjskolen i København

Fabrikvej 7, 2000 København F.

Julius Thomsens Plads 10, 1925 København V.

Howitzvej 60, 2000 København F.

Rosenørns Allé 9, 1970 København V.

Nansensgade 19, 1366 København K.

Handelshøjskolen i København blev oprettet i 1917 af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse med det formål:

At bidrage til udforskningen af de økonomiske love og vekselvirkningsforhold, der er af afgørende betydning for erhvervslivets vilkår, og at give alle dem, der gennem en teoretisk uddannelse forud for eller sideløbende med deres praktiske uddannelse søger at dygtiggøre sig til ledende stillinger inden for erhvervslivet, et omfattende indblik i den viden og erkendelse, som den økonomiske forskning er nået til, og en grundig opøvelse i metode og selvstændig tænkning, således at de får de nødvendige forudsætninger for at kunne deltage i løsningen af de opgaver, det praktiske liv stiller dem overfor.

I medfør af lov af 26. maj 1965 blev Handelshøjskolen i København pr. 1. august 1965 omdannet til en selvejende institution, hvis driftsudgifter fuldtud dækkes af statskassen.

Indhold

I. Beretningsåret i hovedtræk.....	7
II. De organisatoriske rammer om højskolens virksomhed	11
III. De kollektive ledelsesorganer	30
IV. Lærerstab og administration	58
V. Censorer	89
VI. Studerende og eksaminer	95
VII. Den erhvervsøkonomiske doktorgrad.....	118
VIII. Det erhvervsøkonomiske licentiatstudium	122
IX. Tietgenprisopgaver.....	128
X. Handelshøjskolens bibliotek	134
XI. Institutter og Centreer ved det erhvervsøkonomiske fakultet.....	137
XII. Institutter ved det erhvervsproglige fakultet	191
XIII. Højskolens økonomi	202
XIV. Højskolens lokaler.....	204
XV. Stipendier og studielån	206
XVI. De Studerendes Råd	207
XVII. Organisationer med tilknytning til højskolen	213

I. Beretningsåret i hovedtræk

Det forløbne år har budt på et stort arbejdspress for både TAP'ere og lærere ved højskolen. En fortsat kraftig stigning af studerende i forbindelse med højskolens knaphed på lærer- og lokaleressourcer har givet rigeligt med opgaver for administrationen og kollegiale organer på forskelligt niveau i styrelsesstrukturen. Det har af og til knirket i systemet, men arbejdet er blevet fuldført – takket være den enkeltes gode indsats.

Efter en rekordtilgang på godt 3000 nye studerende var den samlede bestand ved undervisningsårets begyndelse på mere end 8000 studerende ved højskolens forskellige uddannelser, fordelt med 5000 ved økonomistudierne og 3000 ved de erhvervsproglige studier. Karakteristisk for kønsproportionen i de forskellige uddannelser var godt 9 % af økonomistuderende kvinder, medens godt 8 % af bestanden ved sprogstudierne var mænd.

En betydelig del af de studerende er deltidsstuderende. Ved økonomistudierne er således ca. 60 % indskrevet ved Handelshøjskolens diplomstudier, der følges jævnsides med normalt erhvervsarbejde, idet undervisningen er henlagt til morgen- og aftentimerne. Det giver en vældig høj udnyttelsesgrad af højskolens lokalemæssige faciliteter men stiller også krav om en betydelig fleksibilitet i anvendelsen af lærernes arbejdskraft.

Den fortsatte ekspansion i bestanden af studerende på de forskellige studietrin har forstærket den tendens til ændringer i undervisningsstrukturen, som allerede tidligere er blevet observeret. Udviklingen har medført en betydelig stigning i antallet af parallelle undervisningshold og en vækst i holdstørrelser, som særligt for de økonomiske studiers vedkommende er yderst betænkelig, men vanskelig at råde bod på som følge af knapheden på faste lærerstillinger inden for forskellige fagområder. Udviklingen i lærer/forskerstillinger har langt fra holdt trit med tilgangen af studerende på de forskellige trin.

Højskolens uddannelser er også i høj grad baseret på, at deltidslærere fra erhvervslivet, centraladministrationen m.v. tilfører undervisningen den faglige kvalitet, som praktisk ekspertise i behandlingen af problemerne indebærer. Med den givne knaphed på faste lærere har behovet for at knytte kvalificerede deltidslærere til undervisningen været større end nogensinde før.

I undervisningsåret har der således været ansat 313 deltidslærere som undervisningsassistenter ved de økonomiske studier, og 146 undervisningsassistenter ved de erhvervsproglige studier. Hertil kommer et stort antal eksterne lektorer ved såvel økonomi- som sprogstudierne.

Det siger sig selv, at de studieadministrative byrder og de pædagogiske opgaver i forbindelse med instruktion, tilrettelæggelse og samordning af studiefagene som påhviler højskolens faste lærere, er blevet en stadig større del af deres arbejdsbyrde.

Med de givne vilkår for undervisningen vil disse problemer fortsat gøre sig stærkt gældende. Et af konsistorium nedsat udvalg har overvejet mulighederne for at løse op for

dem, og har afgivet rapport med forslag om at søge bevilling til iværksættelse af et flerårigt didaktisk udviklingsarbejde med betydelige investeringer i undervisningsprogrammer og hjælpemidler. Rapporten er ikke færdigbehandlet af fakultetsstudienævnene, men vil indgå i overvejelserne omkring de forslag til studiereformer, som i øvrigt er blevet udarbejdet i løbet af det forløbne år.

Et udvalg har færdiggjort et flerårigt arbejde med forskellige forslag til reformer af H. A.-studiet. Udvalgets hovedtanker blev forelagt ved en studiestrukturkonference, som højskolen afholdt 29.-30. oktober 1976 med lærere og studerende samt repræsentanter for undervisningsministeriet, Foreningen af Danske Civiløkonomer, Handelshøjskolen i Århus m.fl. I løbet af foråret 1976 er forslagene færdiggjort fra udvalgets side og vil blive fremlagt til drøftelse i højskolens kollegiale organer m.v. i løbet af undervisningsåret 1977/78.

Det af undervisningsministeriet nedsatte landsudvalg for de samfundsvidenskabelige og sociale uddannelser har samtidig fremsat forslag til høring ved uddannelsesinstitutionerne om studiestrukturen, hvori man anbefaler mellemuddannelser på linie med den hidtidige H. A.-uddannelse som led i universiteternes samfundsvidenskabelige uddannelser. Handelshøjskolen har i sin svarskrivelse til landsudvalget gjort opmærksom på det igangværende reformarbejde ved højskolen og henstillet, at landsudvalget i sin betænkning vedrørende H. A.-reformen åbner mulighed for, at det planlagte forsøg med reformer af H. A.-uddannelsen ved Handelshøjskolen i København kan gennemføres.

Også andre forslag vedrørende studiereformer er ved at være færdige fra udvalgsbehandling. Det gælder forslag om gennemførelse af tillægsmoduler til H. D.-studierne, således at en H. D.-kandidat i en specialretning kan gennemføre fagstudier, som udbydes af andre specialretninger på betydelig kortere tid, end hvad normalt hengår til gennemførelse af 2. del af et diplomstudium. Ordningen er inspireret af de forslag og henstillinger, som undervisningsministeriet har fremsat for at lette beskæftigelsesmulighederne for de langvarige uddannelser om tilvalgsordninger, lettere overgang mellem de forskellige uddannelser m.v. Det forventes, at forskellige institutter i løbet af undervisningsåret 1977/78 vil kunne tilrettelægge sådanne undervisningstilbud inden for de hidtidige rammer for institutternes virksomhed.

Undervisningsministeriet har videre rettet henstilling til de videregående uddannelsesinstitutioner om så vidt gørligt at etablere såkaldte enkeltkursusordninger inden for de bestående undervisningsrammer med tilbud om deltagelse heri til andre end de ved de regulære uddannelser indtegnede studerende. Ideen er, at ledig kapacitet på et eller flere undervisningshold kan tilbydes personer, der har interesse og tilstrækkelige forudsætninger for at følge med, men som ellers ikke har ønske om eller muligheder for at gennemføre et regulært studium.

Højskolens kollegiale organer har tilsluttet sig ministeriets tanke om at åbne op for de videregående institutioners uddannelsesmuligheder gennem enkeltkurser men har samtidig understreget, at højskolens kapacitetsrammer i almindelighed er fuldt udnyttet gennem studieudbud for meget store hold, og at der inden for H. A.- og H. D.-uddannelserne til og med er tale om en overbelastning af kapaciteten. Højskolen har imidlertid arbejdet videre med at undersøge mulighederne for tilbud om enkeltkurser inden for mere afgrænsede områder, således bl.a. inden for cand. merc.-studiet. Det forventes, at der vil frem-

komme forslag fra visse faggrupper inden for cand. merc.-studiet om mulighederne for at udbyde enkeltkurser efter de af undervisningsministeriet skitserede retningslinier.

For første gang i højskolens historie blev adgangen til vore daguddannelser på såvel den økonomiske som den sproglige linie inddraget under den almindelige adgangsregulering som undervisningsministeriet har gennemført for alle højere uddannelser.

Handelshøjskolen fremførte over for undervisningsministeriet sine betænkeligheder ved at indføre begrænsninger i uddannelsesmulighederne for højskolens studerende, der ikke møder de beskæftigelsesvanskeligheder på arbejdsmarkedet, som gør sig gældende på forskellige områder for andre uddannelser. Højskolen pegede også på, at en adgangsregulering med sigte på en geografisk spredning ville være af ringe værdi, særligt for vore H.D- og andre deltidsuddannelser, hvor de studerendes mobilitet allerede er fastlagt af deres erhvervsmæssige beskæftigelse.

Som nævnt blev reguleringen for højskolens vedkommende begrænset til at omfatte nytilgangen til H. A.-studiet og tilgangen til de erhvervsproglige E. G.-dagstudier. Rammerne blev dog dimensioneret så tilpas rummelige, at alle ansøgte til disse studier kunne optages. Hele den forcerede reguleringsprocedure, der indebar tilmeldings- og fordelingsoperationer over et for hele landet fælles registreringsapparat gav dog anledning til et ekstraordinært stort arbejdspress på vore studiekontorer i sommermånederne og helt frem til det nye undervisningsårs begyndelse.

Den vanskelige beskæftigelsessituation for forskellige grupper af akademikere har naturligt nok øget de faglige organisationers interesse i at søge bestående beskæftigelsesmuligheder for medlemmerne fordelt så godt som muligt, bl.a. ved at afskaffe overarbejde for fastansatte lærere og at sikre, at det aftalemæssigt fastlagte timeloft for undervisningsassistenter på 500 arbejdstimer årligt overholdes. I de forhandlinger, som højskolen har ført med de faglige organisationer om disse spørgsmål, har man kunnet påpege, at højskolens faste lærere kun er blevet pålagt merarbejde i det omfang, hvor det har været nødvendigt for undervisningens forsvarlige varetagelse, og hvor det ikke har været muligt at få kvalificerede deltidslærere til at sikre undervisningens gennemførelse. Særligt på det erhvervsproglige område kan det ofte være vanskeligt at finde kvalificeret undervisningsassistance uden for den lærerstab, som er tilknyttet højskolen.

På baggrund af beskæftigelsessituationen og efter forhandlinger med ministeriet og de faglige organisationer er det imidlertid besluttet, at merarbejde for de faste lærere principielt må bortfalde, ligesom der sikres en kontrol med og om nødvendigt senere studiemæssige omlægninger af undervisningsassistenters arbejde, således at timeloftet for disse overholdes. Det er dog åbenbart, at man må forudse tilfældige og uforudselige ændringer i arbejdsopgaverne for den enkelte lærer, ligesom undervisningen ikke uden videre kan skæres ud i portioner på forskellige fagområder, der svarer til en rimelig udnyttelse af de pågældende læreres arbejdstid, eller en forsvarlig tilrettelæggelse af undervisningen.

Der må være plads for en rimelig fleksibilitet i systemet, hvis det ikke skal bryde sammen, og efter de førte forhandlinger med de faglige organisationer er der udtrykt forståelse herfor, ligesom det erkendes, at en dispensationsadgang kan være nødvendig, når andre muligheder for at sikre undervisningens forsvarlige varetagelse er udtømt.

Højskolens centrale administration pålægges stadig flere og stadig mere arbejdskrævende opgaver, samtidig med at den må søge at opretholde den servicegrad over for andre hovedområder, som forudsættes, og som ikke er blevet mindre arbejdskrævende under styrelseslovens regie. Udbygningen af den centrale administration må ske under hensyntagen hertil, og en analyse af arbejdsopgaverne og deres udvikling er påbegyndt, i første omgang i form af en organisationsbeskrivelse, som følges op af detailvurderinger. Der er foretaget en vis omlægning af studiekontorerne med henblik på at sikre en bedre service og arbejdskoordination, ligesom der herved er skabt muligheder for at starte op med de opgaver under en organiseret studie- og erhvervsvejledning, som undervisningsministeriet har pålagt de videregående uddannelsesinstitutioner at gennemføre.

Også højskolens budgetfunktion vil blive udbygget gennem ansættelse af en budgetkyndig medarbejder, som i samarbejde med studienævn og institutter kan etablere det aktivitetsmæssige grundlag for budgetterne og gennemføre den nødvendige opfølgings- og budgetkontrol. Der skulle dermed etableres et betydeligt sikrere og et mere fuldstændigt grundlag for de budgetforhandlinger mellem hovedområderne m.v., som hidtil har krævet mange og besværlige forhandlinger i de kollegiale organer.

I løbet af efterårsemestret 1976 blev de lokaler gjort klar til indflytning i Nansensgade 19, som højskolen opnåede bevilling til at leje umiddelbart før undervisningsårets begyndelse. Da disse lokaler var mindre anvendelige til holdundervisning, krævede det en stor indsats af det af konsistorium nedsatte lokale- og ressourcudvalg og adskillige forhandlingsrunder i de kollegiale organer, inden det lykkedes at få den kabale til at gå op, som bestod i en udflytning af adskillige økonomiske institutter for at give plads for det fornødne antal undervisningslokaler i højskolens hidtidige bygninger.

Efter at højskolen nu i det forløbne år har haft undervisnings-, forsknings- og mødeaktiviteter spredt over fem forskellige lokaliteter i byen, har de indhøstede erfaringer om spildtid, øgede transportomkostninger og andet besvær yderligere understreget det påtrængende behov for at finde frem til mere velegnede løsninger af højskolens lokalesituation, helt bortset fra de kortsigtede pladsproblemer, som vil melde sig hurtigt igen.

Lokale- og ressourcudvalget har foranstaltet undersøgelser af mulighederne for en samlet bebyggelse og iværksat udarbejdelse af skitser og overslag hertil med henblik på at få realitetsdrøftelser i gang med undervisningsministeriet snarest muligt om højskolens samlede placering på længere sigt.

Undervisningsministeriet har ved skrivelse af 27. maj 1977 tiltrådt oprettelse af handelshøjskoleafdelinger i Skive, Slagelse og Nykøbing Falster med henblik på korrespondentstudierne.

Årets Tietgen-Prisopgave, der udskrives af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse blev besvaret af Peter Neergaard, Institut for regnskabsvæsen, som har behandlet den menneskelige faktors betydning ved konstruktion af EDB-systemer og for systemernes effektivitet. Afhandlingen blev belønnet med guldmedalje.

Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse har også støttet en række andre aktiviteter inden for Handelshøjskolen og bl.a. ydet en betydelig støtte til studie- og forskningsrejser for lærere og studerende.

II. De organisatoriske rammer om højskolens virksomhed

Nedenfor gengives de love og de bekendtgørelser, der er blevet udfærdiget henholdsvis trådt i kraft, i løbet af beretningsperioden.

Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 43 af 31. januar 1977.

Bekendtgørelse om erhvervelse af doktorgraden

I henhold til § 2, stk. 3, nr. 3, i lov nr. 362 af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner som ændret ved lov nr. 328 af 10. juni 1976 fastsættes:

§ 1. Sager om erhvervelse af doktorgraden behandles efter reglerne i denne bekendtgørelse og under iagttagelse af de nærmere bestemmelser, der fastsættes i eller i henhold til hver enkelt institutions statut, jfr. § 27.

§ 2. Tildeling af doktorgraden på grundlag af en afhandling skal være udtryk for anerkendelse af, at den, der får graden tildelt, sidder inde med betydelig videnskabelig indsigt og modenhed og med sin afhandling har bragt videnskaben et væsentligt skridt videre.

§ 3. Universiteterne i København, Århus og Odense samt universitetscentre i Roskilde og Ålborg har ret til at tildele doktorgraden inden for de af følgende fagområder, der er repræsenteret på den enkelte institution. De, der har erhvervet doktorgraden inden for et fagområde, har ret til at betegne sig som anført ud for det enkelte fagområdes doktorgrad:

1. De teologiske fagområder.
Den teologiske doktorgrad – *doctor theologiae* (dr. theol.).
2. Det retsvidenskabelige fagområde.
Den juridiske doktorgrad – *doctor juris* (dr. jur.).
3. Det statsvidenskabelige fagområde.
Den statsvidenskabelige doktorgrad (*doctor politices* (dr. polit.).
4. Det økonomiske fagområde.
Den økonomiske doktorgrad – *doctor oeconomices* (dr. oecon.).
5. Det sociologiske fagområde.
Den sociologiske doktorgrad – *doctor scientiarum socialium* (dr. scient. soc.).
6. Fagområdet for statskundskab.
Doktorgraden i statskundskab – *doctor scientiarum politicarum* (dr. scient. pol.).
7. Det socialvidenskabelige fagområde.
Doktorgraden i socialvidenskab – *doctor rerum socialium* (dr. rer. soc.).
8. De lægevidenskabelige fagområder.
Den medicinske doktorgrad – *doctor medicinae* (dr. med.).

9. De humanistiske fagområder.
Den filosofiske doktorgrad – *doctor philosophiae* (dr. phil.).
10. De naturvidenskabelige fagområder.
Den naturvidenskabelige doktorgrad – *doctor scientiarum* (dr. scient.).
11. Det psykologiske fagområde.
Den filosofiske doktorgrad – *doctor philosophiae* (dr. phil.).
12. Det tekniske fagområde.
Den tekniske doktorgrad – *doctor technices* (dr. techn.).
13. Det erhvervsøkonomiske fagområde.
Den erhvervsøkonomiske doktorgrad – *doctor mercaturae* (dr. merc.).

Stk. 2. Den polytekniske Læreanstalt, Danmarks tekniske Højskole, har ret til at tildele den tekniske doktorgrad, og de, der har erhvervet denne doktorgrad, har ret til at betegne sig *doctor technices* (dr. techn.).

Stk. 3. Danmarks farmaceutiske Højskole har ret til at tildele den farmaceutiske doktorgrad, og de, der har erhvervet denne doktorgrad, har ret til at betegne sig *doctor pharmaciae* (dr. pharm.).

Stk. 4. Københavns Tandlægehøjskole og Århus Tandlægehøjskole har ret til at tildele den odontologiske doktorgrad, og de, der har erhvervet denne doktorgrad, har ret til at betegne sig *doctor odontologiae* (dr. odont.).

Stk. 5. Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole har ret til at tildele følgende doktorgrader, og de, der har erhvervet en af disse doktorgrader, har ret til at betegne sig som anført ud for hver doktorgrad:

1. Den veterinærvidenskabelige doktorgrad – *doctor medicinae veterinariae* (dr. med. vet.).
2. Den jordbrugsvidenskabelige doktorgrad – *doctor agronomiae* (dr. agro.).

Stk. 6. Danmarks Lærerhøjskole har ret til at tildele den pædagogiske doktorgrad, og de, der har erhvervet denne doktorgrad, har ret til at betegne sig *doctor paedagogiae* (dr. pæd.).

Stk. 7. Handelshøjskolen i København og Handelshøjskolen i Århus har ret til at tildele følgende doktorgrader, og de, der har erhvervet en af disse doktorgrader, har ret til at betegne sig som anført ud for hver doktorgrad:

1. Den erhvervsøkonomiske doktorgrad – *doctor mercaturae* (dr. merc.).
2. Den erhvervsproglige doktorgrad – *doctor linguae mercantilil* (dr. ling. merc.).

§ 4. Hvis en afhandling, der er indleveret til en højere uddannelsesinstitution, efter sit indhold ikke klart kan henføres under et af de fagområder, der er nævnt i § 3, afgøres det ved forhandling mellem de kollegiale organer, der kan komme i betragtning, jfr. § 5, stk. 3, hvor sagen skal behandles, samt hvilken doktorgrad der skal tildeles. Kan der ved forhandlingen ikke opnås enighed, træffer konsistorium afgørelsen.

Stk. 2. Konsistorium kan endvidere i enkelte tilfælde godkende, at der tildeles en anden af institutionens doktorgrader end den, der følger af § 3. Beslutningen meddeles forfatteren, der herefter eventuelt kan trække afhandlingen tilbage.

§ 5. Enhver, der inden for det nærmest vedkommende fagområde har erhvervet licentiatgraden, aflagt magisterkonferens eller bestået kandidateksamen, har ret til at indlevere en afhandling eller en flerhed af afhandlinger, jfr. § 6, stk. 1, med henblik på erhvervelse af en af de doktorgrader, der er nævnt i § 3.

Stk. 2. Den enkelte højere uddannelsesinstitution fastsætter nærmere regler om, hvilke forudgående eksaminer m.v. der normalt forudsættes for erhvervelse af de forskellige doktorgrader.

Stk. 3. Konsistorium kan efter indhentet udtalelse fra det kollegiale organ, der i henhold til institutionens statut behandler sager om tildeling af doktorgrader, tillade andre end dem, der er omfattet af stk. 1 og 2, at indlevere en afhandling til forsvar for doktorgraden.

§ 6. Doktorgraden tildeles på grundlag af en enkelt afhandling eller flere afhandlinger, der er beslægtede i emnekreds eller metode, og som er indleveret med henblik på erhvervelse af en bestemt doktorgrad. Hvad der er fastsat om en enkelt afhandling, gælder, hvis der ikke er anført andet, også en flerhed af afhandlinger, der samlet er indleveret til bedømmelse.

Stk. 2. Hvis en afhandling indleveres til en højere uddannelsesinstitution, hvor der ikke er ansat nogen fagkyndig inden for det faglige område, som afhandlingen vedrører, kan den normalt ikke tages under bedømmelse. Konsistorium kan dog i særlige tilfælde godkende, at en sådan afhandling tages under bedømmelse.

§ 7. Ved indleveringen af afhandlingen skal forfatteren skriftligt erklære, om afhandlingen enten i samme eller i mere eller mindre afvigende skikkelse eller en anden afhandling, som har berøring med den, tidligere har været indleveret til samme eller en anden højere uddannelsesinstitution til bedømmelse med henblik på erhvervelse af doktorgraden eller licentiatgraden eller som prisopgavebesvarelse, og i så fald med hvilket resultat.

Stk. 2. Hvis forfatteren allerede har erhvervet en doktorgrad på grundlag af afhandlingen på en anden højere uddannelsesinstitution, kan afhandlingen ikke tages under bedømmelse.

§ 8. Hvis en afhandling, der helt eller delvis er resultat af et gruppearbejde, er indleveret til bedømmelse for doktorgraden, skal der afkræves medforfatteren eller medforfatterne erklæring om omfanget og karakteren af den indleverende forfatters andel i arbejdet, idet doktorgraden tildeles på grundlag af dennes egen videnskabelige indsats.

§ 9. Den enkelte institution træffer bestemmelse om, på hvilke sprog afhandlingen kan være affattet.

Stk. 2. Afhandlingen skal ved indleveringen være ledsaget af en sammenfattende redegørelse for de forskningsresultater, som forfatteren mener at have opnået. Der kan fastsættes nærmere bestemmelser om karakteren af den sammenfattende redegørelse ved indlevering af en flerhed af afhandlinger.

Stk. 3. Hvis afhandlingen er affattet på et fremmed sprog, skal den sammenfattende redegørelse være affattet på dansk. Hvis afhandlingen er affattet på dansk, skal den sammenfattende redegørelse være affattet på et fremmedsprog efter institutionens nærmere bestemmelse.

§ 10. Efter indleveringen af afhandlingen skal et antal eksemplarer af denne under hele sagens behandling være til rådighed for det kollegiale organ, der behandler den.

§ 11. Til at bedømme en indleveret afhandling nedsætter det kollegiale organ, der behandler sagen, et bedømmelsesudvalg på normalt 2 eller 3 og højst 5 medlemmer.

Stk. 2. Medlemmerne af udvalget skal enten være professorer inden for fagområdet eller personer, der må anses for at besidde en faglig indsigt på et tilsvarende niveau. Medlemmerne udpeges så vidt muligt blandt institutionens nærmest fagkyndige videnskabelige medarbejdere og lærere. Hvis en videnskabelig medarbejder eller lærer, der tilkaldes af et andet hoved- eller fagområde end det, hvorunder den videnskabelige medarbejder eller lærer hører, ikke erkender nødvendigheden af sin medvirken, forhandler de kollegiale organer om vedkommendes pligt til at indtræde i udvalget. Hvis der ikke opnås enighed ved forhandlingen, træffer konsistorium afgørelsen.

Stk. 3. Ingen kan deltage i bedømmelsen af en afhandling, når der foreligger omstændigheder, der er egnet til at vække tvivl om den pågældendes upartiskhed.

Stk. 4. Bedømmelsesudvalgets nedsættelse og sammensætning skal snarest meddeles forfatteren, der inden 8 dage skriftligt kan gøre indsigelse mod udvalgets sammensætning. Hvis der fremkommer indsigelse, skal sagen behandles på ny.

Stk. 5. Et udvidet bedømmelsesudvalg, jfr. §§ 15 og 16, består normalt af det først nedsatte udvalgs medlemmer suppleret med indtil yderligere to fagkyndige, således at udvalget får et ulige antal medlemmer. Såfremt et medlem undtagelsesvis ikke ser sig i stand til at fortsætte som medlem af udvalget, kan det besluttes, at en anden fagkyndig indtræder i hans sted. Efter udvidelsen af udvalget finder stk. 4 på ny anvendelse. Udvidelse af et udvalg kan kun ske én gang.

Stk. 6. Kun medlemmerne af bedømmelsesudvalget kan deltage i arbejdet.

§ 12. Bedømmelsesudvalget afgiver en motiveret skriftlig indstilling om afhandlingens antagelse til forsvar for doktorgraden eller om dens forkastelse til det kollegiale organ, som har nedsat udvalget. Hvis der er uenighed i udvalget om bedømmelsen, afgiver medlemmerne indstilling enkeltvis eller gruppevis.

Stk. 2. Indstilling fra et bedømmelsesudvalg skal foreligge senest 8 måneder efter udvalgets nedsættelse, hvis der ikke i det enkelte tilfælde godkendes en længere frist.

Stk. 3. Hvis en indstilling, der er afgivet af et bedømmelsesudvalg, giver mangelfuld vejledning eller er behæftet med væsentlige formelle mangler, sendes indstillingen tilbage til udvalget med anmodning om omarbejdelse eller rettelse af de formelle fejl.

§ 13. Efter modtagelse af den endelige indstilling fra bedømmelsesudvalget sender det kollegiale organ snarest indstillingen til forfatteren af afhandlingen.

Stk. 2. Hvis indstillingen eller – i tilfælde af delt indstilling – en af indstillingerne konkluderer i afhandlingens forkastelse, kan forfatteren indtil 3 uger efter modtagelsen skriftligt fremføre sine bemærkninger til indstillingen. Hvis der fremsættes sådanne bemærkninger, skal bedømmelsesudvalget have lejlighed til at kommentere disse, inden sagen behandles i det kollegiale organ.

§ 14. Det kollegiale organ træffer på grundlag af bedømmelsesudvalgets indstilling beslutning om en afhandlings antagelse til forsvar for doktorgraden eller om dens forkastelse efter de bestemmelser, der er fastsat i §§ 15 og 16.

Stk. 2. Medlemmer af et bedømmelsesudvalg, som ikke samtidig er medlemmer af det kollegiale organ, indkaldes med mindst 14 dages varsel til det møde, hvor indstillingen skal behandles. De deltager i drøftelserne uden stemmeret.

§ 15. Når der foreligger en énstemmig indstilling fra bedømmelsesudvalget, skal sagen behandles på følgende måde:

1. En indstilling om afhandlingens antagelse er vedtaget, hvis ikke mindst $\frac{2}{3}$ af de stemmeberettigede stemmer imod. Hvis mindst $\frac{2}{3}$ af de stemmeberettigede stemmer imod indstillingen, skal afhandlingen behandles i et udvidet bedømmelsesudvalg.
2. En indstilling om afhandlingens forkastelse kan vedtages ved simpel stemmeflerhed blandt dem, der deltager i afstemningen. Hvis indstillingen ikke vedtages, skal afhandlingen behandles i et udvidet bedømmelsesudvalg.

Stk. 2. Når der foreligger en flertalsindstilling og en mindretalsindstilling, skal sagen behandles på følgende måde:

1. En flertalsindstilling om afhandlingens antagelse kan vedtages ved simpel stemmeflerhed blandt dem, der deltager i afstemningen. Hvis indstillingen ikke vedtages, skal afhandlingen behandles i et udvidet bedømmelsesudvalg.
2. En flertalsindstilling om afhandlingens forkastelse er vedtaget, hvis mindst $\frac{2}{3}$ af de stemmeberettigede stemmer for indstillingen. Hvis indstillingen ikke vedtages, skal afhandlingen behandles i et udvidet bedømmelsesudvalg.

Stk. 3. Hvis lige mange af bedømmelsesudvalgets medlemmer har indstillet til antagelse og til forkastelse, skal afhandlingen behandles i et udvidet bedømmelsesudvalg.

Stk. 4. I stemmetallet medregnes ikke blanke stemmer.

§ 16. Når der foreligger en énstemmig indstilling fra et udvidet bedømmelsesudvalg, skal sagen behandles på følgende måde:

1. En indstilling om afhandlingens antagelse er vedtaget, hvis ikke $\frac{4}{5}$ af de stemmeberettigede stemmer imod.
2. En indstilling om afhandlingens forkastelse kan ikke underkendes.

Stk. 2. Når der foreligger en flertalsindstilling og en mindretalsindstilling fra et udvidet bedømmelsesudvalg, skal sagen behandles på følgende måde:

1. En flertalsindstilling om afhandlingens antagelse er vedtaget, hvis ikke mindst $\frac{2}{3}$ af de stemmeberettigede stemmer imod.
2. En flertalsindstilling om afhandlingens forkastelse er vedtaget, hvis ikke $\frac{4}{5}$ af de stemmeberettigede stemmer imod.

§ 17. Når en afhandling antages til forsvar, skal forfatteren drage omsorg for, at eksemplarer af den kan erhverves, og den skal efter institutionens nærmere bestemmelse foreligge tilgængelig mellem 2 og 4 uger før forsvaret finder sted.

Stk. 2. Der skal afleveres 1 eksemplar af afhandlingen til Det kgl. Bibliotek, 1 eksemplar til Statsbiblioteket i Århus og 1 eksemplar til hovedbiblioteket for institutionen.

§ 18. Forfatteren af en afhandling, der er antaget, kan forinden afhandlingens frigivelse, jfr. § 17, foretage rettelser i den med samtykke af formanden for det kollegiale organ, sagen hører under.

§ 19. Forsvarshandlingen er offentlig og ledes af formanden for det kollegiale organ, som sagen hører under, eller en anden videnskabelig medarbejder eller lærer, som formanden har udpeget dertil.

Stk. 2. Til at fungere som officielle opponenter beskikkes to af bedømmelsesudvalgets medlemmer. Under særlige omstændigheder kan dog andre fagkyndige beskikkes som officielle opponenter.

Stk. 3. Eventuelle uofficielle opponenter må melde sig til den, der leder forsvarshandlingen, inden handlingens begyndelse. Lederen af forsvarshandlingen kan dog lade senere anmeldte opponenter få ordet, men uden at fratage tidligere anmeldte opponenter deres forrettigheder.

Stk. 4. Hvis doktoranden ønsker det, kan der gives ham ret til at indlede forsvarshandlingen med en forelæsning af indtil ½ times varighed, hvori der gives en oversigt over afhandlingens emne og de forskningsresultater, der er fremlagt til bedømmelse.

Stk. 5. Der gives i almindelighed hver af de officielle opponenter højst 1 ½ time og hver uofficiel opponenter højst ¾ time, heri indbefattet den tid, doktoranden behøver til at give svar. Den tid, der gives opponenterne, kan dog efter omstændighederne indskrænkes eller udvides. Hele forsvarshandlingen må højst vare 6 timer.

Stk. 6. Forsvarshandlingen skal foregå på dansk, norsk eller svensk, medmindre der af det kollegiale organ gives tilladelse til at anvende et andet sprog.

Stk. 7. Efter forsvarshandlingen afgiver de officielle opponenter indberetning om, hvorvidt de finder, at forsvaret har været fyldestgørende.

Stk. 8. Hvis en indberetning, jfr. stk. 7, giver mangelfuld vejledning eller er behæftet med væsentlige formelle mangler, kan den sendes tilbage til opponenterne med anmodning om omarbejdelse eller rettelser af de formelle fejl.

§ 20. Efter indstilling fra det kollegiale organ kan konsistorium under særlige omstændigheder godkende, at den mundtlige forsvarshandling skal bortfalde.

§ 21. Efter at de officielle opponenter har afgivet indberetning, skal sagen af det kollegiale organ, der træffer beslutning, behandles på følgende måde:

1. Hvis de officielle opponenter begge har anset forsvaret for fyldestgørende, skal doktorgraden tildeles doktoranden, medmindre undervisningsministeriet, direktoratet for de videregående uddannelser, giver tilladelse til, at sagen gøres til genstand for fornyet behandling.
2. Hvis de officielle opponenter begge har anset forsvaret for ufyldstgørende, kan doktorgraden kun tildeles doktoranden, hvis ⅔ af dem, der deltager i afstemningen, stemmer herfor. I stemmetallet medregnes ikke blanke stemmer.

3. Hvis der foreligger en delt indberetning fra opponenterne, skal doktorgraden tildeles, hvis ikke $\frac{2}{3}$ af de stemmeberettigede stemmer imod.

§ 22. Tildelingen af doktorgraden sker ved udstedelse af et diplom, som affattes efter institutionens nærmere bestemmelse.

§ 23. Doktorer har ret til at holde forelæsninger – *jus docendi* – på den institution, der har tildelt dem doktorgraden.

§ 24. Æresdoktorgrader kan tildeles forskere, der skønnes i den grad at have gjort sig videnskabeligt fortjent, at det findes naturligt, at hædre dem med den højeste videnskabelige grad. Æresdoktorer har ret til at anvende de betegnelser, der er anført i § 3, med tilføjelse af *honoris causa* (h.c.).

§ 25. Doktorer, herunder æresdoktorer, har ret til at bære en ring med en plade, som erhverves på institutionen, og hvori der er præget et minervahoved omgivet af en laurbærkrans.

Stk. 2. Doktorer i teologien har ret til at bære den særlige dragt, der er omhandlet i § 5 i forordning af 13. marts 1683.

§ 26. Enhver, der inden for de naturvidenskabelige fagområder har erhvervet den filosofiske doktorgrad, har efter ikrafttrædelsen af denne bekendtgørelse ret til at betegne sig *doctor scientiarum* (dr. scient.), hvis de ønsker det.

§ 27. Inden for rammerne af bekendtgørelsen fastsætter den enkelte institution nærmere regler for erhvervelse af doktorgraden.

§ 28. Direktoratet kan i særlige tilfælde godkende fravigelser fra bekendtgørelsens bestemmelser.

§ 29. Bekendtgørelsen træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende. Direktoratet kan træffe fornødne overgangsbestemmelser.

§ 30. Følgende bestemmelser ophæves:

1. Bekendtgørelse nr. 484 af 10. november 1972 om erhvervelse af doktorgraden på universiteterne.
2. Bekendtgørelse nr. 95 af 12. februar 1973 om den tekniske doktorgrad.

3. Bekendtgørelse nr. 88 af 16. marts 1971 om den farmaceutiske doktorgrad.
4. Anordning nr. 60 af 18. marts 1965 om den odontologiske doktorgrad.
5. Bekendtgørelse nr. 426 af 26. august 1969 om doktorgrader ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.
6. Anordning nr. 350 af 12. oktober 1966 om den pædagogiske doktorgrad ved Danmarks Lærerhøjskole.
7. Anordning nr. 458 af 23. december 1965 om den erhvervsøkonomiske doktorgrad ved Handelshøjskolen i København.

Undervisningsministeriet, den 31. januar 1977.

P.M.V.

Bj. Brynskov.

/Ida Dybdal.

Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 188 af 10. maj 1977.

Bekendtgørelse om nordisk tentamensgyldighed

I henhold til § 2, stk. 3, nr. 2, i lov nr. 362 af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner som ændret ved lov nr. 328 af 10. juni 1976 fastsættes følgende:

§ 1. For studerende fra Finland, Island, Norge og Sverige kan de højere uddannelsesinstitutioner i Danmark godkende eksaminer m.v. i disse lande som helt eller delvist ækvivalente med tilsvarende uddannelseselementer i danske højere uddannelser. Godkendelse kan herefter gives af eksaminer, dele af eksaminer, prøver i enkelte faglige discipliner og tilfredsstillende gennemførte studieenheder iøvrigt, der er bestået eller gennemført på højere uddannelsesinstitutioner i Finland, Island, Norge og Sverige.

Stk. 2. Godkendelser efter stk. 1 vedrører ikke spørgsmålet om adgang til studier på danske højere uddannelsesinstitutioner for statsborgere fra Finland, Island, Norge eller Sverige. Herom henvises til de gældende bestemmelser om optagelse ved de højere uddannelsesinstitutioner i Danmark.

§ 2. Udgangspunktet for godkendelse efter § 1 er den på det tidligere uddannelsessted fastsatte normerede studietid med tilhørende prøver m.v.

Stk. 2. De højere uddannelsesinstitutioner i Danmark skal i videst muligt omfang godkende tidligere studier som svarende til studier i Danmark af samme omfang og på samme niveau.

§ 3. Indplaceringen i det danske studieforbånd skal ske således, at det danske uddannelsessted til sin tid kan påtage sig ansvaret for at udstede bevis for de gennemførte studieenheder.

Stk. 2. Indplaceringen bør så vidt muligt ske således, at den samlede studietid bliver den i Danmark normerede.

§ 4. De højere uddannelsesinstitutioner kan efter meddelelse af godkendelse i henhold til § 1, jfr. § 2, og indplacering i dansk studieforløb, jfr. § 3, i fornødent omfang tilrettelægge en individuel studieordning for den studerende.

§ 5. De højere uddannelsesinstitutioner i Danmark kan give studerende forhåndstilsagn om godkendelse af eksaminer, prøver m.v., som agtes aflagt eller gennemført ved finske, islandske, norske eller svenske højere uddannelsesinstitutioner.

§ 6. For en studerende, der er optaget ved en dansk uddannelsesinstitution i henhold til de herom gældende bestemmelser, jfr. § 1, stk. 2, og som senere agter at fortsætte sin uddannelse ved en finsk, islandsk, norsk eller svensk højere uddannelsesinstitution, kan de højere uddannelsesinstitutioner i Danmark afholde sådanne prøver, som den studerende er forberedt til, og som kræves ved det nye uddannelsessted. Findes en sådan prøve ved den danske uddannelsesinstitution, skal den aflægges efter de herom gældende regler.

§ 7. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juni 1977.

Stk. 2. Samtidig ophæves følgende bestemmelser:

- 1) Anordning nr. 220 af 1. juli 1955 om skandinaviske studerendes adgang til at underkaste sig prøver ved Københavns og Århus universiteter.
- 2) Bekendtgørelse nr. 296 af 13. juli 1965 om nordisk tentamensgyldighed inden for de filosofiske, humanistiske og matematisk-naturvidenskabelige fakulteters fagområder.
- 3) Anordning nr. 395 af 24. juli 1969 om nordisk tentamensgyldighed.
- 4) Bekendtgørelse nr. 326 af 10. juli 1970 om nordisk tentamensgyldighed inden for det retsvidenskabelige fagområde.
- 5) Bekendtgørelse nr. 327 af 10. juli 1970 om nordisk tentamensgyldighed inden for det erhvervsøkonomiske fagområde.

Undervisningsministeriet, den 10. maj 1977.

Ritt Bjerregaard.

/Ida Dybdal.

Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 257 af 7. juni 1977.

**Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om den almene
erhvervsøkonomiske eksamen og den erhvervsøkonomiske kandidateksamen
på Handelshøjskolen i København**

I bekendtgørelse nr. 630 af 6. december 1973 om den almene erhvervsøkonomiske eksamen og den erhvervsøkonomiske kandidateksamen på Handelshøjskolen i København foretages følgende ændringer:

1. I § 2, *stk. 1*, udgår: »og« og indsættes efter »nationaløkonomi«: »og i kulturhistorie eller psykologi«.

2. I § 2, *stk. 2*, ændres »3« til: »4«.
3. I § 2 indsættes som *stk. 4*:
»*Stk. 4.* Fritaget for deltagelse i de i *stk. 1* omhandlede øvelser i kulturhistorie eller psykologi er den, der har bestået den almindelige filosofiske prøve ved et af universiteterne.«.
4. I § 3, *stk. 1*, udgår: »Kulturhistorie eller psykologi 1 mundtlig prøve«.
5. I § 3 ophæves *stk. 4* og i *stk. 5*, der bliver *stk. 4*, indsættes efter »højere handelseksamen«: », økonomisk retning«.
6. I § 4, *stk. 1*, ændres »de i § 2 omhandlede prøver« til: »de i §§ 2 og 3 omhandlede øvelser og prøver«.
7. I § 4, *stk. 2*, ændres »Mundtlig prøve i kulturhistorie eller psykologi« til: »Øvelser i kulturhistorie eller psykologi«.
8. § 4, *stk. 4, 1. og 2. pkt.*, affattes således:
»Den, der har bestået en erhvervsøkonomisk diplomprøve (HD), har uden at have deltaget i de i § 2 omhandlede øvelser i erhvervs- og samfundsbeskrivelse og i kulturhistorie eller psykologi samt aflagt den i § 3 omhandlede prøve i erhvervs- og samfundsbeskrivelse adgang til at deltage i de i § 5, *stk. 1*, omhandlede øvelser i statistik og databehandling samt i de 4 seminarøvelserækker i erhvervsøkonomi. Den studerende må dog forud for påbegyndelsen af det semester, i hvilket han indstiller sig til de afsluttende prøver, have tilendebragt sin deltagelse i øvelserne i erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ligesom han må have deltaget i øvelserne i kulturhistorie eller psykologi og her mindst have opnået karakteren 6.«.
9. § 6, *stk. 1, 1. pkt.*, affattes således:
»De afsluttende prøver under den almene erhvervsøkonomiske eksamen omfatter:«.
10. I § 6 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:
Stk. 2. Den afsluttende prøve i erhvervsret med speciale aflægges efter 4., 5. eller 6. semester efter højskolens bestemmelse.«.
Stk. 2 og 3 bliver herefter *stk. 3 og 4*.
11. I § 7, *stk. 4*, ændres »§ 6, *stk. 2*,« til: »§ 6, *stk. 3*,«.
12. I § 7, *stk. 5, 1. pkt.*, ændres »§ 6, *stk. 3*,« til: »§ 6, *stk. 4*,«.

Undervisningsministeriet, den 7. juni 1977.

P.M.V.
V. Hammer.

/Ida Dybdal.

Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 292 af 13. juni 1977.

**Bekendtgørelse om optagelse ved den almene erhvervsøkonomiske
uddannelse og ved det erhvervsproglige grundstudium,
2 sprog ved handelshøjskolerne**

I henhold til § 10 i lov om handelshøjskoler, jfr. lovbekendtgørelse nr. 355 af 24. juni 1971, til § 2, stk. 3, nr. 1, i lov nr. 362 af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner som ændret ved lov nr. 328 af 10. juni 1976 samt til § 1, stk. 1, og § 2 i lov nr. 315 af 10. juni 1976 om adgangregulering ved videregående uddannelser fastsættes:

- Kapitel 1. Adgangsgrundlag (betingelser med hensyn til eksamen m.v.).
- Kapitel 2. Optagelsesområder og studieskift.
- Kapitel 3. Særlige bestemmelser om optagelse under adgangsbegrænsning.
- Kapitel 4. Fremgangsmåden ved ansøgning og optagelse.
- Kapitel 5. Klage og dispensation.
- Kapitel 6. Ikrafttræden og overgangsbestemmelser.

Kapitel 1. Adgangsgrundlag (betingelser med hensyn til eksamen m.v.).

§ 1. Ved den almene erhvervsøkonomiske uddannelse og det erhvervsproglige grundstudium, 2 sprog ved Handelshøjskolen i København og Handelshøjskolen i Århus samt ved handelshøjskoleafdelingerne optages ansøgere, der opfylder betingelserne for optagelse til disse uddannelser, jfr. bekendtgørelse om adgang til det almene erhvervsøkonomiske studium og det erhvervsøkonomiske kandidatstudium ved handelshøjskolerne og bekendtgørelse om betingelser for adgang til handelshøjskolernes erhvervsproglige studier.

Kapitel 2. Optagelsesområder og studieskift.

§ 2. Den almene erhvervsøkonomiske uddannelse og det erhvervsproglige grundstudium, 2 sprog ved Handelshøjskolen i København, Handelshøjskolen i Århus og handelshøjskoleafdelingerne fordeles på følgende *optagelsesområder*:

Handelshøjskolen i København:

- 1. Den almene erhvervsøkonomiske uddannelse.
- 2. Det erhvervsproglige grundstudium, 2 sprog.

Handelshøjskolen i Århus:

- 1. Den almene erhvervsøkonomiske uddannelse.
- 2. Det erhvervsproglige grundstudium, 2 sprog.

Slagelse Handelsskole:

Det erhvervsproglige grundstudium, 2 sprog.

Handelsskolen i Nykøbing F.:

Det erhvervsproglige grundstudium, 2 sprog.

Handelshøjskoleafdelingen i Odense, Tietgenskolen:

Det erhvervsproglige grundstudium, 2 sprog.

Handelshøjskoleafdelingen i Sønderborg:

1. Den almene erhvervsøkonomiske uddannelse.
2. Det erhvervsproglige grundstudium, 2 sprog.

Handelshøjskoleafdelingen i Kolding:

Det erhvervsproglige grundstudium, 2 sprog.

Handelshøjskoleafdelingen i Varde (samt Handelshøjskoleafdelingen i Esbjerg).

Det erhvervsproglige grundstudium, 2 sprog.

Skive Handelsskole:

Det erhvervsproglige grundstudium, 2 sprog.

Handelshøjskoleafdelingen i Herning:

1. Den almene erhvervsøkonomiske uddannelse, 1. års undervisning.
2. Det erhvervsproglige grundstudium, 2 sprog.

Ålborg Handelshøjskoleafdeling:

Det erhvervsproglige grundstudium, 2 sprog.

Stk. 2. Optagelse ved HD-uddannelsen og det erhvervsproglige grundstudium i ét sprog sker uafhængigt af bestemmelserne i denne bekendtgørelse.

§ 3. Undervisningsministeriet fastsætter hvert år inden den 15. april antallet af optagelsespladser ved hvert optagelsesområde/deloportagelsesområde (jfr. stk. 3) på grundlag af dels udtalelser fra handelshøjskolerne (afdelingerne) og de faglige landsudvalg for henholdsvis de samfundsvidenskabelige og de humanistiske uddannelser, dels foreliggende materiale fra udvalget vedrørende arbejdsmarkedsprognoser for langvarigt uddannede.

Stk. 2. Handelshøjskolerne (afdelingerne) skal have indsendt deres udtalelser *inden 1. december* det foregående år.

Stk. 3. Hvis kapacitetsforhold eller andet begrundet det, kan direktoratet for de videregående uddannelser inden for det samlede antal pladser ved et optagelsesområde godkende fastsættelse af – eller efter forhandling med vedkommende handelshøjskole (afdeling) fastsætte – et antal optagelsespladser særskilt for en eller flere uddannelser eller fag (*deloptagelsesområde(r)*).

§ 4. Optagelse sker ved et optagelsesområde under ét. Er der fastsat deloptagelsesområde(r) efter § 3, stk. 3, sker dog optagelse ved de enkelte deloptagelsesområder for sig og optagelse ved resten af optagelsesområdet under ét.

§ 5. Studieskift, herunder valg af nyt fag, kan foretages frit inden for det enkelte optagelsesområde. Er der fastsat deloptagelsesområde inden for dette, kan studieskift mellem deloptagelsesområdet og det øvrige optagelsesområde ligeledes ske frit, medmindre direktoratet efter forhandling med vedkommende handelshøjskole (afdeling) fastsætter særlige regler herom. En handelshøjskole (afdeling) kan fastsætte, at studieskift uden ny optagelse kun kan ske inden en bestemt dato.

Stk. 2. Studieskift til en uddannelse under et andet optagelsesområde kan kun ske gennem ny optagelse, efter bestemmelserne om optagelse på det pågældende optagelsesområde. Dog kan en studerende på den almene erhvervsøkonomiske uddannelse, der har

gennemført studier svarende til mindst 2 års uddannelse og herunder bestået normerede prøver, skifte til samme uddannelse ved en anden institution, hvis denne har plads, og uddannelsen efter den nye institutions vurdering kan fortsættes dér i overensstemmelse med gældende uddannelsesbestemmelser.

Kapitel 3. Særlige bestemmelser om optagelse under adgangsbegrænsning.

§ 6. Hvis antallet af ansøgere, der kan optages efter kapitel 1, et år overstiger antallet af optagelsespladser ved et optagelsesområde m.v., opdeles pladserne i 3 grupper for de i §§ 7, 8 og 10, jfr. § 11, angivne ansøgerkategorier. Gruppernes størrelse er:

Gruppe I: 60 pct. af optagelsespladserne.

Gruppe II: 20 pct. af optagelsespladserne.

Gruppe III: 20 pct. af optagelsespladserne.

Stk. 2. Hvis antallet af optagelsespladser i gruppe II eller gruppe III ikke kan besættes fuldt ud med ansøgere i vedkommende ansøgerkategori, flyttes de overskydende optagelsespladser til gruppe I. Eventuelle overskydende optagelsespladser i gruppe I flyttes til gruppe III.

§ 7. Optagelsespladserne i gruppe I tildeles efter faldende optagelseskvotient:

- a. Ansøgere med de i § 1, nr. 1–3, i bekendtgørelse om adgang til det almene erhvervsøkonomiske studium (studentereksamen m.fl., højere handelseksamen samt højere forberedelseksamen, realeksamen eller tilsvarende eksamen i forbindelse med højere fagprøver), henholdsvis med de i § 1, nr. 1–5, § 2, nr. 1–3, § 3, nr. 1–3, § 4, stk. 1, nr. 1–3, og § 6 i bekendtgørelse om betingelser for adgang til handelshøjskolernes erhvervsproglige studier (studentereksamen under nærmere betingelser, højere forberedelseksamen med særlige tilvalg, højere handelseksamen under nærmere betingelser og i visse tilfælde med tillæg af særlige prøver) nævnte eksaminer.
- b. Ansøgere med udenlandske eksaminer, jfr. § 1, nr. 7, i bekendtgørelse om adgang til det almene erhvervsøkonomiske studium og § 9 i bekendtgørelse om betingelser for adgang til handelshøjskolernes erhvervsproglige studier.

Om ansøgere, der ikke er danske statsborgere, henvises til § 11.

Stk. 2. Optagelseskvotienten er gennemsnittet af de karakterer, der medregnes ved afgørelsen af, om den adgangsgivende eksamen er bestået, jfr. dog stk. 3–5. Gennemsnittet beregnes med 1 decimal. Ansøgere med en udenlandsk eksamen indplaceres i rækkefølgen efter kvotient efter en vurdering af resultatet ved den adgangsgivende eksamen, jfr. nærmere § 12.

Stk. 3. I det i § 1, nr. 1, i bekendtgørelse om adgang til det almene erhvervsøkonomiske studium nævnte tilfælde er optagelseskvotienten gennemsnittet af kvotienten ved adgangseksamen og kvotienten ved den eksamen, der danner grundlaget for indstilling til adgangseksamen.

Stk. 4. I det i § 1, nr. 3, i bekendtgørelse om adgang til det almene erhvervsøkonomiske studium nævnte tilfælde er optagelseskvotienten gennemsnittet af kvotienten ved den pågældende eksamen og gennemsnittet af karaktererne ved de højere fagprøver.

Stk. 5. I de i § 3, nr. 3, og § 6 i bekendtgørelse om betingelser for adgang til handelshøjskolernes erhvervsproglige studier nævnte tilfælde er optagelseskvotienten gennem-

snittet af alle karakterer ved den pågældende eksamen og karakteren ved prøven efter gymnasiale suppleringskurser.

§ 8. Optagelsespladserne i gruppe II tildeles ansøgere, som har det i § 7, stk. 1, nævnte adganggrundlag uden at være optaget gennem gruppe I, og som desuden har i alt mindst 9 måneders erhvervsarbejde. Tildeling sker efter faldende optagelseskvotient.

Stk. 2. Optagelseskvotienten i gruppe II er gennemsnittet af karaktererne ved den adgangsgivende eksamen m.v., jfr. § 7, stk. 2–5, multipliceret med en faktor efter følgende skala:

9–11 måneders erhvervsarbejde	1.09
12–14 måneders erhvervsarbejde	1.12
15–17 måneders erhvervsarbejde	1.15
18 måneders erhvervsarbejde og derover	1.18

Optagelseskvotienten beregnes med 3 decimaler.

Stk. 3. Som erhvervsarbejde efter stk. 1 og 2 regnes beskæftigelse i $\frac{3}{4}$ af fuld tid i det enkelte arbejdsforhold (normalt mindst 30 timer ugentligt), for hvilken der ydes vederlag i form af penge eller naturalløn. Beskæftigelsen må højst være fordelt på følgende antal arbejdsgivere:

Ved 9–11 måneders erhvervsarbejde	3 arbejdsgivere.
Ved 12–14 måneders erhvervsarbejde	4 arbejdsgivere.
Ved 15–17 måneders erhvervsarbejde	5 arbejdsgivere.
Ved 18 måneders erhvervsarbejde	6 arbejdsgivere.

Dokumenterede arbejdsløshedsperioder på i alt højst 1 måned – i en samlet beskæftigelse på mindst 15 måneder dog højst 2 måneder – kan medregnes som erhvervsarbejde.

Stk. 4. Beskæftigelse som led i et formaliseret uddannelsesforløb kan ikke medregnes som erhvervsarbejde efter stk. 1 og 2. Arbejde som selvstændig erhvervsdrivende, hvorved der er opnået en indtjening, samt aftjent værnepligt medregnes.

Stk. 5. Ved ansættelsesforhold skal løn (herunder naturalløn) dokumenteres ved slutopgørelse fra skattevæsenet, oplysningseddelen fra arbejdsgiver til skattevæsenet, lønseddelen med skattetræk, frikort eller lignende. Der skal endvidere vedlægges en erklæring fra arbejdsgiveren om arbejdets art, perioden og antallet af ugentlige timer, hvori den pågældende har været beskæftiget. Ved selvstændigt erhverv fremlægges dokumentation efter institutionens bestemmelse.

Stk. 6. Kun erhvervsarbejde, der ligger forud for den 1. juli i ansøgningsåret, kan medregnes.

§ 9. Hvis flere ansøgere har samme optagelseskvotient, og de ikke alle kan optages inden for antallet af optagelsespladser i vedkommende gruppe (gruppe I eller II), optages der blandt de pågældende ansøgere efter alder, således at en ældre ansøger optages før en yngre.

§ 10. Optagelsespladserne i gruppe III tildeles følgende ansøgere:

1. *Den almene erhvervsøkonomiske uddannelse.*

- a. Ansøgere, der efter § 3 i bekendtgørelse om adgang til det almene erhvervsøkonomiske studium har fået særlig tilladelse til adgang til det pågældende optagelsesområde (dispensater).
- b. Ansøgere med eksaminer, der falder ind under § 1, nr. 4–5, (afgangseksamen fra teknika, diplomprøve eller afsluttende prøver eller eksamen fra en højere uddannelsesinstitution), og som ikke samtidig har en af de i nr. 1–3 i bekendtgørelse om adgang til det almene erhvervsøkonomiske studium nævnte eksaminer (studentereksamen m.fl., højere handelseksamen samt højere forberedelseseksamen, realeksamen eller tilsvarende eksamen i forbindelse med højere fagprøver).
- c. Ansøgere, jfr. § 11, med udenlandske eksaminer efter § 1, nr. 7, i bekendtgørelse om adgang til det almene erhvervsøkonomiske studium, som ikke kan optages gennem gruppe I-II.
- d. Ansøgere af den i § 7, stk. 1, angivne kategori, som ikke er optaget gennem gruppe I eller II, og som vil være fyldt 25 år inden den 1. september i det år, hvor optagelse søges, hvis de efter handelshøjskolens (afdelingens) vurdering har kvalificeret sig ved aktiviteter ud over den adgangsgivende eksamen.

Om ansøgere, der ikke er danske statsborgere, henvises til § 11.

2. *Det erhvervsproglige grundstudium, 2 sprog.*

- a. Ansøgere, der efter § 14 i bekendtgørelse om betingelser for adgang til handelshøjskolernes erhvervsproglige studier har fået særlig tilladelse til adgang til det pågældende optagelsesområde (dispensater).
- b. Ansøgere med eksaminer, der falder ind under § 1, nr. 6 eller 7, § 2, nr. 4, § 3, nr. 4, eller § 4, stk. 1, nr. 4–6, i bekendtgørelse om betingelser for adgang til handelshøjskolernes erhvervsproglige studier (handelseksamen under visse betingelser, højere fagprøver under visse betingelser, handelshøjskolernes sprogprøve eller begynderprøve), og som ikke samtidig har en af de i § 1, nr. 1–5, § 2, nr. 1–3, § 3, nr. 1–3, eller § 4, stk. 1, nr. 1–3, nævnte eksaminer (studentereksamen under nærmere betingelser, højere forberedelseseksamen med særlige tilvalg, højere handelseksamen under nærmere betingelser og i visse tilfælde med tillæg af særlige prøver).
- c. Ansøgere, jfr. § 11, med udenlandske eksaminer efter § 9 i bekendtgørelse om betingelser for adgang til handelshøjskolernes erhvervsproglige studier, som ikke kan optages gennem gruppe I-II.
- d. Ansøgere af den i § 7, stk. 1, angivne kategori, som ikke er optaget gennem gruppe I eller II, og som vil være fyldt 25 år inden den 1. september i det år, hvor optagelse søges, hvis de efter handelshøjskolens (afdelingens) vurdering har kvalificeret sig ved aktiviteter ud over den adgangsgivende eksamen.
- e. Ansøgere, der har bestået en særlig adgangsprøve, jfr. § 4, stk. 1, nr. 7, eller § 7 i bekendtgørelse om betingelser for adgang til handelshøjskolerne erhvervsproglige studier.

Om ansøgere, der ikke er danske statsborgere, henvises til § 11.

Stk. 2. Hvis antallet af ansøgere, der kan optages efter stk. 1, overstiger antallet af

optagelsespladser i gruppe III, optages der blandt ansøgerne efter handelshøjskolens (afdelings) bestemmelse.

§ 11. Ansøgere, der ikke er danske statsborgere, optages sådan:

1. Ansøgere med dansk eksamen som nævnt i § 7, stk. 1, litra a: Gruppe I-II.
2. Ansøgere med andet dansk adganggrundlag som nævnt i § 10, stk. 1, nr. 1, litra a, b og d, og nr. 2, litra a, b, d og e: Gruppe III.
3. Ansøgere med udenlandsk eksamen som nævnt i § 7, stk. 1, litra b:
 - a. Hvis deres lands statsborgere i henhold til konvention, traktat eller lignende har ret til at blive optaget på lige fod med danske statsborgere (visse EF-statsborgere under nærmere betingelser): Gruppe I-II.
 - b. I øvrigt: Gruppe III.

Stk. 2. Direktoratet kan for et optagelsesområde eller et deloptagelsesområde fastsætte, at *ansøgere uden dansk statsborgerskab (under adgangsbegrænsning) kun optages, hvis de enten er ligestillede med danske efter konvention m.v. (stk. 1 nr. 3, litra a) eller har en særlig tilknytning til Danmark (ud over eventuelt ophold for at tage dansk adgangsgivende eksamen), jfr. nærmere § 12.*

Stk. 3. Selv om der er ubesatte optagelsespladser i gruppe III, kan der (under adgangsbegrænsning) kun optages et samlet antal ansøgere uden dansk statsborgerskab i gruppe I, II og III, der ikke overstiger 10 pct. af det samlede antal optagelsespladser ved optagelsesområdet. De i stk. 1, nr. 3, litra a, nævnte ansøgere kan dog ikke udelukkes ved denne bestemmelse.

§ 12. Handelshøjskolerne nedsætter sammen med de andre institutioner under den koordinerede tilmelding, som har tilsvarende bestemmelser, et fælles nævn til at indplacere udenlandske eksaminere i kvotientrækkefølgen for danske eksaminere efter § 7, stk. 2, og til eventuelt at vurdere ikke-danske ansøgers tilknytning til Danmark.

§ 13. Er der fastlagt deloptagelsesområde inden for et optagelsesområde, jfr. § 3, stk. 3, optages der til deloptagelsesområdet (hvert deloptagelsesområde) efter de bestemmelser, der gælder for optagelsesområdet. Direktoratet kan dog for det enkelte deloptagelsesområde godkende – eller efter forhandling med vedkommende institution fastsætte – andre regler.

Kapitel 4. Fremgangsmåden ved ansøgning og optagelse.

§ 14. Der optages studerende ved handelshøjskolerne én gang om året, pr. 1. september. Skift mellem institutionerne efter § 5, stk. 2, kan dog ske på andre tider. Direktoratet kan tillade, at der optages studerende to gange om året.

Stk. 2. Optagelse sker ved hver handelshøjskole og hver afdeling, særskilt for hvert optagelsesområde. Er der fastlagt deloptagelsesområde(r), sker optagelse dog særskilt for dette (hvert af disse).

Stk. 3. Der foretages en koordinering af tilmeldings- og optagelsesproceduren ved handelshøjskolerne (afdelingerne) og andre videregående uddannelsesinstitutioner. Direktoratet fastsætter særlige regler herom, herunder om optagelse på optagelsespladser, der endnu måtte være ledige efter optagelsesprocedurens afslutning.

Særlige ansøgnings- og svarfrister.

§ 15. Følgende ansøgere skal *inden den 15. marts* i det år, hvor optagelse søges, indsende en foreløbig ansøgning til vedkommende handelshøjskole(r) eller -afdeling(er), med redegørelse og dokumentation for deres kvalifikationer:

- a. Ansøgere, der søger om adgang ved særlig tilladelse til en uddannelse efter § 3 i bekendtgørelse om adgang til det almene erhvervsøkonomiske studium eller efter § 14 i bekendtgørelse om betingelser for adgang til handelshøjskolernes erhvervssproglige studier (dispensater).
- b. Ansøgere, der ønsker optagelse på grundlag af en særlig adgangsprøve, jfr. § 4, stk. 1, nr. 7, og § 7 i bekendtgørelse om betingelser for adgang til handelshøjskolernes erhvervssproglige studier.
- c. Ansøgere med udenlandske eksaminer efter § 1, nr.7, i bekendtgørelse om adgang til det almene erhvervsøkonomiske studium eller § 9, stk. 1, i bekendtgørelse om betingelser for adgang til handelshøjskolernes erhvervssproglige studier.
- d. Ansøgere, som har dansk adganggrundlag, men som ikke har dansk statsborgerskab eller er ligestillede med danske statsborgere, jfr. § 11, *hvis de søger optagelse ved et optagelsesområde (en uddannelse)*, for hvilken der er fastsat begrænsning efter § 11, stk. 2.

Stk. 2. Inden udgangen af maj giver den eller de pågældende handelshøjskoler og afdelinger ansøgerne meddelelse om, enten at de ikke kan optages på det foreliggende grundlag, eller at de umiddelbart eller efter beståelse af en særlig adgangsprøve, jfr. § 4, stk. 1, nr. 7, eller § 7 i bekendtgørelse om betingelser for adgang til handelshøjskolernes erhvervssproglige studier, anses for kvalificerede (har adganggrundlag) til den pågældende uddannelse, men at optagelse afhænger af de særlige regler, der gælder om optagelse, når der er flere ansøgere end optagelsespladser, jfr. kapitel 3.

Forhåndsgodkendelse af erhvervsarbejde.

§ 16. Ansøgere, der foruden at søge optagelse ved en handelshøjskole (afdeling) søger optagelse ved den anden handelshøjskole, én eller flere (andre) afdelinger, eller som samtidig med at søge optagelse ved en handelshøjskole (afdeling) søger optagelse ved andre uddannelsesinstitutioner under den koordinerede tilmelding, og som har haft erhvervsarbejde som angivet i § 8, *skal have godkendt erhvervsarbejdet, inden ansøgning om optagelse sendes til institutionerne.* Anmodning om godkendelse skal indsendes til København, Århus eller Odense universiteter eller til Ålborg Universitetscenter inden den 27. juni eller fremsættes ved fremmøde til og med den 27. juni. Godkendelse gives ved en godkendelsesattest.

Stk. 2. Ansøgere, der alene søger én handelshøjskole (afdeling), *kan* få erhvervsarbejde godkendt efter stk. 1.

Stk. 3. Erhvervsarbejdet skal dokumenteres over for universitetet/centret som angivet i § 8, stk. 5. Godkendelse for arbejde i juni måned kan ske på grundlag af en foreløbig dokumentation, således at endelig dokumentation kan kræves fremlagt senere.

Stk. 4. Når erhvervsarbejde én gang er godkendt, kan godkendelsesattesten anvendes ved ansøgning om optagelse de følgende år ved institutioner under den koordinerede tilmelding.

Almindelig ansøgningsfrist.

§ 17. Ansøgerne skal *inden den 1. juli* i det år, hvor optagelse søges, indsende et særligt ansøgningsskema til den handelshøjskole (afdeling), de søger optagelse ved, jfr. § 2, stk. 1. eller, hvor det angives på ansøgningsskemaerne, ét for hvert optagelsesområde. Søges der optagelse ved flere optagelsesområder ved handelshøjskolen (afdelingen), skal der angives en prioritering af ønskerne på ansøgningsskemaet. Ansøgere, der desuden søger optagelse ved den anden handelshøjskole eller én eller flere (andre) afdelinger, eller ved andre uddannelsesinstitutioner under den koordinerede tilmelding, skal indsende et ansøgningsskema til hver af de pågældende uddannelsesinstitutioner. Der skal på hvert ansøgningsskema angives en prioritering af alle de ønskede optagelsesområder/deloptagelsesområder ved de søgte institutioner. Det højeste antal optagelsesområder/deloptagelsesområder, der kan søges af den enkelte ansøger, skal fremgå af skemaerne.

Stk. 2. Med ansøgningsskemaet indsendes dels dokumentation for adganggrundlaget (særlig tilladelse efter § 15, stk. 1, litra a, eksamensbeviser m.v.), dels godkendelsesattest efter § 16, stk. 1, eller anden dokumentation for eventuelt erhvervsarbejde i overensstemmelse med § 8, stk. 5. Hvis optagelse foruden ved en handelshøjskole (afdeling) søges ved den anden handelshøjskole eller én eller flere (andre) afdelinger, eller hvis optagelse søges såvel ved en handelshøjskole (afdeling) som ved andre uddannelsesinstitutioner under den koordinerede tilmelding, skal godkendelsesattest efter § 16, stk. 1, vedlægges ansøgningerne.

Stk. 3. Dokumentationen, herunder godkendelsesattest, indsendes i bekræftet kopi. Hvis optagelse søges flere steder, skal dokumentation sendes til alle institutionerne. Original dokumentation kan kræves forevist af de optagne, før de begynder uddannelsen.

Stk. 4. Sammen med ansøgningsskema og dokumentation indsendes et særskilt *prioriteringsskema* til den højest prioriterede uddannelsesinstitution. Prioriteringsskemaet skal indeholde samme oplysninger om prioritering af de ønskede optagelsesområder og institutioner som ansøgningsskemaet, jfr. stk. 1. Prioriteringsskemaet skal indsendes, selv om ansøgeren kun søger om optagelse ved én uddannelsesinstitution eller ét optagelsesområde.

Stk. 5. Ansøgningsskemaer og prioriteringsskemaer udleveres af uddannelsesinstitutionerne. Med ansøgningsskemaet følger en vejledning, hvoraf det bl.a. fremgår, hvilke institutioner der er omfattet af den koordinerede tilmelding, og hvori der gives oplysning om klageadgangen og om deloptagelsesområder samt om, for hvilke optagelsesområder/uddannelser der gælder begrænsning efter § 11, stk. 2.

Svarfrist

§ 18. Handelshøjskolerne (afdelingerne) afgiver *senest den 28. juli* svar på ansøgningerne om optagelse samme år.

Sygeeksamen

§ 19. Ansøgere, der skal til *sygeeksamen*, skal indsende ansøgnings- og prioriteringsskemaer inden for fristen i § 17, stk. 1, med en foreløbigt beregnet eksamenskvote. Sådanne ansøgere får ikke svar inden for fristen i § 18, men skal snarest efter sygeeksamen indsende eksamensbeviset til den eller de søgte institutioner. Ansøgerne optages derefter på det højest prioriterede optagelsesområde m.v., hvor ansøgere med tilsvarende opta-

gelseskvotient og alder har kunnet optages. Sådanne ansøgere kan optages uden for det fastsatte antal optagelsespladser.

Kapitel 5. Klage og dispensation.

§ 20. Klager over en handelshøjskoles (afdelings) afgørelser i henhold til denne bekendtgørelse indgives til den pågældende handelshøjskole (afdeling). Hvis klagen ikke tages til følge, og klageren fastholder klagen, videresender handelshøjskolen (afdelingen) den – bilagt en udtalelse – til direktoratet for de videregående uddannelser.

§ 21. Direktoratet for de videregående uddannelser kan dispensere fra bekendtgørelsens bestemmelser, når det findes begrundet i usædvanlige forhold. Der skal foreligge en indstilling fra vedkommende handelshøjskole (afdeling), inden der træffes afgørelse.

Stk. 2. Ansøgninger om dispensation skal vedlægges dokumentation for de forhold, der anføres som dispensationsgrund, hvor det er muligt. Sygdom eller handicap skal dokumenteres ved en erklæring fra en læge, henholdsvis en særligt sagkyndig med hensyn til det pågældende handicap (skolepsykolog, m.v.). Erklæringen skal indeholde oplysning om handicappets mulige indflydelse på resultaterne ved den adgangsgivende eksamen og på mulighederne for at kvalificere sig yderligere til optagelse ved erhvervsarbejde.

Stk. 3. Undervisningsministeriet kan tillade handelshøjskolerne (afdelingerne) at dispensere fra bekendtgørelsens bestemmelser inden for nærmere angivne rammer.

Kapitel 6. Ikrafttræden og overgangsbestemmelser.

§ 22. Bekendtgørelsen træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Fristerne i § 15 gælder ikke i 1977.

Undervisningsministeriet, den 13. juni 1977.

Ritt Bjerregaard.

/Ida Dybdal.

III. De kollektive ledelsesorganer

Grundlaget for ledelsen af Handelshøjskolen i København er lov af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner samt statut for Handelshøjskolen i København af 22. november 1974.

I henhold til statuttens § 2 ledes Handelshøjskolen af rektor i forbindelse med de i statuten omhandlede organer, nemlig styrelsesrådet, konsistorium, fakultetsråd, institutråd og studienævn.

I det følgende skal der gives en oversigt over disse organers opgaver og sammensætning. Endvidere skal der gives en oversigt over andre udvalg, som i beretningsperioden har fungeret nedsat af de kollektive ledelsesorganer.

A. STYRELSESRÅDET

Styrelsesrådet består af 11 medlemmer, af hvilke Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse vælger 6 medlemmer som en alsidig repræsentation for erhvervslivet. De studerende ved Handelshøjskolen vælger for et år ad gangen 2 medlemmer og de teknisk/administrative medarbejdere vælger for 3 år ad gangen 1 medlem. Rektor og prorektor er fødte medlemmer af styrelsesrådet. I denne del af beretningsperioden havde styrelsesrådet følgende sammensætning:

Direktør Johannes Andersen, direktør Erik Haunstrup Clemmensen, direktør Knud Green-Andersen, bankdirektør H. Maegaard Nielsen (formand), grosserer Klavs Olsen, direktør Aksel Skelbæk-Pedersen, overassistent Marly Arnoldus, stud. merc. Henrik Løhr, stud. merc. Jørgen Madsen.

Som fødte medlemmer deltog rektor, professor Carl E. Sørensen og prorektor, afdelingsleder Gert Engel. Højskolens administrator er sekretær for styrelsesrådet.

Styrelsesrådet har i beretningsperioden afholdt 3 møder.

B. KONSISTORIUM

Ifølge statuttens § 16 er konsistorium højskolens øverste kollegiale organ. Det afgør sager, der vedrører højskolen som helhed, herunder fordeling af højskolens bevillinger efter indstilling fra konsistoriums budget- og forretningsudvalg, oprettelse og ledelse af institutter samt ændringer af disses fagområder efter indstilling fra et fakultetsråd, fastsættelse af institutrådenes sammensætning efter indstilling fra fakultetsrådet, fastsættelse af fakultetsstudienævnets medlemstal og sammensætning, planlægning af højskolens udbygning, herunder optagelse af nye aktiviteter, oprettelse og nedlæggelse af professorater efter indstilling fra det økonomiske- og/eller det sproglige fakultetsråd samt sager i øvrigt, som i henhold til gældende retsregler kræver konsistoriums udtalelse eller beslutning.

I beretningsperioden bestod konsistorium af følgende medlemmer:

Professor Torben Agersnap
Overbibliotekar Per Boesen
Afdelingsleder Gert Engel (prorektor)
Administrator Poul Flindhardt
Lektor Ejvind Damsgård Hansen
Translatør Svend Hansen
Afdelingsleder Jørgen Jensen
Lic. merc. Erik Bøje Larsen
Lektor Orla Nielsen
Afdelingsleder Jacques Qvistgaard
Professor Jens Rasmussen (dekan)
Lektor Sven Sorgenfrey
Afdelingsleder Lauge Stetting (dekan)
Rektor, professor Carl E. Sørensen (formand)
Assistent Lise Abildgaard
Assistent Lis Langen
Assistent Inge Gotthardt Petersen
Cand. merc.-studerende Helge Billington
Cand. merc.-studerende Sven Kolstrup
Cand. merc.-studerende Jørgen Madsen
Sprogstuderende Jørgen Chr. Nielsen
H. D.-studerende Chr. Philipsen
Stud. ling. merc. Karen Slej

Fødte medlemmer af konsistorium er rektor, der tillige er formand, samt prorektor og dekanerne for de to fakultetsråd. Administrator og overbibliotekaren deltager i konsistoriums møder uden stemmeret.

Som sekretær for konsistorium har rektor beskikket administrator Poul Flindhardt.

Konsistoriums budget- og forretningsudvalg bestod i beretningsperioden af følgende medlemmer:

Afdelingsleder Gert Engel, lektor Orla Nielsen, rektor, professor Carl E. Sørensen (formand), afdelingsleder Jacques Qvistgaard, cand. merc.-studerende Helge Billington, sprogstuderende Jørgen Chr. Nielsen, assistent Lise Abildgaard, fuldmægtig Jørgen Andersen (sekretær). Rektor er født medlem af udvalget. Administrator, dekanen for det erhvervsøkonomiske fakultet og dekanen for det erhvervsproglige fakultet deltager i udvalgets møder uden stemmeret.

Budget- og forretningsudvalget udarbejder, blandt andet på grundlag af forslag fra hovedområderne, højskolens samlede budgetforslag. Udvalget træffer endvidere afgørelse af sager, som efter konsistoriums bemyndigelse er henlagt til udvalget.

C. FAKULTETS RÅDENE

Ifølge statuttens § 24 afgør fakultetsrådet alle sager, som vedrører hovedområdet som helhed, samt sager der vedrører kompetencefordelingen mellem institutråd indbyrdes og mellem institutråd og studienævn. I forlængelse heraf træffer fakultetsrådet afgørelse

vedrørende fordeling af de tildelte ressourcer mellem de enkelte fag, institutter og studienævn; stillingsopslag, stillingsbesættelse og afskedigelse for så vidt angår heltidsbeskæftigede lærere samt videnskabelige medarbejdere, eksterne lektorer samt ansættelse af gæsteprofessorer; tildeling af kandidat- og seniorstipendiater m.v.; tjenestefritagelse udover en måneds varighed for heltidsbeskæftigede lærere og videnskabelige medarbejdere samt eksterne lektorer; antagelse og konferering af doktordisputatser; tildeling af licentiatgrader; forslag til og bedømmelse af prisopgaver. Fakultetsrådet indstiller til konsistorium vedrørende ændring af højskolens statut; ændring af hovedområdets sammensætning; oprettelse og nedlæggelse af institutter samt ændring af disses fagområde; vedrørende institutrådenes sammensætning; oprettelse og nedlæggelse af professorater samt tildeling af æresdoktorgrader. Vedrørende fakultetsrådets øvrige opgaver henvises til statuttens bestemmelser.

Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd

I perioden 1. august 1976 til medio december 1976 havde det erhvervsøkonomiske fakultetsråd følgende sammensætning:

Professor Ejler Alkjær
Professor Egil Fivelsdal
Undervisningsassistent Gudrun Sveistrup Jacobsen
Professor Erik Johnsen
Lektor Lars Lund
Lektor Niels Chr. Nielsen
Lektor Jørgen Kai Olsen
Professor Otto Ottesen
Lektor Hjalte Rasmussen
Lektor Flemming Rasmussen
Undervisningsassistent Jens Carsten Nielsen
Afdelingsleder Lauge Stetting (formand)
H. D.-studerende Niels Aggergaard
Cand. merc.-studerende Helge Billington
H. D.-studerende Mads Bjerre
H. D.-studerende Finn Kistrup
H. A.-studerende Ottar Nakken
Assistent Greta Andersen
Assistent Lisa Borges
Assistent Grethe Bundgaard Povlsen
Sekretær: fuldmægtig Kjeld K. Lykke

I perioden 1. august 1976 til medio december 1976 havde Budget- og forretningsudvalget følgende sammensætning:

Assistent Greta Andersen
Professor Egil Fivelsdal
Cand. merc.-studerende Hans Munck
H. A.-studerende Ottar Nakken
Professor Otto Ottesen

Lektor Flemming Rasmussen
Afdelingsleder Lauge Stetting (formand)
Sekretær: fuldmægtig Kjeld K. Lykke

I perioden medio december 1976 til 31. juli 1977 havde det erhvervsøkonomiske fakultetsråd følgende sammensætning:

Professor Ejler Alkjær
Professor Egil Fivelsdal
Professor Erik Johnsen
Lektor Lars Lund
Lektor Niels Chr. Nielsen
Lektor Jørgen Kai Olsen
Professor Otto Ottesen
Lektor Hjalte Rasmussen
Lektor Flemming Rasmussen
Undervisningsassistent Aksel Rossen
Afdelingsleder Lauge Stetting (formand)
H. A.-studerende Erik Hove
H. A.-studerende Klaus Juhlin
H. D.-studerende Peter Mehlbye
H. D.-studerende Per Rønne
Cand. merc.-studerende Leif Scharling
H. D.-studerende Erik Strand
Assistent Grethe Bundgård Povlsen
Sekretær: fuldmægtig Kjeld K. Lykke

I perioden medio december 1976 til 31. juli 1977 nedsatte fakultetsrådet et Budget- og forretningsudvalg bestående af 7 medlemmer:

Assistent Greta Andersen
H. D.-studerende Jørgen Mathiesen
H. A.-studerende Birgit Nielsen
Lektor Niels Chr. Nielsen
Professor Otto Ottesen
Lektor Flemming Rasmussen
Afdelingsleder Lauge Stetting (formand)
Sekretær: fuldmægtig Kjeld K. Lykke

Det erhvervsproglige fakultetsråd

I perioden 1. august 1976 til medio december 1976 havde det erhvervsproglige fakultetsråd følgende sammensætning:

Lektor Jørgen Alsø
Lektor Søren Kaas Andersen
Assistent Hanne Feveile
Lektor Inge Gorm Hansen

Lektor Hélène Holm
Undervisningsassistent Pierre Hyllested
Stud. ling. merc. Birte Nørgaard Jensen
Stud. ling. merc. Janne Knudsen
Stud. ling. merc. Karen Larsen
Assistent Vibeke Maaløe
Stud. ling. merc. Hanne Parmo Nielsen
Stud. ling. merc. Jørgen Chr. Nielsen
Stud. ling. merc. Agnete Nørgaard
Assistent Elna Oberleitner
Lektor Erik Otto
Lektor Meta Pedersen
Professor Jens Rasmussen (formand)
Lektor Poul Rosbach
Lektor Finn Messell
Lektor Halvor Søeborg
Undervisningsassistent Lillian Werdelin
Sekretær: assistent Hanne Feveile

I perioden 1. august 1976 til medio december 1976 havde Budget- og forretningsudvalget følgende sammensætning:

Lektor Jørgen Alsø (formand)
Lektor Søren Kaas Andersen
Assistent Hanne Feveile
Stud. ling. merc. Jørgen Chr. Nielsen
Stud. ling. merc. Agnete Nørgaard
Lektor Meta Pedersen
Professor Jens Rasmussen
Sekretær: assistent Hanne Feveile

Fakultetsstudienævnene

Ifølge § 49–§ 54 i statuten har fakultetsstudienævnet følgende opgaver og beføjelser: Fastlæggelse af kompetence mellem fakultetsstudienævnet og de øvrige studienævn indbyrdes; alle spørgsmål om generelle regler for eksamen, karaktergivning, undervisning og studieordninger inden for rammerne af gældende bekendtgørelser efter høring af de(t) berørte fagstudienævn; forslag til bekendtgørelse om adgangsbetingelser, eksamen m.v. efter indstilling fra de(t) berørte fagstudienævn; afgørelse af ankesager i forbindelse med dispensationer for studie- og eksamensordninger; afgørelse i forbindelse med ankesager vedrørende besættelse af stillinger som undervisningsassistenter; udarbejdelse af opgørelser over behovet for bevillinger i forbindelse med Handelshøjskolens undervisningsmæssige aktiviteter.

I perioden 1. august 1976 til medio december 1976 havde det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn følgende sammensætning:

Lektor Hans Engstrøm
Lektor Hans Gullestrup (formand)
Lektor John Kjær
Lektor Kjeld Hemmingsen
Afdelingsleder Orla Brandt Jensen
Lektor Steffen Jørgensen
Adjunkt Preben Melander
Seniorstipendiat, cand. merc. Flemming Poulfelt
Professor Frode Slipsager
Adjunkt Kaj Svarrer
H. D.-studerende Erhardt Andersen
Cand. merc.-studerende Karl Johan Rude Andersen
H. D.-studerende John Forslund
Cand. merc.-studerende Bent Larsen
H. A.-studerende Knud Lauritzen
H. D.-studerende Jo Lyager
H. A.-studerende Birgit Nielsen
H. A.-studerende Frank Olsen
Cand. merc.-studerende Leif Scharling
Sekretær: fuldmægtig Kjeld K. Lykke

I perioden medio december 1976 til 31. juli 1977 havde det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn følgende sammensætning:

H. D.-studerende Erhardt Andersen (formand)
H. D.-studerende Jørgen Christensen
Lektor Hans Engstrøm
Cand. merc.-studerende Michael Hansen
Lektor Kjeld Hemmingsen
Adjunkt Jørgen Henriksen
H. A.-studerende Jytte Jacobsen
Cand. merc.-studerende Torben Jensen
Lektor John Kjær
H. D.-studerende Svend Elkjær Larsen
Lektor Hanne Hartvig Larsen
Lektor Svend Marker-Larsen
Adjunkt Preben Melander
H. A.-studerende Gert Nielsen
H. D.-studerende Christian Philipsen
Cand. merc.-studerende Leif Scharling
Lektor Poul Schultz
Adjunkt Kaj Svarrer
H. D.-studerende Frank Thomsen
Lektor Oluf Aagaard
Sekretær: fuldmægtig Lone Burmeister

Det erhvervsproglige fakultetsstudienævn

I perioden 1. august 1976 til medio december 1976 havde det erhvervsproglige fakultetsstudienævn følgende sammensætning:

Stud. ling. merc. Jørgen Chr. Nielsen
Stud. ling. merc. Kim Steffen Nielsen
Stud. ling. merc. Hanne Parmo Nielsen
Lektor Niels Henning Pedersen
Stud. ling. merc. Jette Pøhlsgaard
Afdelingsleder Jacques J. Qvistgaard
Lektor Poul Rosbach
Lektor Sven Sorgenfrey (formand)
Sekretær: fuldmægtig Kjeld K. Lykke

I perioden medio december 1976 til 31. juli 1977 havde det erhvervsproglige fakultetsråd følgende sammensætning:

Lektor Jørgen Alsø
Lektor Søren Kaas Andersen
Assistent Hanne Feveile
Lektor Inge Gorm Hansen
Lektor Hélène Holm
Undervisningsassistent Lise Neersø Jaspersen
Assistent Vibeke Maaløe
Lektor Finn Messell
Stud. ling. merc. Jørgen Chr. Nielsen
Stud. ling. merc. Rikke Nielsen
Assistent Elna Oberleitner
Stud. ling. merc. Kirsten Olsen
Lektor Erik Otto
Lektor Meta Pedersen
Professor Jens Rasmussen (dekan)
Lektor Poul Rosbach
Stud. ling. merc. Karen Slej
Undervisningsassistent Annemette Lyng Svensson
Lektor Halvor Søeborg
Sekretær: assistent Hanne Feveile

I perioden medio december 1976 til 31. juli 1977 havde Budget- og forretningsudvalget følgende sammensætning:

Lektor Jørgen Alsø (formand)
Lektor Søren Kaas Andersen
Assistent Hanne Feveile
Stud. ling. merc. Jørgen Chr. Nielsen
Lektor Meta Pedersen
Professor Jens Rasmussen
Stud. ling. merc. Karen Slej
Sekretær: assistent Hanne Feveile

I perioden fra medio december 1976 til 31. juli 1977 havde det erhvervsproglige fakultetsstudienævn følgende sammensætning:

Lektor Pauli Gunderskov
Stud. ling. merc. Ole Vibe Jespersen
Stud. ling. merc. Anne-Marie Mehl Knudsen
Stud. ling. merc. Niels Chr. Nielsen
Stud. ling. merc. Jette Madsen
Lektor Niels Henning Pedersen (formand)
Lektor Jacques J. Qvistgaard
Lektor Sven Sorgenfrey
Sekretær: fuldmægtig Kjeld K. Lykke

D. FAGSTUDIENÆVNENE

Ifølge statuttens § 56–60 har fagstudienævnene fået tillagt følgende opgaver og beføjelser: Tilrettelæggelse af undervisningen og afholdelsen af eksaminer; udarbejdelse og ajourføring af studieordninger og studievejledninger; ansættelse af undervisningsassistenter; udtalelser i forbindelse med oprettelse og nedlæggelse af lærerstillinger; udarbejdelse af bevillingsbehov i forbindelse med aktiviteterne henhørende under fagstudienævnene; disponering over personale og pengebevillinger som er stillet til rådighed for studienævnet.

Studienævnene for de erhvervsøkonomiske studier:

H. A.-studienævnet

I perioden 1. august 1976 til medio december 1976 havde H. A.-studienævnet følgende sammensætning:

H. A.-studerende Niels Dabelstein (formand)
H. A.-studerende Kjeld Danneskjold-Samsøe
Lektor Per Ellervik
Lektor Bjarne Herskin
Lektor V. Thorsgaard Jacobsen
Lektor Svend Marker-Larsen
H. A.-studerende Ottar Nakken
H. A.-studerende Birgit Nielsen
H. A.-studerende Kurt Olsen
Adjunkt Jens Overø
Sekretær: fuldmægtig Lone Burmeister

I perioden medio december 1976 til 31. juli 1977 havde H. A.-studienævnet følgende sammensætning:

Lektor Jens Oluf Elling
H. A.-studerende Jytte Jacobsen
H. A.-studerende Sven Kolstrup
Lektor Svend Marker-Larsen
H. A.-studerende Ottar Nakken

H. A.-studerende Gert Nielsen
Lektor Jens Ry Nielsen
Adjunkt Jens Overø
Seniorstipendiat, cand. merc. Flemming Poulfelt (formand)
H. A.-studerende Ebbe Rasmussen
Sekretær: fuldmægtig Lone Burmeister

Cand. merc.-studienævnet

I perioden 1. august 1976 til medio december 1976 havde cand. merc.-studienævnet følgende sammensætning:

Cand. merc.-studerende Karl Johan Rude Andersen
Cand. merc.-studerende Helge Billington
Lektor Søren Christensen
Adjunkt Kjeld Arnth Jørgensen
Adjunkt Hanne Hartvig Larsen
Cand. merc.-studerende Torben Anker Lilliegreen
Cand. merc.-studerende Hans Olaf Vestergaard Petersen
Lektor Flemming Rasmussen
Cand. merc.-studerende Henrik Torsten Løhr Schambye
Professor Frode Slipsager
Sekretær: fuldmægtig Kjeld K. Lykke

I perioden medio december 1976 til 31. juli 1977 havde cand. merc.-studienævnet følgende sammensætning:

Lektor Søren Christensen (formand)
Cand. merc.-studerende Bjarne Eriksen
Cand. merc.-studerende Michael Hansen
Lektor Kjeld Arnth Jørgensen
Adjunkt Hanne Hartvig Larsen
Adjunkt Preben Melander
Cand. merc.-studerende Hans Olaf Vestergaard Petersen
Cand. merc.-studerende Henrik Torsten Løhr Schambye
Professor Frode Slipsager
Cand. merc.-studerende Magne Svendsen
Sekretær: fuldmægtig Kjeld K. Lykke

Studienævnet for H. D. 1. del

I perioden 1. august 1976 til medio december 1976 havde H. D. 1. dels studienævn følgende sammensætning:

H. D.-studerende Mads Bjerre
Adjunkt Jørgen Henriksen
Afdelingsleder Orla Brandt Jensen
H. D.-studerende Peter Johnsen
Lektor Steffen Jørgensen

Afdelingsleder Henning Kjølby
Lektor Leif Kristensen
H. D.-studerende Hanne Krebs
H. D.-studerende Christian Philipsen
H. D.-studerende Gert Poder
Sekretær: fuldmægtig T. Kristoffersen

I perioden medio december 1976 til 31. juli 1977 havde H. D. 1. dels studienævn følgende sammensætning:

H. D.-studerende Mads Bjerre
Adjunkt Ove Hedegaard
Adjunkt Jørgen Henriksen
Afdelingsleder Orla Brandt Jensen
Lektor Steffen Jørgensen
Afdelingsleder Henning Kjølby
H. D.-studerende Knud Adler Nissen
H. D.-studerende Christian Philipsen (formand)
H. D.-studerende Leif Slangerup
H. D.-studerende René Spogard
Sekretær: fuldmægtig T. Kristoffersen

Studienævnet for H. D. 2. del – Afsætningsøkonomi

I perioden 1. august 1976 til medio december 1976 havde studienævnet for afsætningsøkonomi følgende sammensætning:

Lektor Cai F. Christensen
Lektor Hans Engstrøm (formand)
H. D.-studerende Jannik Friis
Adjunkt Stig Ingebrigtsen
H. D.-studerende Carsten Jelund
Adjunkt Hanne Hartvig Larsen
H. D.-studerende Jo Lyager
Professor Arne Rasmussen
H. D.-studerende Jørgen Stilling
H. D.-studerende Steen V. Weis
Sekretær: fuldmægtig T. Kristoffersen

I perioden medio december 1976 til 31. juli 1977 havde studienævnet for afsætningsøkonomi følgende sammensætning:

Lektor Cai F. Christensen
Lektor Hans Engstrøm
H. D.-studerende Søren Hansen
Lektor Søren Heede
Adjunkt Stig Ingebrigtsen (formand)
H. D.-studerende Svend Elkjær Larsen
H. D.-studerende Jo Lyager

Professor Arne Rasmussen
H. D.-studerende Frank Thomsen
Sekretær: fuldmægtig T. Kristoffersen

Studienævnet for H. D. 2. del – Finansiering

I perioden 1. august 1976 til medio december 1976 havde studienævnet for finansiering følgende sammensætning:

Adjunkt Cato Baldvinsson
H. D.-studerende John Forslund
Adjunkt Henning Holten (formand)
H. D.-studerende Jane Lewinsky
H. D.-studerende Svend Poulsen
Undervisningsassistent Flemming Tamstorff
Sekretær: fuldmægtig T. Kristoffersen

I perioden medio december 1976 til 31. juli 1977 havde studienævnet for finansiering følgende sammensætning:

Adjunkt Cato Baldvinsson
Adjunkt Henning Holten (formand)
H. D.-studerende Jens Peter Larsen
Adjunkt Johannes Mouritsen
H. D.-studerende Hans Erik O. Svendsen
Sekretær: assistent Aase Thiim

Studienævnet for H. D. 2. del – Forsikring

I perioden 1. august 1976 til medio december 1976 havde studienævnet for forsikring følgende sammensætning:

Undervisningsassistent Erik Damm
H. D.-studerende J. Hansborg
Afdelingsleder Knud Hansen (formand)
H. D.-studerende Kaj Jensen
Lektor John Kjær
H. D.-studerende Leon Kauffmann
Sekretær: fuldmægtig T. Kristoffersen

I perioden medio december 1976 til 31. juli 1977 havde studienævnet for forsikring følgende sammensætning:

H. D.-studerende Flemming Carlsen
Undervisningsassistent Erik Damm
Afdelingsleder Knud Hansen (formand)
H. D.-studerende Leon Kauffmann
Lektor John Kjær
H. D.-studerende Svend J. Sønberg
Sekretær: fuldmægtig T. Kristoffersen

Studienævnet for H. D. 2. del – Organisation

I perioden 1. august 1976 til medio december 1976 havde studienævnet for organisation og arbejds sociologi følgende sammensætning:

Lektor Flemming Agersnap
Lektor Britt-Mari Blegvad (formand)
Forskningsstipendiat Finn Borum
H.D.-studerende Jørgen Christensen
H.D.-studerende Palle Conrad
Professor Egil Fivelsdal
H.D.-studerende Arne Skou Hansen
H.D.-studerende Jens G. Markussen
Mag. scient. soc. Ann Westenholz
Lektor Oluf Aagaard
Sekretær: fuldmægtig T. Kristoffersen

I perioden medio december 1976 til 31. juli 1977 havde studienævnet for organisation og arbejds sociologi følgende sammensætning:

Lektor Flemming Agersnap
H.D.-studerende Ulrik Bartholdy
Lektor Niels Bjørn-Andersen
H.D.-studerende Jørgen Christensen
Lektor Harald Enderud
H.D.-studerende Jan Clausen Hansen
H.D.-studerende Svend Aage Kloppenborg
Fuldmægtig Henning Holt Larsen
H.D.-studerende Jens G. Markussen
Mag. scient. soc. Ann Westenholz
Sekretær: assistent Lis Langen

Studienævnet for H. D. 2. del – Regnskabsvæsen

I perioden 1. august 1976 til medio december 1976 havde studienævnet for regnskabsvæsen følgende sammensætning:

H.D.-studerende Erhardt Andersen
Adjunkt J. O. Elling
Lektor Erik Hansen (formand)
H.D.-studerende Carsten Iversen
H.D.-studerende Henrik Krogh Jensen
H.D.-studerende Steffen Jørgensen
Lektor Henning Kirkegaard
Adjunkt Preben Melander
Forskningsstipendiat Ulrik Gorm Møller
Adjunkt Peter Neergaard
Sekretær: fuldmægtig T. Kristoffersen

I perioden medio december 1976 til 31. juli 1977 havde studienævnet for regnskabsvæsen følgende sammensætning:

H. D.-studerende Erhardt Andersen

H. D.-studerende Finn Asved

Lektor Dennis Clausen

H. D.-studerende Knut Gotfredsen

Lektor Erik Hansen

Lektor Henning Kirkegaard

Adjunkt Preben Melander

Forskningsstipendiat Ulrik Gorm Møller

Forskningsstipendiat Peter Neergaard

H. D.-studerende Jens Vindeby

Sekretær: assistent Aase Thiim

Studienævnet for H. D. 2. del – Udenrigshandel

I perioden 1. august 1976 til medio december 1976 havde studienævnet for udenrigshandel følgende sammensætning:

H. D.-studerende Steen Bøttiger

H. D.-studerende Søren Jensen

H. D.-studerende Per Kold

Lektor Poul Schultz

Professor Frode Slipsager

Afdelingsleder Lauge Stetting

H. D.-studerende Carsten Sørig

H. D.-studerende Kirsten Tougaard

Lektor Harald Vestergaard (formand)

Lektor Ole Wiberg

Sekretær: fuldmægtig T. Kristoffersen

I perioden medio december 1976 til 31. juli 1977 havde studienævnet for udenrigshandel følgende sammensætning:

H. D.-studerende Jan Ingemann Andersen

H. D.-studerende Søren Jensen

H. D.-studerende Svend Aage Jespersen

H. D.-studerende Per Kold

Lektor Poul Schultz

Professor Frode Slipsager

Afdelingsleder Lauge Stetting

H. D.-studerende Kirsten Tougaard

Lektor Harald Vestergaard (formand)

Lektor Ole Wiberg

Sekretær: fuldmægtig T. Kristoffersen

Studienævnet for Revision og Skatteret

I perioden 1. august 1976 til medio december 1976 havde studienævnet for revision og skatteret følgende sammensætning:

H. D.-studerende Ole Broberg
H. D.-studerende Ole Møgelgaard Jacobsen
Adjunkt Claus Jensen
H. D.-studerende Ejvind Bisted Olsen
Lektor Poul Olsen
Lektor Robert Sloth Pedersen (formand)
Lektor Orla G. Petersen
H. D.-studerende Bjørn Poulsen
Sekretær: fuldmægtig T. Kristoffersen

I perioden medio december 1976 til 31. juli 1977 havde studienævnet for revision og skatteret følgende sammensætning:

H. D.-studerende Ole Broberg
H. D.-studerende Ole Jacobsen
Adjunkt Claus Jensen
Lektor Poul Olsen
H. D.-studerende Ejvind Bisted Olsen
Lektor Robert Sloth Pedersen (formand)
Lektor Orla G. Petersen
H. D.-studerende Bjørn Poulsen
Sekretær: fuldmægtig T. Kristoffersen

Studienævnene for de erhvervsproglige studier:

Studienævnet for grundstudierne (E. G.)

I perioden 1. august 1976 til medio december 1976 havde E. G.-studienævnet følgende sammensætning:

Lektor Jørgen Alsø
E. G.-studerende Marianne Bach
Lektor Liselotte Brøndlund
Lektor Anne Dueholm
E. G.-studerende Karen Fooken Jensen
Lektor Finn Hagen Jespersen
E. G.-studerende Birgit Jørgensen
E. G.-studerende Kim Steffen Nielsen
E. G.-studerende Lisbeth K. A. Sørensen
Lektor Niels Henning Pedersen
Sekretær: fuldmægtig Lone Burmeister

I perioden medio december 1976 til 31. juli 1977 havde studienævnet for E. G.-studiet følgende sammensætning:

Lektor Jørgen Alsø

E. G.-studerende Marianne Bach
E. G.-studerende Jette Dyg Christensen
Lektor Anne Dueholm (formand)
Lektor Pauli Gunderskov
E. G.-studerende Ole Vibe Jespersen
Undervisningsassistent Else Marker-Larsen
E. G.-studerende Hans Chr. Niemann
Adjunkt Erna Sølling
E. G.-studerende Lisbeth K. A. Sørensen
Sekretær: fuldmægtig Lone Burmeister

Studienævnet for E. A./E. D.-studierne

I perioden 1. august 1976 til medio december 1976 havde studienævnet for E. A./E. D.-studierne følgende sammensætning:

E. D.-studerende Ellen-Marie Bentsen
Lektor Frede Boje
E. D.-studerende Hanne Glasius
E. A.-studerende Jørgen Chr. Nielsen
E. A.-studerende Hanne Parmo Nielsen (formand)
Lektor Sven Sorgenfrey
Lektor Halvor Søeborg
Lektor Dorte Westrup
Sekretær: fuldmægtig Lone Burmeister

I perioden medio december 1976 til 31. juli 1977 havde studienævnet for E. A./E. D.-studierne følgende sammensætning:

Lektor Frede Boje
E. D.-studerende Hanne Glasius
E. D.-studerende Finn Juul Hansen
E. A.-studerende Jørgen Chr. Nielsen
E. D.-studerende Kirsten Petersen
Lektor Sven Sorgenfrey (formand)
Lektor Halvor Søeborg
Lektor Dorte Westrup
Sekretær: assistent Aase Thiim

Studienævnet for det erhvervsproglige kandidatstudium (E. K.)

I perioden 1. august 1976 til medio december 1976 havde studienævnet for E. K.-studiet følgende sammensætning:

E. K.-studerende Lise Damsgaard
E. K.-studerende Ulla Hansen
Afdelingsleder Jørgen Jensen (formand)
E. K.-studerende Birgit Lindow
E. K.-studerende Jette Pøhlsgaard

Afdelingsleder Jacques J. Qvistgaard
Lektor Poul Rosbach
Lektor Karen Stetting
Sekretær: fuldmægtig Kjeld K. Lykke

I perioden medio december 1976 til 31. juli 1977 havde studienævnet for E.K.-studiet følgende sammensætning:

Lektor Liselotte Brøndlund
E.K.-studerende Jytte Elmbo
E.K.-studerende Anders Hermansen
Afdelingsleder Jørgen Jensen (formand)
E.K.-studerende Anne Marie Mehl Knudsen
E.K.-studerende Jette Pøhlsgaard
Afdelingsleder Jacques J. Qvistgaard
Lektor Karen Stetting
Sekretær: fuldmægtig Kjeld K. Lykke

E. ANDRE UDVALG

I beretningsperioden har følgende udvalg været nedsat af de styrende organer. Disse udvalgs opgaver og sammensætninger er anført nedenfor.

1. Biblioteksudvalget

Udvalget er nedsat af konsistorium.

Udvalget har til opgave at beskæftige sig med bibliotekets budgetforslag, bibliotekets indkøbspolitik og bibliotekets forbrugerservice.

Udvalget har følgende medlemmer:

Forskningsbibliotekar Hanne Abrahams
Overbibliotekar Per Boesen (formand)
Professor Egil Fivelsdal (fratrådt december 1976)
Stud. merc. Anders Skou Hansen (fratrådt december 1976)
Translatør Svend Hansen
Stud. ling. merc. Mia Hendriksen (fratrådt december 1976)
Bibliotekar Bente Høst-Madsen (tiltrådt december 1976)
Bibliotekar Birgitte Lauritsen (fratrådt december 1976)
Lektor Lars Lund (tiltrådt december 1976)
Forskningsbibliotekar Helge Pedersen
Assistent Inge Gotthardt Petersen (fratrådt december 1976)
Direktør Børge Rasmussen
Lektor Poul Rosbach
Bibliotekar Lone Foght Wessing (tiltrådt december 1976)

2. Det økonomiske bogudvalg

Udvalget er nedsat under biblioteksudvalget.

Udvalget har til opgave at rådgive biblioteksudvalget med hensyn til gennemførelse af den mest hensigtsmæssige anskaffelsespolitik.

Udvalget har følgende medlemmer:

Forskningsbibliotekar Hanne Abrahams
Adjunkt Peder Aderhold
Overbibliotekar Per Boesen
Lektor Finn Borum
Adjunkt Jens Bjerregaard Christensen
Lektor Jens O. Elling
Adjunkt Lars Grønholdt
Lektor Finn Hagen Jespersen
Lektor John Kjær
Lektor Mogens Eggert Møller
Forskningsbibliotekar Helge Pedersen
Seniorstipendiat Flemming Poulfelt
Professor Arne Rasmussen
Adjunkt Kaj Svarrer
Lektor Elisabeth Thuesen
Lektor Ole Wiberg
Forskningsbibliotekar Kjeld Wiene

3. Det sproglige bogudvalg

Udvalget er nedsat under biblioteksudvalget.

Udvalget har til opgave at rådgive biblioteksudvalget med hensyn til gennemførelse af den mest hensigtsmæssige anskaffelsespolitik

Udvalget består af følgende medlemmer:

Overbibliotekar Per Boesen
Lektor Birgitte Friis
Professor Bengt Jürgensen
Lektor Flemming Koue
Adjunkt Niels Krogh-Hansen
Professor Hans-Peder Kromann
Lektor Søren Kaas Andersen
Lektor Paul Monrad
Stud. ling. merc. Birgitte Weigand

4. Anlægsudvalg

Udvalget er nedsat i konsistoriums møde den 27. januar 1977.

Udvalget har til opgave at rådgive konsistorium vedrørende konto 20 (underkonto for anskaffelse af inventar og udstyr) og konto 21 (vedligeholdelse af inventar og udstyr).

Udvalget har til opgave fra institutter, afdelinger og studienævn samt relevante udvalg at indhente forslag til anskaffelse og vedligeholdelse af kontor-, repro- og AV-udstyr samt inventar til kontorer, undervisningslokaler og mødelokaler og under iagttagelse af konsistoriums generelle retningslinier at udarbejde bidrag til højskolens budgetforslag samt senere at udarbejde forslag til den opnåede bevillings anvendelse.

Desuden skal udvalget i samarbejde med teknisk forvaltning være rådgivende vedrørende anvendelsen af midlerne til vedligeholdelse af udstyr.

Udvalget består af følgende medlemmer:

Lektor, cand. ling. merc., translator Inge Gorm Hansen

Stud. merc. Jørgen Madsen

Lektor, cand. oecon. Niels Chr. Nielsen

Assistent Brita Sloth

5. Konsistoriums EDB-udvalg

Udvalget er nedsat af konsistorium den 31. maj 1977.

Udvalget har til opgave at rådgive konsistorium med hensyn til fordeling af budgetmidler til EDB-centret.

Udvalget består af følgende medlemmer:

Overbibliotekar Per Boesen

Seniorstipendiat Finn Borum

Afdelingsleder Gert Engel (formand)

Administrator Poul Flindhardt

Afdelingsleder Peter Kierkegaard-Hansen

6. Udvalget vedrørende datamatisk center

Udvalget er nedsat af konsistorium den 24. maj 1976.

Udvalget har til opgave nærmere at analysere konsekvenserne af oprettelsen af et datamatisk center ved højskolen, såvel økonomisk som personalemæssigt, med henblik på at aflægge rapport herom til konsistorium i løbet af efteråret 1976.

Udvalget består af følgende medlemmer:

Afdelingsleder Gert Engel

Professor Erik Johnsen

Afdelingsleder Jacques J. Qvistgaard

Afdelingsleder Lauge Stetting

H.D.-studerende Chr. Philipsen

7. Kantineudvalget

Udvalget er gennedsat den 22. januar 1976.

Udvalget har til opgave at følge driften af højskolens kantiner.

Udvalget består af følgende medlemmer:

Stud. ling. merc. Marianne Bach (fra 25.4.1976)

Administrator Poul Flindhardt
Afdelingsleder Jørgen Jensen
Stud. merc. Stefan Kvalkof
Assistent Inge Gotthardt Petersen
Rektor, professor Carl E. Sørensen (formand)

8. Udvalget vedrørende kapacitetsrammer og adgangsregulering

Udvalget blev nedsat af konsistorium den 22. april 1976.

Udvalget har til opgave at vurdere direktoratets planer om kapacitetsrammer og adgangsregulering samt tage stilling til arbejdsmarkedsforanstaltninger.

Udvalget består af følgende medlemmer:

Cand. merc.-studerende Karl Johan Rude Andersen
Lektor Ejvind Damsgård Hansen
H. A.-studerende Birgit Nielsen
Afdelingsleder Jacques J. Qvistgaard
Assistent Svend Ratved
Fagleder, lektor Sven Sorgenfrey
Rektor, professor Carl E. Sørensen (formand)

9. Kontakt- og informationsudvalget

Udvalget blev nedsat af konsistorium den 24. maj 1976.

Udvalget har til opgave at stille forslag til konsistorium om de fremgangsmåder, højskolen bør følge for at

- 1) informere offentligheden om højskolens forsknings- og uddannelsesvirksomhed, f.eks. gennem en »højskoleavis« eller andre »media«.
- 2) informere højskolens lærere, studerende og TAP'ere om a) forsknings- og uddannelsesvirksomheden på højskolen, eventuelt gennem samme »avis« eller »media« til overvindelse af højskolens interne kommunikationsproblemer og b) aktiviteter uden for højskolen af umiddelbar betydning for det daglige arbejde.

Udvalget består af følgende medlemmer:

Professor Torben Agersnap (formand)
Overassistent Marly Arnoldus
Lektor Hans Engstrøm
Assistent Hanne Feveile
Administrator Poul Flindhardt
Lektor Ejvind Damsgård Hansen
Bibliotekar Ulla Heltberg Kvist
Assistent Lis Langen
Sekretær Grethe Bundgård Povlsen
Lektor Karen Stetting
Lektor Ole Wiberg

10. Lokaleressourceudvalget

Udvalget blev nedsat af konsistorium den 18. september 1975.

Udvalget har til opgave at stille forslag om:
en langsigtet løsning, der søger at samle hele højskolen,
løsning af de akutte ressourceproblemer,
forbedring af Julius Thomsens Plads 10.

Udvalget består af følgende medlemmer:

Afdelingsleder Gert Engel
Administrator Poul Flindhardt (tilforordnet)
Stud. merc. Erik Hove
Stud. merc. Henrik Torsten Løhr Schambye
Overassistent Grethe Rønn
Afdelingsleder Lauge Stetting

11. Revisorudvalget

Udvalget blev nedsat af det erhvervsøkonomiske fakultetsråd i foråret 1976.

Udvalget har til opgave at drøfte og fremsætte forslag til fakultetsrådet vedrørende Handelshøjskolens revisoruddannelser og den dertil hørende forsknings institut- og behandlingsmæssige forhold.

Udvalget består af følgende medlemmer:

H. D.-studerende Erhardt Andersen
Revisor Ole Broberg, H. D.
Cand. merc.-studerende Bent Larsen
Cand. merc.-studerende Jørgen Madsen, H. D.
Lektor Poul Olsen
Lektor Robert Sloth Pedersen
Lektor Flemming Rasmussen
Rektor, professor Carl E. Sørensen (formand)
Lektor Dennis Clausen

12. Reproudvalget

Udvalget blev nedsat af konsistorium den 26. februar 1976.

Udvalget har til opgave at rådgive konsistorium i forbindelse med udbygning og udnyttelse af reproduktionsafdelingernes ressourcer.

Udvalget består af følgende medlemmer:

Seniorstipendiat Finn Borum (formand)
Assistent Herbert Christy
Reproduktionsleder Holger Nielsen
Afdelingsleder Jacques J. Qvistgaard
Assistent Aase Thiim
Stud. merc. Niels Aggergaard

13. Valgudvalget

Udvalget blev nedsat den 22. januar 1976.

Udvalget har til opgave at forestå valg til de styrende organer på Handelshøjskolen.

Udvalget består af følgende medlemmer:

H. A.-studerende Niels Aggergaard

H. A.-studerende Niels Dabelstein

Fuldmægtig Mogens Nørager-Nielsen (formand)

Lektor Hjalte Rasmussen

Fagleder, lektor Sven Sorgenfrey

Assistent Solveig Streyyfert

Sekretær: H. D.-studerende Niels Aggergaard

14. Stipendieudvalget

Udvalget er nedsat af konsistorium.

Udvalget har til opgave at træffe afgørelse om fordelingen af de legat- og lånemidler, der stilles til rådighed for højskolens studerende, herunder også administrationen af Statens Uddannelsesstøtte.

Udvalget består af følgende medlemmer:

Lektor Jørgen Alsø

Stud. ling. merc. Marianne Bach

H. D.-studerende Mads Bjerre

Assistent Lis Langen

Stud. merc. Hans O. V. Petersen

Rektor, professor Carl E. Sørensen

Lektor Ole Wiberg

Sekretær: fuldmægtig Per Boje Jensen

15. Handelshøjskolens studiefond

Udvalget er nedsat af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse.

Udvalget har til opgave at råde over midler stillet til rådighed af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse til anvendelse ved ydelse af lån til studerende, der ikke ad anden vej har kunnet få fornøden støtte til studierne gennemførelse.

Udvalget består af følgende medlemmer:

H. A.-studerende Thorkild Enevoldsen

Direktør Knud Green-Andersen (formand)

Lektor J. C. Ry Nielsen

Rektor, professor Carl E. Sørensen

16. Handelshøjskolens samarbejdsudvalg

Udvalget som er oprettet i medfør af økonomi- og budgetministeriets cirkulære af 16. februar 1972 om samarbejde og samarbejdsudvalg i statens virksomheder og institutioner, havde ved beretningsperiodens udgang følgende sammensætning:

Assistent Lise Abildgaard
Assistent Johanne Andersen
Assistent Mogens Andersen
Overbibliotekar Per Boesen
Afdelingsleder Gert Engel
Administrator Poul Flindhardt
Lektor Bente Hornemann
Assistent Bjarne Jepsen
Assistent Birgit Lysberg Kristensen
Sekretær Liza Klöcker-Larsen
Fuldmægtig Kjeld K. Lykke
Skolebetjent Frode Paulsen
Lektor Hjalte Rasmussen
Lektor Vagn K. Sandberg
Assistent Solveig Streyffert
Rektor, professor Carl E. Sørensen
Cand. mag. Lillian Werdelin
Lektor Oluf Aagaard
Sekretær: fuldmægtig Lone Burmeister

17. Didaktikudvalget for den sproglige afdeling

Udvalget blev oprindeligt nedsat af det sproglige fagråd, men henhører i dag under det erhvervsproglige fakultetsstudienævn.

Udvalget har til opgave

at tilrettelægge og gennemføre almen-didaktiske kurser med henblik på lærernes grund- og efteruddannelse samt stemmeprøver og stemmetræning,
at medvirke ved fagdidaktiske kurser,
at fremme arbejdet i studie- og projektgrupper, der søger at udvikle og afprøve nye metoder og midler med henblik på Højskolens undervisningsaktiviteter,
at behandle de i forbindelse med løsningen af ovenstående opgaver nødvendige budgetforslag.

Udvalget består af følgende medlemmer:

Lektor Inge Livbjerg
Lektor Frede Boje
Adjunkt Lita Lundquist
Stud. ling. merc. Jørgen Høedt
E. A.-studerende Ellen-Marie Bentsen
E. K.-studerende Merete Deletaille
Sekretær: Fuldmægtig Mogens Nørager-Nielsen

18. Bestyrelsen for terminologiafdelingen

Bestyrelsen er nedsat af det erhvervsproglige fakultetsråd.

Bestyrelsen har til opgave at være ansvarlig for afdelingens økonomi og generelle aktiviteter. Den behandler budgetter og projektplaner for afdelingens forskning og under-

visning og drager omsorg for, at planlagte opgaver i forbindelse med informations-, dokumentations- og konsulentvirksomhed gennemføres.

Bestyrelsen består af følgende medlemmer:

Afdelingsleder Gert Engel (formand)

Afdelingsleder Jacques J. Qvistgaard (næstformand)

Professor Max Gorosch

Lektor Inge Gorm Hansen

Assistent Elna Oberleitner

Stud. interpret. Lene Andersen

Stud. ling. merc. Jørgen Chr. Nielsen

(Adjunkt Bente Kristensen – daglig leder)

19. Udvalget til afholdelse af erhvervsproglige konferencer

Udvalget er nedsat af det erhvervsproglige fakultetsråd.

Udvalget har til opgave at planlægge og forestå afholdelse af erhvervsproglige konferencer, hvortil indbydes repræsentanter fra udvalgte sektorer inden for såvel det offentlige som erhvervslivet med henblik på en drøftelse af behovet for og anvendelsen af Handelshøjskolens sproglige dimittender.

Udvalget består af følgende medlemmer:

Lektor Knud Løwert

Afdelingsleder Jacques J. Qvistgaard

Lektor Halvor Søeborg

Lektor Meta Pedersen

Professor Jens Rasmussen

Assistent Johanne Djuurhus

20. Opgaveudvalg

Udvalgene blev oprindeligt nedsat af det erhvervsproglige fagråd og henhører i dag under de erhvervsproglige fagstudienævn.

Udvalgene har til opgave at tilvejebringe eksamensopgaver.

Udvalgene består af følgende medlemmer:

Engelsk

Lektor Edna Seear Christensen

Lektor H. Svane Knudsen

Lektor Sven Sorgenfrey

Lektor Tyge Stavnstrup

Fransk og italiensk

Lektor Aase Baillais

Lektor Birthe Langballe

Lektor Jacques J. Qvistgaard

Spansk

Afdelingsleder Jørgen Jensen
Lektor H. Søeborg
Lektor Niels Henning Pedersen

Tysk

Lektor P. Gunderskov
Lektor E. Bjørn Hansen
Lektor Meta Pedersen
Lektor P. Rosbach

21. Didaktikudvalget for den erhvervsøkonomiske afdeling

Udvalget blev oprindeligt nedsat af det erhvervsøkonomiske fagråd, men henhører i dag under det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn.

Udvalget har til opgave

at fremme og koordinere den pædagogiske udvikling ved den økonomiske afdeling, med baggrund i den almene udvikling inden for det pædagogiske område, samt at tilrettelægge og gennemføre almene pædagogiske og fagdidaktiske kurser, introduktionskurser og kurser i studieteknik,

at iværksætte en pædagogisk forskning, som tager sigte på Højskolens undervisningsaktiviteter,

at vurdere nye undervisningsmodeller og i givet fald at fremme deres indføring i undervisningen,

at behandle sager vedrørende ansættelse af faglig pædagogiske konsulenter og tekniske assistenter, og

at behandle de i forbindelse med løsningen af ovenstående opgaver nødvendige budgetforslag.

Udvalget består af følgende medlemmer:

H. A.-studerende Kirsten Flodgaard
Lektor V. Thorsgaard Jacobsen
Cand. merc.-studerende Bent Larsen
Adjunkt Aage Nedergaard (associeret)
Lektor J. C. Ry Nielsen
H. D.-studerende Jørgen Ternskov
Lektor Oluf Aagaard (formand)
Sekretær: fuldmægtig Mogens Nørager-Nielsen

22. Udvalget vedrørende Institut for Ledelsesforskning

Udvalget blev nedsat af det erhvervsøkonomiske fakultetsråd i foråret 1976.

Udvalget har til opgave at overveje mulighederne for og føre tilsyn med efteruddannelsesaktiviteterne etableret ved Institut for Ledelsesforskning.

Udvalget består af følgende medlemmer:

Cand. merc.-studerende Helge Billington

Assistent Lisa Borges
Professor Egil Fivelsdal
Professor Erik Johnsen
Cand. merc.-studerende Hans Munck
Professor Otto Ottesen
Lektor Flemming Rasmussen

23. Udvalget vedrørende H. A.-studiet i Sønderborg

Udvalget blev nedsat af det erhvervsøkonomiske fagråd den 10. september 1973 og henhører i dag under det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn.

Udvalget har til opgave

at behandle sager vedrørende stillingsbesættelse ved H. A.-studiet i Sønderborg, herunder nedsættelse af bedømmelsesudvalg, samt på grundlag heraf at afgive indstillinger til fakultetsråd til videre foranstaltning,

at være rådgivende for H. A.-studiet i Sønderborg i studieforhold herunder ændringer i H. A.-studiets struktur,

at formidle et fagligt samarbejde inden for forskning og undervisning mellem Handelshøjskolen i København og Handelshøjskoleafdelingen i Sønderborg.

Udvalget består af følgende medlemmer:

H. A.-studerende Niels Dabelstein
Professor Bjarke Fog
Lektor Hans Gullestrup
Lektor Søren Heede
Afdelingsleder Orla Brandt Jensen
Direktør O. Loff
Afdelingsleder Axel Schultz-Nielsen
Professor Frode Slipsager (formand)
H. A.-studerende Hanne Østergaard
Sekretær: fuldmægtig Kjeld K. Lykke

24. Udvalget vedrørende undervisningen i erhvervs- og samfundsbeskrivelse på H. A.-studiet

Udvalget følger løbende undervisningen og forbehandler under studienævnet henhørende sager af mere generel karakter vedrørende faget.

Udvalget består af følgende medlemmer:

Lektor, cand. oecon. H. Duelund Nielsen
Afdelingsleder, cand. oecon. Henning Kjølby
Lektor, lic. merc. Tage Skjøtt-Larsen
Fuldmægtig, cand. polit. Palle Mikkelsen
Adjunkt, cand. polit. Jens Bjerregaard Christensen
H. A.-studerende Jens Kvorning
H. A.-studerende Michael Træsborg

H. A.-studerende Ebbe Rasmussen

H. A.-studerende Sven Kolstrup

25. Udvalget vedrørende H. D. 1. del

Udvalget blev nedsat af det erhvervsøkonomiske fagråd den 4. november 1974 og henhører i dag under det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn.

Udvalget har til opgave at overveje og stille forslag angående fagkreds og undervisningsformer ved det nuværende H. D.-studium. Endvidere skal udvalget gøre sig overvejelser angående H. D.-basisuddannelse.

Udvalget har ikke fungeret i beretningsperioden.

26. Udvalget vedrørende H. D. 2. del

Udvalget blev nedsat af det erhvervsøkonomiske fagråd den 4. november 1974 og henhører i dag under det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn.

Udvalget har til opgave at overveje og stille forslag vedrørende modulopbygning af fagudbudet på H. D. 2. dels studierne. Endvidere skal udvalget overveje, om der bør søges etableret nye H. D. specialer samt overveje studieforløb og eksamenskrav for studerende, der kommer fra dagstudierne, og som ønsker at læse H. D.-studiet.

Udvalget afgav rapport i april 1977.

Udvalget bestod af følgende medlemmer:

H. D.-studerende Jørgen Christensen

Lektor Hans Engstrøm (formand)

H. D.-studerende John Forslund

H. D.-studerende Karsten Iversen

Seniorstipendiat Finn Junge-Jensen

Lektor John Kjær

H. D.-studerende Jo Lyager

H. D.-studerende Jørgen Madsen

Adjunkt Preben Melander

H. D.-studerende Jens E. Parsby

Afdelingsleder Lauge Stetting

Adjunkt Kaj Clausen Svarrer

Sekretær: fuldmægtig T. Kristoffersen

27. Eksamensudvalget

Udvalget blev nedsat af det erhvervsøkonomiske fagråd den 4. november 1974 og henhører i dag under det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn.

Udvalget har til opgave i videste forstand at behandle spørgsmål angående eksamensordninger ved Handelshøjskolens studier.

Udvalget består af følgende medlemmer:

Lektor Flemming Agersnap

Lektor V. Thorsgaard Jacobsen

Cand. merc.-studerende Carsten Kaspersen
H. A.-studerende Birgit Nielsen
H. D.-studerende Gert Poder
Lektor Harald Vestergaard
Sekretær: fuldmægtig Per Boje Jensen

28. Udvalget for Overbygningsuddannelser på dagstudiet

Udvalget blev nedsat af det erhvervsøkonomiske fagråd den 4. november 1974 og henhører i dag under det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn.

Udvalget har til opgave at overveje og stille forslag om, hvordan fagkreds og undervisningsformer kan udformes inden for et 3-årigt studieforløb efter gennemført basisuddannelse. Endvidere skal udvalget overveje og stille forslag om udformningen af den interne og den eksterne evaluering til cand. merc.-eksamen, samt hvordan studieforløb og eksamenskrav kan udformes for H. D.'ere, der ønsker at læse til cand. merc.

Udvalget blev nedlagt den 3. marts 1977.

Udvalget bestod af følgende medlemmer:
H. D.-studerende Thomas Skovsted Andersen
H. A.-studerende Freddie Bentsen
Cand. merc.-studerende Helge Billington
Lektor Niels Bjørn-Andersen
Lektor Jens Fejø
Administrator Poul Flindhardt
Lektor V. Thorsgaard Jacobsen
Lektor Kjeld Arnth Jørgensen
Lektor Steffen Jørgensen
Cand. merc.-studerende Bent Larsen
H. A.-studerende Birgit Nielsen
Lektor Niels Chr. Nielsen
Cand. merc.-studerende Hans Olav Vestergaard Pedersen
Professor Frode Slipsager
Sekretærer: fuldmægtig Kjeld K. Lykke/assistent Aase Thiim

29. Udvalget vedrørende H. A.-studiet i Ålborg

Udvalget blev nedsat af det erhvervsøkonomiske fagråd den 21. juni 1971 og henhører i dag under det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn.

Udvalget har til formål at følge udviklingen af H. A.-studiet ved Ålborg Universitetscenter herunder specielt afviklingen af overgangsstudiet.

Udvalget består af følgende medlemmer:
Professor Bjarke Fog
Lektor Hans Gullestrup
Lektor Søren Heede
Afdelingsleder Orla Brandt Jensen
H. A.-studerende Jens Ravn Jensen

Lektor Preben Sander Kristensen
Lektor Flemming Larsen
H. A.-studerende Gustav Palludan
H. A.-studerende Hans Olaf Vestergaard Petersen
H. A.-studerende Bjørn Skelsager
Professor Frode Slipsager (formand)
Lektor Olav Juel Sørensen
Professor Zakken Worre
Sekretær: fuldmægtig Kjeld K. Lykke

30. Udvalget vedrørende H. A.-uddannelsen

Udvalget blev nedsat af det erhvervsøkonomiske fagråd den 4. november 1974 og henhører i dag under det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn.

Udvalget har til opgave at stille forslag om et nyt H. A.-studium.

Udvalget består af følgende medlemmer:

Afdelingsleder Orla Brandt Jensen (formand)
H. A.-studerende Inger Lassen
H. A.-studerende Ottar Nakken
Lektor Orla Nielsen
H. A.-studerende Ebbe Rasmussen
Professor Frode Slipsager
Sekretær: fuldmægtig Lone Burmeister

31. Efteruddannelsesudvalget

Udvalget blev nedsat af det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn den 5. maj 1976.

Udvalget har til opgave at føre kontrol med og fremkomme med ideer til efteruddannelsesaktiviteter inden for det erhvervsøkonomiske område.

Udvalget afgav rapport i maj 1977.

Udvalget bestod af følgende medlemmer:

Professor Torben Agersnap
H. D.-studerende Svend Erik Andersen
Cand. merc.-studerende Karl Johan Rude Andersen
Forskningsstipendiat Jørgen Frode Bakka (formand)
H. D.-studerende Palle Conrad
Lektor Stig Ingebrigtsen
H. A.-studerende Bjarne Jensen
H. D.-studerende Søren Jensen
Adjunkt Kjeld Arnth Jørgensen
Adjunkt Jens Aaris Thisted
Lektor Harald Vestergaard
Sekretærer: fuldmægtig Kjeld K. Lykke/fuldmægtig T. Kristoffersen

IV. Lærerstab og administration

1. Lærerstabens sammensætning

Ved udgangen af undervisningsåret 1976/77 var der, jf. nedennævnte oversigt – ved højskolen ansat 21 professorer, hvoraf en som rektor, 10 docenter, afdelingsledere og fagledere, 32 lektorer uden forskningspligt i sprog, erhvervslære og samfundsøkonomi, 2 adjunkter uden forskningspligt i sprog, 4 fastansatte lærere i maskinskrivning og steno-grafi, 57 lektorer, 34 adjunkter, 17 forskningsstipendiater, 33 eksterne lektorer samt 448 undervisningsassistenter.

2. Fortegnelse over højskolens lærere og forskningsmedarbejdere ved udgangen af undervisningsåret 1976/77

Professorer:

Torben Agersnap, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1/3 1969,
Ejler Alkjær, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/12 1957,
Egil Fivelsdal, organisations sociologi, udnævnt 1/10 1973,
dr. polit. Bjarke Fog, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/10 1958,
dr. jur. Verner Goldschmidt (gæsteprofessor fra 1/1 1976), (fratrådt 30/9 1977),
fil. dr. Max Gorosch, spansk, udnævnt 1/1 1969,
Palle Hansen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1953,
dr. polit. Ernst Lykke Jensen, teoretisk statistik, udnævnt 1/6 1963,
ekon. dr. Erik Johnsen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/9 1969,
Bengt Jürgensen, engelsk, udnævnt 1/4 1973,
Jan Kobbernagel, erhvervsret, udnævnt 1/4 1949,
Hans-Peder Kromann, tysk, udnævnt 1/11 1976,
dr. jur. Ole Lando, erhvervsret, udnævnt 1/2 1963,
Børje Langefors (gæsteprofessor fra 15/2 1976), (fratrådt 31/8 1977),
Knud Lüttichau, nationaløkonomi, udnævnt 1/4 1974,
Poul Milhøj, nationaløkonomi, udnævnt 1/1 1963,
dr. merc. Otto Ottesen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/5 1974,
ekon. dr. Arne Rasmussen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/6 1961,
dr. phil. Jens Rasmussen, fransk, udnævnt 1/2 1965,
dr. merc. Frode Slipsager, international virksomhedsøkonomi, udnævnt 1/4 1976,
Carl E. Sørensen (konstitueret), finansiering, udnævnt 1/9 1963.

Docenter, afdelingsledere og fagledere:

Afdelingsleder, cand. mag. Gert Engel, tysk, udnævnt 1/3 1969,
afdelingsleder, cand. polit. Knud Hansen, forsikring, udnævnt 1/4 1968,
afdelingsleder, translator Jørgen Jensen, spansk, udnævnt 1/8 1969,

afdelingsleder, cand. polit. Orla Brandt Jensen, nationaløkonomi, udnævnt 1/1 1969,
lektor, cand. stat., civilingeniør Peter Kierkegaard-Hansen, EDB, udnævnt 15/11 1970,
afdelingsleder, cand. oecon. Henning Kjølby, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, udnævnt
1/8 1970,
afdelingsleder, cand. mag. Jacques J. Qvistgaard, fransk, udnævnt 1/1 1969,
fagleder, cand. mag. Sven Sorgenfrey, engelsk, udnævnt 1/8 1970,
afdelingsleder, cand. polit. Lauge Stetting, udenrigshandel, udnævnt 1/4 1968,
docent, dr. phil. Aage Aagesen, erhvervsgeografi, udnævnt 1/8 1948.

Adjunkter/lektorer uden forskningspligt i sprog, erhvervslære og samfundsøkonomi:

Lektorer

Translatør Jørgen Alsø, engelsk, udnævnt 1/8 1974,
cand. mag. Aase Baillais, fransk, udnævnt 1/8 1974,
cand. mag. Paul Bay, engelsk, udnævnt 1/8 1946,
cand. mag. Frede Boje, tysk, udnævnt 1/8 1974,
cand. mag. Liselotte Brøndlund, tysk, udnævnt 1/8 1974,
translatør Edna Seear Christensen, engelsk, udnævnt 1/8 1974,
cand. mag. Anne Dueholm, fransk og russisk, udnævnt 1/8 1974,
lektor, cand. art. Birgitte Friis, fransk, udnævnt 1/9 1975,
translatør Pauli Gunderskov, tysk, udnævnt 1/8 1974,
cand. mag. Erling Bjørn Hansen, tysk, udnævnt 1/8 1961,
translatør Hélène Holm, fransk, udnævnt 1/8 1974,
Finn Hagen Jespersen H. A., regnskabslære, erhvervslære og samfundsøkonomi,
udnævnt 1/4 1967,
lektor, cand. art. Hans Peter Jørgensen, tysk, udnævnt 1/9 1975,
translatør Harald Svane Knudsen, engelsk, udnævnt 1/8 1974,
translatør Flemming Koue, tysk, udnævnt 1/8 1974,
translatør Birthe Langballe, fransk, udnævnt 1/8 1974,
cand. mag. Børge Larsen, engelsk, udnævnt 1/3 1969,
translatør Aase Lenstrup, fransk, udnævnt 1/1 1973,
cand. mag. Inge Livbjerg, engelsk, udnævnt 1/8 1974,
translatør, cand. jur. et mag. Erik Juul Lund, fransk, udnævnt 1/4 1968, (orlov),
translatør Knud Løwert, engelsk, udnævnt 1/8 1956,
cand. mag. Finn Messell, engelsk, udnævnt 1/8 1974,
translatør Paul Monrad, engelsk, udnævnt 1/8 1974,
Erik Otto H. A., regnskabslære, erhvervslære og samfundsøkonomi, udnævnt 1/8 1955,
translatør Niels Henning Pedersen H. D., spansk, udnævnt 1/8 1974,
cand. mag. Poul Rosbach, tysk, udnævnt 1/8 1959,
translatør Vagn K. Sandberg, engelsk, udnævnt 1/8 1971,
cand. mag. Tyge Stavnstrup, engelsk, udnævnt 1/8 1974,
translatør Ellen Sundbo, spansk, udnævnt 1/8 1972,
translatør Halvor Søeborg, spansk, udnævnt 1/9 1959,
translatør Walter Thornfield, tysk, udnævnt 1/8 1959,
cand. art. Dorte Westrup, fransk og italiensk, udnævnt 1/8 1974.

Adjunkter

Cand. interpret. Helen Fogh, engelsk, udnævnt 1/9 1975,
translatør, cand. ling. merc. Helle Pals Frandsen, engelsk, udnævnt 1/9 1973,
translatør Kirsten Jessen, spansk, udnævnt 1/9 1976,
cand. jur. Niels Krogh-Hansen, fransk, udnævnt 1/9 1975,
translatør Theis Riiber, tysk, udnævnt 1/9 1975,
translatør Erna Sølling, spansk, udnævnt 1/9 1976.

Fastansatte lærere i maskinskrivning og stenografi:

Handelsfaglærer Erna Larsen, udnævnt 1/1 1963,
handelsfaglærer Jytte Halfdan Madsen, udnævnt 1/8 1967,
cand. ling. merc., translatør Lise Saxov, udnævnt 1/8 1970,
handelsfaglærer Inger Vikelsøe, udnævnt 1/10 1966.

Amanuensisgruppen:

Lektorer

Cand. oecon. Flemming Agersnap, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1/8 1973,
cand. mag. Søren Kaas Andersen, spansk, udnævnt 1/8 1974,
civilingeniør Gert Bechlund, EDB-Centeret, udnævnt 1/8 1977,
lic. merc. Niels Bjørn-Andersen, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1/8 1973,
lic. jur. Britt-Mari Persson Blegvad, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1/8 1973,
translatør, cand. ling. merc. Inge Baaring, tysk, udnævnt 15/9 1974,
cand. polit. Cai F. Christensen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/8 1973,
cand. merc. Søren Christensen, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1/8 1973,
cand. merc. Dennis Clausen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1973,
lic. merc. Jens Oluf Elling, regnskabsvæsen, udnævnt 1/12 1976,
dr. merc. Harald Gjessing Enderud, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1/7 1974,
cand. polit. Hans Engstrøm H. A., afsætningsøkonomi, udnævnt 1/8 1973,
translatør, cand. jur. Ebbe Falck, tysk, udnævnt 1/8 1974,
cand. jur. Jens Fejø, europæisk markedsret, udnævnt 1/11 1974,
cand. polit. E. Damsgård Hansen, nationaløkonomi, udnævnt 1/8 1973,
cand. polit. Erik Hansen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1973,
translatør, cand. ling. merc. Inge Gorm Hansen, engelsk, udnævnt 1/8 1974,
lic. merc. Søren Heede, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/8 1973,
sivilingeniør Tore Jacob Hegland, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1/7 1974,
(fratrådt 31/3 1977),
cand. jur. Kjeld Hemmingsen, erhvervsret, udnævnt 1/8 1973,
cand. psych. Bjarne K. Herskin, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1/7 1977,
cand. polit. Henning Holten, finansiering, udnævnt 1/3 1977,
cand. merc. Stig Ingebrigtsen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/5 1976,
cand. polit. V. Thorsgaard Jacobsen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1973,
cand. merc. Kjeld Arnth Jørgensen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/9 1975,
cand. merc. Steffen Jørgensen, teoretisk statistik, udnævnt 1/8 1973,
cand. merc. Henning Kirkegård, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1973,
lic. merc. John Hejn Kjær, forsikring, udnævnt 1/8 1973,
mag. art. Ulf Kjær-Hansen, presseforskning, udnævnt 1/8 1973,

cand. merc. Leif Kristensen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/8 1973,
 cand. merc. Hanne Hartvig Larsen, afsætningsøkonomi, udnævnt 15/3 1976,
 cand. polit. Lars Lund, nationaløkonomi, udnævnt 1/8 1973,
 cand. polit. Svend Marker-Larsen, nationaløkonomi, udnævnt 1/2 1975,
 cand. jur. Mogens Eggert Møller, skatteret, udnævnt 1/8 1973,
 cand. oecon. Helmer Duelund Nielsen, nationaløkonomi, udnævnt 1/8 1973,
 cand. polit. Jens Carl Ry Nielsen, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1/8 1973,
 dr. oecon. Niels Chr. Nielsen, finansiering, udnævnt 1/2 1975,
 lic. merc. Orla Nielsen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/8 1973,
 cand. merc. Jørgen Kai Olsen, teoretisk statistik, udnævnt 1/8 1973,
 cand. jur. Poul Olsen, skatteret, udnævnt 1/8 1973,
 cand. merc. Jens Overø, teoretisk statistik, udnævnt 1/4 1976,
 translator Meta Pedersen, tysk, udnævnt 1/8 1974,
 statsaut. revisor, cand. merc. Robert Sloth Pedersen, erhvervsret, udnævnt 1/8 1973,
 cand. polit. Orla G. Petersen, skatteret, udnævnt 1/8 1973,
 civilingeniør Flemming Rasmussen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1973,
 lic. jur. Hjalte Rasmussen, europæisk markedsret, udnævnt 1/4 1975,
 lic. tech. Leif Bloch Rasmussen, datamatik, udnævnt 1/3 1977,
 lic. merc. Stig Evan Ree, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/1 1976,
 cand. merc. Poul Schultz, udenrigshandel, udnævnt 1/8 1973,
 cand. mag. Helle Lykke Schwarz, engelsk, udnævnt 1/8 1974, (orlov),
 Norman M. Shine B. A., engelsk, udnævnt 1/8 1974,
 lic. merc. Tage Skjøtt-Larsen, trafik-, turist- og beliggenhedsforskning, udnævnt 1/8 1973,
 cand. mag. Karen Stetting, engelsk, udnævnt 1/8 1974,
 cand. jur. Elisabeth Thuesen, europæisk markedsret, udnævnt 1/8 1973,
 cand. polit. Harald Vestergaard H. D., udenrigshandel, udnævnt 1/8 1973,
 cand. merc. Ole Wiberg M. S., udenrigshandel, udnævnt 1/8 1973,
 cand. psych. Oluf Aagaard, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1/8 1973.

Adjunkter

Dr. rer. pol. Peter Aderhold, trafikforskning, udnævnt 1/3 1975,
 cand. merc. Gunnar Messmann Birk, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/2 1977,
 cand. polit. Jens Bjerregaard Christensen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, udnævnt
 15/8 1974,
 cand. ling. merc. Gunhild Dyrberg, fransk, udnævnt 1/8 1974,
 cand. ling. merc. Lena Flugger, engelsk, udnævnt 1/9 1975,
 cand. polit. Palle Geleff, finansiering, udnævnt 1/3 1977,
 cand. merc. Lars Peter Grønholdt, teoretisk statistik, udnævnt 1/7 1974,
 cand. merc. Preben West Hansen, organisation, udnævnt 1/4 1977,
 civilingeniør Ove Hedegaard, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/12 1976,
 cand. jur. Jørgen Henriksen, erhvervsret, udnævnt 15/5 1974,
 civilingeniør Tage Henriksen H. D., EDB-centeret, udnævnt 1/7 1971,
 cand. pæd. Grethe Hjorth, tysk, udnævnt 1/9 1975,
 cand. phil. Lise-Lotte Hjulmand, engelsk, udnævnt 1/9 1976,
 cand. polit. Gudrun Sveistrup Jacobsen, nationaløkonomi, udnævnt 1/3 1977,
 statsaut. revisor Claus Jensen, erhvervsret/revision, udnævnt 1/7 1974,

fil. lic. Ulla Junker, finansiering, udnævnt 1/9 1976,
translatør Bente Kristensen, tysk, udnævnt 1/9 1973,
cand. phil. Lita Lundquist, fransk, udnævnt 1/9 1975,
cand. phil. Hanne Martinet, fransk, udnævnt 1/9 1975,
Preben Melander, H. A. og H. D., regnskabsvæsen, udnævnt 1/3 1974,
akademiingeniør Jørgen Rudolf Meyer, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1976,
cand. merc. Johannes Mouritsen, finansiering, udnævnt 1/11 1975,
cand. pæd. Aage Nedergaard, ledelsesforskning, udnævnt 15/11 1975,
lic. merc. Peter Neergaard M. S., regnskabsvæsen, udnævnt 1/5 1977,
cand. merc. Ole Stenvinkel Nilsson, teoretisk statistik, udnævnt 1/9 1973,
cand. oecon. Jørgen Lindgaard Pedersen, ledelsesforskning, udnævnt 15/9 1975,
cand. ling. merc. Heribert Picht, spansk, udnævnt 1/9 1975,
cand. polit. Hans Kornø Rasmussen, udenrigshandel, udnævnt 15/9 1975,
cand. polit. Henrik Schaumburg-Müller, udenrigshandel, udnævnt 1/1 1976,
cand. mag. Lilian Stage, fransk, udnævnt 1/9 1976,
cand. merc. Kaj Clausen Svarrer, finansiering og kreditvæsen, udnævnt 1/10 1973,
mag. scient. soc. Helge Tetzschner, organisation, udnævnt 1/1 1977,
cand. merc. Jens Aaris Thisted, ledelsesforskning, udnævnt 1/9 1973,
cand. ling. merc. Karen Thrysoe, engelsk, udnævnt 1/9 1975.

Forskningsstipendiater:

Mag. scient. soc. Ib Andersen, organisation og arbejdssociologi, udnævnt 1/5 1972,
(seniorstipendiat),
cand. merc. Jørgen Frode Bakka, organisation og arbejdssociologi, udnævnt 1/10 1975,
(seniorstipendiat),
lic. merc. Finn Borum, organisation og arbejdssociologi, udnævnt 1/9 1971, (senior-
stipendiat),
socialrådgiver Peter Duus Hansen, organisation og arbejdssociologi, udnævnt 1/10 1973,
(seniorstipendiat),
cand. merc. Erik Holm-Petersen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, udnævnt 1/3 1975,
(fratrådt 28/2 1977),
cand. ling. merc. Bente Horneman, tysk, udnævnt 1/9 1975,
cand. oecon. Bjarne Sloth Jensen, nationaløkonomi, udnævnt 15/10 1973, (senior-
stipendiat),
cand. merc. Poul-Erik Daugaard Jensen, organisation og arbejdssociologi, udnævnt
1/12 1974,
Finn Junge-Jensen M. B. A., organisation og arbejdssociologi, udnævnt 1/6 1972,
(seniorstipendiat),
cand. merc. Svend Høgsberg Kristensen, ledelsesforskning, udnævnt 1/10 1976,
cand. ling. merc. Rita Lenstrup, engelsk, udnævnt 1/10 1976,
cand. merc. Ulrik Gorm Møller, regnskabsvæsen, udnævnt 1/1 1975,
cand. merc. Michael Pettersson, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/7 1975,
lic. merc. Flemming Poulfelt, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/4 1973, (seniorstipendiat),
akademiingeniør Jens Schou-Christensen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/1 1975,
cand. polit. Jens Erik Torp, udenrigshandel, udnævnt 15/2 1975,
mag. scient. soc. Ann Westenholz, organisation og arbejdssociologi, udnævnt 1/11 1974.

Eksterne lektorer:

Fuldmægtig, cand. merc. Cato Baldvinsson, investeringsplanlægning og finansiel planlægning, udnævnt 1/3 1977,
overbibliotekar, cand. polit. Per Boesen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/11 1949,
universitetslektor, dr. phil. Klaus Bohnen, tysk, udnævnt 1/1 1975,
mag. art. Vera Böiken, amerikanske realia, udnævnt 1/3 1976,
fil. dr. Margaret Chesnutt, engelsk, litterære hovedværker og litteraturhistorie/tekstlæsning, udnævnt 1/9 1976,
cand. phil. Mirella Cristofoli, italiensk fonetik og tekstlæsning, udnævnt 1/9 1976,
cand. mag. Jennifer Draskau B. A., engelsk mundtlig sprogfærdighed og tolkning, udnævnt 1/1 1977,
universitetslektor, lic. phil. Mogens Dyhr, tysk grammatik, udnævnt 1/9 1976,
cheføkonom, cand. polit. H. O. Thustrup Hansen, økonomisk politik, udnævnt 1/5 1977,
Marlene R. Hansen B. A., engelsk litterære hovedværker og litteraturhistorie/tekstlæsning, udnævnt 1/9 1976,
translatør Andreas Harboesgaard, fransk teknisk sprog, udnævnt 1/9 1976,
cand. ling. merc. Susanne Hertz, fransk merkantilt sprog, udnævnt 1/9 1976,
universitetslektor, cand. mag. Lisbeth Falster Jakobsen, tysk oversættelse og stilistik, udnævnt 1/9 1975,
universitetslektor, cand. mag. Oleg Koefoed, fransk, tolkning og notatteknik, udnævnt 1/8 1966,
professor Søren Kjeldsen-Kragh, international økonomi, udnævnt 1/9 1976,
marketingchef, cand. merc. Martin Lauth Lauridsen, M. B. A., markedsføringsorganisationer, udnævnt 1/1 1977,
cand. phil. Ghani Merad-Boudia, fransk oversættelsesfærdighed, udnævnt 1/9 1975,
kontorchef, cand. scient. pol. Jørgen Nue Møller, organisation og arbejds sociologi, forvaltningslære, udnævnt 1/8 1973,
cand. merc. Kurt Anker Nielsen, økonomisk styring og budgettering, udnævnt 1/1 1977,
redaktør Peter Olufsen H. D., reklamens teknik, udnævnt 1/8 1957,
lektor, dr. phil. Berta Pallares, spanske hovedværker og spansk litteraturhistorie, udnævnt 1/9 1976,
revisor, cand. merc. Anders Fredslund Pedersen, økonomisk styring og budgettering, udnævnt 1/1 1977,
universitetslektor, cand. mag. Viggo Hjørnager Pedersen, engelsk oversættelsesfærdighed, udnævnt 1/9 1976,
translatør Vibeke Pentz-Møller, spansk tolkning, udnævnt 1/1 1975,
direktør, cand. jur. Jan Ranners, skatteret, udnævnt 1/1 1977,
Jacqueline Raoul-Duval, Licence d'Histoire, fransk samfundslære, udnævnt 1/9 1976,
marketingdirektør, cand. merc. Hugo Rønsdal, international markedsanalyse, udnævnt 1/9 1976,
universitetslektor, cand. jur. Ditlev Tamm, italiensk juridisk sprog, udnævnt 1/9 1975,
fuldmægtig, cand. polit. Jens Thomsen, international økonomi, udnævnt 1/11 1976,
Linda Thøgersen B. A. Honours, engelsk samfundslære, udnævnt 1/9 1976,
cand. mag. Bent Weidberg, tysk litteratur/tekstlæsning, udnævnt 1/9 1975,
direktør, translatør Svend Vesterli, engelsk teknisk sprog, udnævnt 1/1 1975,
fuldmægtig, cand. polit. Ole Zacchi, finansieringsformer i ind- og udland, udnævnt 1/3 1977.

Undervisningsassistenter:

Økonomiske studier

Direktør Jens Agersnap H. A., erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1976,
ekspeditionssekretær Flemming Agervold H. D., regnskabsvæsen, ansat 1/9 1976,
lektor, mag. scient. soc. Erik Albrechtsen, organisation og arbejds sociologi, ansat 1/9
1972,
vicedirektør, cand. jur. Viggo K. Albrechtsen, erhvervsret, ansat 1/9 1965,
cand. merc. Poul Almlund, teoretisk statistik, ansat 1/9 1975,
cand. merc. Bent Regner Andersen, almen økonomi, ansat 1/9 1976,
akademiingeniør Flemming Andersen H. A., teoretisk statistik, ansat 1/9 1969,
Karl Johan Rude Andersen H. A., almen økonomi, ansat 1/9 1975,
underdirektør, cand. jur. Kurt Andersen, erhvervsret, ansat 1/10 1969,
lektor, cand. polit. Otto Andersen, nationaløkonomi, ansat 1/9 1971,
cand. merc. Peer Andersen, teoretisk statistik, ansat 1/9 1969,
civilingeniør Peter Bjørn Andersen, trafik-, turist- og beliggenhedsforskning, ansat 1/9
1976,
cand. polit. Claus Andreasen, nationaløkonomi, ansat 1/9 1976,
Fil. dr. Ingeman Arbner, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1976,
advokat Johan A. Asmussen, erhvervsret, ansat 1/9 1974,
statsautoriseret revisor Steen Bache, revision, ansat efteråret 1971,
advokat Per Banke, erhvervsret (Slagelse), ansat 1/9 1971,
fuldmægtig, cand. polit. Lise Bartholdy, nationaløkonomi, ansat 1/9 1973,
juridisk konsulent, cand. jur. Peer Bentzen-Møller, erhvervsret, ansat 1/2 1970,
fuldmægtig, cand. jur. Anne Bertore, regnskabsvæsen, ansat 1/8 1975,
Helge Billington H. A., almen økonomi, ansat 1/9 1975,
fuldmægtig, cand. polit. Hans Henrik Bjering, finansiering og kreditvæsen, national-
økonomi, ansat 1/9 1970,
advokat Niels Bjerre M. C. J., erhvervsret, ansat 1/9 1972,
kontorchef, cand. merc. Torkil Bo, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1965,
cand. jur. Jørgen Boe, erhvervsret, ansat 1/9 1976,
direktør, cand. jur. Per Borum, skatteret, ansat 1/9 1975,
cand. polit. Peter Brixtofte, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat 15/9 1975,
lektor, cand. polit. Henning Kristiansen Brogaard, nationaløkonomi, almen økonomi,
ansat 1/9 1965,
programmedarbejder, cand. polit. Ole Bruus, nationaløkonomi, ansat 1/9 1974,
forskningsleder, lic. polit. Uffe Bundgaard-Jørgensen, trafik-, turist- og beliggenheds-
forskning, ansat 1/9 1976,
cand. polit. Lars Byberg, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat 1/9 1976,
fuldmægtig, cand. polit. Bendt Bülow, afsætningsøkonomi, nationaløkonomi, erhvervs-
og samfundsbeskrivelse, ansat 1/9 1976,
chefkonsulent, cand. oecon. John Bøndergaard, regnskabsvæsen, ansat 1/8 1975,
cand. merc. Kjell Caspersen, almen økonomi, ansat 1/9 1975,
afdelingsleder, cand. merc. Flemming F. E. Christensen, regnskabsvæsen, ansat 1/9 1970.
fuldmægtig, cand. merc. Per Christensen, organisation og arbejds sociologi, regnskabs-
væsen, ansat 1/9 1967,
konsulent, cand. merc. Sverre Riis Christensen, afsætningsøkonomi, ansat 1/9 1974,

fuldmægtig, cand. polit. Uffe Holm Christensen, nationaløkonomi, ansat 15/9 1975,
(fratrådt 31/8 1977),
analysekonsulent, cand. merc. Finn Birger Christiansen, afsætningsøkonomi, ansat 1/9
1974,
kontorchef, cand. polit. H. H. Egeblad Christoffersen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse,
ansat 1/9 1969,
cand. merc. Svend Åge Ørnfeldt Clausen, regnskabsvæsen, ansat 1/1 1973,
direktør Finn Clement H. D., organisation og arbejds sociologi, ansat 15/9 1974,
cand. polit. Frank Dahlgaard, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat 1/9 1974, (fratrådt
31/8 1977),
adjunkt, cand. polit. Jørgen Dalhoff, nationaløkonomi, ansat 1/9 1976,
fuldmægtig, cand. polit. Tim Dalskov H. D., udenrigshandel, ansat 1/9 1976,
underdirektør, cand. jur. Erik Damm H. D., forsikring, erhvervsret, ansat 1/9 1972,
ingeniør Henrik Davidsen H. D., erhvervs- og samfundsbeskrivelse, organisation og
arbejds sociologi, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1974,
redaktør, cand. polit. Poul Dines, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, nationaløkonomi,
ansat 1/9 1976,
konsulent, cand. merc. John S. Dueholm, teoretisk statistik, ansat 1/9 1975,
Henriette Bruun Eiby H. A., teoretisk statistik, ansat 1/8 1975 (instructor), (fratrådt 31/3
1977),
referent, cand. polit. Bjørn Einersen, nationaløkonomi, ansat 1/9 1969,
sekretær, cand. polit. Tom Elkær-Hansen, nationaløkonomi, ansat 1/9 1971,
advokat Jørgen Elmer, erhvervsret, ansat 1/9 1972,
produktchef, ingeniør Erik Rask Eriksen, organisation og arbejds sociologi, ansat 15/5
1974,
direktør Jørn Lyderstand Eriksen M. B. A., trafik-, turist- og beliggenhedsforskning,
ansat 1/9 1976,
civilingeniør Torkil Eriksen, trafik-, turist- og beliggenhedsforskning, ansat 1/9 1976,
civilingeniør Nina Esmark H. D., regnskabsvæsen, ansat 1/10 1974,
sekretær, cand. polit. Erling Faurbye, afsætningsøkonomi, ansat 1/9 1971,
administrator, cand. merc. Poul Flindhardt, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1965,
produktchef Ulf Frausing, afsætningsøkonomi, ansat 1/9 1974,
EDB-chef, cand. polyt. Bent Frederiksen, forsikring (databehandling), ansat 1/9 1969,
fuldmægtig, cand. polit. Kjeld Ahrenkiel Frederiksen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse
ansat 15/9 1975,
direktør Peter Friis H. D., organisation og arbejds sociologi, ansat 1/8 1972,
statsautoriseret revisor Stig Frohn, regnskabsvæsen, ansat 1/9 1975,
forskningsleder, cand. polit. Anders From, teoretisk statistik, ansat 1/9 1964, (fratrådt
31.8.1977),
statsautoriseret revisor Erik Gilsaa, revision, ansat 1/3 1976,
fuldmægtig, cand. oecon. Jens Goul, erhvervsøkonomi, ansat 1/1 1970,
cand. polit. Karen Gredal, afsætningsøkonomi, ansat 1/9 1954,
organisationschef, cand. merc. Georg Greibe, regnskabsvæsen, ansat 1/9 1976,
adjunkt, cand. merc. Mogens Gruelund, regnskabsvæsen, ansat 1/9 1976,
direktør Steffen Gulmann H. D., afsætningsøkonomi, ansat 1/9 1971,
sekretær, cand. polit. Troels Chr. Gunnergaard, nationaløkonomi, ansat 1/9 1976,

lektor, cand. polit. Jens Gunst, nationaløkonomi, ansat 1/9 1972,
 cand. merc. Jeppe Gustafsson, organisation og arbejds sociologi, ansat 1/9 1976,
 fuldmægtig, cand. polit. Niels Hjorth Hald, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1972,
 cand. merc. Bjarne Hallander, organisation og arbejds sociologi, ansat 1/10 1974,
 økonomichef Steffen Hallgren H. D. & H. D., regnskabsvæsen, ansat 1/9 1975,
 revisor, cand. merc. Albert Hansen, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1975,
 fuldmægtig, cand. polit. Asger Hansen, nationaløkonomi, erhvervsøkonomi, ansat 1/9
 1976,
 civilingeniør Børge Wessel Hansen, teoretisk statistik, ansat 1/9 1976,
 forretningsfører, ingeniør Carsten Poul Hansen, datamatik, ansat 1/9 1976,
 direktør, cand. merc. H. P. Hansen, regnskabsvæsen, datamatik, ansat 1/8 1975,
 advokat Hans Peter Drisdal Hansen, erhvervsret, ansat 1/9 1972,
 adjunkt, cand. merc. Jens Allin Hansen, organisation og arbejds sociologi, regnskabs-
 væsen, ansat 1/1 1973,
 fuldmægtig, cand. polit. Leif Chr. Hansen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat 1/9
 1976,
 fuldmægtig, cand. polit. Lars Teit Hansen, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1976,
 sekretariatschef, advokat Mogens Vilstrup Hansen, erhvervsret, ansat 1/12 1971,
 statsautoriseret revisor Peter Faurholdt Hansen, revision, ansat 1/9 1976,
 cand. merc. Peter Morell Hansen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat 15/2 1975,
 cand. polit. Uffe Foss Hansen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat 1/9 1976,
 inspektør, cand. jur. Johs. B. Harder, erhvervsret/Slagelse, ansat 1/9 1976,
 fuldmægtig, cand. polit. Henrik Hassenkam, organisation og arbejds sociologi, ansat
 1/12 1973,
 sekretær, cand. oecon. Jens Chr. Hauge, organisaton og arbejds sociologi, ansat 1/9 1976,
 advokat Hans Henrik Haume, erhvervsret, ansat 1/9 1970,
 konsulent, civilingeniør Jørgen Hedrich H. D., erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1976,
 cand. merc. Ole Heger, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1967,
 kontorchef, cand. merc. Lars C. Helweg-Larsen, regnskabsvæsen, erhvervsøkonomi,
 ansat 1/9 1966,
 adjunkt, cand. merc. Bent Friborg Henningsen, erhvervsøkonomi, ansat 1/1 1973,
 cand. merc. Peter Stærmose Henningsen, datamatik, regnskabsvæsen, organisation og
 arbejds sociologi, ansat 1/8 1969,
 civilingeniør Tage Henriksen H. D., edb, ansat 1/9 1976,
 ekspeditionssekretær, cand. jur. Jan Hinze, skatteret,
 konsulent, cand. merc. Harro Hinz, almen økonomi, ansat 1/9 1976,
 fuldmægtig, cand. polit. Niels Hoffmeyer, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat 1/9
 1974,
 konsulent, cand. merc. Erik Hollesen, organisation og arbejds sociologi, ansat 1/9 1965,
 inspektør, cand. merc. Flemming R. Holm, erhvervsøkonomi (Slagelse), ansat 1/9 1971,
 landsretssagfører Henrik Holm, erhvervsret, ansat 1/9 1957,
 direktionssekretær, cand. merc. Søren Holm, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1975,
 konsulent, cand. merc. Erik Holm-Petersen, trafik-, turist- og beliggenhedsforskning,
 ansat 1/3 1977,
 Gulla Holten H. A., almen økonomi, ansat 1/9 1975,
 cand. merc. Søren Hougaard, organisation og arbejds sociologi, ansat 1/9 1976,

afdelingschef, cand. merc. Oskar Houmann, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1959,
cand. merc. Steen Hvid, almen økonomi, regnskabsvæsen, ansat 1/9 1975,
fuldmægtig, cand. polit. Søren Høgenhaven, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, erhvervs-
økonomi, ansat 1/9 1976,
statsautoriseret revisor Kjeld Højfeldt, revision/skattebetjent, ansat 1972,
cand. stat., lic. merc. Agnar Höskuldsson, teoretisk statistik, ansat 1/4 1973,
cand. polit. H. Høst-Madsen, teoretisk statistik, ansat 1/9 1966, (fratrådt 31/8 1977),
cand. scient. pol. Marius Trane Ibsen, organisation og arbejds sociologi, ansat 1/9 1974,
konsulent, cand. merc. Henning Jacobsen, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1976,
udviklingschef, civilingeniør Poul Jacobsen, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1976,
lektor, lic. techn. Søren Kruse Jacobsen, trafik-, turist- og beliggenhedsforskning,
erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1976,
økonomisk konsulent, cand. polit. Uffe Jacobsen, trafik-, turist- og beliggenhedsforsk-
ning, ansat 1/9 1976,
cand. merc. Ebbe Vagn Jakobsen, datamatik, ansat 1/9 1976,
cand. merc. Jes Thorup Jelsmark, erhvervsøkonomi, ansat 15/9 1975,
cand. merc. Arne Engskov Jensen, teoretisk statistik, ansat 1/9 1973, (fratrådt 31/8 1977),
kontorchef Bjarne Jensen H. D., regnskabsvæsen, ansat 1/9 1975,
cand. oecon. Chr. Færch Jensen, afsætningsøkonomi, ansat 1/9 1974,
fuldmægtig, cand. polit. Flemming Jensen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat 1/9
1976,
cand. merc. Geert Neugebauer Jensen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat 27/9 1971,
cand. merc. Henning Lindhardt Jensen, erhvervsøkonomi, ansat 1/1 1972,
konsulent, cand. merc. Jens Karl Jensen, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1973,
fuldmægtig, cand. merc. Jørgen Dan Jensen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat
1/9 1970,
adjunkt, cand. oecon. Karsten Tarp Jensen, nationaløkonomi, erhvervs- og samfunds-
beskrivelse (Slagelse), ansat 1/9 1976,
konsulent Tage Dalsgaard Jensen H. D., organisation og arbejds sociologi, ansat 1/9 1971,
fuldmægtig, cand. polit. Torben Jerlach, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat 1/9
1974,
cand. merc. Niels Kjærsgaard Johansen, erhvervsøkonomi, ansat 1/10 1975.
forskningssekretær, cand. merc. Uffe B. Johansen, erhvervsøkonomi, ansat 1/3 1972,
ingeniør Tage Juhl H. D., organisation og arbejds sociologi, ansat 1/9 1976,
statsautoriseret revisor Torben Juncker, erhvervsret, ansat 1/9 1974,
civilingeniør Erik Jørgensen, matematik, ansat 1/9 1962,
prokurist, cand. oecon. Jørn Jørgensen, finansiering og kreditvæsen, ansat 1/9 1971,
fuldmægtig, cand. oecon. Knud Jørgensen, organisation og arbejds sociologi, ansat 1/2
1974,
adjunkt, cand. merc. Kurt Jørgensen, erhvervsøkonomi, ansat 1/1 1966,
cand. merc. Torben Beck Jørgensen, organisation og arbejds sociologi, ansat 1/3 1972,
cand. merc. Carsten Winther Kaspersen, almen økonomi, ansat 1/9 1975,
produktchef, cand. merc. Johan Kielland, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1975,
cand. polit. Kjeld Elsig Kjeldsen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat 15/9 1975,
EDB-programmør Torben Kjær, programmering, ansat 1/9 1974, (fratrådt 31/8 1977),
fuldmægtig, cand. merc. Jens Kjærsgaard, almen økonomi, ansat 1/9 1975,

fuldmægtig, cand. polit. Finn Knudsen, nationaløkonomi, ansat 1/1 1966,
fuldmægtig, cand. merc. Frantz Buch Knudsen, trafik-, turist- og beliggenhedsforskning,
ansat 1/1 1976,
direktør Hans Knudsen H.D., regnskabsvæsen, ansat 1/9 1971,
cand. jur. Hanne Koktvedgaard, afsætningsøkonomi, organisation og arbejds sociologi,
ansat 1/9 1967,
statsautoriseret revisor Henrik Bagge Kolding, revision/skatteret, ansat 1/9 1974,
direktør, cand. merc. Knud Kongstad, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1965,
konsulent, cand. merc. Jesper Biehne Kreiner, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1976,
cand. merc. Kristian Kreiner, organisation og arbejds sociologi, ansat 15/11 1974,
direktør, cand. polit. Bent Kristiansen, nationaløkonomi, ansat 1/9 1967,
planlægningschef, cand. oecon. Thorkild Kristiansen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse,
ansat 1/9 1974,
revisor, cand. merc. Torben Krog, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1975,
statsautoriseret revisor K. J. Krogsgaard, skatteret, ansat 1/2 1975,
konsulent, civilingeniør Peter Andreas Krogsgaard, datamatik, ansat 1/9 1976,
civilingeniør Bjørn Krusenstjerna-Hafstrøm, finansiering og kreditvæsen, ansat 1/4 1974,
cand. merc. Bent Larsen, almen økonomi, ansat 1/9 1975,
lic. merc. Erik Bøje Larsen, organisation og arbejds sociologi, regnskabsvæsen, ansat
1/9 1969,
fuldmægtig, cand. polit. Henrik Holt Larsen M. S., organisation og arbejds sociologi,
ansat 1/9 1972,
konsulent, cand. oecon. Jørgen Basso Larsen, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1976,
fuldmægtig, cand. polit. Lars-Bjørn Larsen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat 1/9
1972,
lektor, cand. polit. Niels Lauritzen, nationaløkonomi, ansat 15/9 1975,
advokat Jesper Lett, erhvervsret, ansat 1/9 1972,
advokat Ulrik Lett, erhvervsret, ansat 1/12 1969,
direktør, cand. polit. Bent Lillelund, afsætningsøkonomi, ansat 1/9 1974, (fratrådt 31/8
1977),
marketingchef, cand. polit. Ebbe Merrild Loiborg, nationaløkonomi, ansat 1/9 1970,
adjunkt, cand. mag. Erik Lonning, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat 1/9 1976,
underdirektør, cand. merc. Jens Christian Lorenzen, finansiering, ansat 1/3 1976,
statsautoriseret revisor Allan Lucas, revision/skatteret, ansat 1/1 1974,
konsulent, cand. merc. Kjeld Lucas, afsætningsøkonomi, ansat 1/9 1973,
kontorchef, cand. merc. Erik Lund, teoretisk statistik, ansat 1/9 1973,
cand. merc. Kai Lund, nationaløkonomi, ansat 1/9 1974,
direktør Kaj Ulrik Lund H.D., regnskabsvæsen, ansat 1/4 1969,
advokat Knud Lundblad, erhvervsret, ansat 20/1 1967,
adjunkt, cand. polit. Svend Erik Lundgren, erhvervsøkonomi, ansat 1/11 1973,
cand. polit. Søren Lyngsø, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat 1/9 1974,
budgetchef, cand. merc. Carsten Lønfeldt, teoretisk statistik, ansat 1/9 1972,
underdirektør, cand. merc. John Madsen, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1968,
revisor Jørgen Madsen H.D., regnskabsvæsen, ansat 1/9 1974,
fuldmægtig, cand. polit. Kai Stanley Madsen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat
1/9 1971, (fratrådt 31/8 1977),

underdirektør, cand. oecon. Lars Skov Madsen, erhvervsøkonomi, organisation og
 arbejds sociologi, ansat 1/9 1959,
 cand. jur. Gunver Maltesen, regnskabsvæsen, ansat 1/9 1975,
 kontorchef, cand. merc. Peter Mehlbye, organisation og arbejds sociologi, ansat 1/1 1974,
 stud. polit. John Meldgaard H. A., teoretisk statistik, ansat 1/9 1976,
 fuldmægtig, cand. polit. Niels Mengel, nationaløkonomi, erhvervs- og samfunds-
 beskrivelse, ansat 1/9 1976,
 fuldmægtig, cand. polit. Jussi Merklin, nationaløkonomi, ansat 1/9 1976,
 forskningsleder, cand. polit. Palle Mikkelsen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat
 1/9 1967,
 edb-chef, maskiningeniør, Torben Milvang H. D., regnskabsvæsen, ansat 1/9 1976,
 uddannelseskonsulent, cand. scient. Ole Monrad, datamatik, 1/1 1976,
 prokurist, cand. oecon. Finn Junker Mortensen, finansiering og kreditvæsen, ansat 1/3
 1976,
 Hans Munck H. A., almen økonomi, ansat 1/9 1975,
 planlægningschef Peter Müller H. D., regnskabsvæsen, ansat 1/1 1972,
 advokat Jesper Ove Møller-Andersen, erhvervsret, ansat 1/9 1974,
 adjunkt, cand. oecon. Flemming Mørk, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1976,
 kontorchef, cand. merc. Hans Neergaard, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1966,
 fuldmægtig, cand. polit. Henrik Nepper-Christensen, nationaløkonomi, ansat 1/9 1976,
 cand. polit. Bent Nielsen, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1976,
 revisor, cand. merc. Erik Nielsen, regnskabsvæsen, ansat 1/8 1975,
 landsretssagfører Feodor Nielsen L. L. M., erhvervsret, ansat 1/9 1958,
 statsautoriseret revisor, cand. merc. Gordon Nielsen, skatteret/revision, ansat 1/9 1976,
 sekretær, cand. oecon. Hans Munk Nielsen, regnskabsvæsen, ansat 1/10 1973,
 sektorchef, cand. merc. Hans Richter Nielsen, regnskabsvæsen, ansat 1/8 1975,
 lic. merc. Jan Aarsø Nielsen, afsætningsøkonomi, ansat 1/9 1974,
 marketingkonsulent, cand. merc. Jens Carsten Nielsen, organisation og arbejds sociologi,
 ansat 1/11 1974,
 underdirektør, Leif Nielsen H. D. & H. D., organisation og arbejds sociologi, ansat 1/9
 1969,
 adjunkt, cand. merc. Merete Grønlund Nielsen, teoretisk statistik, ansat 1/9 1970,
 konsulent, cand. merc. Morten Nielsen, afsætningsøkonomi, ansat 1/9 1974,
 chefkonsulent, cand. merc. Niels Strange Nielsen, regnskabsvæsen, ansat 1/9 1968,
 konsulent, cand. merc. Preben Krogh Nielsen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat
 1/9 1965,
 økonomichef, cand. merc. Ernst Nortvig, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1965,
 direktør, cand. merc. Torben Nybo, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, erhvervsøkonomi,
 ansat 1/9 1968,
 advokat Jacob Nørager-Nielsen, erhvervsret, ansat 1/9 1975,
 fuldmægtig, cand. merc. M. Nørager-Nielsen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse,
 nationaløkonomi, ansat 1/9 1970,
 markedsanalytiker Leif Anders Olsen H. A., teoretisk statistik, ansat 1/9 1976,
 cand. jur. Flemming Paludan, skatteret, ansat 1/9 1976,
 systemplanlægger Jens E. Parsby H. D., organisation og arbejds sociologi, ansat 1/12
 1973,

cand. merc. Walther Paulsen, teoretisk statistik, ansat 1/9 1976,
 marketingchef Bjarne Pedersen H. D., erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1976,
 inspektør, cand. mag. Chr. Pedersen, tysk, ansat 1/9 1949,
 afdelingschef, cand. oecon. Jens Hauge Pedersen, finansiering, ansat 1/3 1976,
 mag. scient. soc. Jesper Bruus Pedersen, organisation og arbejds sociologi, ansat 1/1 1975,
 kontorchef, cand. oecon. Leif Pank Pedersen, teoretisk statistik, ansat 1/9 1963,
 kontorchef, cand. polit. Poul Erik Pedersen, nationaløkonomi, ansat 1/9 1970,
 civilingeniør Poul Henning Pedersen H. D., organisation og arbejds sociologi, ansat 1/1
 1975,
 revisor Steen Holberg Pedersen H. D., regnskabsvæsen, ansat 1/9 1976,
 produktgruppechef, cand. merc. Arne Petersen, afsætningsøkonomi, ansat 1/9 1974,
 akademiingeniør Claus Germann Petersen, databehandling, erhvervsøkonomi, ansat 1/9
 1971,
 udviklingschef, cand. merc. Flemming Torp Petersen, erhvervsøkonomi, ansat 1/10 1973,
 sekretær, cand. polit. Gert Thorslund Petersen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse,
 nationaløkonomi (Slagelse), ansat 1/9 1973,
 produktchef, cand. merc. Jørgen Wedel Petersen M. B. A., erhvervsøkonomi, ansat 1/9
 1976,
 advokat Mogens Philip, erhvervsret, ansat 1/9 1968,
 statsautoriseret revisor, cand. merc. Torben Ploug, revision/skatte ret, ansat 1/9 1974,
 systemanalytiker, cand. merc. Birgit Primdahl, datamatik, ansat 1/9 1976,
 direktør, cand. merc. Cai Qvesehl, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1965,
 siviløkonom Bjørn Ragle, organisation og arbejds sociologi, ansat 1/9 1971,
 cand. merc. Lars Wendel Ranfelt, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1976,
 planlægger, cand. oecon. Birger Lund Rasmussen, erhvervsøkonomi, ansat 15/9 1975,
 Erik Rasmussen H. A., teoretisk statistik, ansat 1/9 1976,
 lektor, cand. polit. Frode Rasmussen, organisation og arbejds sociologi, ansat 1/9 1960,
 forlagsdirektør Kjeld Ole Rasmussen H. A., regnskabsvæsen, ansat 1/9 1976,
 underdirektør, cand. merc. Knud Rasmussen, regnskabsvæsen, ansat 1/1 1964,
 økonomichef, cand. merc. Leif Thun Rasmussen, regnskabsvæsen, ansat 1/9 1976,
 Torben Rasmussen H. A., teoretisk statistik, ansat 1/9 1976,
 advokat Kjeld Regnarsen, erhvervsret, ansat 1/9 1971,
 advokat Lennart Ricard, erhvervsret, ansat 12/5 1975,
 mag. scient. soc. Olaf Rieper, organisation og arbejds sociologi, ansat 1/1 1975,
 civilingeniør Ole Sejer Riis, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1972,
 direktør, lic. tech. Sven Riskær, regnskabsvæsen, ansat 1/9 1976,
 lektor, cand. oecon. Jens Roed, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1976,
 ekspeditionssekretær, cand. polit. Aksel Rossen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat
 1/9 1969,
 marketingdirektør, cand. merc. Hugo Rønsdal, afsætningsøkonomi, ansat 1/9 1960,
 vicekontorchef Ole Salting H. D., organisation og arbejds sociologi, ansat 15/5 1974,
 direktør, cand. jur. Peder Schlegel, finansiering og kreditvæsen, ansat 1/1 1961,
 translatør Ebba R. Schlüter, engelsk, ansat 1/8 1963,
 fuldmægtig, cand. polit. Jørgen Peter Schou, nationaløkonomi, ansat 1/9 1976,
 cand. merc. Henning Schwerdtfeger, organisation og arbejds sociologi, almen økonomi,
 ansat 1/9 1976,

cand. merc. Finn Schaadt, teoretisk statistik, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1973,
cand. polit. Jørgen D. Siemonsen, nationaløkonomi, ansat 1/9 1970,
fuldmægtig, cand. polit. Bo Simonsen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat 1/9 1975,
planlægger, cand. merc. Karsten Skander-Madsen, datamatik, ansat 1/9 1976,
advokat Leif Skov, erhvervsret, ansat 1/9 1965,
fuldmægtig, cand. scient. pol. Bo Smith, organisation og arbejds sociologi, ansat 1/9 1974,
cand. merc. Katrine Steen, afsætningsøkonomi, erhvervsøkonomi, udenrigshandel, ansat
1/2 1973,
fuldmægtig, cand. jur. Niels Chr. Steen, skatteret, ansat 1/9 1975,
forskningsassistent, cand. polit. Bent Ryd Svensson, nationaløkonomi, ansat 1/9 1976,
statsautoriseret revisor Ejner Søndberg, regnskabsvæsen, ansat 1/1 1972,
sekretær, cand. polit. Birgit Vontillius Sørensen, udenrigshandel, ansat 1/9 1976,
prokurist Finn Carl Sørensen, finansiering, regnskabsvæsen, ansat 1/9 1974,
fuldmægtig, cand. polit. Jens Lund Sørensen, trafik-, turist- og beliggenhedsforskning,
ansat 1/1 1976,
fuldmægtig, cand. oecon. Jens Peter Sørensen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat
1/9 1974,
fuldmægtig, cand. merc. Knud Erik Sørensen, teoretisk statistik, ansat 1/8 1975,
konsulent, cand. stat. Ole Tamborg, teoretisk statistik, ansat 1/9 1972,
direktør, civilingeniør Flemming Tamstorf H. D., finansiering og kreditvæsen, ansat 1/1
1972,
fuldmægtig, cand. merc. Peter Theill, datamatik, ansat 1/9 1976,
cand. oecon. Torben Harne Theilmann, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1976,
sekretær, cand. merc. Palle Thomsen, erhvervsøkonomi, teoretisk statistik, ansat 1/10
1973,
fuldmægtig, cand. polit. Jens Thomsen, nationaløkonomi, ansat 1/9 1975,
lektor, civilingeniør Uffe Thorsteinsson, trafik-, turist- og beliggenhedsforskning, ansat
1/9 1976,
statsautoriseret revisor, cand. merc. Bent Tjørnemark, teoretisk statistik, ansat 1/9 1969,
civilingeniør Francis Trnka H. A., matematik, ansat 1/9 1962,
sekretær, cand. polit. Svend Trollegaard, nationaløkonomi, ansat 1/9 1971,
markedsanalysekonsulent, cand. merc. Anders Ussing, afsætningsøkonomi, ansat 1/9
1975,
cand. polit. Jens Wamsler, nationaløkonomi, ansat 1/9 1976,
adjunkt, cand. merc. Svend Jørgen Vedde, regnskabsvæsen, ansat 1/8 1975,
cand. oecon. Uffe Wentzer, nationaløkonomi, erhvervs- og samfundsbeskrivelse (Slagelse),
ansat 1/9 1976,
advokat Peter Wiboltt, erhvervsret, ansat 1/9 1972,
sekretær, cand. polit. Andreas Wildt, nationaløkonomi, ansat 1/9 1971,
konsulent, cand. merc. Erik Winther, organisation og arbejds sociologi, ansat 1/9 1976,
cand. merc. Jan Kofod Winther, almen økonomi, ansat 1/9 1976,
konsulent, cand. merc. Vagn Aage Voigt, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat 1/9
1971,
fuldmægtig, cand. polit. Poul Wolffsen, nationaløkonomi, ansat 1/9 1976,
akademiingeniør Jørgen Vorsholt, regnskabsvæsen, ansat 1/9 1975,

cand. merc. John Worup, regnskabsvæsen, ansat 1/9 1976,
kommunaldirektør, cand. polit. Svend Erik Aaen, teoretisk statistik, ansat 1/9 1962.

Undervisningsassistenter:

Sprogstudierne

fagleder, cand. mag. Axel Andersen, informationssøgning/valgfri fag, ansat 1/9 1976,
licenciée, cand. phil. Françoise Andersen, fransk, ansat 1/9 1974,
adjunkt, cand. merc. Jørgen Smedegaard Andersen, erhvervslære og samfundsøkonomi,
ansat 1/1 1974,
Karl Johan Rude Andersen H. A., erhvervslære og samfundsøkonomi, ansat 1/9 1976,
adjunkt, cand. mag. Sejer Andersen, fransk teatergruppe/valgfri fag, ansat 1/9 1975,
cand. phil. Else Marie Arevad, fransk, ansat 1/9 1975,
advokat Johan A. Asmussen, erhvervsret, ansat 1/9 1974,
cand. phil. Anne Lis Bang-Pedersen, fransk, ansat 1/9 1975,
adjunkt, cand. mag. Dorrit Barrett, engelsk, ansat 1/9 1975, (fratrådt 31/8 1977),
cand. ling. merc. Eva Bertram, fransk, ansat 1/1 1975,
adjunkt, cand. mag. Gudrun Bjørnø, tysk, ansat 1/9 1973,
cand. ling. merc. Agnete Brink, spansk, ansat 1/9 1975,
lektor, cand. mag. Ole Bus, engelsk, ansat 1/1 1954,
cand. mag. Hanne Carlsen, engelsk, ansat 1/9 1976,
civilingeniør Leonardo de Chiffre, italiensk, ansat 1/9 1974,
translatør Edith Christiansen, tysk, ansat 1/9 1974,
translatør Annette Clark-Christensen, engelsk, ansat 1/9 1974,
underdirektør, cand. jur. Erik Damm H. D., erhvervsret, ansat 1/9 1974,
cand. ling. merc. Louise Denver, spansk, ansat 1/9 1974,
cand. ling. merc. Jytte Diekmann, engelsk, ansat 1/9 1973,
cand. ling. merc., translatør Claire Duvantier, engelsk, spansk, ansat 1/9 1976,
diplomvolkswirt, translatør Gisela Ekner, tysk, ansat 1/9 1974,
handelsfaglærer, translatør John Ellefsen, engelsk, ansat 1/8 1967,
cand. phil. Lene Elgaard, engelsk, ansat 1/9 1975,
cand. ling. merc. Lise Grønberg Eskesen, engelsk, ansat 1/4 1975,
cand. ling. merc. Dorrit Faber, engelsk, ansat 1/9 1975,
adjunkt, cand. merc. Hans Friis, erhvervslære og samfundsøkonomi, ansat 1/9 1975,
translatør J. Christian Gjedde, tysk, ansat 1/9 1976,
Nicole Gram, licenciée ès lettres, fransk, ansat 1/9 1974,
adjunkt, cand. merc. Mogens Gruelund, erhvervslære- og samfundsøkonomi, ansat 1/9
1975,
cand. ling. merc. Solveig Grønbech, tysk, ansat 1/9 1976,
seminarieadjunkt, cand. pæd. Ellen Gudmand-Høyer, tysk, ansat 1/9 1976,
cand. phil. Poul Gundersen, spansk, ansat 1/9 1976,
cand. jur. Arne Gyes, erhvervsret, ansat 1/9 1976,
Doris Hansen E. D., tysk, ansat 1/9 1976,
underdirektør, cand. merc. Flemming Hansen, erhvervslære og samfundsøkonomi, ansat
1/8 1967,
cand. phil. Gitte Baunebjerg Hansen, tysk, ansat 1/9 1975,
Maria Fabricius Hansen, spansk, ansat 1/9 1973,

cand. mag. Steffen Leo Hansen, tysk, ansat 1/9 1976,
handelsfaglærer Anne Harries E. D., maskinskrivning og stenografi, ansat 1/8 1964,
cand. interpret. Dorte Vasegaard Hauch, engelsk, ansat 1/9 1976,
cand. phil. Lisbeth Heap, engelsk, ansat 1/9 1975,
advokat Hans Henrik Haume, erhvervsret, ansat 1/9 1970,
adjunkt, cand. mag. Merete Hellmers, tysk, ansat 1/9 1976,
cand. mag. Wiwi Henningsen, tysk, ansat 1/9 1976,
vicekontorchef, translator John W. Henriksen, engelsk, ansat 1/9 1975,
cand. mag. Peter A. Henriksen, tysk, ansat 1/10 1976,
lektor, cand. mag. Eyolf Hessellund, tysk, ansat 1/8 1971,
translator Henriette Holm, tysk, ansat 1/9 1976,
cand. ling. merc., translator Doris Sørensen Hornemann, spansk, ansat 1/9 1975,
cand. phil. Pierre Vrasse Hyllested, fransk, ansat 1/1 1973,
cand. mag. Lone Høgel, almen grammatik/valgfri fag, ansat 1/9 1976,
cand. mag. Lars Haarløv, fransk, ansat 1/2 1973,
korrespondent Marianne Ingebrigtsen, maskinskrivning, ansat 1/9 1974,
korrespondent Lis Jacobsen, maskinskrivning og stenografi, ansat 1/9 1975,
cand. mag. Lise Neersø Jaspersen, tysk, ansat 1/9 1973,
cand. mag. Anette Ragn Jensen, fransk, ansat 1/9 1975,
adjunkt, cand. mag. Hans Vinther Jensen, engelsk, ansat 1/9 1974,
lektor, mag. art. Jens Juhl Jensen, almen grammatik/valgfri fag, ansat 1/9 1976,
cand. phil. Lars Pihl Jensen, italiensk, ansat 1/9 1975,
cand. mag. Merete Hjorth Jensen, spansk, ansat 1/9 1976,
fuldmægtig Per Boje Jensen H. D., erhvervslære og samfundsøkonomi, ansat 1/9 1966,
prokurist, civiløkonom Flemming Koch Jeppesen, erhvervslære og samfundsøkonomi,
ansat 1/9 1975,
adjunkt, cand. mag. Lise Pilgaard Jeremiassen, fransk, ansat 1/9 1974,
cand. mag. Carsten Bo Juhl, italiensk, ansat 1/9 1975,
cand. mag. Vibeke Kamp Jørgensen, spansk, ansat 1/9 1976,
cand. phil. Birgitte Krag, fransk, ansat 1/2 1973,
korrespondent Jette Krog, maskinskrivning og stenografi, ansat 1/9 1974,
stud. ling. merc. Alf Kullenberg, engelsk, ansat 1/1 1975, (fratrådt 31/8 1977),
advokat Jørgen Langhoff, erhvervsret, ansat 1/9 1973,
lektor, cand. polit. Sigurd Larsen, samfundsøkonomi II/valgfri fag, ansat 1/1 1975,
cand. interpret. Vivian Leander, engelsk, ansat 1/9 1976,
cand. phil. Irene Lindahl, fransk, ansat 1/9 1976,
handelsfaglærer Else Lindinger, maskinskrivning, ansat 1/9 1973,
fuldmægtig, cand. polit. Kjeld K. Lykke, samfundsøkonomi, ansat 1/9 1976,
cand. mag. Henrik Lærkes, almen grammatik/valgfri fag, ansat 1/9 1976,
cand. mag. Marianne Madelung, engelsk, ansat 1/9 1976,
cand. phil. Anne Marie Madsen, engelsk, ansat 1/9 1976,
cand. ling. merc. Bodil Nistrup Madsen, tysk, ansat 1/9 1976,
adjunkt, cand. ling. merc. Jytte Mansfeld, engelsk, ansat 1/9 1976,
cand. mag. Else Marker-Larsen, fransk, ansat 1/9 1974,
cand. ling. merc. Hanne Mathiesen, engelsk, ansat 1/9 1976,
cand. mag. Barbara Melchior, fransk, ansat 1/9 1975,

translætør Johanne Mengel, italiensk, ansat 1/8 1967,
 cand. ling. merc., translætør Ditte Obel Mikkelsen E. A., spansk, ansat 1/2 1975,
 cand. mag. Nahum Minzly, engelsk, ansat 25/10 1976,
 stud. ling. merc. Gitte Müller, engelsk, ansat 1/1 1975,
 cand. mag. Dorte Myrup, fransk, ansat 1/9 1975, (fratrådt 31/8 1977),
 cand. mag. Jørgen Mølgaard, tysk, ansat 1/9 1974,
 Ex. stenografi- og maskinskrivningslærer Bente Møller-Nielsen, maskinskrivning, ansat
 1/9 1976,
 cand. phil. Malene Mørk, engelsk, ansat 1/9 1975,
 cand. pæd. Erik Navrbjerg, almen grammatik/valgfri fag, ansat 1/9 1976,
 korrespondent Marianne Nerving, maskinskrivning, engelsk, ansat 1/9 1975,
 landsretssagfører Feodor Nielsen LL. M., erhvervsret, ansat 1/9 1975,
 korrespondent Hanne Nielsen, maskinskrivning og stenografi, ansat 1/9 1974,
 adjunkt Inge Almer Nielsen M. B. A., erhvervslære og samfundsøkonomi, ansat 1/9 1976,
 advokat Henrik Bunde Nielsen, fransk, ansat 1/9 1976,
 adjunkt, cand. merc. Jørgen Bagenkop Nielsen, erhvervslære og samfundsøkonomi,
 ansat 1/9 1973,
 korrespondent Jette Nørgard, maskinskrivning, ansat 1/9 1975, (fratrådt 31/8 1977),
 universitetslektor, mag. art. Thorkil Damsgaard Olsen, almen grammatik/valgfri fag,
 ansat 1/9 1974,
 translætør Ulla I. Olsen, tysk, ansat 1/9 1975,
 cand. phil. Birte Pass, russisk, ansat 1/8 1969,
 translætør Benny Pedersen, engelsk, ansat 1/9 1975,
 cand. interpret. Aase Peerless, engelsk, ansat 1/9 1976,
 handelsfaglærer Else Pellesson, maskinskrivning og stenografi, ansat 1/8 1957,
 lektor, cand. mag. & mag. art. Lene Waage Petersen, italiensk, ansat 1/9 1975,
 amanuensis, cand. mag. Pia Riber Petersen, almen grammatik/valgfri fag, ansat 1/9 1976,
 Rosa Maria Picht, spansk, ansat 1/9 1975,
 adjunkt, cand. mag. Christian Planck, engelsk, ansat 1/9 1976,
 korrespondent Inge Lise Plejl, maskinskrivning og stenografi, ansat 1/9 1975,
 cand. ling. merc. Carsten Poulsen, engelsk, ansat 1/9 1976,
 translætør Eva Poulsen, italiensk, ansat 1/9 1975,
 cand. ling. merc. Erling Preisz, engelsk, ansat 1/9 1975,
 translætør Chr. Quist, engelsk, ansat 1/1 1975,
 advokat Lennart Ricard, erhvervsret, ansat 12/5 1975,
 cand. ling. merc. Ejvind Rosenberg, engelsk, ansat 1/9 1976,
 cand. phil. Tom Rundquist, tysk, ansat 31/1 1974,
 cand. ling. merc., translætør, Lise Saxov E. A., spansk, ansat 1/1 1975,
 adjunkt, cand. mag. Søren Schneider, tysk, ansat 1/9 1976,
 cand. interpret. Jytte Schou, engelsk, ansat 1/9 1976,
 cand. jur. Merethe Stagetorn, erhvervsret, ansat 1/9 1976,
 studievejleder Flemming Steen H. D., erhvervslære og samfundsøkonomi, ansat 1/9 1974,
 David Stoner M. A., engelsk, ansat 1/1 1976,
 korrespondent Jane Storm, stenografi, ansat 1/9 1975,
 cand. mag. Ole E. Strömgreen, engelsk, ansat 1/9 1975,
 cand. phil. Tove Marianne Stølen, engelsk, ansat 1/9 1975,

cand. ling. merc. Annemette Lyng Svensson, engelsk, ansat 1/9 1975,
 cand. phil. Birgit Søndergaard, engelsk, ansat 1/9 1976,
 Ingeborg Thejls H. D., erhvervslære og samfundsøkonomi, ansat 1/9 1976,
 assistent, exam. blindskriftslærer Aase Thiim, maskinskrivning, ansat 1/9 1976,
 cand. mag. Jesper Thing-Simonsen, engelsk, ansat 1/9 1976,
 translatør Waltraud Eva Thygesen, tysk, ansat 1/9 1975,
 korrespondent Inge Lis Tinson E. A., engelsk, ansat 25/10 1976,
 adjunkt, cand. merc. Niels Trandum, erhvervslære og samfundsøkonomi, ansat 1/9 1976,
 produktchef Claus Trolle H. D., erhvervslære og samfundsøkonomi, ansat 1/9 1976,
 cand. phil. Lise Velschow, italiensk, ansat 1/9 1975,
 cand. merc. Gerard Vergnaud, fransk, ansat 1/9 1976,
 cand. mag. Lisbet Gjerløv Vergnaud, fransk, ansat 1/9 1974,
 cand. ling. merc. Birthe Vesterli E. A., tysk, ansat 1/9 1975,
 cand. ling. merc. Anette Villemoes, spansk, ansat 1/2 1975,
 cand. mag. Lillian Werdelin, engelsk, ansat 15/9 1970,
 universitetslektor, cand. mag. Monika Wesemann, tysk, ansat 1/9 1974,
 studielektor, cand. mag. C. West, studie- og læseteknik/valgfri fag, ansat 1/9 1976,
 handelsfaglærer Marie-Louise Westergaard, maskinskrivning og stenografi, ansat 1/8
 1960,
 advokat Peter Wiboltt, erhvervsret, ansat 1/9 1976,
 cand. ling. merc. Ulla Winding, spansk, ansat 1/9 1975,
 cand. ling. merc. Lis Witsø, engelsk, ansat 1/9 1975,
 kontorchef John Monrad Aagaard, erhvervslære og samfundsøkonomi, ansat 1/9 1973.

Antal af lærere ved højskolen pr. ult. juli 1977

	1925	1940	1945	1950	1955	1960	1965	1970	1975	1977
Professorer i økonomi m.v.	0	2	2	3	4	7	11	11	12	15
Professorer i jura.	0	0	0	1	1	1	2	2	2	2
Professorer i sprog.	0	0	0	0	1	1	1	3	3	4
Professorer i kulturhistorie ...	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0
Docenter, afdelingsledere og fagledere:										
i økonomi m.v.	3	2	5	4	4	3	1	7	6	6
i sprog og kulturhistorie.	0	0	1	1	0	1	0	3	4	4
Adjunkter og lektorer uden forskningspligt:										
i erhvervslære og samfundsøkonomi.	0	0	0	0	1	1	1	2	2	2
i sprog.	0	3	6	9	9	12	22	33	30	36

fortsættes

<i>fortsat</i>	1925	1940	1945	1950	1955	1960	1965	1970	1975	1977
fastansatte lærere:										
i maskinskrivning og stenografi	0	0	0	0	0	0	1	3	4	4
Eksterne lektorer:										
i økonomi	0	13	13	15	10	7	8	8	3	13
i sprog	0	2	1	2	2	0	0	3	4	20
amanuensisgruppen:										
i økonomi m.v.	0	4	3	4	6	11	26	53	70	73
i sprog	0	0	0	0	1	1	1	9	11	18
Stipendiater	0	0	0	0	0	0	4	14	20	17
Undervisningsassistenter:										
økonomiske studier	18	36	48	51	44	59	123	237	261	300
sprogstudierne	10	21	36	38	44	43	28	36	89	148
Antal lærere m.v. i alt ¹⁾	31	86	115	128	127	147	230	425	523	662
(heraf heltidsansatte)	3	11	19	24	29	39	74	154	169	181

¹⁾ En sammentælling af antal lærere inden for de enkelte kategorier svarer ikke nødvendigvis til totaltallet, idet nogle lærere kan være medregnet under begge grupper. Samlet oversigt over højskolens ansatte, pp. 00-00.

3. Gæsteforelæsninger m.m.

I beretningsåret har der været afholdt følgende gæsteforelæsninger:

Institut for afsætningsøkonomi

Direktør Jørgen Møller H.D., F. L. Smidth & Co. A/S, over emnet »Indkøbsarbejdet i en større industrivirksomhed« for H. D. 6. semester.

Direktør Erik Ohrt over emnet »Virksomhedens organisation i fremtidens samfund« for H. D. 6. semester.

Underdirektør Lars Skov-Madsen, Monopoltilsynet, over emnet »Monopollovgivningens administrative praksis. Forholdet mellem myndighederne og erhvervslivet« for H. D. 7. semester.

Fuldmægtig Jørgen Schou, Miljøministeriet, over emnet »Miljølovgivning« for H. D. 7. semester.

Underdirektør Lars Skov-Madsen, Monopoltilsynet, over emnet »Monopoltilsynets virksomhed« for cand. merc. 1. semester.

Fuldmægtig Jørgen Schou, Miljøministeriet, over emnet »Miljølovgivningen« for cand. merc. 1. semester.

Kontorchef Jan Henningsen, Forbrugerombudsinstitutionen, over emnet »Administration af markedsføringsloven m.v.« for cand. merc. 1. semester.

Direktør Arne Reisfelt H.D., De samvirkende Købmandsforeninger i Danmark, og analysechef, cand. merc. Mogens Godt, Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, over emnet »Horisontal konkurrence« for cand. merc. 1. semester.

Bureauchef, cand. merc. Kirsten Beck, Politiken, og prokurist, cand. merc. Ib Lindholm, Philips Industri og Handel A/S, over emnet »Konkurrence på segmenterede markeder« for cand. merc. 1. semester.

Direktør, cand. merc. Svend Aage Birck Jakobsen, OCEKA, og direktør Poul Hansen H.D., Dansk Dagligvareleverandørforening, over emnet »Vertikal konkurrence« for cand. merc. 1. semester.

Direktør Jørgen Fritsch H.D., FONA, og direktør, cand. merc. Torben Nielsen, Meditterranée, over emnet »Konkurrence over budgettet« for cand. merc. 1. semester.

Center for tværfaglige studier/institut for ledelsesforskning

Cand. polit. Steffen Møller, Dansk Metalarbejderforbund, og fuldmægtig Axel Sløk, Dansk Arbejdsgiverforening, over emnet »Overenskomstøkonomi« på cand. merc.-studiet, almen økonomi.

Kandidatstipendiat Helge Brink, Økonomisk Institut, Københavns Universitet, og fuldmægtig Christian Sørensen, Det økonomiske Råds sekretariat, over emnet »Vil en sænkning af lønnen på 20 % fjerne den økonomiske krise i Danmark« på cand. merc.-studiet, almen økonomi.

Lektor Frede Hvelplund, Handelshøjskolen i Århus, Institut for udenrigshandel, civilingeniør Jan Daub, Forsøgsanlæg Risø, civilingeniør Per Friis-Sørensen, Forsøgsanlæg Risø samt cand. oecon. Hans Linderoth, Handelshøjskolen i Århus, over emnet »Energi og økonomi« på cand. merc.-studiet, almen økonomi.

Adjunkt, cand. polit. Kaj Vangskjær over emnet »Indkomstfordeling og indkomstpolitik« på cand. merc.-studiet, almen økonomi.

Journalist, cand. polit. Henrik Heie, Information, over emnet »Økonomisk demokrati« på cand. merc.-studiet, almen økonomi.

Institut for europæisk markedsret

Professor, dr. jur. Finn Seyersted, Universitetet i Oslo, over emnet »INMARSAT, en international organisation for telekommunikation pr. satellit beregnet for skibsfarten« for H.D.-studerende i udenrigshandelsret.

Institut for finansiering

Økonomidirektør, cand. polit. Kåre B. Dullum over emnet »Financial management i en international virksomhed« for H.D. 7. semester.

Prokurist Bjarne Jensen over emnet »Finansiering via Børsen« for H.D. 7. semester.

Økonomidirektør, lic. merc. Steen Hemmingsen over emnet »Udlandsfinansiering m.v. for H.D., 7. semester.

Informationsforskningsafdelingen

Professor Cyril Brookes, School of Accountancy, University of New South Wales, Au-

stralien, over emnet »Managing Computer Systems to Make Effective Use of Emerging Technology«.

Professor Cyril Brookes, School of Accountancy, University of New South Wales, Australien, over emnet »Project Selection and Project Management for Effectiveness and Flexibility«.

Professor Anthony G. Hopwood, Oxford Centre for Management Studies, over emnet »Organizational and Social Aspects of Accounting«.

Institut for organisation og arbejds sociologi

Direktør P. W. Nielsen, Foss Electric, Hillerød, over emnet »Gruppeudvikling i en virksomhed« på H. A. 3. semester.

Arkitekt Poul Bjerre for studerende på H. A. 3. semester.

Systemplanlægger Gert Fjord Hansen over emnet »projektstyring« for studerende på datamatiklinien, H. D. organisation, 7. semester.

Kontorchef, cand. jur. Poul Hviid Kristensen over emnet »Organisationsproblemer i Københavns kommune i forbindelse med gennemførelsen af bistandsloven« for cand. merc.-studerende.

Direktør Per W. Nielsen og borgmester Gösta Gustavsen over emnet »Alternative organisationsformer og organisationsforandringer i praksis« for studerende på H. D. organisation, 5. semester.

Direktør P. W. Nielsen over emnet »Strategi og planlægning« for H. D. organisation, 7. semester.

Kristen Nygaard, Norge, over emnet »Fagbevægelse og edb« for H. D.-studerende på datamatiklinien.

Systemplanlægger Jørn Østergaard H. D. over emnet »Opbygning af systemdokumentation« for studerende på datamatiklinien, H. D. organisation, 6. semester.

Direktør Lauritz Hedå over emnet »Aktuelle personaleadministrative problemer« for studerende på H. A., 4. semester.

Borgmester Gösta Gustavsen over emnet »Den politiske beslutningsproces« for studerende på H. A., 4. semester.

Fuldmægtig, cand. polit. Henrik Holt Larsen over emnet »Lederudvikling« for H. A.-studerende på 4. semester.

Underdirektør, civilingeniør C. Hermann over emnet »Selvstyrende grupper på Philips« for cand. merc.-studerende.

Direktør Gerhard Albrechtsen over emnet »Selvstyrende grupper i N.K.T.« for cand. merc.-studerende.

Professor James March, Stanford University, U.S.A., over emnet »Studies of power and democracy« for cand. merc.-studerende og H. D.-studerende i organisation.

Institut for udenrigshandel

Direktør Jørgen Nielsen, Kongskilde Maskinfabrik A/S, Sorø, og direktør Christian Langhorn, Hempel's Marine Paints A/S, Lyngby, over emnet »Danske virksomheders erfaringer med samarbejdsaftaler og joint ventures med jugoslaviske virksomheder« på H. D.-studiet.

Direktør, lic. techn., cand. polit. Sven Riskær, Paul Bergsøe & Søn A/S over emnet

»Managementkontrakter som supplement og/eller alternativ til direkte investeringer« på H.D.-studiet.

Regionschef Peter Damgaard Hansen H.D., Interlego A/S, Billund, over emnet »Fra licens- til egenproduktion på det amerikanske marked« på H.D.-studiet.

Direktør Jørn B. Jensen, Danish Turnkey Dairies A/S, Århus, over emnet »Organisation og ledelse af internationale turnkey-leverancer« på H.D.-studiet.

Fuldmægtig, cand. polit. Niels Bodelsen, Udenrigsministeriet, over emnet »De internationale økonomiske virkninger af EF's Stabexfond« på cand. merc.-studiet.

Marketingchef, cand. merc. Jørgen Kirketerp-Møller, Kastrup og Holmegaards Glasværker A/S, over emnet »Eksportmarkedsundersøgelser i en producent- og konsumentorienteret virksomhed« for cand. merc.-studerende.

Institut for tysk

Docent H. Millitzer over emnet »Das planökonomische Wirtschaftssystem der DDR« for EA/ED- og EK-studerende.

Professor Dieter Möhn, Universität Hamburg over emnet »Was verbirgt sich hinter dem Begriff »Fachsprache?«« for E.G.-studerende.

4. Bedømmelsesudvalg

Handelshøjskolen i København opslug den 20. marts 1973 et professorat i tysk. Opslaget havde følgende ordlyd:

Under de erhvervsproglige studier ved Handelshøjskolen i København vil et professorat i tysk være at besætte pr. 1. september 1973. Stillingen lønnes efter tjenstemandslovens regler for professorater.

Ansøgning i 5 eksemplarer indsendes til rektor for Handelshøjskolen i København, Fabrikvej 7, 2000 København F. Ansøgningsfristen udløber den 9. april 1973.

Den 5. marts 1976 genopslog Handelshøjskolen professoratet med følgende ordlyd:

Ved institut for tysk under det erhvervsproglige hovedområde er et professorat i tysk sprog ledigt til besættelse pr. 1. september 1976.

Stillingen omfatter undervisning og forskning inden for tysk sprog, vejledning af yngre forskere, deltagelse i instituttets administrative arbejde samt medvirken ved udviklingen af fagområdet. Handelshøjskolens erhvervsproglige uddannelser forbereder til praktisk sprogformidling og pædagogisk virksomhed, og vægten i studierne er lagt på sproget i dets nutidige form.

Foruden dokumentation for forskningsindsats ønskes oplysninger om pædagogisk erfaring og eventuelt anden kvalificerende virksomhed.

Bedømmelsesudvalgets indstilling, i sin helhed, vil blive tilsendt ansøgerne.

Tidligere indsendte ansøgninger vil blive taget i betragtning, med mindre de tilbagekaldes.

Ansøgning indsendes i 5 eksemplarer til Handelshøjskolen i København, Fabrikvej 7, 2000 København F.

Ansøgningsfristen udløber den 1. april 1976.

Bedømmelsesudvalget, nedsat af det erhvervsøkonomiske fakultetsråd, har afgivet følgende indstilling:

Professoratet i tysk sprog blev genopslået den 5. marts 1976 med ansøgningsfrist til 1. april 1976. Af de tidligere ansøgere har fil. dr. Axel Fritz i brev af 10.3.1976 meddelt, at han ønsker at trække sin ansøgning tilbage.

Ansøgerne var herefter følgende, som har indgivet ansøgning i forbindelse med første opslag af professoratet i 1973:

Prorektor, afdelingsleder, cand. mag. Gert Engel
Cand. mag. Peter A. Henriksen, Ph.D.
Universitetslektor, mag. art. Hans-Peder Kromann
Lektor, cand. mag. H. Verner Larsen

Af disse har de tre sidstnævnte fornyet deres ansøgning og medsendt supplerende materiale.

Handelshøjskolens erhvervsproglige fakultetsråd har den 7. april 1976 nedsat et sagkyndigt udvalg bestående af:

Professor, dr. phil. H. Bach, Aarhus
Professor Ove K. Clausen, Danmarks Lærerhøjskole
Professor, fil. dr. Karl Hyldgaard-Jensen, Københavns Universitet
Professor Sven-Olaf Poulsen, Handelshøjskolen i Aarhus
Professor, dr. phil. Jens Rasmussen, Handelshøjskolen i København, udvalgets formand.

Efter at Højskolen i brev af 8. april 1976 har gjort ansøgerne bekendt med sammensætningen af bedømmelsesudvalget, har lektor H. Verner Larsen i brev af 20. april 1976 til Højskolens rektor påberåbt sig, at der efter hans mening foreligger omstændigheder, der er egnet til at vække tvivl om 4 udvalgsmedlemmers upartiskhed, eftersom disse udvalgsmedlemmer i forbindelse med første opslag af professoratet skulle have negligeret hans »påpegelse af, at alle ansøgerne burde have haft lejlighed til at indsende supplerende videnskabeligt materiale«. Endvidere drager han i tvivl, hvorvidt 2 af udvalgsmedlemmerne besidder det faglige niveau, som kræves for at medvirke ved professorbedømmelse.

Fakultetsrådet har i udtalelse af den 28. april 1976 afvist begge disse klagepunkter, og Undervisningsministeriet har i skrivelse af den 2. juli 1976 til Højskolen tilsluttet sig denne afvisning.

Herefter har lektor H. Verner Larsen i brev af 8. juli 1976 til Højskolens rektor meddelt, at han ønsker at trække sin ansøgning tilbage.

Ansøgningerne har været sendt til studienævnet for det erhvervsproglige grundstudium, studienævnet for E. A./E. D.-studiet samt studienævnet for det erhvervsproglige kandidatstudium med henblik på udtalelse om ansøgernes pædagogiske kvalifikationer. Studienævnene har afstået fra at udtale sig om ansøgerne.

Bedømmelsesudvalget afgiver herefter følgende indstilling:

Gert Engel er født 1924 i Bielefeld (dansk statsborger siden 1957). Efter studier ved universiteterne i Köln (1947–49) og København (1949–55) bestod han skoleembedseksamen med fagene tysk og historie ved Københavns Universitet i 1955. Han opnåede i 1952 accessit for en prisopgave om Lessingforskningen siden 1918. 1956–66 virkede han som

gymnasielærer, og han har siden 1966 været ansat ved Handelshøjskolen i København, siden 1970 som afdelingsleder. 1964–68 underviste han desuden som timelærer ved Danmarks Lærerhøjskole. 1964–66 gennemførte han forsøgsundervisning vedrørende sprog-laboratoriets muligheder i gymnasieskolens tyskundervisning og ledede 1965–68 en arbejdsgruppe, der udarbejdede auditive øvelser til brug i folkeskolens 7. klasse.

I sin virksomhed ved Handelshøjskolen har han unervist på alle trin af de erhvervs-sproglige studier, og i denne forbindelse har han udarbejdet undervisningsmateriale til områder, der ikke hidtil havde været dyrket som selvstændige discipliner.

Der har ved Handelshøjskolen været tillagt ham flere administrative opgaver. Således har han fra 1970–1975 været institutbestyrer ved institut for tysk, og han har været medlem af talrige udvalg vedrørende studieplanlægning og undervisningsteknologi.

Fra 1.2.1975–31.8.1975 har han været formand for det erhvervsproglige fakultetsråds budget- og forretningsudvalg og fra 1.9.1975 prorektor. Hans arbejde for udviklingen af faget tysk har, foruden en omfattende vejledning af kolleger og studerende, givet sig udslag i aktiviteter af stor betydning for erhvervsproglige studier. Således har han i 1974 tilrettelagt og ledet et symposium i oversættelsesteori og har i en årrække været formand for forskellige udvalg, som har påbegyndt opbygningen af en terminologiafdeling ved Handelshøjskolen. Fra efteråret 1975 har han været udpeget som medlem af det af undervisningsministeriet nedsatte faglige landsudvalg for de humanistiske uddannelser.

Han har tillige været en drivende kraft i Udvalget til udarbejdelse af sproglaboratorie-øvelser i faget tysk ved de højere læreanstalter.

Af egentlig videnskabelige arbejder har for udvalget foreligget en artikel »Gengivelse af verberne »at have« og »at være« på tysk« (Afhandlinger fra Handelshøjskolen i København 1967, s. 429–39). Der opstilles her skitser til oversættelsesalgoritmer, der vil kunne lægges til grund for maskinoversættelser eller EDB-fremstillede programmer til undervisningen i oversættelse fra dansk til tysk og i tysk grammatik. Artiklen har karakter af model for et større arbejde.

Et forskningsprojekt fra 1969 om sprogstatistiske undersøgelser vedrørende ordformer og ordforråd i tekster inden for teknisk og almindeligt sprog, som skal gennemføres maskinelt, lader sig endnu ikke bedømme.

Gert Engels hovedinteresse samler sig om sprogpædagogikken og især dens praksis. Hele det øvrige ret omfattende materiale, som udvalget har haft lejlighed til at se, falder inden for dette område og har tilknytning til de ovenfor beskrevne aktiviteter. Af dette materiale kan nævnes: en lang række sproglaboratorieprogrammer, især building-up øvelser til brug ved undervisning i tekstforståelse og tolkning.

Endvidere har han, til dels i samarbejde med andre, udarbejdet undervisningsmateriale til brug på forskellige trin ved Handelshøjskolerne, herunder to ITV programmer i tolkning og realia.

Gert Engels sprogpædagogiske virksomhed placerer ham i allerførste række på dette felt. Han begyndte som en af de første her i landet at arbejde for anvendelsen af audiovisuelle hjælpemidler i sprogundervisningen. Han har i denne forbindelse udfoldet en meget omfattende virksomhed som vejleder for folkeskolens lærere. Arbejdet med at udnytte AV-midler også på tyskundervisningens højeste trin har han stadig energisk fortsat. Han har et vågent blik for, hvad der rører sig på højere sproguddannelsesinstitutioner i udlandet. Et vidnesbyrd herom er afprøvningen af Stockholm-projektets sprogtest ved

Handelshøjskolen i København. I rapporten herom (i samarbejde med I. Baaring) er denne tests uegnet i den foreliggende form klart set.

Således tegner sig da et billede af Gert Engel som den erfarne underviser på snart sagt alle tyskundervisningens trin og den fortjenstfulde energiske organisator af team-work til løsning af undervisnings- og ikke mindst udviklingsopgaver.

Sammenfattende finder udvalget, at Gert Engel er i besiddelse af den faglige indsigt og de pædagogiske og administrative evner, som må kræves til at varetage et professorat i tysk sprog ved Handelshøjskolen. Derimod må udvalget konstatere, at han ikke har kvalificeret sig på det videnskabelige område ud over skitserne til forskningsprojekterne fra 1967 og 1969. Det må beklages, at han ikke har udmøntet sin sprogpædagogiske erfaring i mere principielle overvejelser. Udvalget finder derfor ikke, at han på det foreliggende grundlag kan anses for fuldt kompetent til et professorat i tysk sprog.

Peter A. Henriksen er født 1939, blev student 1958 og cand. mag. 1968 i tysk (hovedfag) og fransk. Efter at have været undervisningsassistent (1967–68) og amanuensis (1968–69) ved Institut for germansk filologi ved Københavns Universitet har Peter A. Henriksen fra 1969–1973 studeret og jævnsides undervist i dansk og tysk ved Department of Germanic Languages and Literatures ved Harvard University. anbefalinger fra Harvard fremhæver hans faglige og pædagogiske dygtighed.

Han har været ansat som adjunkt i tysk og fransk ved Det frie gymnasium 1973–74, har været lektorvikar ved Institut for germansk filologi, Københavns Universitet, 1974–75.

Ved Harvard University har Peter A. Henriksen i juni 1973 erhvervet Ph.D.-graden for en afhandling: *German Conjunctions. Structure and System of the Conjunctional System in German*. Denne afhandling blev i manuskript bedømt i forbindelse med første opslag af professoratet i 1973. Ved genopslaget i 1976 har Peter A. Henriksen indsendt en stærkt revideret udgave af dette arbejde, som skal publiceres i »Kopenhagener Beiträge zur germanistischen Linguistik« under titlen »Conjunctions in German«. Afhandlingen beskæftiger sig med en række nyere lingvistiske teories betydning for den givne problemstilling; endvidere afgrænses emnet, og forfatteren giver en alt i alt god fremstilling af det nyhøjtske konjunktionssystem. Disse afsnit vidner om en klar, undertiden lidt ordrig fremstillingsevne, god faglig indsigt og kritisk sans. Indvendes kan, at Peter A. Henriksen hæfter sig lovlig stærkt ved (tilfældige) ortografiske forhold (sammenskrivning eller ikke af flerleddede konjunktioner), samt især, at han helt igennem baserer disse afsnit på konstruerede eksempler.

Det må også konstateres, at Peter A. Henriksen kun i ringe udstrækning bruger sin store fortrolighed med den tidligere forskning på feltet som basis for fremsættelse af egne forslag til løsning af de behandlede problemer. Den stærke tilknytning til den forudgående forskning ytrer sig eksempelvis i, at brugen af *ausser* som (sideordnende?) sætningskonjunktion er undgået Peter A. Henriksens ligesom de fleste tidligere grammatikeres opmærksomhed (leksikografien har registreret den). Inddragelsen af dette fænomen ville have været værdifuld i diskussion af begreber som »subordination«, »coordination«, »conjunctio«.

Sammenfattende kan siges, at Peter A. Henriksen med grundighed og omhu har leveret en nyttig og kritisk sammenstilling af de problemer, som forskningen har behandlet

i forbindelse med konjunktionerne. Han kommer til en del nye synspunkter, men der savnes en helhedsløsning af de behandlede problemer.

Der er endvidere fremsendt 6 utrykte artikler, formentlig seminaropgaver. En behandler den oldhøjtyske Ludwiglied, med sober standpunkttagen til de senere års forskning over dette værks sproglige (og kulturhistoriske) placering. – En anden om nedertyske islæt i moderne standardtysk giver en interessant gennemgang af emnet; den skæmmes dog af et par fejl på væsentlige punkter i lydhistorien. – En kort afhandling om de bornholmske runestene synes at vise forfatterens fortrolighed med denne vanskelige disciplin. Den dokumenterer endnu engang Peter A. Henriksens evne til overskuelig fremstilling af specielle eller meget omfattende emner, pædagogiske egenskaber, der også udmærker de velskrevne 3 afhandlinger om tyske litterære emner (Kleist, Büchner, Grosstadtroman).

Peter A. Henriksen har meddelt, at han arbejder med projekter vedrørende »Dansk som fremmedsprog« og »Oversættelse i Danmark i teori og praksis«, men disse forehavender er endnu på planlægningsstadiet og unddrager sig bedømmelse. Alt i alt må Peter A. Henriksen betegnes som en lovende ung forsker, men hans videnskabelige produktion er foreløbig ikke af et omfang, så udvalget kan anse ham for kompetent til at beklæde et professorat ved Handelshøjskolen.

Hans-Peder Damsbo Kromann er født 1941. Efter studier ved Københavns Universitet med et studieophold i Berlin 1964–65 tog han magisterkonferens i tysk i 1969. Forinden havde han fået Århus Universitets guldmedalje for besvarelse af en prisopgave (se nedenfor). Han har videreuddannet sig i almen og tysk lingvistik ved universiteterne i København, Mannheim og Heidelberg. 1968–70 virkede han først som undervisningsassistent, senere som amanuensisvikar og amanuensis ved Københavns Unjversitet. 1970 fik han tildelt et kandidatstipendium. 1971–72 opholdt han sig som Alexander von Humboldtstipendiat ved Institut für deutsche Sprache i Mannheim. Fra september 1973–1975 har han været seniorstipendiat og fra 1976 har han virket som lektor.

Af videnskabelig produktion har for udvalget foreligget følgende arbejder:

1. Afvigelser fra normalskemaet i moderne tysk sætningsordstilling, herunder en sammenligning mellem ordstillingen i aktive og passive sætninger. 180 s. + IX. Guldmedaljeafhandling 1968 (utrykt).
2. Zur Wortstellung in der Transformationsgrammatik des Deutschen. In: Sprache der Gegenwart, Bd. 24. Linguistische Studien IV. Festgabe für Paul Grebe zum 65. Geburtstag. Teil 2. 135–151. Düsseldorf 1973.
3. Über den 'Ausdruck des kleinen Valenzlexikons'. Einige kritische Bemerkungen. Internt diskussionspapier, Institut für deutsche Sprache. 1972.
4. Satz, Satzklammer und Ausklammerung. In: Kopenhagener Beiträge zur germanistischen Linguistik 4, 7–82.
5. Alte wortstellungsregeln in neuer sicht. Skizze einer topologischen paradigmantik. In: Deutsche Sprache 2/75, 97–119.
6. Wortstellungsprobleme im heutigen Deutsch. Zusammenfassung. Gastvorlesung Universität Kiel, 2. Mai 1974. Kopenhagener Beiträge zur germanistischen Linguistik 6, 20–22. 1975.

7. Anvendelse af grammatikforskningens resultater i DTO. August 1975.
8. Grammatischer Problemkatalog bei der Erarbeitung des DTO. Kurzreferat im Deutschen Kulturinstitut am 19.3.1976.
9. Untersuchungen zur Wortstellung im heutigen Deutsch. Begriffsklärung topologischer Kategorien, Methoden und Faktoren. (Arbejdstitel). Manuskript på 310 maskinskrevne sider + indholdsfortegnelse.

Om guldmedaljeafhandlingen (nr. 1), som bygger på et af forfatteren selv indsamlet materiale på i alt ca. 11.000 sætninger, udtalte bedømmerne, at afhandlingen rummer mange gode og nye iagttagelser, fremhævede især afsnittet om »led efter finalfeltet« som »den hidtil bedste fremstilling af ikke-verbale leds udskillelse« og konkluderede, at »forfatteren har vist gode anlæg for grammatisk forskning og systematisk fremstilling og har præsteret et grundigt og dygtigt arbejde, der navnlig i sit hovedafsnit bringer forskningen videre«. Udvalget kan tilslutte sig denne bedømmelse.

I afhandlingen nr. 2 fremføres en række gode argumenter for, at den tyske ordstillings hidtidige behandling i transformationsgrammatiske fremstillinger har været utilstrækkelig og forfejlet.

Det lille arbejde nr. 3 viser forfatteren som en velfunderet og sober videnskabelig kritiker, og det kan noteres, at kritikken til dels støtter sig på overvejelser om fremmedsprogspædagogikkens krav til et leksikon af den omhandlede art.

I afhandlingen nr. 4 »Satz, Satzklammer und Ausklammerung« undersøger forfatteren, om der eksisterer en relation mellem relationssyntaktiske enheder (sætningsled) og de topologiske enheder. Hans resultat går ud på, at det i moderne tysk forholder sig sådan, at lineariteten ikke har syntaktisk-semantiske betydninger, men at den under visse omstændigheder kan signalere bestemte syntaktiske betydninger. Dette forhold præciseres i en senere afhandling (nr. 6) ved indførelse af katena-begrebet, men som det foreligger i nr. 4, fungerer princippet allerede som en udmærket arbejdshypotese. Af betydning for forfatterens teori er endvidere den skelnen, han under inddragelse af Peter von Polenz' eksistensformer for sproget indfører mellem funktionelt og realiseret system, ligeledes opstillingen af et hierarki af topologiske klasser (svarende til Ulrich Engels »Stellungsklassen«) og af topologiske regler som elementernes mulighed for permutation. I afhandlingens tredje kapitel betragtes den tyske »Satzklammer« topologisk som et kohærensfelt, i kap. 4 (afhandlingens vægtigste) »Ausklammerung«, der topologisk kan defineres entydigt som det tilfælde, hvor »ein Element eines und desselben Kohärenzfeldes nach dem Finalfeld vorkommt«. Forfatteren skelner yderligere mellem »scheinbare und echte Ausklammerung« og giver en udmærket syntaktisk beskrivelse af de elementer, der kan stilles udenfor.

Afhandlingen nr. 5 »Alte wortstellungsregeln in neuer sicht« er en videreførelse af nr. 4, idet problematikken fra 4 her uddybes og de enkelte definitioner præciseres. Nyt er indførelsen af katene-begrebet under henvisning til Frei og Heger samt inddragelsen af frekvensundersøgelser af ordstillingsforeteelserne, der, eftersom de er bestemt af sprogbrugen, må underkastes empiriske analyser.

Nr. 6 er en sammenfatning af den i nr. 5 behandlede ordstillingsproblematik, der er holdt som forelæsning ved universitetet i Kiel.

De under nr. 7 og 8 nævnte korte manuskripter angående et til Københavns Universi-

tet knyttet forskningsprojekt vedrørende udarbejdelse af en dansk-tysk ordbog (DTO) kan i deres skitseagtige form ikke betragtes som videnskabeligt kvalificerende.

Afhandlingen nr. 9, »Untersuchungen zur Wortstellung im heutigen Deutsch. Topologische Kategorien, Methoden und Faktoren«, der agtes indleveret til forsvar for doktorgraden ved Københavns Universitet, er beregnet til at omfatte ca. 350 maskinskrrevne sider, hvoraf 310 har været forelagt udvalget.

I kap. 1 gør forfatteren rede for problemstillingen og opgavens afgrænsning samt opstiller sine teser.

Forfatteren kritiserer tidligere ordstillingsteorier som ufuldstændige. Det kan ikke lade sig gøre at formulere adækvate ordstillingsregler ved hjælp af bl.a. kategorierne sætningsled og ordklasser, som man har gjort hidtil. Det påvises, at positions- og sætningsledklasser ikke konvergerer. I stedet må positionselementerne beskrives under hensyntagen til de for hver positionsklasse relevante hovedområder af grammatikken (prosodi, syntax, semantik og pragmatik). Dette er en nødvendig forudsætning, men også en vanskelig opgave, da de pågældende »topologiske« enheder og de nævnte grammatiske hovedområder hidtil ikke er blevet tilstrækkeligt definerede og afgrænsede i forhold til hinanden. Forfatteren viger ikke tilbage for dette arbejde, der udgør en væsentlig del af afhandlingen. Fremstillingen præges af indsigtfulde analyser, præcise definitioner og omhyggelige teoretiske overvejelser m.h.t. valg af metode.

Ved beskrivelsen af de topologiske faktorer skelnes der mellem sådanne, som har en syntaktisk eller en semantisk eller en pragmatisk funktion, og sådanne, som ikke har nogen sådan funktion, d.v.s. tilfælde, hvor ordstillingen beror på et konventionsprincip. Dette er af særlig betydning for forklaringen af forholdet, at ordstillingen er både bunden og fri i tysk, idet konventionsprincippet afløses af funktionsprincippet, bl.a. når kassusynkretisme ved personlige pronominer foreligger.

I kap. 2 tager forfatteren kritisk stilling til den hidtidige forskning inden for topologien: Specielt behandles thema-rhema-begrebet både i den ældre grammatiks udformning og i Pragerskolens, hvorved forfatteren tilbageviser bl.a. den sidstnævnte skoles tese om, at tankefølgen bestemmer ordstillingen. Endvidere kritiseres Pragerskolens funktionale sætningsperspektiv, Diderichsens, Bechs og Clausens feltskemaer, Fourquets isomorfitese og andre hypotetisk-deduktive løsninger (Bierwisch, Bartsch, Glinz, Ströbl og Ulrik Engel). Ingen af de nævnte metoder har ført frem til eller kan bruges til en adækvat beskrivelse af den tyske ordstilling, idet de ikke opfylder de krav, forfatteren i kap. 1 stiller til en sådan topologisk beskrivelse.

I kap. 3 og 4 behandles faktorer og begreber, der indgår i forfatterens egen topologiske metode, herunder pragmatiske såsom textsort- og normproblemerne samt syntaktisk-semantiske i kap. »Bedeutung, syntagmatik und bilaterale kette«.

I kap. 5 følger så det af forfatteren opstillede permutationshierarki til en klassifikation af topologiens enheder ud fra deres topologiske egenskaber. Hans beskrivelsesmetode karakteriseres ved følgende nye momenter, der muliggør en væsentlig bedre beskrivelse af ordstillingen i tysk end tidligere anvendte metoder:

- 1) Til grund for de topologiske enheders klassifikation lægges et permutationshierarki, der indebærer, at elementernes positionsegenskaber er overordnet deres syntaktiske, semantiske, pragmatiske og prosodiske egenskaber.
- 2) Positionselementernes permutationsramme udgør et felt inden for positionsskemaet.

- 3) Forfatteren kombinerer betydningsbegrebet med permuterbarheden. Topologiske rækker kommuterer med paradigmatiserede indholdsformer.
- 4) Forfatteren adskiller positionselementernes rækkefølge og det syntaktiske relationssystem mellem leddene i sætningen, idet han hævder, at de udgør to selvstændige hierarkier, der forudsætter hinanden.
- 5) Forfatteren inddrager explicit og systematisk betydningsområderne i den topologiske beskrivelse: a. det syntaktisk-semantiske og b. det pragmatiske. Hvor a. og b. ikke er til stede, hersker konventionsprincippet.

Forfatterens løsning af centrale problemer inden for topologien må siges at bringe forskningen inden for dette vigtige område af grammatikken et væsentligt skridt frem. De indleverede kapitler bærer præg af videnskabelig lødighed og originalitet.

Det er beklageligt, at afhandlingens afsluttende kapitel VI endnu ikke foreligger, ikke mindst fordi det skulle bringe forfatterens endelige stillingtagen til thema-rhema-begrebet samt det empiriske materiale, der skal underbygge den rent teoretiske fremstilling i de indleverede fem kapitler.

I sin undervisning ved Københavns Universitet har Hans-Peder Kromann udarbejdet sproglaboratorieprogrammer til indøvelse af intonation og udtalen af visse konsonanter. På et avanceret plan har han undervist og eksamineret i udtale, sprogfærdighed, grammatik og sproglige emner. Han har endvidere i 1976 deltaget i et kursus i fremmedsprogslæring ved Institut for anvendt universitetspædagogik, Københavns Universitet.

Sammenfattende kan siges, at Hans-Peder Kromann har vist sig som en selvstændig forsker, der yder et originalt bidrag til den løbende videnskabelige debat. Han disponerer over et indgående kendskab til de forskellige lingvistiske teoridannelser og forholder sig på én gang åbent og sundt kritisk til dem. Hans fremstilling præges af videnskabelig akribi og nøgtern logik. Samtidig har han kvalificeret sig som underviser både med hensyn til undervisning i sprog som færdighed (bl.a. i sproglaboratoriet) og på det teoretiske plan.

Under hensyntagen til ansøgerens samlede indsats som pædagog og forsker anser udvalget Hans-Peder Kromann for fuldt kompetent til at bestride det oplåede professorat.

Konklusion

På grundlag af det ovenfor anførte indstiller udvalget enstemmigt Hans-Peder Kromann til det oplåede professorat.

København, den 4. august 1976

H. Bach

Ove K. Clausen

Karl Hyltdgaard-Jensen

Sven-Olaf Poulsen

Jens Rasmussen

5. Administration

Rektor: Professor Carl E. Sørensen, udnævnt for perioden 1/8 1975–31/7 1978.

Prorektor: Cand. mag. Gert Engel, udnævnt for perioden 1/8 1975–31/7 1977.

Administrator: Cand. merc. Poul Flindhardt, ansat 1/7 1975.

Fuldmægtige:

Jørgen Andersen, ansat 1/5 1963,
cand. jur. Lone Burmeister, ansat 1/7 1976,
A. Herbert Christy, ansat 15/9 1969,
Per Boje Jensen H.D., ansat 1/9 1966,
Thorkild Kristoffersen, ansat 15/1 1966,
cand. polit. Kjeld K. Lykke, ansat 1/3 1976,
cand. merc. Mogens Nørager-Nielsen, ansat 1/1 1973.

Tekniske ledere:

ingeniør Finn Kempf, ansat 1/11 1975.

Overassistenter:

Kirsten Barslev, ansat 1/5 1972,
Gunna Lund, ansat 1/2 1961,
Lilli Thorngaard, ansat 1/8 1947.

Assistenter:

Lise Abildgaard, ansat 1/6 1968,
Liss Andersen, ansat 1/3 1971,
Mogens Andersen, ansat 8/3 1976,
Connie Christensen, ansat 1/8 1971,
Tove Lund Christensen, ansat 1/10 1975,
Kirsten Davidsen, ansat 1/8 1969,
Else Duelund, ansat 1/1 1972,
Anelise Frederiksen, ansat 1/6 1973,
Inger Overgaard Hansen, ansat 1/8 1967,
Bente Hardenfelt, ansat 15/12 1973,
Bent Toft Haugaard, ansat 1/10 1975,
Hanne Hendriksen, ansat 1/2 1974,
Else Marie Hjort, ansat 1/11 1966, (fratrådt 30/9 1977),
Jane Hjorth-Andersen, ansat 1/2 1975,
Tove Hovgaard, ansat 12/8 1974,
Else Bjørno Jensen, ansat 1/4 1970,
Grethe Toft Jensen, ansat 1/11 1971,
Kaj Jensen, ansat 1/11 1974,
Lisbeth Jensen, ansat 1/9 1976,
Birthe Johnsson, ansat 1/2 1972,
Lilli Jørgensen, ansat 1/9 1972,
Kirsten Karanfilovic, ansat 1/8 1974, (fratrådt 31/8 1977),
Lis Langen, ansat 1/9 1968,
Britta Larsen, ansat 1/8 1972,
Gudrun Nedersee Larsen, ansat 1/8 1976,
Ida Larsen, ansat 8/3 1965,
Tove Larsen, ansat 16/8 1962,
Kate Kjær Lauritsen, ansat 1/9 1969,

Lise Malmsjø, ansat 1/7 1973,
 John Nielsen, ansat 10/11 1975,
 Harriet Nilsson, ansat 15/9 1975,
 Anne Lise Olsen, ansat 1/1 1973,
 Ketty Petersen, ansat 1/10 1973,
 Inge Randa, ansat 1/3 1973,
 Inger Dam Rasmussen, ansat 1/5 1976, (fratrådt 31/10 1977),
 Svend Ratved, ansat 1/8 1971,
 Birte Schlägelberger, ansat 1/8 1974, (fratrådt 30/9 1977),
 Brita Sloth, ansat 1/3 1973,
 Solveig Streyffert, ansat 15/8 1967, (fratrådt 31/7 1977),
 Aase Thiim, ansat 1/4 1973,
 Grete Thomsen, ansat 1/8 1974,
 Rita Voss, ansat 1/7 1964,

Skolebetjente:

Kaj Aistrup, ansat 1/4 1972,
 Poul-Erik Andersen, ansat 1/8 1974,
 Knud A. Brade, ansat 15/8 1971,
 Preben Gamholdt, ansat 1/3 1961,
 Klaus Boye Hansen, ansat 1/4 1975,
 Ejgil Jensen, ansat 15/12 1964,
 Tage Jørgensen, ansat 1/8 1968,
 John Kirchhoff-Jørgensen, ansat 1/6 1970,
 Albert Nielsen, ansat 4/1 1971,
 Holger Eigil Nielsen, ansat 1/1 1967,
 Frode Paulsen, ansat 1/11 1966,
 Poul Georg Svendsen, ansat 15/5 1971.

Administrative medarbejdere ved biblioteket, EDB-Centeret og institutterne, se under biblioteket, EDB-Centeret og de enkelte institutter.

Antal ansatte ved højskolen pr. ultimo juli 1977:

1. Professorer	21
2. Docenter, afdelingsledere og fagledere	10
3. Adjunkter/lektorer uden forskningspligt i sprog, erhvervslære og samfundsøkonomi.	38
4. Fastansatte lærere i maskinskrivning og stenografi	4
5. Amanuensisgruppen	91
6. Forskningsstipendiater	17
7. Eksterne lektorer	33
8. Undervisningsassistenter	448
9. Administrative medarbejdere i administration	65
10. Administrative medarbejdere ved biblioteket	33
11. Administrative medarbejdere ved EDB-Centeret	9
12. Administrative medarbejdere ved institutterne.	50

I alt 819

V. Censorer

Ved de i undervisningsåret 1976/77 afholdte prøver og eksaminer har følgende medvirket som censorer:

Erhvervsøkonomi på det almene erhvervsøkonomiske studium og på 1. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Oberstløjtnant, cand. psych. Fin Agersted; kontorchef, cand. merc. Erik Hjortkær Andersen; direktør, cand. merc. Holger Brinch-Pedersen; direktør, lic. merc. Torben Carlsson; direktør, lic. merc. Børge G. Christensen; direktør, cand. polit. Poul Dahlgaard; direktør, cand. merc. Verner Damm; direktør Werner Drenck H.D.; kontorchef, cand. oecon. Mogens Ebling; direktør, cand. oecon. Jens Fisker; statsaut. revisor Ejnar Fryd; økonomidirektør, lic. merc. Steen Hemmingsen; ekspeditionssekretær, cand. oecon. Ove Høeg; direktør, cand. merc. Svend Aage Birch Jakobsen; konsulent, cand. merc. Ole Kerndal-Hansen; direktør Jørgen Kjær; civilingeniør Jakob Krarup; sekretariatschef, cand. merc. Helge Krausing; direktør, cand. merc. Poul Lauritsen; civiløkonom Vilhelm Nørring H.D.; direktør, cand. merc. Ejvind Oxe; forskningsleder, cand. oecon. K. W. Redder; forstander, cand. merc. Per Rendtorff; direktør, cand. merc. P. Rohde; afdelingschef, cand. merc. Willy Tiedemann; direktør, cand. oecon. Hans Øhrstrøm.

Nationaløkonomi på det almene erhvervsøkonomiske studium og på 1. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Kontorchef, cand. polit. E. Bastrup-Birk H.D.; underdirektør, cand. polit. Morten Boding; kontorchef, cand. polit. William Boserup; direktør, cand. polit. Preben Bov; lektor, cand. polit. J. P. Christensen; afdelingschef, cand. polit. Aage la Cour; underdirektør Anders H. Dahl; konsulent, cand. polit. Henning Gottlieb; sekretariatschef, cand. polit. Folmer Hammerum; kontorchef, cand. polit. Jørgen Hansen; lektor, cand. polit. Jørgen Drud Hansen; professor, dr. polit. Svend Aage Hansen; kontorchef, cand. polit. Thomas Henriksen; afdelingschef, cand. polit. N. P. Jacobsen; direktionssekretær, cand. polit. Niels M. Larsen; informationschef, cand. polit. Henning Lindegaard; kontorchef, cand. polit. Leo Meyer; lektor, cand. polit. Gunnar Viby Mogensen; bankdirektør, cand. polit. Kristian Møller; kontorchef, cand. polit. Erik Nielsen; fuldmægtig, cand. polit. Ole Olesen; lektor, cand. polit. Peder Pedersen; ekspeditionssekretær, dr. polit. Knud Rasmussen; professor, dr. polit. P. Nørregaard Rasmussen; direktør, cand. polit. Erik Stockmann.

Erhvervs- og samfundsbeskrivelse på det almene erhvervsøkonomiske studium og på 1. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Underdirektør, cand. oecon. Søren Aggebo; kontorchef, cand. merc. Erik Hjortkær

Andersen; kontorchef, cand. polyt. Ole Andresen; kontorchef, cand. polit. E. Bastrup-Birk H. D.; salgschef, cand. merc. Jørgen Bertelsen; ekspeditionssekretær, cand. polit. V. E. Carstensen; underdirektør, cand. polit. Ib Christiansen; direktør, cand. polit. C. J. Clemmensen; studieleder, cand. merc. Bent Gram; professor, dr. polit. Svend Aage Hansen; kontorchef, cand. polit. Thomas Henriksen; lektor, fuldmægtig, cand. polit. Kristian Hjulsgager; kontorchef Vagn Isaksen; arbejdsformidlingschef, cand. polit. Lauge Kallestrup; fhv. statsminister, lektor, cand. polit. Jens Otto Krag; underdirektør, cand. polit. Paul Kaaris; direktionssekretær, cand. polit. Niels M. Larsen; bankdirektør, cand. polit. Poul Tage Madsen; kontorchef, cand. polit. Leo Meyer; direktør Victor Mortensen H. A.; bankdirektør, cand. polit. Kristian Møller; direktør, cand. polit. Anne Marie Nielsen; fuldmægtig, cand. polit. Ole Olesen; informationschef, cand. polit. E. Heimann Olsen; sekretariatschef, cand. polit. Laurids Pedersen; direktør, cand. merc. K. V. Slot; direktør, cand. polit. Erik Stockmann; statistikchef, cand. polit. Jørgen Wedebye; konsulent, cand. polit. Kaj Westergaard; økonomichef, cand. oecon. Allan Winther.

Statistik på det almen erhvervsøkonomiske studium og på 1. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Lektor, cand. polit. Bodil Nyboe Andersen; professor, dr. polit. Ellen Andersen; professor Erling B. Andersen; gårdejer, cand. polit. Helge Andersen; afdelingsforstander, cand. act. M. Weis Bentzon; cand. merc. Niels J. Blunch; direktør, cand. polit. Sten Buhl; direktør, cand. act. H. Colding-Jørgensen; underdirektør, cand. act. Jørgen Garbers; lektor, cand. polit. Niels Erik Jensen; afdelingsleder, cand. polit. Finn Madsen; professor, dr. polit. P. C. Matthiessen; lektor, civilingeniør Karsten Schmidt; lektor Jon Stene.

Erhvervsret på det almene erhvervsøkonomiske studium og på 1. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Direktør Knud Agbo; professor, dr. jur. Ernst Andersen; professor, dr. jur. Bent Christensen; advokat Jan Erlund; advokat Torben Ertbøll; advokat Andreas Fischer; direktør, cand. jur. Kjeld Gleerup; afdelingschef Hans Kjems; dommer Aksel T. Koefoed; landsretssagfører Eyvind Lenstrup; advokat Arne Madsen; undervisningsinspektør, cand. jur. Hans Metzon; kontorchef, cand. jur. Eigil Mølgaard; højesteretssagfører Bent Nebelong; kontorchef, cand. jur. Hardy Puggaard Nielsen; landsretssagfører Rasmus Reeh; højesteretssagfører, dr. jur. Frits Rosenquist; professor, dr. jur. Torben Svénné Schmidt; afdelingschef, cand. jur. J. Selmer; bibliotekar, cand. jur. Jens Søndergaard; kontorchef, cand. jur. P. Thorell.

Databehandling:

Direktør Ole Heise H. A.; direktør, civilingeniør og civiløkonom Leif Monies.

Bogføring på det almene erhvervsøkonomiske studium:

Konsulent, lic. merc. Egon Andersen; prokurist E. H. Christensen; fabrikant, civiløkonom B. Steen-Johnsen H. D.

Matematik på det almene erhvervsøkonomiske studium:

Ingeniørdocent, mag. scient. J. Ditlev Monrad.

Psykologi på det almene erhvervsøkonomiske studium:

Professor, lic. merc. Hans Gullestrup; lektor, cand. merc. Peter Kragh Jespersen; lektor, mag. art. Ib Jørgensen; lektor, mag. scient. soc. Svend Ole Jess Olsen; professor, cand. scient. pol. Mogens Pedersen; adjunkt, mag. scient. soc. Finn Valentin.

Afsætningsøkonomi på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Gårdejer, cand. polit. Helge Andersen; direktør, civilingeniør Henry Brennum H. D.; direktør, cand. polit. Sten Buhl; direktør, civilingeniør Kjeld Bundgaard H. D.; direktør, lic. merc. Børge G. Christensen; direktør, konsul Paul Fabricius; direktør, cand. merc. Peter H. Krag; direktør Jørgen Thygesen H. D.

Finansiering og kreditvæsen på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Direktør, cand. polit. Olav Grue; sekretariatschef, cand. polit. Hans Ejvind Hansen; underdirektør, cand. oecon. Jørgen Harne; underdirektør, cand. oecon. Axel Johannessen; direktør, cand. jur. Troels Jungersen; sekretariatschef, Tyge Korsgaard; vicedirektør, cand. polit. Rich. Mikkelsen; direktør, statsaut. revisor Erik Møllerup; bankdirektør, cand. polit. Kristian Møller; direktør, cand. polit. Anne Marie Nielsen; vicedirektør, cand. polit. Henning Axel Nielsen; direktør, cand. polit. Hans Paaschburg; direktør, cand. polyt. Jan Rasmussen; direktør, cand. jur. Arne Skjoldager; direktør, cand. oecon. Hans Øhrstrøm.

Forsikring på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Direktør Preben Christensen.

Organisation på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Oberstløjtnant, cand. psych. Fin Agersted; oberstløjtnant, civilingeniør H. A. S. Arnoldus; forlagsboghandler, cand. merc. Ole Busck; professor, lic. merc. Hans Gullestrup; kontorchef Peter Gorm Hansen; direktør Ole Heise H. A.; Gerd Helms; kommunaldirektør, cand. oecon. Aage Jensen; underdirektør, civilingeniør Svend Kahr; direktør, cand. merc. Poul Lauritsen; direktør Kaj Ulrik Lund H. D.; direktør, civilingeniør og civiløkonom Leif Monies; universitetslektor, cand. scient. pol. Hans Jørgen Nielsen; fabrikkationschef, cand. polyt. Per W. Nielsen; direktør Peter Plejl H. D.; fagleder, cand. polyt. Bent Hesse Rasmussen H. D.; civilingeniør, lic. techn. Thomas Finsen Skovsen; oberstløjtnant, cand. psych. J. Termøhlen, civilingeniør, lic. techn. Aage Vølund; sekretær, cand. scient. pol. H. H. Østergaard.

Regnskabsvæsen på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Konsulent, lic. merc. Egon Andersen; adm. direktør Egon Johannes Andersen H. D.; direktør, cand. polyt. Niels Schreiner Andersen; adm. direktør Torben Bonnesen; direktør, civilingeniør Kjeld Bundgaard H. D.; direktør, lic. merc. Børge G. Christensen; statsaut. revisor F. Dühring; statsaut. revisor N. B. Fabricius; statsaut. revisor Erik Gilsaa; direktør Ole Heise; direktør, cand. merc. Mogens Bøgvad Høst; vicedirektør, statsaut. revisor Leif Juul Jørgensen; direktør Bent Larsen H. D.; finansdirektør, cand. polit. Bent Lilholt; underdirektør, cand. oecon. Eigil Lund; sekretariatschef Eivind Næsberg H. A.; kontorchef, cand. oecon. Birger Risager; direktør, cand. polyt. Chr. Rovsing; direktør, cand. merc. Ditlev Saugmann; statsaut. revisor Jacob Schiøler; økonomidirektør, stats-

aut. revisor E. Steiner; cand. polit. Poul Sveistrup; statsaut. revisor Per Værndal; direktør, cand. merc. Ole Wennemoes; statsaut. revisor Ib Yde; direktør, cand. oecon. Hans Øhrstrøm.

Udenrigshandel på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Ambassadør Jens Christensen; direktør Jørgen Hooge H.D.; direktør, civilingeniør H. J. Koktvedgaard H.D.; skibsreder, generalkonsul Asger Juul Lindinger H.D.; departementschef, cand. polit. Otto Müller; direktør Allan Petersen H.D.; direktør Peder Morten Petersen H.D.; direktør, cand. polyt., cand. polit. Sven Riskær; professor, dr. jur. Torben Svénné Schmidt.

Revision:

Statsaut. revisor Erik Teis Hansen; statsaut. revisor K. G. Jensen; statsaut. revisor Willy Madsen.

Skatteret:

Statsaut. revisor K. G. Jensen; advokat Robert Koch-Nielsen; ekspeditionssekretær, cand. jur. Vagn Laustsen; statsaut. revisor Arne From Petersen; kontorchef, cand. polit. Mogens O. Østergaard.

Det erhvervsøkonomiske kandidatstudium:

Adm. direktør Sven Acker; direktør Knud Agbo; oberstløjtnant, cand. psych. Fin Agersted; underdirektør, cand. oecon. Søren Aggebo; lektor Bruno Amoroso; kontorchef, cand. oecon. Jesper Andreasen; professor, dr. tech. Paul Bendtsen; afdelingsforstander, cand. act. M. Weis Bentzon; direktør, landsretssagfører Mogens Bojesen-Koefoed; direktør, cand. polit. Sten Buhl; direktør, civilingeniør Kjeld Bundgaard H.D.; afdelingschef, cand. polit. Hans O. Christiansen; afdelingschef, cand. polit. Aage la Cour; statsaut. revisor Ejnar Fryd; professor Georg Gravesen; lektor, civilingeniør Axel Gaarslev; statsaut. revisor Erik Teis Hansen; underdirektør, cand. oecon. Jørgen Harne; direktør Ole Heise H.A.; direktør, cand. merc. Mogens Bøgvad Høst; statsaut. revisor K. G. Jensen; cand. polit. Jens Kampmann; direktør Jørgen Kjær H.A.; advokat Robert Koch-Nielsen; sek.-retariatschef Tyge Korsgaard; direktør, cand. merc. Poul Lauritsen; civiløkonom Mogens Lindhard; direktør, lic. merc. Børge O. Madsen; statsaut. revisor Willy Madsen; professor, dr. phil. Torben Monberg; direktør, civilingeniør og civiløkonom Leif Monies; departementchef, cand. polit. Otto Müller; forskningsassistent, cand. polit. Iver Hornemann Møller; universitetslektor, cand. scient. pol. Hans Jørgen Nielsen; fabrikationschef, cand. polyt. Per W. Nielsen H.D.; lektor J. A. Norrdhoek; direktør, cand. pharm. Knud Overø; direktør, cand. merc. Ejvind Oxe; direktør, cand. jur. Henning Palludan; statsaut. revisor Arne From Petersen; professor, dr. jur. Allan Philip; direktør, cand. polit. Hans Paaschburg; kontorchef, cand. jur. Jens Rosman; statsaut. revisor Stig-Erik Schaumburg-Müller; professor, dr. jur. Torben Svénné Schmidt; forskningsleder, lic. merc. Preben Septrup; personalechef, cand. psych. Hans Suhr-Jessen; cand. polit. Poul Sveistrup; professor Knud Erik Svendsen; direktør, cand. jur. H. Tranow; direktør, cand. oecon. Hans Øhrstrøm; kontorchef, cand. polit. Mogens O. Østergaard.

De erhvervssproglige eksaminer og sprogdisciplinerne på det almene erhvervsøkonomiske studium

Engelsk:

Translatør Birthe Marie Andersen; translatør Aksel A. Anslev; seminarielektor, cand. mag. Jens Axelsen; studielektor, cand. mag. Ulf Böiken; vicedirektør, translatør Mogens Dyhr H. D.; lektor, cand. pæd. Gerd Gabrielsen; lektor, cand. mag. Knud Gram-Andersen; lektor, cand. mag. Niels Chr. Bugge Hansen; professor, dr. phil. Hans H. Hartvigson; translatør, prokurist Marie-Louise Hasle; kontorchef, translatør Axel Henriksen; kontorchef, translatør Leo Jerstoft; afdelingsleder, dr. phil. Arne Juul; cand. ling. merc. Annette Kjærulff; translatør Jette Lachmann; forstander Torkild Mortensen; lektor, cand. mag. F. T. Mouridsen; landsretssagfører Erik Münter; universitetsadjunkt, mag. art. Hans Frede Nielsen; lektor, cand. mag. et art. Niels Davidsen Nielsen; translatør Kjeld Præstegaard; professor Poul Steller; professor, dr. phil. Knud Sørensen; forstander, translatør Egil Toke; translatør Hanne Vøhtz.

Fransk:

Lektor, cand. mag. Magnus Berg; ekspeditionssekretær Johannes Buhl; advokat Frantz Dahl; kontorchef, cand. jur. William Friis-Møller; civilingeniør Michel Christian Laraignou; lektor, cand. mag. Knud Aage Larsen; førstebibliotekar, mag. art. A. Nicolet; professor, dr. phil. Morten Nøjgaard; professor, dr. phil. Birger Munk Olsen; lektor, cand. mag. Vagn Outzen; ambassadør, kontorchef Asger Rosenstand-Hansen; direktør Kay Sonne-Hansen; professor, dr. phil. Hans Sørensen.

Italiensk:

Translatør Gudrun Bagge; kontorchef, kgl. translatør Aage Norsker; lektor, mag. art. Gunver Skytte Schmidt.

Polsk:

Professor, dr. phil. Kristine Heltberg; inspektør, dr. phil. et cand. jur. W. Thorndahl; mag. art. Jess Ørnsbo.

Russisk:

Translatør Axel Mortensen; lektor, cand. mag. Helge Poulsen.

Serbo-kroatisk:

Lektor, mag. art. Henning Mørk Pedersen; professor, dr. phil. Gunnar Svane; inspektør, dr. phil. et cand. jur. W. Thorndahl.

Spansk:

Oversætter Erik Sloth Andersen; professor Svend Atke; direktør, translatør Vagn Ganterup; translatør Inger Hall; civilingeniør Kai Jørgensen; kontorchef, translatør Poul Madsen; kontorchef, cand. jur. Jørgen F. Nissen; professor, dr. phil. Morten Nøjgaard; lektor, mag. art., translatør Kirsten Schottländer; translatør K. P. Vorsmark.

Tysk:

Advokat Johan Asmussen; lektor, cand. mag. H. Bergstrøm-Nielsen; translator, cand. jur. Helmut Christensen; direktør, cand. jur. S. Veng Christensen; translator Inger Jelstrup Christophersen; professor Ove K. Clausen; translator Esther Hedegaard; professor, fil. dr. Karl Hyldgaard-Jensen; adjunkt, cand. mag. Gerhard Jaspersen; translator Lene Bøgeholm Jensen; afdelingsleder, cand. mag. Elli Jørgensen; afdelingsleder, cand. mag. Mogens Wied Jørgensen; lektor Per El Jørgensen; lektor, cand. mag. Fritz Kamp; translator Helmuth Norsker; administrator, dr. jur., translator Georg Rona; universitetslektor, cand. mag. Vibeke Winge; underdirektør, translator Robert Wünsch; translator John Zenth; translator Hannelore Åberg.

Erhvervslære og samfundsøkonomi

Konsulent, lic. merc. Egon Andersen; direktør Allan Hansen H.A.; direktør, cand. merc. Ole Hegglund; administrationschef Asbjørn Nielsen H.D.

Samfundsøkonomi, niveau II:

Lektor, cand. polit. Helge Nørgaard.

Erhvervsret:

Kontorchef, cand. jur. Frede Christensen; advokat Jan Erlund; advokat Torben Ertbøll; advokat Andreas Fischer; afdelingschef Hans Kjems; landsretssagfører Eyvind Lenstrup; advokat Arne Madsen; undervisningsinspektør, cand. jur. Hans Metzon; kontorchef, cand. jur. Eigil Mølgaard; fuldmægtig, cand. jur. Hardy Puggaard Nielsen; bibliotekar, cand. jur. Jens Søndergaard; kontorchef, cand. jur. P. Thorell.

Maskinskrivning og stenografi:

Mariane Bjerre E.D.; korrespondent Birte Dam-Hendriksen; Jonna Sehested Grove E.D.; korrespondent Dorrit Faber Iversen; korrespondent Kate Hellesthøj Jensen.

VI. Studerende og eksaminer

1. I undervisningsårene 1975/76 og 1976/77 var der på højskolen indmeldt følgende antal studerende og deltagere, der fordeler sig således:

	1975-76	1976-77
Det almene erhvervsøkonomiske studium (H. A.)	1153	1322
Det erhvervsøkonomiske kandidatstudium (cand. merc.)	658	719
Det erhvervsøkonomiske licentiatstudium (lic. merc.)	40	42
De erhvervsøkonomiske specialstudier (H. D.)		
1. del	1583	1634
2. del:		
afsætningsøkonomi	178	229
finansiering og kreditvæsen	126	155
forsikring	4	7
organisation	244	305
regnskabsvæsen	837	757
udenrigshandel	136	114
Revision/Skatteret	216	324
Det erhvervsproglige grundstudium, dag (E. G.)	1053	1372
Det erhvervsproglige grundstudium, aften (E. G.)	563	879
Den erhvervsproglige afgangseksamen (E. A.)	80	99
Den erhvervsproglige diplomprøve (E. D.)	293	400
Den erhvervsproglige kandidateksamen (E. K.)	149	151
Prøven i italiensk	14	19
Prøven i russisk	8	18
Prøven i spansk	66	43
	7401	8589

2. tilgang og afgang

DET ALMENE ERHVERVSØKONOMISKE STUDIUM

I efterårssemestret 1976 blev der optaget 701 (676 danske og 25 norske, islandske og svenske) nye studerende.

Til 1. årsprøve af den almene erhvervsøkonomiske eksamen i april/juni 1977 indstillede sig 372 studerende, hvoraf 312 bestod eksamen.

Til den almene erhvervsøkonomiske eksamen (H.A.) i april/juni 1977 indstillede sig 290 studerende, hvoraf 240 bestod eksamen.

DET ERHVERVSØKONOMISKE KANDIDATSTUDIUM

I 1976/77 var der en tilgang af 187 studerende og til den afsluttende eksamen i december 1976/januar 1977 bestod 51 eksamen, og i april/juni 1977 bestod 47 eksamen.

DE ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIER

Til de erhvervsøkonomiske specialstudiers 1. del var der i 1976/77 en tilgang af 1135 nye studerende.

Til de erhvervsøkonomiske specialstudiers 1. del, som er fælles for alle studerende, indstillede sig i april/juni 1977 620 studerende, hvoraf 488 bestod eksamen.

Til de erhvervsøkonomiske specialstudiers 2. del, hvor de studerende er fordelt på specialer, indstillede sig i april/juni 1977 533 studerende, hvoraf 369 bestod eksamen.

	1977	
	indstillet	bestået
Afsætningsøkonomi	66	51
Finansiering og kreditvæsen	56	36
Forsikring	2	2
Organisation:		
Almen linie	74	50
Offentlig forvaltning	8	4
Videregående personaleadministration	3	2
Datamatik	34	22
Tillægsprøve i offentlig forvaltning (aflagt af personer, der tidligere har bestået diplomprøven) ..	2	2
Tillægsprøve i datamatik	0	0
Tillægsprøve i videregående personaleadministration	0	0
Regnskabsvæsen	248	168
Udenrigshandel	40	32

DET ENSPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM

Til den ensproglige korrespondenteksamen april/juni 1977 indstillede sig 12 studerende, hvoraf 10 bestod eksamen.

Fordelingen var:	1977	
	indstillet	bestået
Engelsk	0	0
Fransk	0	0
Italiensk	3	2
Spansk	6	5

BEGYNDERPRØVERNE

Prøven i italiensk

I 1976/77 blev der optaget 20 nye studerende.

Til prøven i italiensk i april/juni 1977 indstillede sig 5 studerende, som bestod prøven.

Prøven i russisk

I 1976/77 blev der optaget 8 nye studerende.

Til prøven i russisk april/juni 1977 indstillede sig 3 studerende, som bestod prøven.

Prøven i spansk

I 1976/77 blev der optaget 55 nye studerende.

Til prøven i spansk april/juni 1977 indstillede sig 10 studerende, som bestod prøven.

DET ERHVERVSSPROGLIGE GRUNDSTUDIUM

I efterårsemestret 1976 blev der optaget 1035 nye studerende.

På det erhvervsproglige grundstudium indstillede i april/juni 1977 481 studerende sig til eksamen, hvoraf 197 bestod den erhvervsproglige korrespondenteksamen, 151 i to sprog og 60 i ét sprog og 211 bestod den erhvervsproglige prøve, heraf 77 i to sprog og 134 i ét sprog.

Fordelingen på de forskellige discipliner var:

	1977	
	indstillet	bestået
Engelsk	415	352
Fransk	151	118
Italiensk	9	6
Spansk	34	31
Tysk	178	147
Obligatoriske bifag	628	502
Korrespondentfag	241	174

DEN ERHVERVSSPROGLIGE AFGANGSEKSAMEN

I 1976/77 blev der optaget 75 nye studerende.

Til den erhvervsproglige afgangseksamen (E. A.) i 1977 indstillede sig 14 studerende, hvoraf 11 bestod eksamen.

DEN ERHVERVSSPROGLIGE DIPLOMPRØVE

I 1976/77 blev der optaget 238 nye studerende.

Til den erhvervsproglige diplomprøve (E. D.) i 1977 indstillede sig 149 studerende, hvoraf 116 bestod eksamen.

Fordelingen var:	1977	
	indstillet	bestået
Engelsk	64	48
Fransk	21	15
Italiensk	0	0
Spansk	14	11
Tysk	50	42

9 dimittender fra den erhvervsproglige diplomprøve, der tidligere har bestået denne prøve i et andet sprog, har opnået ret til at anvende titlen E. A.

23 handelsfaglærere har ved aflæggelse af prøven i fagene juridisk sprog og teknisk sprog samt ved aflevering af specialeopgave erhvervet den erhvervsproglige diplomprøve.

Fordelingen på sprog var 5 i engelsk, 17 i tysk og 1 i fransk.

DE ERHVERVSSPROGLIGE KANDIDATSTUDIER

I 1976/77 blev der optaget 91 nye studerende.

Til den erhvervsproglige kandidateksamen i december 1976/januar 1977 indstillede sig 6 studerende, hvoraf 4 bestod eksamen.

Fordelingen var:	1976/77	
	indstillet	bestået
Engelsk	2	0
Fransk	3	3
Spansk	1	1

Til den erhvervsproglige kandidateksamen i april/juni 1977 indstillede sig 16 studerende, hvoraf 11 bestod eksamen.

Fordelingen var:	1977	
	indstillet	bestået
Engelsk	3	2
Fransk	4	3
Spansk	3	2
Tysk	6	4

Til den erhvervsproglige oversætter- og tolkeeksamen i april/juni 1977 indstillede sig 26 studerende, hvoraf 11 bestod eksamen.

Fordelingen var:	1977	
	indstillet	bestået
Engelsk	10	4
Fransk	3	2
Spansk	3	2
Tysk	10	3

Translatøksamen blev ved undervisningsministeriets bekendtgørelse af 14. maj 1973 henlagt til handelshøjskolerne. Eksamen blev første gang afholdt i maj/juni 1973.

Til eksamen i 1976/77 indstillede sig 18 studerende, hvoraf 6 bestod eksamen.

Fordelingen var:	1977	
	indstillet	bestået
Engelsk	7	1
Finsk	0	0
Fransk	3	1
Italiensk	0	0
Polsk	4	2
Spansk	2	1
Tysk	2	1
Ungarsk	0	0

DIMITTENDER 1977

De erhvervsøkonomiske eksaminer

Følgende bestod den almene erhvervsøkonomiske eksamen:

Addis, Philip	Brandt, Søren	Dohlmann, Niels Peter
Aggerbeck, Finn	Broström, Kim	Dreyer, Jonna
Alnæs, Leig Inge	Bülow, Ulrik	Elgum, Jens Peter
Alstrup, Jakob	Bærnholdt, Jesper Carsten	Enevoldsen, Torkild Preben
Andersen, Claus	Carstens, Finn	Engel, Freddy
Andersen, Erik Popp	Christensen, Bjarne	Eriksen, Erik Kjærsgaard
Andersen, Jørgen Holm	Lindskov	Erlund, Torben Kenneth
Andersen, Lars	Christensen, Bjarne Mobeck	Seeberg
Andersen, Leif Peder	Christensen, Gert	Ettinghausen, Franz
Andersen, Leo	Christensen, Jens Otto	Feit, Vibeke Marianne
Andersen, Søren Frandsen	Nyman	Frahm-Hansen, Jens Peter
Anker-Petersen, Peter John	Christensen, Karin	Frederiksen, Jens Vinther
Ankerstjerne, Johan	Fabricius	Frederiksen, Keld Holm
Valdemar Frank	Christensen, Niels Christian	Frederiksen, Klaus Bahn
Augsberg, Svend	Bjørn	Frost-Hansen, Claus
Balmer, Michael Poul	Christiansen, Flemming	Hermann
Beilin, Ben	Christiansen, John Kaj	Gade, Niels Lustrup
Berg, Peter Hartmann	Clauding, Søren Aaby	Gaustad, Roar
Berglund, Arne	Conick-Smith, Niels	Gimsing, Kurt
Biede, Ole Carl	Harald de	Glenthøj, Einar George
Bisgaard, Anne-Marie	Corinth, Carsten	Glenthøj, Peter Thomas
Kjærulff	Dalberg, Thomas Stanislaw	Grafmøller, Torben
Bjørke, Aksel Emanuel	Sciawitsky	Groth, Janne
Boesen, Peter	Danneskiold-Samsøe, Kjeld	Hallsson, Gunnar Sigurdur
Bohse, Klaus	Viggo Gerhard	Hansen, Anders Christian
Brandt, Leif	Darting, Peter	Skou

Hansen, Bent Ove	Johannessen, Niels Vilholt	Mortensen, Ebbe
Hansen, Bjarne Stig	Johansen, Bjørn	Hyllebrand
Hansen, Christian Patricia Lage	Johansen, Jørgen Skovbæk	Mortensen, Jan Selch
Hansen, Erik Holm Kamp	Johansen, Lars Jørgen	Nellemann, Søren Boe
Hansen, Jan Henrik	Johansen, Tim	Møiniche, Jan
Hansen, Jens Erik	Johansson, Jens Erik	Møller, Birte Flæng
Hansen, Lars Klinkby	Johansson, Runar Bjarni	Nellemann, Kristian
Hansen, Mogens	Juul, Peter Johannes Kruse	Nielsen, Birgit Elin
Hansen, Niels Elver	Jørgensen, Flemming	Nielsen, Claus Anders
Hansen, Per Steen	Jørgensen, Henrik Arneskov	Nielsen, Claus Bo
Hansen, Poul Erik	Jørgensen, Kim	Nielsen, Kaj Erik
Hansen, Poul Lundkjær	Jørgensen, Mogens	Nielsen, Mogens Gorm
Hansen, Søren	Gammelby	Nielsen, Mogens Møller
Hansen, Søren Ring	Jørgensen, Steen Vagn	Nielsen, Preben Erik
Hansen, Torben Gert	Karlsen, Mette Marie	Nielsen, Susanne Kandrup
Hansen, Torben Ravn	Kirk, Mogens	Nissen, Erik Steen Wiborg
Hansen, Torben Sværke	Klok, Poul Eske Winther	Nørballe, Nysse Beate
Hansen, Ulla Kirsten	Knudsen, Lars Højbjerg	Oje, Ezim Julia
Hartvig, Alan Eduard	Kristensen, Bent Møllegaard	Olsen, Axel Lykke
Havn, Jørgen	Kristensen, Hermod	Olsen, Gert Ove Ward
Heegaard-Poulsen, Grethe	Kristensen, Søren Møller	Olsen, Jan Erik Nørmark
Heerup, Claes James	Koppel, Peter	Olsen, Jørgen Wisbeck
Hellen, Jan	Kristoffersen, Niels Peder	Olsen, Kurt Steen
Helmer, Tina	Kruuse, Anne Mette	Olsen, Peter Viggo
Henrichsen, Ole Hasforth	Kvorning, Jens	Pagh, Henrik Quistgaard
Henriksen, Bente	Lacoppidan, Jørgen	Palmvang, Bent Otto
Herbst-Jensen, Allan	Lage, Jesper	Pedersen, Claus
Hermansen, Niels	Langballe, Finn Torbjørn	Pedersen, Erik Brander
Hermansen, Niels	Larsen, Anne Saksø	Petersen, Anne-Lise
Høg, Jan	Larsen, Bent Sylvest	Petersen, Helle
Høybye, Henrik	Larsen, Erik Bøge	Petersen, Jan
Høving, Carsten	Larsen, Harald Henry	Petersen, Lene Bornemann
Jakobsen, Jesper Stoklund	Larsen, Ole Hastrup	Petersen, Mogens Jens
Jensen, Allan Birger Asgaard	Larsen, Vinnie Mørup	Petersen, Søren Fogt
Jensen, Bjarne Brejner Skøn	Lawaetz, Niels	Petersen, Tom
Jensen, Bjarne Kjeldstad	Ledertoug, Vibeke	Poulsen, Kim
Jensen, Claus Johan Due	Lidang-Sørensen, Per	Poulsen, Ida Lykke
Jensen, Jørgen Rud	Ljunggreen, Michael John Storr	Poulsen, Jens Jokum Finn
Jensen, Karin Holst	Lumbye, Michael Stoltze	Priesum, Kenneth
Jensen, Kirsten	Lund, Johnny Martin	Rabøl, Niels
Jensen, Lars	Madsen, Hans Kurt	Rasmussen, Anne-Grete
Jensen, Svend Duelund	Madsen, Mikael Konnerup	Rasmussen, Jan Holzmann
Jepsen, Annemarie	Marcussen, Rut Ellis	Rasmussen, Jørgen Buhl
Jessen, Dorrit	Misser, Jan	Rasmussen, Karsten
		Rasmussen, Karsten
		Rasmussen, Niclas

Rasmussen, Peter Hans	Svendsen, Palle	Vodder, Michael Peter
Nordahl	Szabo, Anne Margrete	Vogt, Peter Joakim
Reedtz-Thott, Otto Tage	Sørensen, Jens Thrane	Wanting, Ole
Henrik Axel	Sørensen, Niels	Weischer, Michael
Risfeldt, Leif	Sørensen, Peter Meisner	Wiboltt, Anne-Marie Juel
Scavenius, Peter	Sørensen, Søren Friis	Williams, John
Schmidt, Carl Chr. Michael	Sørensen, Torben Anker	Winter, Jens
Roedsted	Thomsen, John Rye	Woolryck, Jan Michael
Seest, Henrik	Thomsen, Per Nyborg	Worum, Hans Inge
Skrydstrup, Martha Marie	Thomsen, Valdemar	Wulff, Kristian
Stampe, Pål	Thostrup, Gert Kalle	Zenker, Jørn Ulrich
Steinbach, Per	Trads, Carsten	Zetterstrøm, Bjarne Emil
Strøm, Roar	Trane, Jense	Zickert, Helmuth
Sundgaard, Anne Elisabeth	Uldbæk, Frede Klinkby	Zimmermann, John
Svanevik, Tore Axel	Vengberg, Hans	Aabling, John

Følgende bestod den erhvervsøkonomiske kandidateksamen:

Vintereksamen 1976/77	Olfert, Elsebeth	Johansen, Torben Gade
Andersen, Johnny Werner	Olsen, Poul Erik Gram	Kipper, John
Arnstedt, Michael	Petersen, Bjarne Møldrup	Larsen, Bent
Bodholdt, Martin	Sigurdsson, Jon	Lilleør, Torsten
Foss, Knut Asmund	Steffensen, Nina	Martinsen, Iver Borgen
Franck, Jan		Pilgaard
Frederiksen, Martin Klindt	Sommereksamen 1977	Monsen, Jørgen
Frederiksson, Birger	Andersen, Bjarne Suhr	Nielsen, Hans Erik
Hansen, Per Møller	Bechsgaard, Nils	Nielsen, Ivan
Hansen, Leif Bernt	Borup, Peter	Norking, Mogens
Guldborg	Bruun, Christian	Pagh, Jens Henrik
Husted, Henning	Christoffersen, Arne Ole	Pedersen, Anders Thorsten
Jacobsen, Karsten	Godiksen, Anders	Persson, Åsa
Jensen, Henning	Hageler, Alf Arne	Røder, Klaus Løwe
Jørgensen, Børge Otto	Hertz, Peter	Stampe, Morten
Jørner, Nils	Hjerl, Hans Peter	Stampe, Søren
Kristensen, Anne Regitze	Holdø, Lauritz	Stenqvist, Lars Bo
Sparre	Holtén, Gulla Marianne	Storm, Søren
Kristoffersen, Arne	Elisabeth	Thorup, Flemming Carl
Lamhauge, Peter Alberg	Howitz, Jens Michael	Thousig, Lars Bo
Madsen, Ulrik Ender	Ive, Lars	Tranum, Niels
Milling, Jens A.	Jensen, Flemming Harry	
Nilsson, Erik Lennart	Jensen, Henrik	
Nordam, Erik	Jensen, Niels Jørgen	

Følgende bestod:

Diplomprøven i

Afsætningsøkonomi (H. D.)

Andersen, Jørgen Hvidsten
Andreasen, Ole Holst
Belmaati, Mohammed
Laksini
Bernth, Lars Peter
Bertelsen, Mogens
Bock, Kjeld
Christensen, Hans Christian
Christensen, Preben Jepsen
Christiansen, Jesper
Clemmensen, Carsten
Dam, Steffen
Drube, Keld Tage Grøndal
Engelhardt, Christian
Friis, Jannik
Hageldal, Jens-Herman
Høyrup
Hansen, Preben Per
Henrichsen, Erik
Jacobsen, Niels Vennemoes
Jebens, Arvid
Jensen, Bo Meinertz
Jensen, Jens Nygaard
Jensen, Niels Kristian Jost
Jørgensen, Henrik Meisler
Kaufmann, Christian
Munthe
Kloster, Jørgen
Kristensen, Kurt Egon
Lyager, Johanna Maria
Lundgreen
Madsen, Flemming Find
Madsen, Jens Teglgaard
Melbye, Thomas Henry
Minett, Finn
Mortensen, Poul Børge
Nielsen, Allan Børge
Nielsen, Bent Holmegaard
Nielsen, Per Emil
Nielsen, Poul-Erik
Nielsen, Aage Søndergaard
Nørgaard, Jens Erik
Nørgaard, Paul Christian

Petersen, Leif Thorsted
Ravn, Hans
Røssel, Carl Johan Vinding
Skytte, Ove
Stilling, Jørgen Leif
Sørensen, Ivan Ralf
Sørensen, Marinus Blåbjerg
Thomsen, Ole Rys
Trollo, Flemming Christian
Truelsen, Viggo
Wilhelmsen, Viggo Thomas
Østergaard, Søren Rahbek

**Diplomprøven i finansiering
(H. D.)**

Barth, Hans
Bonde, Henning
Bresemann, Gert Willy
Böttger-Rasmussen, Niels
Fauschou, Alf
Gram, Ole
Halby, Tom
Hansen, Svend Erik West
Hansen, Vagn Boe
Hinze, Steen Søgaard
Helberg, John Allesen
Holm, Mogens
Jensen, Lars
Jensen, Per Majland
Johansen, Jørgen Stæhr
Jægerlund, Stig
Kristiansen, Anders Kjær
Larsen, Bent
Larsen, Hans Verner
Laursen, Per Lageri
Møller, Per Pontoppidan
Nauta, Chresten
Nielsen, Knud
Nielsen, Niels Vestermark
Paludan-Withen, Erik
Petersen, Mogens Brent
Petz, Flemming
Poulsen, Sven
Rasmussen, Jan Heine
Simonsen, Hans Heidemann

Steincke, Steen
Sørensen, Carl Aage
Thomsen, Aage Østergaard
Thorsager, Vagn
Timm, Aage Peter Larsen
Worm, Nick

**Diplomprøven i forsikring
(H. D.)**

Kaufmann, Leon
Lønberg, Svend Jørgen

**Diplomprøven i organisation,
almen linie – strategi og
planlægning (H. D.)**

Andersen, Ove Marschal
Andersen, Ulf
Bennetzen, Hans Olaf
Bresendorff, Leon
Christensen, Bjarne Carsten
Christensen, Erik
Christensen, Jørgen Lysholm
From, Lars Bøegh
Frøkjær, Erik
Hansen, Bent Seeberg
Hartzberg, Jørgen
Herrig, Jan
Høyer, Loui
Jakobsen, Elo Bjarne
Jensen, Hans Peter
Jensen, Ole Møller
Jørgensen, Erik Bjerregaard
Jørgensen, Jens Christian
Mandsfeldt
Kiil, Niels Eggert
Kolind, Lars
Kornum, Lars Ole
Kristensen, Edel
Kümmel, Karen
Lang, Søren
Lawaetz, Carl Henrik
Lytzen, Bo
Markussen, Jens Gosvig
Nielsen, Claus Rude
Nielsen, Ole Bøgelund

Nielsen, Svend Aage
Nielsen, Torben Henning
Norbom, Odd
Olsen, Bent Munk
Olsen, Ivan Lundhus
Olsen, Klaus Børge
Olsen, Niels Jørgen
Pedersen, Claus Poul
Petersen, Freddy Jørgen
Petersen, Ove Bjørn
Povlsen, Per Frank
Ramlau, Viggo Bent André
Rasmussen, Erik
Rasmussen, Jørgen Huno
Schmidt, Kirsten
Schrøder, Torben
Staunstrup, Erik
Sølgaard, Erik
Sørensen, Søren
Toft, Kaj
Tommerup, Knud

**Diplomprøven i organisation
– datamatik – (H. D.)**

Christensen, Niels Erik
Christiansen, Hans Rasmus
Eilertsen, Jan
Hansen, Arne Vilfred
Heurlen, Bent Børge
Jepsen, Verner
Jerking, Ejner
Kjær, Torben
Larsen, Carsten Skovbro
Larsson, Benny Ruben
Lorensen, Lars Bohn
Lytje, Henning Evald
Marcussen, Carl Philip
Nielsen, Kurt
Nielsen, Mogens Ove
Olsen, Ib Kasper Mendahl
Ottesen, Mogens
Ottosen, Tonni Juhl
Pedersen, Allan
Rose, Lars
Scheur, Sven
Sørensen, Søren Engell

**Diplomprøven i organisation-
personaleadministration
(H. D.)**

Jensen, Tove
Vive-Hansen, Preben

**Diplomprøven i organisation
– offentlig forvaltning
(H. D.)**

Bjørre, Mogens
Kistrup, Finn Larsen
Markwarthm, Kurt
Hermann
Thomsen, Peter Ladekarl

**Tillægsprøve i organisation
– almen linie (management)
(H. D.)**

Conrad, Palle
Preben-Hansen, Palle

**Diplomprøven i
regnskabsvæsen (H. D.)**

Alsted, Claus
Andersen, Erhardt
Andersen, Jan
Andersen, John
Andersen, Lars Overgaard,
Arnold, Lasse Kock
Artved, Frank
Bak, Niels
Baltzer, Ernst Henrik
Bech, Jan
Bendtzen, Ole Villy
Benjaminsen, Ivan
Bergmann, Arne Frederik
Birkedal, Jan
Brinck, Flemming
Bøndergaard, Kresten
Børgesen, Wilhelm Peter
Christensen, Anne Bolette
Christensen, Hans Christian
Christensen, Kurt
Christiansen, Allan
Christiansen, Rud Torben
Cordsen, Lise Dorothea

Dalgaard, Valentino
Edwardt Brandt
Damgaard, Poul-Erik
Dinesen, Søren Sterup
Draggaard, Hasse
Døssing, Henrik Vejen
Eriksen, Ditlev Vestergaard
Estrup, Jens
Ferbing, Ole Jean
Foverskov, John
Frandsen, Birger Karlo
Frederiksen, Per Christian
Gerstrom, Ole
Godthaab, Wagn
Gegersen, Jørgen
Guldbeck, Søren Harald
Halberg, Sven
Halvorsen, Kjeld
Hansen, Erik Munch
Hansen, John
Hansen, John Dalgaard
Hansen, Niels Rasmus
Hansen, Ole
Hansen, Per Henning
Hansen, Peter Skov
Hassem, Jens Rudolph
Haugaard, Johannes Dag
Holm-Nielsen, Niels Gregers
Hyrum, Jan
Hørup, Michael Wilhelm
Iversen, Holger Karsten
Jacobsen, Carl Erik
Jakobsen, Bjarne
Jakobsen, Hans Henrik
Jansen, Per Hartvig
Jensen, Henning Orla
Jensen, Jack Frisbæk
Jensen, Leif Møller
Jensen, Per Mørup
Jensen, Poul Erik
Jørgensen, Birger Ralf
Jørgensen, Frede Christian
Jørgensen, Henrik Wulff
Jørgensen, Jens
Jørgensen, Viggo Halle
Kibsgaard, Mogens

Kiel, Axel
Kirchhoff, Flemming
Knudsen, Niels Ole
Kraft, Jarl Bjørn
Kristensen, Grethe
Kristiansen, Kent
Krüger, Ingelise Scheel
Kroijer-Jensen, Ruth
Lange, Erik Harding
Langebæk, Torben
Larsen, Erik
Larsen, Hans Ole
Larsen, Jan Oluf
Larsen, Johnny
Larsen, Lars Flinker
Larsen, Peter Wilhelm
Øckenholt
Larsen, Poul-Erik Skou
Larsen, Rose Mary
Larsen, Søren
Lauridsen, Poul Juel
Lauritsen, Kell
Lind, Rolf Bryde
Linsaa, Niels Christian
Madsen, Allan Hesseldahl
Marcussen, Erik Niels Lund
Meisler, Mogens
Midtiby, Søren Leth
Mikkelsen, John Viinblad
Mikkelsen, Preben Bang
Münter, Mogens
Møller, Leo Viggo
Mønsted, Jens Keld
Neerup, Ole Birger
Nersting, Susanne
Nielsen, Bendt
Nielsen, Birger Berg
Nielsen, Bjørn Standhart
Nielsen, Bo Schmidt
Nielsen, Hans-Henrik
Nielsen, Henrik
Nielsen, Jens Oluf
Nielsen, Keld Hjort
Nielsen, Kurt
Nielsen, Kurt
Nielsen, Lars Søndergaard

Nielsen, Niels Jørn Frost
Nielsen, Ole
Nielsen, Ole Bang
Nielsen, Poul Erik Gilsøe
Nørgaard, Keld
Olsen, Jørgen Kongskov
Olsen, Klavs Jørgen
Hoffgaard
Olsen, Preben Lerche
Olstrup, Niels Ebbe
Pedersen, Bjørn Hans
Pedersen, Claus Otto
Pedersen, Erik
Pedersen, Ole Nymann
Pedersen, Søren Bruun
Petersen, Hans Børthy
Petersen, Ib
Primdahl, Henning
Ranvild, John Erik
Rasmussen, Jørgen Rost
Rasmussen, Niels Kjær
Rasmussen, Ole
Rasmussen, Ole Henrik
Rasmussen, Torben
Rasmussen, Torben Vagn
Reinbach, Jens Gjedde
Rixen, Jan
Rosenstand, Palle Foss
Rydder, Niels Leegaard
Schnoor, Otto Christian
Schultz, Jan
Sjørup, Knud
Smith, Jørgen
Spliid, Hakon Dahm
Stenholdt, Søren Henrik
Stohn, Carsten
Strand, Erik Nørregård
Strand, Finn
Sunesen, Jørgen
Sylvest, Erik
Søgaard, Bo
Søndergaard, Poul Jørgen
Korsbjerg
Sønderskov, Martin
Sørensen, John
Sørensen, Kurt Dalsgaard

Sørensen, Leif Martin
Rosenlund
Sørensen, Vagner Krogh
Thomsen, Henning Bredahl
Thomsen, Poul Rexen
Toft, Preben Kim
Treschow, Ivar Michael Fritz
Troelsen, Mogens
Werner, Jørgen
Vinding, Christian
Voigt, John
Voss, Torben

**Diplomprøven i
udenrigshandel (H. D.)**

Agesen, Lars Erik
Becker, Jean Robin
Boisen, Henrik
Bubandt, Helle Birgitte
Christensen, Hans Georg
Toftegaard
Christensen, Thorkil Haubo
Christiansen, Jesper
Dalby, Ole Bent
Erlendsson, Sigurd
Frederiksen, John Palmkvist
Hansen, Søren Juhl
Hovmand, Thomas
Jacobsen, Georg Vennemoes
Jacobsen, Thierry
Jansen, Søren
Jørgensen, Bjarne Finn
Jørgensen, Klaus Meinert
Kallemose, Bent
Kaule, Hanne
Kold, Per
Kreiner, Annette
Krejsbøl, Jørgen Lustrup
Müller, Bernd
Navarro, Pablo Luis Alonso
Oesten, Anker
Papousek, Ladislav Karel
Pyndt, Poul Erik
Schøler, Morten
Simonsgaard, Jens Christian
Friis

Sørensen, Carsten Lykke

Thomsen, Bent Lund

Tønnesen, Jan

De erhvervsproglige eksaminer

Følgende bestod den ensproglige korrespondenteksamen:

Spansk

Jørgensen, Ruth

Valum, Mette

Følgende bestod prøven i italiensk:

Jensen, Irene Lis

Mørch, Mai-Britt Gry

Følgende bestod prøven i russisk:

Jensen, Bodil Inger

Jørgensen, Henrik

Nielsen, Torben Fossing

Følgende bestod prøven i spansk:

Freidorf-Hansen, Per

Hansen, Inge Buch

Nielsen, Aase

Følgende bestod den erhvervsproglige prøve i to sprog:

Engelsk/fransk

(december 1976/
januar 1977)

Jantzen, Linda Paula

Engelsk/fransk

(april/juni 1977)

Arnfred, Anne Margrethe

Arnstedt, Karin Madeleine

Bielefeldt, Bente

Buur, Birgitta

Christiansen, Hanne Kirstine
Quist

Davies, Jytte Dohn

Flindt, Connie

Hansen, Alice

Hansen, Charlotte

Hansen, Solveig Hagel

Jensen, Marianne Arnholdt

Jensen, Vibeke Buhl

Kristoffersen, Søren Bo

Larsen, Jan

Manford-Hansen, Elisabeth
Mikkelsen, Lone

Mortensen, Helle

Mortensen, Inger-Marie

Kjærsgaard

Mortensen, Lisbeth Ely

Møller, Birgitte

Olsen, Marianne

Pedersen, Jens Ulrik

Petersen, Margrethe

Petersen, Susanne

Schwartzlose, Mette Marie

Skou, Anne

Sloth, Lene Dyrbjerg

Vestergaard, Gerd

Wowern, Hanne von

Engelsk/italiensk

Gloerfelt-Tarp, Eva

Christine

Grønning, Gerda Elisabeth
Bisgaard

Quistgaard, Ulla Stampe

Engelsk/spansk

Augustenborg, Dorte

Bentzen, Lisbeth Kai

Christensen, Nina Møller

Christensen, Tom

Fasting, Gerda

Frandsen, Tina Ørskov

Guhle, Lisbeth

Ipsen, Anne Kit

Jacobsen, Thomas

Lange, Nina

Lauritzen, Charlotte

Lund, Philip Eugen
Møllerstrøm, Anita Jette
Olafsdottir, Valgerdur
Pedersen, Kirsten Lang
Samudio, Birgit
Sunesen, Inge
Thaning, Ruth Elly
Thomsen, Anne Mette
Willumsen, Michael

Engelsk/tysk

(april/juni 1977)

Abrahamson, Peer Emil
Andersen, Bente Kofod
Andersen, Karen
Andersson, Anette
Bergstrøm-Nielsen, Mette
Berleme, Birgitte
Berthelsen, Bodil Bang
Bæk, Susanne Karen
Clausen, Lillian Sylvia
Christiansen, Ole Peter Buus

Dollerup, Karen Vibeke
Frederiksen, Annette
Margrete
Gastner, Tove
Gregers, Lone
Johansen, Inge Marie
Kjølbye, Eva Kamma
Kragh, Anne Mette
Lang, Torben
Larsen, Tage Birger
Lisberg, Else
Magnussen, Birgitte
Mikkelsen, Lis
Møller, Carl Christian
Pedersen, Bente
Persson, Kate
Stavad, Hanne Nørgård
Stenholt, Bodil Anette
Søndergaard, Anette
Søndergaard, Finn Christian
Sørensen, Anni Parmo
Vester, Niels Valdemar

Villumsen, Inge-Lise
Wulff, Mette Mimi Jordan

Fransk/italiensk

Westergaard, Mette

Fransk/spansk

Aqraou, Farid
Groot, Marianne
Michelsen, Jytte

Fransk/tysk

Brønnum, Christa Hertfelder
Christiansen, Per Ehlers
Dam, Birgitte
Jensen, Vibeke Buhl
Jessen, Karen Birgitte
Klifforth, Bodil
Krobæk, Pernille
Lethan, Ole
Nielsen, Marianne
Thomsen, Lis Birgitte

Følgende bestod **den erhvervsproglige prøve i et sprog:**

Engelsk

(december 1976/
januar 1977)

Vølver, Marianne Grønberg

Engelsk

(april/juni 1977)

Andersen, Birgit Højlund
Andersen, Birgitte Brøndsted
Andersen, Inge-Merete
Andersen, Karen Bundgaard
Andersen, Randi
Andersen, Rita Heilmann
Bay, Anne Helene Nøramer
Bennick, Gudrun
Boesen, Steen
Braun, Helle
Brinch, Birte Hovgaard
Brøndum, Merete
Carstensen, Susanne
Christensen, Eva

Christensen, Lene Kragh
Christensen, Mogens
Detlefsen, Ina
Ekmann, Lene
Engbirk, Lise
Engelsen, Valerie Ann
Fayers, Lone Schou
Giødesen, Anne Birgitte
Grandjean, Adam Christian
Haas, Grethe Magnussen
Hadvig, Annemarie
Halck, Vibeke
Hammer, Eydbjerg
Herlufsdottir
Hansen, Inga
Hansen, Ingrid Margrethe
Borg
Hansen, Lone Kilbinger
Harritsø, Lilli
Hede, Vibeke
Hee, Anne

Hejgaard, Marianne
Hildestad, Anne-Marie
Howard, Patrick
Hultengren, Maj-Britt Anne
Jacobsen, Anne
Jacobsen, Kirsten Lørup
Jacobsen, Lisbeth Ingrid
Jacobsen, Tove
Jellinggaard, Mettelene
Jensen, Anne Mette Odder
Jensen, Ingrid Susanne Ruth
Jensen, Kirsten Rørmose
Jensen, Susanne
Jensen, Ulla Ankjer
Jeppesen, Lis
Jeppesen, Marianne
Jespersen, Ole Vibe
Jessen, Maja Dorte Frank
Johansson, Conni Lie
Jørgensen, Lisbeth
Thorngard

Kaae, Anne Marie
Karlsson, Miriam Asbjørg
Kilander, Anita Wendel
Kjærstrup, Elsebeth
Klingenberg, Fritze
Lange, Michael
Larsen, Elin Solveig Kvist
Larsen, Helle Ravn
Lefevre, Inge Merete
Lindeskov, Nina
Lohse, Edith Margot
Lyngbye, Helen Bøggild
Madsen, Jette
Mathiasen, Ingrid
Nielsen, Annelise Indranee
Karen
Nielsen, Anne Marie Rikke
Nielsen, Claus
Nielsen, Lis Claudius
Nielsen, Ulla Bøgh
Nørager, Anne-Margrethe
Panton, Anni
Parslet, Lene Susanne
Pedersen, Hanne Vendelboe
Pedersen, Per Wilhelm
Petersen, Tove
Poulsen, Benedicte Stechnik
Povelsen, Lis
Præstegaard, Anne
Rasmussen, Birthe Oved
Rasmussen, Elisabeth Bruun
Rasmussen, Inge Merete
Rasmussen, Lone
Rasmussen, Susan
Reckeweg, Annelise
Riis-Vestergaard, Karen
Margrethe
Rosenkjær, Dorte
Rosenkjær, Tine
Rosenkrantz, Annelise
Rosenstrøm, Karin Tofte
Schultz, Birgitte
Serup, Marie-Louise
Skov, Susanne
Sorgenfrey, Hans Henrik
Strandberg, Mona

Stegmann, Anne
Støvring-Nielsen, Poul Erik
Sørensen, Anette Brask
Sørensen, Lisbeth Ramløv
Thomsen, Eva
Ullerup-Petersen, Karen
Birgitte
Wennergren, Ellis
Wester, Else Marie Riis
Wibholm, Anne Marie
Wigø, Inger Kirsten
Wittrup, Susanne
Øelund, Henrik
Østergaard, Hanne

Fransk

(december 1976/
januar 1977)
Godefroy, Therese

Fransk

(april/juni 1977)
Aarup, Bodil
Andersen, Anne Grethe
Andersen, Laila Bansholm
Bardenfleth, Marianne
Elisabeth
Boesberg, Lillian Henny
Bruun, Inge
Christensen, Jane
Christensen, Karen-Birte
Mailand
Christensen, Ove Freddy
Eide, Marianne Westergaard
Granzow, Eva Elisabeth
Hansen, Inge Buch
Hansen, Jette Abildskov
Lund
Hansen, Metha
Holm, Anni Irene Schmidt
Ipsen, Annie
Iversen, Lisbeth Aggerbeck
Jørgensen, Polly Hanne
Krüger, Gurli Vilhelmine
Elisabet
Larsen, Gunver

Lembeck, Kirsten
Madsen, Lene Nordby
Monteriro, Ellen Marie
Lucas
Pedersen, Birgit
Pedersen, Birthe Bro
Pedersen, Elin Kirsten
Petersen, Margaret
Posthumus, Karin Dorte
Pratt, Elizabeth
Reibel, Lotte
Reppien, Dennis
Trock-Jansen, Nina

Italiensk

Henk, Maria Pasqua
Neergaard, Birgitte

Spansk

Christensen, Søren
Stokholm
Christiansen, Børge
Fermann, Karen Gotthardt
Jørgensen, Elin Alice
Jørgensen, Susanne Menko
Kemp, Birgitta Augusta
Maimann, Susanne
Simonsen, Inge Elisabeth

Tysk

Brabrand, Annemarie
Dethlefsen, Eva Susanne
Fugl, Inge-Margrethe
Scheer
Geilø, Bjarne
Hansen, Jens Henrik
Henningsen, Annette
Hildestad, Edith Lis
Hindsgaul, Dorit
Hüttemeier, Annette
Jacobsen, Marita
Hendriksdottir
Jensen, Bent Brüchmann
Jensen, Lise Volmer
Jerger, Hanne Dorte
Jørgensen, Inger Kristiane

Kochen, Jenni	Lund, Gerda	Riddersborg, Hanne Lisbeth
Kristiansen, Esther	Løvgreen, Kirsten Lillian	Roed, Ruth
Larsen, Annette	Mortensen, Marianne	Svenningsen, Else Cecilia
Larsen, Birgit	Nilsson, Ann-Margrethe	Steuer, Ingelise
Larsen, Gurli Vibeke	Pedersen, Kate	Weiss, Lizzie
Leerhøj, Connie Elisabeth	Preysz, Martina	Zacharias, Hannah Elisabeth
Leth, Ulrik	Rasmussen, Ellen Merethe	
Lind, Pia	Abildløkke	

Følgende bestod den erhvervsproglige korrespondenteksamen i to sprog:

Engelsk/fransk (april/juni 1977)	Raskov, Susanne	Andersen, Else Birgitte
Andersen, Ellen Tømmerby	Rasmussen, Anne Kari	Lyder
Andersen, Helle Vibeke	Kirkemann	Andersen, Pia Morell
Axelsen, Pia Birgitte	Rasmussen, Pia Anne	Andreasen, Jane Lyngsø
Bech, Marianne	Elisabeth	Thågård
Bertelsen, Helle Klitgaard	Rødgaard-Jessen, Birgit	Clausen, Lykke Maj-Britt
Blichfeldt, Karen	Rørmark, Bente Elisabeth	Kaster
Christensen, Gunhild	Schmidt, Charlotte	Christensen, Anne Gulløv
Christensen, Lene Bigum	Benedicte	Christensen, Marianne Sten
Christophersen, Anne Birthe	Wickstrøm, Kira	Christensen, Mona
Gerner, Grith Charlotte	Wolff, Henriette Dalby	Volkman
Hansen, Elise	Engelsk/italiensk	Christiansen, Anne Bodil
Hansen, Hanne Thirstrup	Thygesen, Hanne	Winther
Hansen, Hanne Vibeke		Christiansen, Marianne
Hansen, Troels Elvig	Engelsk/spansk	Sleth
Jakobsen, Liselotte Thorn	Bank, Vibeke	Dileng, Brenda
Jensen, Kirsten	Eriksen, Ann Lisbeth	Dinesen, Birgit Therese
Jørgensen, Ann-Britt	Hansen, Annette Gram	Due, Annette
Kieler, Birgitte Schack von	Hansson, Pia	Espesen, Ann-Grethe
Fyren	Kjærgaard, Birgit	Fagervold, Gitte
Knudsen, Tove	Kaaber, Lisbeth	Fields, Solveig Schmidt
Koefoed-Hansen, Kirsten	Pedersen, Lis Nørskov	Fischer, Dorte
Tove	Rasmussen, Hans Erik	Frandsen, Bolette Glob
Kondor, Maria Zita		Hansen, Bente
Langer, Anne Wang	Engelsk/tysk	Hansen, Henriette
Larsen, Anne Westergaard	(december 1976/ januar 1977)	Hansen, Jette Overgaard
Levinsen, Karin	Christensen, Inge Langebæk	Hansen, Lene Merete
Møller, Anette		Hansen, Lise
Møller, Lene	Engelsk/tysk	Hansen, Lise Lotte Nørgård
Nielsen, Connie	(april/juni 1977)	Hansen, Susanne Charlotte
Nørgaard, Agnethe	Albrechtsen, Hanne	Hansen, Susanne Lonny
Nørgaard, Ida	Sandholt	Høstager, Lone
Petersen, Kirsten Wimmer		Jacobsen, Hanne Kragh
Poulsen, Hanne Kolind		Jensen, Birgitte Toft
		Jensen, Inger Thy

Jensen, Karen Ingemann	Madsen, Lene Frikke	Sonne, Anne-Grete
Jensen, Lene Buus	Milbrat, Helle	Stilling, Tove
Jensen, Marianne	Munk, Anne	Stubgaard, Niels Henrik
Jensen, Vibeke Rudolph	Nielsen, Vibeke Møller	Sørensen, Mariann Westlund
Johansen, Lill-Ann Kirsten	Nørlem, Mette Trads	Tandrup, Jytte
Johansson, Hanne	Olsen, Annette Kathe	Werther, Anne Charlotte
Jørgensen, Anne Mette	Pedersen, Anne Lis	
Jørgensen, Birgit	Pedersen, Inge	Fransk/tysk
Knudsen, Berit	Salvesen, Elisabeth	Ahl, Vibeke Charlotte
Krag-Hansen, Inger-Lise	Savolainen, Sirpa Leena	Busse, Naja Susanne
Larsen, Anna Kathleen	Annikki	Hansen, Karin
Summers	Schmidt, Lene	Nielsen, Jette Hansine
Larsen, Birgitte Lundgård	Schneider, Bente	Pedersen, Jette Lund
Lind, Jette Kastrop	Seidlev, Kurt Michael	Pedersen, Ulla Herholdt
Madsen, Birgitte Guldberg	Sivholm, Anette	Thygesen, Marianne

Følgende bestod **den erhvervsproglige korrespondenteksamen i et sprog:**

Engelsk

(april/juni 1977)

Andersen, Bente Weisberg
 Andersen, Jonna
 Bay, Janne
 Bidstrup, Jette Blem
 Bruun, Birgit
 Caspersen, Alis Friis
 Drewniak, Bjarne Stefan
 Døssing, Birgitta
 Fabricius, Charlotte
 Grothe, Inge Marie
 Hansen, Lise-Lotte
 Hansen, Lise Mai
 Hansen, Rita Anette
 Jelnes, Jette Theijll
 Jensen, Birthe Tvile
 Jensen, Lissie
 Jensen, Vinnie Susanne
 Nerup
 Jessen, Ulla Warrer
 Jørgensen, Lissi Kring
 Kamper, Lis Bodil
 Klinke, Rikke Ulla Aasberg
 Knudsen, Susanne Jenny
 Kramer, Anne Lise
 Kærgaard, Tina

Lage, Susanne
 Larsen, Birgit Margrete
 Larsen, Pia Therese
 Lilliefeldt, Hanna
 Lillejord, Bente
 Lyngbye, Kirsten Bøggild
 Madsen, Jette Roggenbach
 Mathiesen, Susanne
 Mechernsee, Lisa Kønicker
 Mikkelsen, Birte
 Munkholm, Ulla Alice
 Nielsen, Birgit
 Nielsen, Lisa Fogt
 Olsen, Jette Karin Vedel
 Olsen, Kim Ove
 Ottosen, Liv-Hildegunn
 Pedersen, Anita Brock
 Pedersen, Linda Susanne
 Petersen, Inger Elise
 Perlfors, Charlotte
 Randerson, Camilla Jane
 Schlenzig, Gitte Eva
 Marianne
 Seemholt, Inge
 Skaaning, Pernille
 Slej, Karen
 Soelberg, Pia

Stabell, Joan
 Thomasen, Vita Maj
 Thorsager, Ann Lilian
 Tørring, Birgitte
 Udengaard, Merete
 Vinje, Alice Emma
 Wibolt, Susanne

Fransk

(april/juni 1977)

Hervil, Lisbeth
 Köhne, Chalotte
 Larsen, Lise Friis
 Lauritzen, Asta Bodil

Spansk

Hansen, Lisbeth Werner

Tysk

Christensen, Jane Werge
 Erichsen, Karen
 Jørgensen, Lisbeth
 Kjærulff, Hanne Ingrid
 Meise, Birgit
 Olesen, Hanne Bessey
 Roiuer, Gunilla Kirstin
 Østergaard, Kirsten

Følgende bestod **den erhvervsproglige afgangseksamen:**

Berland, Susanne Elisabeth <i>engelsk/tyisk</i>	Johansen, Rita <i>engelsk/tyisk</i>	Petersen, Per Hilmer <i>engelsk/spansk</i>
Hesislev, Finn <i>engelsk/tyisk</i>	Madsen, Ellen Margrethe <i>engelsk/fransk</i>	Schön, Brigitte <i>engelsk/tyisk</i>
Hjort-Jensen, Bente <i>engelsk/fransk</i>	Olsen, Ruth Ejdrup <i>spansk/tyisk</i>	Zoëga, Anne <i>engelsk/fransk</i>
Jensen, Susanne Løve <i>engelsk/fransk</i>	Petersen, Astrid <i>engelsk/tyisk</i>	

Følgende dimittender fra den erhvervsproglige diplomprøve, der tidligere har bestået denne prøve i et andet sprog, har opnået ret til at anvende titlen **E. A.**

Engler, Ingrid Marie <i>tyisk/engelsk</i>	Hermansen, Anders <i>engelsk/spansk</i>	Otte, Pia <i>engelsk/spansk</i>
Gladius, Hanne Helene <i>fransk/engelsk</i>	Larsen, Gunhild Diness <i>spansk/engelsk</i>	Rasmussen, Allan Steen <i>tyisk/engelsk</i>
Hansen, Finn Juul <i>engelsk/tyisk</i>	Ludvigsen, Bodil Annelise <i>engelsk/fransk</i>	Wilde, Gert <i>engelsk/tyisk</i>

Følgende bestod **den erhvervsproglige diplomprøve:**

Engelsk (december 1976/ januar 1977) Kruse, Annie	Hasdorf, Katja Hendriksen, Hannah Mia Jensen, Linda Kokborg Jensen, Lucette Marcelle Meincke	Petersen, Bitten Isholm Sandholt, Susanne Smith Storm, Janne Svendsen, Lisbet Pals Sørensen, Hanne Kyvsgaard
Engelsk (april/juni 1977) Albeck, Gudrun Susann Andersen, Thordis Edda Anthony, Sandra Rosemarie Baunsøe, Marianne Merete Bjørn-Andersen, Alice Calvo, Susanne Nina Christiansen, Grethe Rigmor Fleisbo, Anette Fleischer, Susanne Gregersen, Lisa Margrethe Grove, Inge Gruhn, Margrethe Hansen, Anne Lise	Jørgensen, Annette Gerner Jørgensen, Berit Strøm Jul-Rasmussen, Birgitte Kjær, Britta Krog, Jette Larsen, Dorthe Jeanne Albinus Lauridsen, Janne Kring Lind, Birgit Elsebeth Loesch, Bente Estrid Mogensen, Lene Mai-Britt Nielsen, Ann-Britt Norup, Lis Olsen, Birgitte Engel Paludan, Anne	Thorn, Hanne Wibskov, Krista Berry Fransk Brandt, Inger Bengtzen, Tove Arendsdorf Horskjær, Henny Iversen, Ulla Konner, Mette Jacqueline Lassen, Annette Danker Lyngesen, Anne-Vibeke Linnea Madsen, Jytte Halfdan Manders, Bente Nielsen, Henrik Bunde

Qvist, Kirsten Elisabeth
Ullerup-Petersen, Karen
Birgitte
Varder, Inger Marta

Spansk

Bentsen, Ellen Marie
Christiansen, Renee
Christina
Geertsen, Toni Pimmie
Knudsen, Ingrid Højgaard
Lech-Rasmussen, Kirsten
Pedersen, Finn Juul
Petersen, Birgit Merete
Puggaard, Hanne

Tysk
(december 1976/
januar 1977)
Engler, Inger Marie
Michael, Gudrun
Nerving, Walther

Tysk
(april/juni 1977)
Abrahamson, Ulf Emil
Christensen, Grethe
Collatz, Fritz
Diekmann, Gerd
Egmose, Ida
Hagens, Hanne

Hansen, Anna Elise
Hartmeyer, Britta Marianne
Justesen, Anna Helene
Lund, Karin Anna Jeanette
Laasholdt, Edit Katrine
Madsen, Herdis
Nielsen, Anne Marie
Sjølander
Nielsen, Anni Sjøstrøm
Nielsen, Inge-Marie
Olsen, Jeppe Jan
Rasmussen, Charlotte
Vorburger
Wiik, Ellen Birgit

Følgende handelsfaglærere har ved aflæggelse af prøver i fagene juridisk sprog og teknisk sprog samt ved aflevering af specialeopgave erhvervet **den erhvervsproglige diplomprøve:**

Engelsk
(december 1976/
januar 1977)
Andersen, Birte Rendal

Engelsk
(april/juni 1977)
Andersen, Ane-Lise
Lyngenbo
Andersen, Elin Marie
Morgenstjerne-Schwenck,
Jytte-Olga
Rønne, Kell

Fransk
Molusson, Hanne

Tysk
Andersen, Knud Henry
Bjørneborg, Lili Eugenir
Caroline
Egtman, Lejf Petræus
Andersen
Fabricius, Else
Gammeltoft-Hansen, Inger
Bjerre
Gebhardt, Marie

Jensen, Ingrid Margrethe
Weinreich
Jensen, Kirsten Lund
Jensen, Ursula Aagaard
Lundgren, Gurli
Metzon, Kate
Møller, Otto
Nordvig, Eli Margrethe
Hjorth
Pedersen, Rosa Cathrine
Schmeltz
Sannung, Bente
Zimmermann, Annette
Aagaard, Edith

Følgende bestod **den erhvervsproglige kandidateksamen:**

Engelsk
(december 1976/
januar 1977)
Enevoldsen, Annette Juul

Engelsk
(april/juni 1977)
Hesselberg, Lene

Fransk
(december 1976/
januar 1977)
Flinch, Eva
Hvalkof, Sonja

Fransk
(april/juni 1977)
Hansen, Ingrid Margrethe
Lage

Spansk
(december 1976/
januar 1977)
Løvgren, Pelle

Spansk
(april/juni 1977)
Saxov, Lise

Tysk
(december 1976/
januar 1977)
Petersen, Marie-Louise
Møller
Poder, Lone
Vesterli, Birthe Elbrønd

Tysk
(april/juni 1977)
Andersen, Lene

Følgende bestod den erhvervssproglige oversætter- og tolkeeksamen:

Engelsk
(december 1976/
januar 1977)
Kirkegaard, Kirsten
Petersen, Merete Schramm

Fransk
(december 1976/
januar 1977)
Lytzen, Lilli

Tysk
(december 1976/
januar 1977)
Selchau, Ann Dorrit

Engelsk
(april/juni 1977)
Jæger, Bente Birgitte
Brøndum
Sørensen, Kirsten Vesterager

Fransk
(april/juni 1977)
Hermann, Helle Graun

Tysk
(april/juni 1977)
Mortensen, Mechthilde
Møller, Karin Mønsted

Spansk
(april/juni 1977)
Grindsted, Annette Marie
Gustafsson, Ib

Følgende bestod translatøreksamen:

Engelsk
(april/juni 1977)
Mæhl, Jørgen

Polsk
(december 1976/
januar 1977)
Jakobsen, Maria-Margareta
Summer-Brason, Stanislaw

Spansk
(april/juni 1977)
Pejter, Nina

Fransk
(april/juni 1977)
Deletaille, Merethe

Robert de

Tysk
(april/juni 1977)
Hansen, Bente

Ankekommissioner 1977/78

Som fastsat i Styrelsesloven nedsættes der ankekommissioner til behandling af klager over eksmenskarakterer. Kommissionerne virker efter reglerne i Undervisningsministeriets bekendtgørelse af 13. december 1973 om visse forhold i forbindelse med censorers medvirken ved bedømmelsen af eksaminer på de højere uddannelsesinstitutioner.

Der kan for kommissionerne alene indbringes klager over karakterer givet ved prøver, hvor der medvirker censor. Det følger heraf, at der i det efterfølgende ikke er medtaget opgaver, der er underkastet intern evaluering (f.eks. seminaropgaver på H. A.- og H. D.-studierne) ligesom øvelsesopgaver på f.eks. H. A.-studiet ikke er medregnet.

Undervisningsministeriets bekendtgørelse bestemmer, at censorformanden eller censor-næstformanden er formand for ankekommissionen, der desuden består af 4 medlemmer,

udpeget af fagets studienævn. Mindst 2 af disse skal være censorer, og den faktiske sammensætning af ankekommissionerne har været 2 censorer, 1 lærer og 1 studerende. Censorformand under det erhvervsøkonomiske fakultet er direktør, cand. polit. Kristian Møller, medens direktør, cand. polit. Sten Buhl er valgt som censor-næstformand. Censorformand på det erhvervsproglige fakultet er translator Aksel A. Anslev, medens professor, dr. phil. Knud Sørensen er censor-næstformand.

For at lette ankeproceduren mest muligt er der på højskolen etableret en procedure, hvorefter enhver eksaminand, der står uforstående over for en given karakter, ved en samtale med den bedømmende lærer kan få oplyst baggrunden for evalueringen. Højskolen kan dog alene henstille til lærerne, at proceduren følges, idet der intet sted er hjemmel for at kræve en sådan redegørelse fra en bedømmer. Det er dog opfattelsen, at denne procedure i praksis efterleves af så godt som samtlige bedømmere. Der foreligger ifølge sagens natur ingen opgørelse over, hvor mange eksaminander der benytter sig af denne mulighed, men det skønnes umiddelbart, at det drejer sig om et antal i størrelsesordenen 2–300. De efterfølgende tal gælder således alene for de klager, der er indleveret i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelsen. Det må i øvrigt tages i betragtning, at der alene ved sommereksamen gives ca. 20–25.000 karakterer på det erhvervsøkonomiske fakultet og et antal karakterer i størrelsesordenen 12–15.000 på det erhvervsproglige fakultet.

På det erhvervsøkonomiske fakultet indgik der i alt 66 klager. I 2 tilfælde ændrede bedømmerne den givne karakter, i det ene tilfælde fra 00 til 03 og i det andet tilfælde fra 03 til 5. I begge tilfælde var der tale om karakterer givet ved H.A.-studiet. De pågældende klagere erklærede sig tilfredse med bedømmernes ændring. I de øvrige tilfælde afviste de oprindelige bedømmere klagen, og i 41 tilfælde stillede den klagende eksaminand sig tilfreds med det svar, der fremkom fra bedømmerne. I 23 tilfælde benyttede man sig af adgangen til at kræve sagen indbragt for en ankekommission. Der har i beretningsåret været nedsat ankekommissioner, som følger:

For cand. merc.-studiet – vintereksamen 1976/77:

Ankekommissionen bestod af censorformanden, censorrepræsentanterne, afdelingschef, cand. polit. Aage la Cour og direktør, cand. polit. Hans Paaschburg, lektor, cand. merc. Søren Christensen og stud. merc. Bent Larsen.

For kommissionen var indbragt en klage over evalueringen af hovedopgave. Kommissionen besluttede, at opgaven burde underkastes ombedømmelse ved andre bedømmere. Resultatet af bedømmelsen blev, at den oprindeligt givne karakter på 5 blev rettet til karakteren 03.

Sommereksamen 1977:

Formanden for samtlige ankekommissioner var censorformanden, direktør, cand. polit. Kristian Møller. Der var nedsat følgende kommissioner:

H. A.-studiet:

Censormedlemmer af kommissionen var underdirektør, cand. oecon. Søren Aggebo og direktør, cand. polit. Hans Paaschburg, lærerrepræsentant var lektor, lic. merc. Jens Oluf Elling og stud. merc. Jytte Jacobsen deltog som studentrepræsentant.

For kommissionen forelå følgende klager:

1. Klage over mundtlig prøve i erhvervs- og samfundsbeskrivelse på H. A.-studiets 1. semester.

Ankekommissionen imødekom den studerende, således at der blev givet tilladelse til omeksamen. Den studerende frafaldt senere ønsket om en omprøve.

2. Klage over evalueringen af 8-timers skriftlig opgave i erhvervsøkonomi.

Klagen afvistes.

3. Klage over evalueringen af mundtlig prøve i erhvervsøkonomi II på studiets 6. semester.

Klagen afvistes.

4. Klage over mundtlig eksamen i nationaløkonomi på studiets 6. semester.

Klagen blev taget til følge, således at den studerende skal deltage i en omprøve. Den studerende frafaldt senere ønsket om en omprøve.

H. D.-studiet i afsætningsøkonomi:

Censormedlemmer var direktør, civilingeniør Henry Brennum H.D. og direktør, cand. merc. Peter H. Krag, lærerrepræsentant, lektor, lic. merc. Søren Heede og studenterrepræsentant Jo Lyager.

Til behandling for kommissionen forelå 2 klager, begge indgivet af samme eksaminand. Den ene klage vedrørte evalueringen af karakteren givet for biopgave I. De oprindelige bedømmere havde ved sagens første behandling indvilliget i at ændre karakteren fra 00 til 03. Ankekommissionen stadfæstede denne afgørelse.

Den anden klage vedrører evalueringen af hovedopgave. Klagen afvistes.

For særprøverne i revision og skatteret:

Censorrepræsentanter var statsaut. revisor Ejnar Fryd og statsaut. revisor J. O. Burch-Pedersen, lærerrepræsentant, adjunkt, cand. jur. Jørgen Henriksen og studenterrepræsentant, revisor Ole Broberg.

Til behandling i kommissionen forelå 7 klager over evalueringen af 6-timers skriftlig prøve i revision. 6 af klagerne blev afvist, og i det 7. tilfælde blev karakteren ændret fra 5 til 6.

Der forelå i øvrigt 1 klage over evalueringen af skriftlig opgave i skatteret. Klagen afvistes.

For H. D.-studiets 1. del:

Censorrepræsentanterne var direktør, cand. polit. Sten Buhl og afdelingschef, cand. jur. Jens Selmer, lærerrepræsentant, afdelingsleder, cand. polit. Orla Brandt Jensen og studenterrepræsentant Mads Bjerre.

Kommissionen behandlede følgende klager:

1. Klage over evalueringen af mundtlig prøve i erhvervsret ved handelshøjskoleafdelingen i Kolding.

Den oprindelige eksamenspræstation var bedømt til 03. Ankekommissionen fandt det

rimeligt, at eksaminanden fik adgang til omprøve, og ved denne ændredes karakteren til 5.

2. Klage over evalueringen af 4-timers skriftlig opgave i nationaløkonomi ved Handelshøjskolen i København.

Klagen afvistes.

3. Klage over evalueringen af 4-timers skriftlig opgave i nationaløkonomi ved handels-højskoleafdelingen i Odense.

Karakteren blev ændret fra 03 til 5.

For H. D.-studiet i organisation:

Censormedlemmer var direktør Ole Heise og direktør, civiløkonom og civilingeniør Leif Monies, lærerrepræsentant, lektor, dr. merc. Harald Enderud og studenterrepræsentant Jørgen Christensen.

For kommissionen forelå klager over evaluering af 2 hovedopgaver. I begge tilfælde afvistes klagerne.

For H. D.-studiet i regnskabsvæsen:

Censormedlemmer var konsulent, lic. merc. Egon Andersen og direktør, lic. merc. Børge G. Christensen, lærerrepræsentant, adjunkt Jørgen Meyer og studenterrepræsentant Karsten Iversen.

For kommissionen forelå følgende klager:

1. Klage over evalueringen af 8-timers hovedopgave.

Den oprindelige karakter var 03, og ankekommissionen ændrede denne karakter til karakteren 5.

Der forelå yderligere 2 klager over 8-timers hovedopgave, og i begge tilfælde afvistes klagen.

Af årsberetningen for undervisningsåret 1975/76 fremgik det, at der havde været behandlet en del klager over evalueringen af den skriftlige prøve i faget revision. Efter ankekommissionens afgørelse var truffet, anmodede yderligere et antal eksamenskandidater om at deres opgavebesvarelse måtte blive taget op til ny vurdering. Efter anmodning fra institut for erhvervsret, hvorunder studiet henhører, gav ankekommissionen den 14. februar 1977 tilslutning til, at samtlige eksaminander blev tilbudt omvurdering af den skriftlige eksamensopgave. 43 kandidater benyttede sig af tilbuddet, og omvurdering gav følgende resultat:

1 opgave bedømt til 00, 8 opgaver bedømt til 03, 12 opgaver bedømt til 5, og 3 opgaver bedømt til 6, fik ved ombedømmelsen samme karakter.

13 opgaver bedømt til 03 blev ved omvurderingen bedømt til 5, og 6 opgaver bedømt til 5, blev ved ombedømmelsen hævet til 6.

Ombedømmelsen gav til resultat, at 6 eksaminander nu bestod prøven.

Formand for ankekommissionerne på det erhvervsproglige fakultet er censorformanden, translator Aksel A. Anslev. I en enkelt sag måtte han erstattes af lektor, cand. mag.

F. T. Mouridsen, der som ældst beskikkede censor overtog formandsposten, idet translætør Anslev selv var den ene bedømmer i en ankesag, og censor-næstformanden, professor, dr. phil. Knud Sørensen på grund af bortrejse var forhindret i at deltage i sagens behandling.

På det erhvervsproglige fakultet indkom i alt 27 klager over enkeltkarakterer. Desuden klagede et antal studerende i tysk over det generelle karakterniveau, og 138 opgaver skrevet af studerende på det erhvervsproglige grundstudium i engelsk ved Handelshøjskolen i Kolding blev indbragt som klagesager. For det erhvervsproglige fakultet gælder det, at der bedømmes ca. 15.000 eksaminationer i løbet af en eksamenstermin.

Ved det erhvervsproglige fakultet blev 1 af klagesagerne afgjort ved, at bedømmerne ændrede den oprindeligt givne karakter fra karakteren 5 til karakteren 6, og eksaminanden erklærede sig tilfreds med denne ændring.

For ankekommissionen blev indbragt 6 enkeltklager, klagen fra et helt hold i tysk på E. A./E. D.-studiet (12 studerende) samt 77 af de oprindelige 138 klager fra Handelshøjskoleafdelingen i Kolding.

5 klager behandledes i en ankekommission med følgende medlemmer:

Formand, translætør Aksel A. Anslev, censorrepræsentanter, professor Ove K. Clausen og professor Hans Sørensen, lærerrepræsentant, lektor Erling Bjørn Hansen og studentrepræsentant Jørgen Christian Nielsen. Denne kommission behandlede følgende sager:

1. Klage over evaluering af mundtlig eksamen i engelsk på E. G.-studiet.

Klagen afvistes.

2. Klage over evalueringen af 77 skriftlige opgaver i engelsk almindeligt sprog ved Handelshøjskoleafdelingen i Kolding.

I sagen forelå der divergerende udtalelser fra lærer og censor, og ankekommissionen fastholdt sit princip om, at såfremt en af parterne fastholder, at han finder en evaluering ukorrekt, da at sende sagen til ombedømmelse ved nye bedømmere. Ombedømmelsen gav til resultat, at 36 karakterer forblev uændret, 26 karakterer ændredes i opadgående retning, medens 15 karakterer blev ændret nedad.

3. Klage over karakteren 03 for skriftlig oversættelse i almindeligt sprog fransk ved E. D.-eksamen.

Klagen afvistes.

4. Klage fra et antal studerende fra hold E 262 i tysk over evalueringen af de 3 skriftlige opgaver i merkantilt sprog.

Klagernes påstand gik ud på, at deres gennemsnitskarakterer i de 3 skriftlige prøver i merkantilt sprog lå lavere end gennemsnitskarakteren for parallelholdet, uanset at gennemsnitskaraktererne for de skriftlige opgaver i almindeligt sprog lå højere for det pågældende hold. Lærerbedømmeren havde i sin replik givet udtryk for, at han fandt, at en ombedømmelse ved de samme bedømmere som parallelholdet ville være en rimelig udgang, men at han i øvrigt ikke selv havde kompetence til at træffe bestemmelse herom. Ankekommissionen fandt det rimeligt at lade det pågældende holds opgaver om-

bedømme, og dekanen udpegede bedømmerne fra parallelholdet til opgaven for at sikre en ensartet evaluering. Ombedømmelsen gav det resultat, at 7 eksaminander fik gennemsnitskarakteren ændret i opadgående retning, 4 eksaminander fik karakteren ændret i nedadgående retning, medens karakteren for 1 eksaminand var uændret. Den pågældende bestod dog eksamen på grund af ombedømmelsen, idet karakteren 03 ikke mere indgår i resultatet.

5. Klage over evalueringen af skriftlig opgave i fagligt sprog på grundstudiet i tysk.

Klagen afvistes, da klageren ikke udtrykte utilfredshed med eksamenskarakteren men derimod med undervisningen. Ankekommissionen fastslog atter, at dens opgave alene er at beskæftige sig med evaluering af eksamensopgaver og med bedømmernes adfærd i eksamenssituationen, hvorimod kritik over undervisningen henhører under studienævnene.

En ankekommission med lektor, cand. mag. F. T. Mouridsen som formand og med censorrepræsentanterne, professor Ove K. Clausen og professor Hans Sørensen, med lærerrepræsentanten, lektor Erling Bjørn Hansen og studenterrepræsentanten Jørgen Christian Nielsen behandlede klage over karakteren 03 givet på det erhvervsproglige kandidatstudium i engelsk. Kommissionen havde til brug ved sagens behandling indkaldt yderligere kommentarer fra bedømmerne. Kommissionen var derfor afskåret fra at færdigbehandle sagen, idet eksaminanden bør have lejlighed til at se de supplerende kommentarer, inden en endelig kendelse afsiges. Eksaminanden har senere meddelt, at hun frafalder klagen.

En ankekommission med censorformanden, translatør Aksel A. Anslev som formand og med censorrepræsentanterne, lektor F. T. Mouridsen og professor Hans Sørensen, lærerrepræsentanten, lektor Erling Bjørn Hansen og studenterrepræsentanten Jørgen Christian Nielsen behandlede herefter en klage over karakteren 03 givet for 4-timers skriftlig opgave på E. D.-studiet i tysk. Klagen afvistes.

En ankekommission med censorformanden, translatør Aksel A. Anslev som formand og med censorrepræsentanterne, professor Ove K. Clausen og ambassadør, kontorchef Asger Rosenstand Hansen, lærerrepræsentanten, lektor Erling Bjørn Hansen og studenterrepræsentanten Jørgen Christian Nielsen behandlede en klage over karakteren 5 ved de erhvervsproglige kandidatstudier i fransk. Klagen afvistes.

Højskolens eksamenskontor fungerer som sekretariat for censorformændene, og kontorets leder, fuldmægtig Per Boje Jensen H. D. varetager hvervet som ankekommissionernes sekretær.

VII. Den erhvervsøkonomiske doktorgrad

Cand. merc. Harald Gjessing Enderud indleverede i marts 1974 en afhandling med titlen: »Four faces of leadership in an academic organization« til opnåelse af den erhvervsøkonomiske doktorgrad ved Handelshøjskolen i København.

Det økonomiske fagråd nedsatte ved sit møde den 6. maj 1974 følgende bedømmelsesudvalg:

Professor Torben Agersnap
Professor Otto Ottesen
Professor Dick Ramström

Bedømmelsesudvalget indstillede énstemmigt til det økonomiske fakultetsråd, at afhandlingen blev antaget til forsvar for den erhvervsøkonomiske doktorgrad.

Indstillingen havde følgende ordlyd:

Afhandlingen består af 4 dele, ialt omfattende godt 500 maskinskrevne sider.

Den første del indeholder en beskrivelse af baggrunden for og formålet med forfatterens forskningsprojekt, en sammenfatning af afhandlingens indhold samt definitioner på en del centrale begreber. I anden del udvikler forfatteren sine teoretiske ideer, og i tredje del analyseres et omfattende empirisk materiale. Den fjerde del opsummerer og drøfter resultaterne af forfatterens teoretiske og empiriske analyse, samler op nogle »løse ender« og skitserer nogle udviklingslinier for videre forskning.

Afhandlingens emne er uprogrammerede, kollektive beslutninger i organisationer, der ligner universiteter i deres opbygning. Med »kollektive« (»joint decisions«) forstår forfatteren: ».... decisions that involve a considerable number of decision makers and which affect large parts of the organization or the whole of it«. Uprogrammerede beslutninger (»unprogrammed decisions«) defineres som ».... decisions for which no ready made programs are available«. Hovedvægten er lagt på teoretisk analyse, og forfatterens hovedbidrag er en model af forløbet af kollektive beslutninger. Afhandlingen indeholder imidlertid også normative bidrag. På basis af en analyse af topledernes rolle og indflydelse på kollektive beslutninger drøftes bl.a. topledernes beslutningsvariabler og disses virkninger.

Den teoretiske analyse støttes imidlertid af en omfattende empirisk analyse af forløbet af kollektive beslutninger ved en dansk, højere læreanstalt. Det metodiske paradigme, forfatteren arbejder ud fra, er ikke det traditionelle: opstilling af hypoteser (model) – test af hypoteser (model). Arbejdsgrundlaget er derimod nærmest et eksplorativt paradigme: Udgangspunktet er et omfattende empirisk materiale vedrørende kollektive beslutninger, som forfatteren ikke mener at kunne »bringe orden i« ved hjælp af hidtidige modeller. Forfatteren stiller sig så den opgave at forsøge at udvikle en model, der i højere grad kan beskrive og forklare forløbet af beslutningerne. Konfrontationen mellem teori

og empirik bliver derfor ikke en test i traditionel forstand, men en »afprøvning« af, om forfatteren har løst den opgave, han har stillet sig. Der argumenteres meget bevidst for valget af metodeparadigma.

Forfatteren indleder (kapitel 1) bl.a. med at redegøre for baggrunden for valg af forskningsemne. Der peges på universiteternes store betydning i samfundet og på organisations-teoriens utilstrækkelighed, når det gælder universiteter/universitetslignende organisationer, både når det gælder teori og data. Forfatteren gennemgår i denne forbindelse en række forskellige opfattelser af, hvilken model, der bedst afbilder organisationen og samler disse opfattelser i fire grupper:

- a) »bureaukratimodeller«,
- b) en »politisk organisation eller organisation af delvist modstående interesser«,
- c) et »kollegialt fællesskab« og
- d) et »organiseret« anarki.

Forfatteren gør også klart rede for sit teoretiske ståsted, som han betegner som Neo Carnegie Techn. Tradition of Decision Theory.

Efter i kapitel 2 at have redegjort for afhandlingens hovedideer og det metodologiske paradigme, starter forfatteren i kapitel 3 med at udvikle sin teoretiske hovedidé: en model til beskrivelse og forklaring af kollektive beslutninger i universiteter og universitetslignende organisationer. Udgangspunktet er en hypotese om, at »organiseret anarki«-modellen giver den mest dækkende beskrivelse af denne type organisationer. Forfatteren siger bl.a., at organiseret anarki er »... the normal underlying state of the system«. Et organiseret anarki har følgende hovedkarakteristika: Der er uklarhed om a) organisationens mål, om b) hvordan sammensætningen er mellem midler og mål (om »teknologien«), og c) de enkelte afdelinger har en betydelig autonomi. Kapitlet repræsenterer et forsøg på at sandsynliggøre, at hypotesen gælder for et typisk, skandinavisk universitet.

Forfatterens model udvikles i kapitel 4. Han giver den selv betegnelsen »fase-model«, idet der er tale om, at en kollektiv beslutning gennemløber fire faser: En indledende »*bull session*« efterfølges af en *politisk forhandlingsfase* for derefter at gå over i en *overtalelsesfase* og til sidst en *bureaukratisk eller administrativ fase*. Modellen bliver til ved, at forfatteren trækker på og integrerer ideer fra de fire hidtidige hovedopfattelser vedrørende forløbet af kollektive beslutninger.

Opbygningen af modellen efterfølges af en funktionalistisk begrundelse for den og en diskussion af dens generalitet. I forbindelse med generaliteten er en af forfatterens hovedteser, at topledernes magt (the strength of leadership) spiller en afgørende rolle for om modellen giver en god beskrivelse eller ikke. En stærk ledelse vil kunne præge beslutninger på den måde, at faser overspringes (forward loops), medens der under en svag ledelse vil være stor sandsynlighed for, at beslutningsprocesser »løber tilbage« i tidligere faser (backward loops).

I kapitel 5 drøfter forfatteren en række implikationer af fasemodellen. Blandt de væsentlige problemer, der tages op, er spørgsmålet om vurdering af effektiviteten af kollektive beslutninger. Forfatteren peger på her, at det ikke er tilstrækkeligt blot at vurdere de direkte, konkrete resultater af en beslutningsproces (outcomes), men at man også må tage andre væsentlige funktioner, som beslutningsprocessen tjener, i betragtning.

Forfatteren diskuterer endvidere en række normative implikationer af fasemodellen. Dels drøftes den mulighed, at ledere kan overtale andre deltagere i beslutningsprocessen

til at acceptere fire-fase forløbet som et rimeligt »arbejdsforløb«, dels diskuteres topledernes beslutningsvariabler og disses effekt. Endvidere drøftes det, forfatteren kalder »lederskabets fire ansigter«: deltagerne i kollektive beslutninger deltager i forskellige faser, og oplever derfor lederne i forskellige roller. Heraf følger, at lederskabet kommer til at kunne fremtræde med fire forskellige ansigter.

Det empiriske materiale, der er indsamlet forud for teoriudviklingen, er samlet og analyseret i kapitlerne 6 til 10. Den store mængde information, der foreligger, er indsamlet på grundlag af dels spørgeskemaer og dels personlige interviews. Endvidere er anvendt direkte observation og analyse af officielle dokumenter, rapporter o.lign. Et stort arbejde er nedlagt i case-studiet af forløbet af tre typiske, kollektive uprogrammerede beslutninger.

I kapitel 11 vender forfatteren tilbage til fasemodellen. I lys af »efterprøvningen« med empirisk materiale drøfter han bl.a. modellens generalitet. Bl.a. påpeges en række andre faktorer af betydning for generaliteten udover ledernes magt (leadership strength).

Forfatteren afslutter med at se på, hvad man kan sige at have lært af forskningsprojektet og med at ridse op en række problemstillinger af relevans for den fremtidige forskning.

Sammenfattende er det udvalgets opfattelse, at denne afhandling bør antages til forsvar for den erhvervsøkonomiske doktorgrad.

Afhandlingen er præget af en betydelig originalitet i teoriudviklingen. Der er en klar redegørelse for det valgte metodeparadigma, og der er nye faglige landvindinger heri samt i »afprøvningen« af de nye teoretiske ideer på det indsamlede materiale. Der ligger i den empiriske del et kæmpearbejde. Dette arbejde er godt gennemført og har virkelig båret frugt, ikke mindst takket være den konsekvente anvendelse af den valgte metode.

Fremstillingen af teori og materiale er ubesværet og letlæst. Men det er ikke ubetinget et gode, at afhandlingen er så omfangsrig. Alligevel kunne man ønske en støfre indsats med hensyn til afklaring af en række centrale begreber (f.eks. survival, programmed/unprogrammed, joint decisions, etc.) og af begreberne i fase-modellen. Endvidere ville det have styrket afhandlingen, om forfatteren var gået noget dybere ned i det offentliges (lovgivningens, ministeriers) rolle med hensyn til mulighederne for at påvirke de karakteristika, der gør, at universiteter får præg af organiserede anarkier.

Afhandlingen er ikke tynget af litteraturstudier, og enkelte steder kunne man nok have ønsket en uddybning af denne undersøgelses resultater set i lyset af andre forskeres arbejder inden for samme område. Det ville således være af interesse at få klarlagt, hvordan forfatterens resultater korresponderer med udviklingen inden for den cognitive teori. Forfatteren kunne også have inddraget nogle af de organisatoriske ideer fra den universitetspolitiske debat i de nordiske lande.

Stilen er fængslende og ikke tynget af akademisk kunstsprog. Sproget bærer præg af, at teksten er forfattet på engelsk og ikke oversat fra dansk. Det er en fornøjelse at læse såvel de teoretiske afsnit som de omfattende konkrete eksempler, der uddyber teorien.

Torben Agersnap

Otto Ottesen

Dick Ramström

Afhandlingen blev af det økonomiske fakultetsråd den 21. februar 1977 antaget til forsvaret for den erhvervsøkonomiske doktorgrad.

Som officielle opponenter udpegede fakultetsrådet:

Professor Erik Johnsen

Professor Dick Ramström

Forsvaret fandt sted den 25. maj 1977.

Ex auditorio opponerede ingen.

Forsvaret blev ledet af professor Torben Agersnap.

De officielle opponenter indstillede herefter til det økonomiske fakultetsråd, at doktorgraden blev tildelt Harald Gjessing Enderud.

Det økonomiske fakultetsråd konfererede doktorgraden den 13. juni 1977.

Doktordiplomet vil blive overrakt ved Handelshøjskolens årsfest i 1978.

Curriculum vitæ for dr. merc. Harald Gjessing Enderud

Født den 21. juni 1940 i Oslo.

1959: Student (m/n) – Oslo

1959–63: Diverse praksis.

1966: H. A. – Handelshøjskolen i København

1968: Cand. merc. – organisation/afsætningsøkonomi.

1968–70: Dansk Unilever – Sunlight Marketing

1970–74: Forskningsstipendiat – Institut for organisation og arbejds sociologi.

1974: Lektor samme sted.

VIII. Det erhvervsøkonomiske licentiatstudium

Studiet er tilrettelagt i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse af 28. august 1969 om den erhvervsøkonomiske licentiatgrad og ledes af lic. udvalget.

Studiet har til formål at opøve de studerendes evne til selvstændigt videnskabeligt arbejde inden for erhvervsøkonomien, og tildelingen af den erhvervsøkonomiske licentiatgrad, er udtryk for højskolens anerkendelse af, at licentiaten har vist egnethed for sådant arbejde.

I beretningsperioden bestod licentiatudvalget af:

Professor Torben Agersnap (formand), professor Bjarke Fog, professor Arne Rasmussen, lektor Steffen Jørgensen, forskningsstipendiat Jens Schou-Christensen, forskningsstipendiat Jens Erik Torp og Poul Flindhardt (sekretær).

Tildeling af licentiatgraden

I beretningsperioden er licentiatgraden tildelt cand. merc. Flemming Poulfelt og cand. merc. Peter Neergaard.

Flemming Poulfelt indleverede i juni 1976 en afhandling med titlen: »Studie i forandringsprocesser og -teorier« til bedømmelse og forsvar for højskolens licentiatgrad.

Et bedømmelsesudvalg, nedsat af det økonomiske fakultetsråds BOF-udvalg og bestående af:

Professor Torben Agersnap
Professor Erik Johnsen
Professor Louis Printz

indstillede i december 1976 til det økonomiske fakultetsråd, at afhandlingen godkendtes. Indstillingen havde følgende ordlyd:

Vurdering af Flemming Poulfelt, Studie i forandringsprocesser og -teorier – en situations- og ledelsesorienteret fremstilling

Denne afhandling, der er fremlagt til forsvar for den erhvervsøkonomiske licentiatgrad ved Handelshøjskolen i København, er på 209 maskinskrevne sider plus 14 sider litteraturoversigt.

Afhandlingen er fremstillet i 10 kapitler med følgende struktur.

Forfatteren præciserer i kapitel 1 sin problemstilling som dette at undersøge, hvorvidt det er muligt at integrere teoridannelserne om strategisk planlægning og organisationsudvikling, samt hvis dette spørgsmål kan bekræftes, at opstille nogle principper for, hvor-

ledes en ledelse (og især en topledelse) kan styre og udvikle sig selv og dermed organisationen (side 1.1 og side 1.2).

I kapitlerne 2 og 3 skaber forfatteren herefter sit grundlag for besvarelsen af disse to spørgsmål.

Kapitel 2 er en analyse af hans eget videnskabsteoretiske grundlag baseret på Törnebohm's terminologi. Forfatterens egen tolkning af sin egen videnskabssituation fremtræder på side 2.6 i form af et særligt samspil mellem teori og virkelighed. Efter en analyse af videnskabskarakteristika og videnskabsretningerne positivisme, hermeneutik/fænomenologi og systemteori bekender forfatteren sig til en kombination af hermeneutik/fænomenologi og systemteori, ihvertfald når det drejer sig om at besvare det spørgsmål, han har stillet sig i denne afhandling. Videre har Poulfelt i dette afsnit analyseret empiriens rolle og finder her frem til, at denne i nærværende forbindelse må være at vejlede forskeren i hans problemformulering og dermed i hans videre studier (s. 2.12 og s. 2.13).

Baseret på denne videnskabsteoretiske analyse af sin egen forskningssituation gennemgår Flemming Poulfelt i kapitel 3 et større empirisk eksempel, som han har arbejdet med i 2 år. Der er her tale om en detaljeret fremstilling af selve den fremgangsmåde, der blev valgt og gennemført. På side 3.21 resumerer han de 4 aktiviteter, som processen kan beskrives i, samt en objektiv beskrivelse heraf, foruden hans egen subjektive tolkning. Han peger bl.a. på, at nøglepersonernes ledelsesfilosofi samt ledelsessystemets egenskaber i øvrigt er af afgørende vigtighed for en strategisk planlægning og organisationsudvikling, ligesom der altid vil gå politik i et sådant projekt (s. 3.22). Sine projekterfaringer gengiver han på side 3.23 i 6 punkter, hvis nøgleord er: situationen er vigtig, den organiske gruppe er vigtig, den interne ledelsessituation er vigtig, skismaet imellem formel og reel accept af planlægning er vigtig, ledelsesfilosofien på topniveau er af afgørende betydning, samt referencerammen, for strategisk planlægning er i sig selv ikke tilstrækkelig til at lede en udviklingsproces.

Disse erfaringer har været af afgørende betydning for den endelige problemstilling, der formuleres i kapitel 4.

I kapitel 4 er der en af resultaterne i kapitel 2 og kapitel 3 motiveret teoretisk problemformulering, nemlig at søge den strategiske planlægningsteori og organisationsudviklingsteorien integreret i én fælles referenceramme.

Den involverer bl.a. at analysere indholdet i de to teoridannelser og finde de centrale elementer med henblik på integration og så rent faktisk gennemføre denne.

Poulfelt konkluderer sine betragtninger på side 4.12 med at sige, at hans fremstillingsstruktur og indhold bliver en funktion af hans forskningsområde, forskningsobjekt, forskningsproblem og forskningsmål, som alle 4 er beskrevet nærmere i dette 4. kapitel.

Baseret på problemformuleringen formes først en teoretisk base (kap. 5) for den sammenlignende analyse imellem strategisk planlægning og organisationsudvikling (kap. 6). I kapitel 5 placeres teorien om strategisk planlægning og teorien om organisationsudvikling i forbindelse med organisationsteori og management teori med systemteori som en overordnet referenceramme.

Kapitel 6 må opfattes som afhandlingens mest indgående litterære bidrag, idet stort set alle gangbare teorier om strategisk planlægning og organisationsudvikling gennemanalyseres. Det sker på basis af en filosofi, som tager stilling til værdier og forudsætninger og en meta-teori, der befatter sig med funktionelle egenskaber, strukturelle egenskaber og processuelle egenskaber hos den analyserede modeldannelse.

Analysen giver sig udslag i en oversigtstabel, der karakteriserer strategisk planlægning og organisationsudvikling i disse dimensioner (s. 6.53 og s. 6.54). Der er tale om en vel-dokumenteret og stringent ny information i denne sammenstilling: de to teoridannelser bygger på nogenlunde samme værdier og samme forudsætninger, de har et relativt identisk formål og betoner begge processens funktion, men de adskiller sig fra hinanden dels på indholdssiden (strategisk planlægning fokuserer på beslutningsproblematik, organisationsudvikling på den adfærdsmæssige problematik i et planlægnings- og forandringsforløb), problemløsningsmetodikken er forskellig og de er også forskellige på tekniksiden og endelig adskiller de sig fra hinanden i deres begrebsdannelse.

Baseret på denne analyse gennemfører forfatteren nu dels nogle generelle overvejelser (kap. 7), baseret på hvilke han dels opstiller en klassifikationsmodel (kap. 8) og dels fremkommer med nogle metodeovervejelser (kap. 9).

Kapitel 7 er en analyse af det, forfatteren kalder situationselementer, dvs. en række mindre, eksplicite faktorer, som i mange situationer influerer væsentligt på ledelsessystemets elementer, strukturer og processer og dermed i sidste instans på organisationens strategi (s. 7.29).

Disse »mere latente elementer« må gøres manifeste for at bringe ændringsprocessen til at fungere.

Forfatteren fremsætter videre det vigtige udsagn, at hverken den strategiske planlægningsteori eller organisationsudviklingsteorien hver for sig indeholder tilstrækkelig »variationsrigdom« til at løse planlægningssituationens problematik, det er derfor nødvendigt at finde en bredere referenceramme.

I kapitel 8 foretager Poulfelt en analyse af ledelsessituationen i terminologien: ledelsessystemets planlægningsanalytiske egenskaber (stærke, svage) og ledelsessystemets interaktive egenskaber (fremmende, hæmmende). Dette giver 4 ledelsessituationer med hensyn til planlægning (s. 8.5).

Poulfelt's egentlige bidrag til klassifikation af ledelsessituationer er, at han udfylder disse 4 tilfælde med manifeste indikatorer og latente egenskaber (s. 8.15).

Dette bliver i kapitel 9 (metodeovervejelser) til en operationel model for metodeovervejelser givet ledelsessituationen (s. 9.18): Den dynamiske planlægningssituation med innovationsproblemet, den gunstige planlægningssituation med indsigtspøblemet, den statiske planlægningssituation med implementeringsproblemet og den ugunstige planlægningssituation med initieringsproblemet.

Disse situationer gennemgår forfatteren i læreterminologi og integrerer hermed strategisk planlægning og organisationsudvikling på metodeplanet, jvnf. metodeoversigten s. 9.37.

Hver problemsituation er beskrevet ved en løsningsmodel i flere faser, hvor faserne er hentet fra enten den strategiske planlægningsteori eller organisationsudviklingsteorien. En sammenfatning (s. 9.39) viser den normalt ønskede udvikling i retning af en opgave- og procesorienteret metodik, der integreres.

I kapitel 10 resumerer forfatteren sin problemstilling og svarene på det, han opfatter som sine problemer.

Flemming Poulfelt har gennemført en analyse af teorierne om strategisk planlægning og organisationsudvikling, han har angivet centrale interne situationsvariable i ledelsessammenhæng, han har udviklet en klassifikationsmodel af ledelsessituationer og diskutert løsningsmetoder i relation til identificerede situationer, hvorved han har udviklet en

ledelsesmæssig referenceramme, der integrerer teoridannelserne om strategisk planlægning og organisationsudvikling, som var et bekræftende svar på hans hovedproblemformulering om muligheden for at foretage denne integrering og konsekvenserne af et bekræftende svar (terminologien s. 10.2).

Afhandlingen slutter med nøgleordene for forandringer: bevidsthed, refleksivitet, samspil og indsigt.

Et litteraturafsnit på godt og vel 200 titler afslutter fremstillingen.

Evaluering af afhandlingen

Forfatterens valg af problemstilling må siges at være relevant på baggrund af de senere års arbejde, dels med organisationsudvikling per se og dels med strategisk planlægning per se.

Afhandlingen giver i sin konklusion en teoretisk basis for en egentlig strategisk ledelsesmodel.

Forfatterens metode er forsvarlig. Det gælder både hans litterære metode, som tilmed må få prædikatet en skarp analytisk indsigt, som giver sig udslag i nye litterære synteser. Men det gælder også forfatterens empiriske metodik, han har påvist, at han kan arbejde »videnskabeligt« ved at optræde som konsulent for forskningsobjektet, og derved bidrage til at flytte både dette og teorien.

Der er ingen tvivl om at forfatteren behersker videnskabelig metode og man kunne tilmed sige, at han har bidraget til dens udvikling ved i nærværende studium at lade den være argumenteret også ud fra et almindeligt videnskabsteoretisk grundlag, som afhandlingens resultat dermed indirekte foretager en vurdering af.

Naturligvis kan man kritisere, at afhandlingen kun indeholder et enkelt større empirisk eksempel (dog med reference til andre). Men i betragtning af, at det tager et par år at gennemføre et studium af den karakter, som afhandlingen befatter sig med, kan man næppe forvente en mere omfattende personlig empirisk indsats, og forfatteren drager da også kun forsigtige slutninger af sine observationer, selv om de har øvet en kraftig indflydelse på hans teoretiske verdensbillede.

Der er for bedømmerne ingen tvivl om, at Flemming Poulfelt kan forsvare nærværende afhandling for den erhvervsøkonomiske licentiatgrad.

Erik Johnsen

Louis Printz

Tillæg

Under stor tvivl kan jeg gå med til, at denne afhandling antages til forsvar for Handelshøjskolens licentiatgrad.

Jeg kan tiltræde det foranstående referat af afhandlingen, men jeg er væsentligt mindre positiv i min bedømmelse af det foreliggende arbejde. Min væsentligste invending vedrører forfatterens *utilfredsstillende videnskabsteoretiske orientering*. Det er ikke usædvanligt, at økonomiske afhandlingers forfattere savner videnskabsteoretisk indsigt, men det er en alvorlig svaghed, når videnskabsteoretiske problemer er en del af afhandlingens problemområde. Forfatteren er fx uden kendskab til Frankfurterskolen, der har været centralt placeret i de sidste 10 års videnskabsteoretiske diskussion, og hvis ideer om erkendelsesinteresse direkte vedrører hans emne (Indgår i cand. merc. pensum).

Det betyder ikke, at forfatteren ikke er belæst. Tværtimod refererer han til en omfattende litteratur. Men han har savnet vejledning i litteraturvalget og har fået et skævt udvalg.

Begrebsanalysen og teoriudviklingen i afhandlingen er ikke imponerende. Der citeres i hvert afsnit en lang række forfatteres opfattelser eller begrebsdefinitioner, men det er ikke nok at citere en stribe definitioner/opfattelser, de må diskuteres, holdes op mod hinanden, og forfatterens eget valg kan begrundes herudfra. Det vil være en naturlig fremgangsmåde, når empirien er svag. Men dialogen savnes.

Når jeg alligevel mener, at afhandlingen kan antages til forsvar, er det fordi den rummer en del nye ideer, som jeg tror vil have bærekraft. Forfatteren beskæftiger sig med et problemområde, hvor det faglige niveau er beskedent. Hans ideer vil måske kunne bidrage til en positiv faglig udvikling. Det vil dog være nødvendigt, før afhandlingen trykkes, at forfatteren får lejlighed til at gennemarbejde manuskriptet endnu en gang.

Den 3. december 1976

Torben Agersnap

Det økonomiske fakultetsråd accepterede indstillingen i sit møde den 6. december 1976.

Forsvaret af afhandlingen fandt sted den 16. december 1976. Opponent var professor Louis Printz. De kritiske punkter, som bedømmelsesudvalget havde over for forskellige sider af afhandlingen, blev trukket frem i oppositionen og blev af Flemming Poulfelt besvaret på tilfredsstillende måde.

Torben Agersnap

Erik Johnsen

Louis Printz

Emnet til forelæsningen blev stillet af professor Frode Slipsager og professor Egil Fivelsdal: »Styringsproblemer i forbindelse med forandringsprocesser i en virksomheds organisation.«

Forelæsningen over emnet fandt sted den 25. januar 1977 og blev fundet tilfredsstillende.

Torben Agersnap

Erik Johnsen

Louis Printz

Bedømmelsesudvalget indstiller herefter til det økonomiske fakultetsråd, at licentiatgraden tildes cand. merc. Flemming Poulfelt som anerkendelse af videnskabelig modenhed og indsigt. Samtidig erhverves retten til at betegne sig licentiat mercaturae (lic. merc.).

Det økonomiske fakultetsråd godkendte indstillingen den 21.2.1977.

Peter Neergaard indleverede en videnskabelig afhandling, der besvarede en af Foreningen til Unge Handlsmænds Uddannelse i 1975 udskrevne Tietgenprisopgave.

Prisopgaven havde følgende ordlyd:

På basis af undersøgelser af nogle danske virksomheders konstruktion og brug af edb-systemer, ønskes en behandling af de problemer, det indebærer at måle den menneskelige faktors betydning ved konstruktion af administrative og økonomiske systemer. Desuden ønskes der udviklet en model, som kan forklare, hvorledes den menneskelige faktors indflydelse ved konstruktionen af systemet påvirker det endelige systems effektivitet.

Forklaringsmodellen skal sigte imod at danne basis for videre empiriske studier af samspillet mellem mennesker og teknologi i systemkonstruktion og implementering.

Et bedømmelsesudvalg, nedsat af det økonomiske fakultetsråd og bestående af lektor Niels Bjørn-Andersen, ingeniør Ole Engberg, professor Rolf Høyer og studieleder Asger Larsen indstillede afhandlingen til belønning med guldmedalje.

Licentiaten indleverede i marts 1977 ovennævnte Tietgenopgave »Systemarbejdets organisation set i adfærdsteoretisk belysning« til bedømmelse og forsvar for højskolens licentiatgrad.

Det økonomiske fakultetsråds budget- og forretningsudvalg nedsatte den 21. april 1977 følgende bedømmelsesudvalg: lektor Niels Bjørn-Andersen, ingeniør Ole Engberg, professor Rolf Høyer og studieleder Asger Larsen.

Forsvaret af afhandlingen fandt sted den 2. maj 1977 og blev fundet tilfredsstillende. Opponent var docent Rolf Høyer.

Niels Bjørn-Andersen
Rolf Høyer

Ole Engberg
Asger Larsen

Emnet til forelæsningen blev stillet af lektor Flemming Agersnap og adjunkt Preben Melander: »Opgørelse på længere sigt af sociale og økonomiske konsekvenser af edb-baserede styringssystemer.«

Forelæsningen over emnet fandt sted den 31. maj 1977 og blev fundet tilfredsstillende.

Bedømmelsesudvalget indstiller herefter til det økonomiske fakultetsråd, at licentiatgraden tildeles cand. merc. Peter Neergaard som anerkendelse af videnskabelig modenhed og indsigt. Samtidig erhverves retten til at betegne sig licentiatus mercaturae (lic. merc.).

Det økonomiske fakultetsråd godkendte indstillingen den 29. juni 1977.

IX. Tietgenprisopgaver

Tietgen-Prisopgaven 1977

Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse udsætter hvert år på C. F. Tietgens fødselsdag den 19. marts en prisopgave ved Handelshøjskolen i København. Der kan i år vælges mellem følgende opgaver:

Sprog

1. I forbindelse med en redegørelse for de tilgrundliggende saglige forhold samt teoretiske overvejelser vedrørende termdannelsen ønskes udarbejdet et terminologisk inventar på dansk og et eller flere fremmede hovedsprog vedrørende et område inden for økonomisk eller juridisk fagsprog
2. Syntaktisk markering af tekstsammenhæng ud over periodegrænsen. Belyst ved eksempler fra en eller flere teksttyper.
3. En kritisk vurdering af en grammatisk kategori.
4. En systematisk sammenligning af et syntaktisk emne i dansk og et eller flere fremmedsprog, f.eks. af emner som modalverber, passiv, transitive og intransitive verber, sammensatte verber, substantivgrupper, præpositionalkonstruktioner, ledstilling, m.m.

Økonomi

1. På grundlag af en kritisk gennemgang af nogle traditionelle og nyere metoder til vurdering af serviceorganisationers effektivitet gennemføres en evaluering af nogle udvalgte strukturer og funktioner i en konkret serviceorganisation.
2. Med udgangspunkt i en beskrivelse af organisationsstrukturen inden for LO-området i Danmark analyseres problemer i den nuværende organisationsstruktur og mulighederne for forskellige former for reorganisering. Analysen bør primært omfatte koordinations- og samarbejdsproblemer mellem fagforbundene, idet der lægges vægt på organisationsstrukturernes betydning.
3. En fremstilling og diskussion af muligheder og begrænsninger ved anvendelse af regnskaber og budgetter som grundlag for ressourcestyling inden for offentlig servicevirksomhed belyst ved empiriske eksempler.
4. På basis af en analyse af beskatningens virkning på den økonomiske udvikling i forskellige virksomhedstyper beskrives elementer af en model, som kan danne grundlag for ledelsens fastlæggelse af skattestrategi.
5. En fremstilling og diskussion af mulighederne for på strategisk og taktisk niveau at styre en virksomheds administrative udvikling.

Behandlingen skal ske under hensyntagen til de sociale, teknologiske og økonomiske muligheder og begrænsninger.

6. En analyse af hvorvidt lønmodtagerrepræsentation i aktieselskabsbestyrelser kan medføre en ændring i magt- og indflydelsesfordelingen, belyst ved et dansk materiale.

Besvarelser skal være indleveret til Handelshøjskolens rektor inden udgangen af august 1978.

Adgang til at besvare prisopgaven har dimittender fra og studerende ved handelshøjskolerne og handelshøjskoleafdelingerne samt andre danske højere uddannelsesinstitutioner, for så vidt de ikke er fyldt 35 år inden besvarelsen afleveres. Personer der ikke opfylder de nævnte krav kan søge dispensation.

Prisen består i en guldmedalje samt 10.000 kr. En besvarelse, der ikke skønnes at opfylde kravene for tildeling af guldmedalje, men som viser, at der er gjort et påskønnesværdigt arbejde, kan belønnes med indtil 5.000 kr.

Besvarelse og bedømmelse af Tietgen-Prisopgaver 1975

Til prisopgaven:

»På basis af undersøgelser af nogle danske virksomheders konstruktion og brug af edb-systemer, ønskes en behandling af de problemer, det indebærer at måle den menneskelige faktors betydning ved konstruktion af administrative og økonomiske systemer.

Desuden ønskes der udviklet en model, som kan forklare, hvorledes den menneskelige faktors indflydelse ved konstruktionen af systemet påvirker det endelige systems effektivitet.

Forklaringsmodellen skal sigte imod at danne basis for videre empiriske studier af samspillet mellem mennesker og teknologi i systemkonstruktion og implementering«
indkom en besvarelse under mærket »RITA«.

Til bedømmelse af afhandlingen nedsatte Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse følgende udvalg:

Lektor Niels Bjørn-Andersen
Ingeniør Ole Engberg
t.f. professor Rolf Høyer
Studieleder Asger Larsen

Udvalget afgav følgende udtalelse:

Afhandlingen, der incl. bilag er på 630 sider, består af en teoretisk del på 191 sider, en empirisk del på 227 sider, en hypoteseoversigt på 6 sider, en litteraturliste på 7 sider, to virksomhedsbeskrivelser på henholdsvis 66 og 14 sider, to datarapporter på henholdsvis 43 og 76 sider.

Forfatteren formulerer problemstillingen inden for rammerne af prisopgavens ordlyd. På grund af titlens ret brede omfang har det imidlertid været nødvendigt at afgrænse afhandlingen til kun at omfatte de menneskelige aspekter i forbindelse med udvikling og drift af edb-systemer. Systemerne vurderes derfor ikke på teknisk-økonomiske kriterier. Desuden må det anføres, at problemer vedrørende en konkret måling af den menneskelige faktors betydning kun er meget indirekte berørt. Alt i alt er der imidlertid tale om acceptable afgrænsninger.

Forskningsstrategien går ud på at opstille en analysemodel over sammenhænge mellem variable i implementeringsprocessen (af forfatteren afgrænset til deltagelse, information, uddannelse og igang sættelsesform) og disses indvirkning på systemets udformning, brugernes holdninger, jobstrukturen og organisationsstrukturen. Denne analysemodel anvendes i to konkrete virksomheder, der har indført edb-systemer på operativt/taktisk niveau, og der formuleres en række hypoteser og sammenhænge, der kvalitativt verificeres/sandsynliggøres.

I forskningsstrategien er det eksplorative element fremtrædende og forfatterens egen søge-lære proces omkring disse komplicerede sammenhænge kommer bl.a. frem gennem anvendelsen af mere præcise og målrettede spørgsmål i det andet case baseret på erfaringer indvundet i det første. Forskningsstrategien er valgt, man man kunne have ønsket en mere dybtgående metodeteoretisk argumentation.

Hovedindtrykket af afhandlingen er, at den er meget systematisk og velstruktureret, med en god disposition og fremstillingsform. Den er helt klart overskuelig til det niveau man må forvente af en så omfattende fremstilling. Det må dog indvendes, at arbejdet er alt for detaljeret og voluminøst i forhold til det beskedne ambitionsniveau, som forfatteren selv lægger op til. Så længe empirien kun består af to virksomheder og undersøgelsen kun er af eksplorativ karakter, virker fremstillingen unødvendig omfattende og detailrig.

Afhandlingens teoretiske del består først af en litteraturgennemgang, hvor en række andre forfatters strategier for design af informationssystemer gennemgås. Dette sker ved hjælp af en analyseramme med to dimensioner. For det første hvorvidt strategien baseres på en harmoni/konflikt opfattelse af organisationen og for det andet hvorvidt strategien baseres på et aktivt/passivt menneskesyn for så vidt angår de brugere, systemerne skal betjene.

Forfatteren demonstrerer her en ganske omfattende litteraturindsigt. Der er tale om en grundig og moden sammenskrivning, men den repræsenterer i og for sig intet nyt, selv om det må erkendes, at der ikke findes sådanne fremstillinger på dansk.

Et par væsentlige indvendinger må dog rejses mod den i sig selv originale analyseramme. For det første virker den dobbelte dikotomisering noget forceret. De fleste strategier befinder sig ikke i disse ekstremer men et eller andet sted på skalaerne. For det andet synes begreberne harmoni/konflikt ikke valgt. I den sociologiske litteratur har disse et temmelig bestemt indhold (forfatteren baserer sig ukritisk på Sandberg og Ehn), men vælger at definere specielt begrebet konflikt anderledes. For så vidt denne dikotomi forekommer det mere relevant at have benyttet Thompson & Tudens grad af måloverensstemmelse, Høyers diskrepans begreb eller Pondys konfliktbegreb. Endelig burde forfatteren måske i analyserammen have valgt at sondre eksplicit mellem forskellige brugergruppers deltagelse, således som det gøres i den senere empiriske analyse.

Anden halvdel af den teoretiske del er koncentreret om at opstille en analysemodel over de væsentligste sammenhænge mellem implementeringsvariable og variable afhængige af implementeringsaktiviteterne. Denne analysemodel er et af afhandlingens væsentligste bidrag. Oversigten over disse variable og præciseringen af flere af variablene (især de forskellige dimensioner i deltagelsesbegrebet i forbindelse med implementering af informationssystemer) repræsenterer ny erkendelse. I det teoretiske arbejde bør forfatteren dog overveje følgende ændringer/kompletteringer af modellen: 1. graden af solidaritet iblandt medarbejderne i forbindelse med anvendelse af brugerrepræsentanter, 2. grad af professionalitet i uddannelsesprogrammer, 3. konsekvenserne af forskellig virksomhedstekno-

logi, 4. mål for implementeringen af et informationssystem, der udmærket kan være at opnå en rationalisering samtidig med implementeringen af et informationssystem, hvorved det kan være vanskeligt at skelne effekterne af informationssystemet og rationaliseringen samt 5. graden af dynamik i modellen. I sit grundprincip er modellen statisk, idet den lægger op til en beslutning om implementeringsaktiviteter en gang for alle, selv om forfatteren i den empiriske analyse netop understreger de dynamiske aspekter. I en reformulering af modellen for normative formål bør dette spørgsmål gives høj prioritet.

Analysemodellen repræsenterer imidlertid i den foreliggende udgave et væsentligt første skridt, og viser sig da også relevant i forbindelse med de senere deskriptive analyser og i normative sammenhænge.

Afhandlingens anden halvdel er en empirisk analyse af implementeringen af informationssystemer i to virksomheder baseret på den opstillede analysemodel over væsentlige variable. Der er en god sammenhæng mellem den teoretiske og den empiriske del.

Der er tale om en meget detaljeret analyse, hvor forfatteren på en teknisk udmærket måde analyserer implementeringsprocesserne og deres konsekvenser. Han viser bemærkelsesværdige evner til at analysere og beskrive komplekse situationer og hans analysemodel viser sig at være meget anvendelig til dette formål.

En anke mod den empiriske behandling er, at validiteten af respondentsvarene kan være svær at bedømme. Interviewskemaerne er ikke vedlagt, og repræsentativiteten diskuteres ikke. Det nævnes, at 10 ud af 26 direkte implicerede personer i første virksomhed havde forladt virksomheden, hvorfor de med en enkelt undtagelse ikke interviewes, men betydningen heraf diskuteres ikke.

Indvendingerne mod dette afsnit går på indholdet af de konklusioner, som formuleres i 40 hypoteser. Som hovedregel er der argumenteret acceptabelt for de enkelte hypoteser på basis af eget datamateriale, men man kunne ønske, at de i højere grad var støttet på litteraturen. Navnlig er der en række skandinaviske undersøgelser, hvis arbejder kunne være brugt til at be/afkræfte hypoteserne.

En væsentlig generel indvending mod hypoteserne er, at man som læser mistænker, at de fleste hypoteser står og falder med baggrundsvariable som: hvor mekanistisk/organisk virksomheden er, grad af solidaritet i brugergrupperne, virksomhedens teknologi m.m. En anden type af indvendinger, der kan rejses mod flere af hypoteserne, vedrører forfatterens manglende udnyttelse af det begrebsapparat vedrørende brugerdeltagelse, som han med stor dygtighed og klarhed har udviklet og redegjort for i den teoretiske del af sin afhandling. Det fremgår således ikke af hypoteserne, at »repræsentanterne for de operative brugere« samtidig har været ledelsens repræsentanter og ifølge beskrivelserne har fungeret som projektledere med endog betydelig opbakning fra ledelsens side. Det gør ikke hypoteserne mindre interessante, men understreger blot, at beslutningen om at gøre en brugerrepræsentant til projektleder ikke sikrer, at der tages specielle hensyn til andre brugeres synspunkter.

Endelig kan der rejses individuelle indvendinger over for flere af hypoteserne, men det vil føre for vidt at komme ind på dem her. Afhandlingens eksplorative karakter lægger da også op til en verifikation af hypoteserne i senere undersøgelser.

Sammenfattende må siges, at hypotesernes værdi er meget svingende. Nogle er rene truismes, nogle har kun gyldighed rent lokalt, medens andre er såvel interessante som originale.

Præsentationsformen i afhandlingen er af en sådan karakter, at den i sin eksisterende

form ikke er umiddelbart tilgængelig for en større kreds. Det er imidlertid udvalgets skøn, at såvel afhandlingens litteraturredel som den empiriske del inklusive hypoteserne med en forholdsvis beskedne indsats kan komprimeres og gøres tilgængelig for såvel ledere i offentlig og privat virksomhed som for praktisk arbejdende systemfolk. Dermed kan afhandlingen fremme forståelsen for det betydningsfulde i klarlæggelsen af de sammenhænge, der eksisterer mellem på den ene side udvikling og drift af edb-systemer og på den anden side virksomhedernes sociale system. Dette vil få afgørende betydning for edb-systemers effektivitet.

Ved udvalgets sammenfattende bedømmelse af afhandlingen har vi til trods for de væsentlige mangler, der er påpeget oven for, og som i en vis udstrækning må tilskrives det tidspres, hvorunder en så voluminøs afhandling skrives, valgt at lægge vægt på, at forfatteren i den formulerede analysemodel, i den detaljerede empiriske analyse og ikke mindst i demonstrationen af at implementeringen af informationssystemer skal ses som en fortløbende proces, bringer ny erkendelse.

Udvalget finder derfor, at den indleverede afhandling kvalificeres til en guldmedalje.

	Med venlig hilsen	
Niels Bjørn-Andersen	Ole Engberg	Rolf Høyer
	Asger Larsen	

Ved navnekuvertens åbning viste det sig, at besvarelsen var indsendt af cand. merc. Peter Neergaard M. S.

Prisen blev overrakt ved Handelshøjskolens årsfest den 26. marts 1977.

Til prisopgaven:

»Der ønskes en redegørelse for baggrunden for og konsekvenserne af den nye sociale bistandslov.

Besvarelsen kan eventuelt koncentreres om en eller flere dele af loven (svarende til de hidtil gældende love for området), eller loven kan vurderes ud fra de nye ordninger for refusion fra staten til primær- og sekundærkommuner«
indkom en besvarelse under mærket »Knold og Tot«.

Til bedømmelse af afhandlingen nedsatte Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse følgende udvalg:

Direktør Henning Friis
Lektor Tore J. Hegland
Sekretariatschef Carl Lange

Udvalget afgav følgende udtalelse:

Afhandlingen er på 165 sider egentlig tekst, hvortil kommer et bilag på 1 side samt en litteraturliste på 8 sider, således at besvarelsen fylder 174 sider.

Besvarelsen indledes med en kortfattet problemformulering og afgrænsning, hvorunder det fremgår, at forfatteren har valgt at koncentrere sig om opgavens andet alternativ: At vurdere loven ud fra de nye ordninger for refusion fra staten til primær- og sekundærkommuner. – Den egentlige opgavebesvarelse starter med et langt, historisk kapitel om »Baggrunden for den sociale bistandslov«, (side 6–35). Derefter følger en kort gennemgang af bistandsloven, et kapitel om kommunale styringsproblemer indenfor bistandslovs-

området, og et kapitel om ressourceforbruget indenfor det samme område. Som en generel baggrund for den følgende diskussion præsenterer så forfatteren tre kapitler, som bare indirekte omhandler bistandsloven: Tilskudsordninger indenfor den offentlige sektor, historisk gennemgang af byrdefordelinger etc., og den kommunale udligning (side 82–120). De tre sidste kapitler: »Finansieringen af den sociale bistandslov«, »Gennemgang og vurdering af tre forskellige finansieringsforslag«, og »Sammenfatning«, indeholder hvad der må betragtes som afhandlingens mest centrale problemstillinger, og forfatterens forskningsmæssige bearbejdelse af disse.

Hovedindtrykket af besvarelsen er, at den er oversigtsorienteret og i betydelig grad refererende. Som sådan er den bestemt ikke uden både faglige og pædagogiske kvaliteter. Til trods for en del fejl og misforståelser får læseren et betydeligt indblik i bistandslovens historiske forudsætninger, indhold og konsekvenser, det sidste fortrinsvis på det finansielle plan.

Hvad man først og fremmest savner i besvarelsen, er en skarpere formuleret problemstilling, som kunne give fremstillingen en mere målrettet og mindre generel orientering, en metode-diskussion i tilknytning til dette, samt et klarere teoretisk perspektiv, som kunne danne grundlag for en forskningsmæssig bearbejdelse af det materiale, som forfatteren med utvivlsomt stor flid har fremskaffet. Bistandsloven fremstår i besvarelsen som et nok så formelt og administrativt fænomen, og der savnes dybere gående årsagsforklaringer og -diskussioner af sociologisk, politologisk og/eller økonomisk art. Den afsluttende diskussion af de tre finansieringsforslag og disses styringsmæssige konsekvenser indeholder interessante elementer og tilløb, men skønnes ikke tilstrækkelig til i sig selv at bære besvarelsen som en videnskabelig afhandling på Tietgenpris-niveau.

Udvalget finder derfor, at man ikke – til trods for den på mange måder grundige og klare fremstilling af stoffet – kan indstille besvarelsen til belønning.

København, den 7.2.1977

Henning Friis

Carl Lange

Tore Jacob Hegland

X. Handelshøjskolens bibliotek

Oprettelse

Biblioteket er oprettet 1922.

Personale

Overbibliotekar: Lektor, cand. polit. Per Boesen.

Forskningsbibliotekarer: Cand. jur. Hanne Abrahams, cand. merc. Erik Larsen, cand. jur. Helge Pedersen, cand. polit. Kjeld Wiene, cand. phil. Annette Winkel (orlov).

Forskningsbibliotekar-vikar: Cand. ling. merc. Marie-Louise Møller Petersen (tiltrådt 21. 2. 1977).

Bibliotekarer: Verner Asholt, Bjarne Christensen (tiltrådt 18.7.1977), Bente Høst-Madsen (tiltrådt 15.9.1976), Birgit Lysbjerg Kristensen (fratrådt 30.6.1977), Ulla Heltberg Kvist, Birgitte Lauritsen, Preben Rasmussen, Birgit Nellemann Støvring, Lone Foght Wessing.

Assistenter: Henning Bøge-Rasmussen, Lone Falther, Jozef Jurkowski, Elsebeth Kjærstrup, Ellen Mogensen, Kirsten Birch Møller, Hanne Olsen, Inge Halling Pedersen, Inge Gotthardt Petersen, Kitti Overgaard Petersen, Tine Timm, Kim Ryder Tønnesen, Andreas Aamand, Anna Baasch Aagaard.

Biblioteksbetjente: Bjarne Jepsen (tiltrådt 1.8.1976), John Mølbæk.

Bibliotekets virksomhed

Hovedbiblioteket på Julius Thomsens Plads 10 har fra 1. september 1976 til 31. maj 1977 været åbent på hverdage: Mandag til torsdag kl. 9–20 og fredag kl. 9–17. Fra 1. juni 1977 til 31. august 1977: Mandag og torsdag kl. 9–20, *tirsdag, onsdag og fredag kl. 9–17*. Filialen på Fabrikvej 7 har i undervisningstiden været åben mandag til torsdag kl. 9–20 og fredag kl. 9–16. Uden for undervisningstiden har der været åbent mandag til fredag kl. 9–16. Filialen på Howitzvej 60 har været åben mandag til fredag kl. 9–16.

Handelshøjskolens Bibliotek	1973/74	1974/75	1975/76	1976/77
A. Tilvækst				
<i>Julius Thomsens Plads 10</i>				
Nettotilvækst, antal bd.	7.057	5.590	5.753	8.208
Nettotilvækst, i m	113	92	80	133
Bogbestand, antal bd.	98.292	103.882	109.635	117.843
Bogbestand, i m	2.003	2.095	2.175	2.308
Antal løbende periodica	2.622	2.600	2.405	2.355
<i>Fabrikvej 7 (sprogbibl.)</i>				
Nettotilvækst, antal bd.	815	853	649	930
Nettotilvækst, i m	20	18	14	21
Bogbestand, antal bd.	8.104	8.957	9.606	10.536
Bogbestand, i m	217	234	248	269
Antal løbende periodica	237	240	245	255
<i>Fabrikvej 7 (økon. bøger)</i>				
Nettotilvækst, antal bd.	240	230	297	310
Nettotilvækst, antal m	9	4	7	10
Bogbestand, antal bd.	1.037	1.267	1.564	1.874
Bogbestand, i m	31	35	42	52
Antal løbende periodica	152	231	240	240
<i>Howitzvej 60 (økon. bøger)</i>				
Nettotilvækst, antal bd.	355	158	125	100
Nettotilvækst, i m	7	3	3	3
Bogbestand, antal bd.	929	1.087	1.212	1.312
Bogbestand, i m	44	47	50	53
Antal løbende periodica	104	100	110	110
<i>Totalt</i>				
Nettotilvækst, antal bd.	8.467	6.831	6.824	9.548
Nettotilvækst, i m	149	117	104	167
Bogbestand, antal bd.	108.364	115.193	122.019	131.567
Bogbestand, i m	2.295	2.411	2.515	2.682
Antal løbende periodica	2.859	3.171	3.000	2.960
B. Udlån				
Antal hjemlån, i alt	39.105	39.807	48.653	52.812
heraf studerende	22.864	22.240	24.103	25.767
lærere og institutter	9.925	9.230	13.765	16.349
udenforstående	6.317	8.337	10.785	10.696
heraf danske biblioteker	1.645	1.924	2.933	3.661
Antal XEROX-kopier, der erstatter hjemlån	2.143	1.584	1.648	1.949
Udlån, inkl. XEROX	41.248	41.391	50.301	54.761
Læsesalslån	202	1.321	1.295	1.648

Biblioteket har på grund af den alvorlige lokalesituation på højskolen i foråret 1977 været nødt til at fraflytte lokalerne på Howitzvej og anbringe filialen dér på den statistiske læsesal på Fabrikvej.

Biblioteket udsender hver dag en liste over nyanskaffet litteratur. Bibliotekets tilvækst af udenlandsk litteratur medtages i den af Rigsbibliotekembedet udsendte årlige Accessionskatalog. Bibliotekets løbende bestand af driftsøkonomiske udenlandske tidsskrifter medtages i den af Danmarks Tekniske Biblioteks årlige publikation: Dansk List-Tech.

Biblioteket har enten på grundlag af højskolens skriftserier eller Erhvervsøkonomisk Tidsskrift udvekslet skrifter med 150 inden- og udenlandske institutioner.

Overbibliotekaren er blevet medlem og formand for den af Ministeriet for Kulturelle Anliggender nedsatte Bibliotekskommission, Specialudvalg 8.

XI. Institutter og centre ved det erhvervsøkonomiske fakultet

Handelshøjskolens forskningsvirksomhed drives normalt indenfor institutter, som har til formål at drive forskning og meddele undervisning indenfor det pågældende fagområde. Et institut ledes af et institutråd, en institutbestyrer og en eventuel institutbestyrelse, nærmere opgaver og beføjelser er beskrevet i højskolens status §§ 30-41.

INSTITUTTER

A. INSTITUT FOR AFSÆTNINGSØKONOMI

Institutbestyrer: Lektor, lic. merc. Orla Nielsen.

Professorer: Dr. merc. Otto Ottesen og ekon. dr. Arne Rasmussen.

Adjunkt/lektorgruppen: Lektor, cand. polit. Cai F. Christensen, lektor, cand. polit. Hans Engstrøm, professor, ekon. dr. Flemming Hansen, lektor, lic. merc. Søren Heede, lektor, cand. merc. Stig Ingebrigtsen, cand. phil. Flemming Cumberland (adjunktvikar) og lektor, cand. merc. Hanne Hartvig Larsen.

Forskningsstipendiat: Cand. merc. Michael Pettersson.

Fondsansat: Cand. merc. Lars Benzon Nielsen.

Projektmedarbejder: Cand. polit. Bendt Bülow.

Sekretærer: Birte Andersen, Ruth Bjørstorp, Birthe Jenkins og Lise Nielsen.

Institutrådet består af ovennævnte fastansatte medarbejdere samt af følgende:

Deltidsbeskæftigede lærere: Ekstern lektor, underdirektør, cand. merc. Martin Lauth Lauridsen, analysechef, cand. merc. Katrine Steen.

Valgt af De Studerendes Råd: H.A.-studerende Kjeld Danneskjold-Samsøe, H.D.-studerende Jo Lyager og cand. merc.-studerende Bjarne Eriksen.

1. Oprettelse

Samtidig med oprettelsen af Diplomstudiet i Salgsorganisation og Reklame i 1930 opstod der behov for et institut, på hvilket undervisningen kunne tilrettelægges og en forskning gennemføres. Det oprettedes i 1931 og blev officielt indviet den 16. februar 1932 under navnet Reklameinstituttet. Det etableredes og blev de første 7 år drevet ved hjælp af donationer fra det reklameinteresserede erhvervsliv. I 1939 blev navnet ændret til Institut for Salgsorganisation og Reklame, i 1967 igen til Institut for Afsætningsøkonomi.

Navneændringerne afspejler den udvikling, der har fundet sted med hensyn til instituttets forskning og undervisning: Fra specielt reklame til generelt afsætningsøkonomi/markedsføring.

2. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

a. Cai F. Christensen arbejder med virksomhedens problemer og placering i relation til samfundet og dets økonomi og med problemer omkring den officielle statistiks opbygning set ud fra et driftsøkonomisk synspunkt.

Cai F. Christensen har arbejdet med nogle oplandsanalyser i udvalgte områder af landet med henblik på at undersøge, hvorvidt Det statistiske Departements inddeling i handelsområder og -distrikter fra 1960 må anses for forældet. Resultaterne er offentliggjort i en artikel i Markedskommunikasjon nr. 3/1976.

Cai F. Christensen har deltaget i Forbrugerkonferencen: »Forbrugerens rolle i det moderne Samfund« i Aalborg d. 25.–26. november 1976.

b. Søren Heede har i samarbejde med Michael Pettersson og Lars Benzon Nielsen udarbejdet en rapport vedrørende opstilling af »en konsumentøkonomisk database«. Arbejdet finansieres af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsfond.

Søren Heede har i tiden 4.–8. oktober deltaget med et indlæg i seminaret i Helsingfors om »Samhällsvetenskapelig Konsumentforskning i Norden«.

Søren Heede har den 15.–19. november 1976 ledet et miniseminar på DMC med titlen: »Afsætningsøkonomiens samfundsmæssige ansvar«.

Søren Heede deltog i dagene 16.–17. maj 1977 i et seminar i Bruxelles med titlen: »Managing the Social Externalities of Marketing«. Hans indlæg: »An analysis of different Social Roles of Marketing and their Consequence for Marketing Methods«.

Søren Heede medvirker ved en undersøgelse initieret af Gutenberghus over de selvstændiges levevilkår i Danmark.

c. Hans Engstrøm har deltaget i Forbrugerkonferencen i Aalborg 25.–26. november 1976 med indlægget: »Markedsmekanismer og Forbrugere«.

Hans Engstrøm og Hanne Hartvig Larsen har fortsat kortlægningen og kodificeringen af litteraturen indenfor områderne konsumentøkonomi og forbrugerpolitik. Arbejdet forventes afsluttet med en rapport i sidste halvdel af 1977. Til projektet er knyttet cand. phil. Flemming Cumberland som forskningsassistent.

Hans Engstrøm, Hanne Hartvig Larsen og Arne Rasmussen er af instituttet udpeget som styringsgruppe for et projekt omkring varekodning. Arbejdet udføres for Dansk Varekodekomité, og Danmarks Erhvervsfond har bevilget penge til gennemførelse af projektet.

Hans Engstrøm har deltaget i DMC-kurset den 9., 10. og 13. maj 1977 med indlægget: »Krav til ledelsen i fremtidens samfund«.

d. Hanne Hartvig Larsen arbejder på at videreudbygge de begrebsmæssige rammer omkring vertikal magtkamp med henblik på gennemførelse af en større empirisk undersøgelse.

Hanne Hartvig Larsen er sammen med Arne Rasmussen i færd med at udarbejde en lærebog med titlen: »Vertikale strukturer og systemer. Samarbejde eller magtkamp?«. Bogen udsendes på Samfundslitteratur i slutningen af året.

Hanne Hartvig Larsen forbereder endvidere en supplerende bog om analyseoplæg og empiriske resultater vedrørende »vertikal magtkamp«.

Hanne Hartvig Larsen deltog på Forbrugerkonferencen i Aalborg den 25.–26. novem-

ber 1976 med indlægget: »Kan man prioritere konsumentpolitiske aktiviteter på baggrund af forskning?«

e. Stig Ingebrigtsen arbejder med problemidentifikationsproblematikken i afsætningsøkonomien.

Stig Ingebrigtsen har udarbejdet en artikel om: »Markedsøkonomiens verdiopfattelser – et forstudie i menneskeopfattelser og problemidentifikationsproblemer innenfor markedsøkonomisk forskning og undervisning«. Bringes i begyndelsen af 1978 i Tidsskriftet »Organisation, Marked og Samfund« (tidl. »Markedskommunikasjon«).

Stig Ingebrigtsen har den 25.–29. oktober 1976 ledet et miniseminar på DMC med titlen: »Lederuddannelse i Danmark i 80-erne«.

f. Orla Nielsen har fortsat arbejdet inden for sit hovedprojekt: Købsadfærd på producentmarkedet. For indeværende drejer det sig om gennemførelsen af en større undersøgelse af købsbeslutningerne på det industrielle marked. Undersøgelsen omfatter 2–4 interviews i i alt 40 virksomheder. Foreløbige resultater fremkommer primo 1978, men undersøgelsen forventes først afsluttet omkring 1980.

g. Otto Ottesen arbejder med en undersøgelse af konsumenternes forestillinger om og indstilling til reklamen i aviser og ugeblade og af disse forestillingers og indstillingers betydning for forskellige typer af kommunikationseffekt. Modelformulering og empirisk undersøgelse er færdiggjort. En artikel herom er under udarbejdelse sammen med Michael Pettersson. En analyse med henblik på at teste indstillingernes/forestillingernes betydning for kommunikationseffekten vil antagelig blive gennemført i løbet af 1978.

Otto Ottesen har endvidere beskæftiget sig med projektet vedrørende udformning af kommunikation. Arbejdet med grundlæggende, men foreløbig model er afsluttet.

Otto Ottesen har i perioden 14. marts til 6. april opholdt sig som gæsteforelæser ved Rogaland Distrikthøgskole i Stavanger. Ottesen gennemførte et kursus i markedsføringsplanlægning for Højskolens studerende i markedsføring.

h. Michael Pettersson og Lars Benzon Nielsen har deltaget i Forbrugerkonferencen i Aalborg den 25.–26. november 1976 med et oplæg til gruppediskussion »Forbrugerens indflydelse på offentlige ydelser«.

i. Arne Rasmussen har gennemført en analyse af driftsøkonomiske konsekvenser af indførelsen af integrerede ordresystemer i dagligvaredistributionen. Undersøgelsen er initieret af Foreningen af Dagligvaregrossister i Danmark og af De samvirkende Købmandsforeninger. Cand. merc. Bjarne Suhr Andersen har medvirket ved dette projekt.

Arne Rasmussen har fortsat sit forskningsarbejde indenfor områderne konfliktteori og vertikal magtstruktur.

j. Søren Heede, Stig Ingebrigtsen og Hanne Hartvig Larsen har deltaget i et forskningsseminar i Bruxelles d. 30. november–3. december 1976 med følgende indlæg:

Søren Heede: »The late capitalistic society and marketing«.

Stig Ingebrigtsen: »Problem Identification and Problem Solving in Marketing«.

Hanne Hartvig Larsen: »Power and Conflict in Vertical Marketing Systems. Difficulties around Conceptualization and Measurement of Power«.

k. Følgende medarbejdere deltog i 6. Annual Workshop on Research in Marketing den 13.–15. april 1977:

Hans Engstrøm: »Some Considerations Regarding the Present State of Marketing Theory. And a Proposed Solution«.

Søren Heede: »Marketing and Society. A critical Analysis of the Role of Marketing in Different Political Systems«.

Stig Ingebrigtsen: »The «concept of Values in Marketing – a preliminary study of human values and problem identification in marketing research and teaching«.

Michael Pettersson: »The Marketing Concept in Practice«.

Hanne Hartvig Larsen: »Consumer-influence on the structure and performance of vertical marketing systems. Distribution of convenience goods or The Consumer's influence on the supply of goods and services within the daily commodity trade«.

Søren Heede/Orla Nielsen: »Buyer Behavior in the Public Sector«.

3. Løbende publikationsvirksomhed

Stig Ingebrigtsen: »Lederuddannelse – hvorfor, hvordan og med hvilken effekt«, Nyt Nordisk Forlag, 1977.

Otto Ottesen: »Innføring i Markedskommunikasjon«, Nyt Nordisk Forlag og Tanum, 1977.

Arne Rasmussen sammen med Bjarke Fog og Leif Kristensen: »Detailhandelsprognosen: Stemmer den?«, DSK, 1977.

Tidsskriftet »Markedskommunikasjon«:

Cai F. Christensen: 1) »Problemer i den officielle regionalstruktur 3«. 2) »Alt på sin rette plads – !«, begge i Markedskommunikasjon nr. 3/1976.

Orla Nielsen: »Rapport fra Handelshøjskolen i København«, i Markedskommunikasjon nr. 3/1976.

Tidsskriftet »Management«:

Søren Heede: »Kom ud af busken« – debatoplæg til H. D.-ere, nr. 4/1977.

Søren Heede og Michael Pettersson: »Lovmodellen – hvor blev den af?«, nr. 5/1977.

Tidsskriftet »Orientering«:

Hanne Hartvig Larsen og Arne Rasmussen: »Mærkevaren – et brændende problem«, nr. 2/1977.

4. Instituttets øvrige virksomhed

Ud over forskningsvirksomheden udfører instituttet omfattende aktiviteter med studieadministration og vejledning af de studerende. Desuden har instituttets medarbejdere inden for fagområdet deltaget i forskelligt arbejde uden for Højskolens rammer.

B. ERHVERVSRETLIGT INSTITUT

Institutbestyrer: Lektor Poul Olsen.

Professor: Jan Kobbarnagel.

Adjunkt/lektorgruppen: Lektor, cand. jur. Kjeld Hemmingsen, lektor, cand. jur. Mogens Eggert Møller, lektor, cand. jur. Poul Olsen, lektor, statsaut. revisor Robert Sloth Pedersen, lektor, cand. polit. Orla G. Petersen, adjunkt, cand. jur. Jørgen Henriksen, adjunkt, statsaut. revisor Claus Jensen.

Sekretærer: Grethe Christiansen, Birthe Resenbro.

Institutrådet består af ovennævnte samt af følgende

Deltidsbeskæftigede lærere: Advokat Jørgen Elmer, advokat Niels Bjerre.

Valgt af De Studerendes Råd: Stud. merc. Bjørn Erik Skjelsager, cand. merc.-studerende Torben Lilliegreen, H.D.-studerende Peter Johnsen, H.D.-studerende Christian F. Philipsen, revisionsstuderende Ejvind Bisted Olsen H.D.

1. Oprettelse

Instituttet er oprettet i 1952 med det formål at drive forskning inden for erhvervsrettens område.

2. Afsluttede og igangværende arbejder og anden virksomhed

Jan Kobbarnagel har udgivet bogen »Dirigenten. Håndbog i mødeledelse og forhandlings-teknik« på Nyt Nordisk Forlag. Bogen benyttes bl.a. som lærebog på de af ham arrangerede kurser i mødevirksomhed for Handelshøjskolens studerende, lærere og teknisk/administrativt personale. Endvidere har han udgivet 8. udgave af lovsamlingen »Erhvervsretlige Love«, der benyttes i undervisningen i Erhvervsret, 3. udgave af »Juridisk og merkantilt sprogbrug. Lærebog for korrespondenter«, der benyttes på den videregående sprogundervisning, samt 4. udgave af »Juridisk lærebog for ejendomsrådgivere«. (Udkommet oktober 1977).

Kjeld Hemmingsen har fortsat arbejdet med en analyse af det skattemæssige netto-indkomstbegreb.

Mogens Eggert Møller har arbejdet med nordisk og europæisk skatteret og skattepolitik og med at videreudbygge skatterettens almindelige del. Han har fungeret som næstformand for Nordisk Skattevidenskabeligt Forskningsråd. Yderligere deltager han i et af nævnte forskningsråd påbegyndt forskningsprojekt vedrørende beskatningen af de multinationale koncerners nordiske datterselskaber.

Poul Olsen har ledet undervisningen i skatteret for revisionsstuderende og har udgivet 9. udgave af lærebogen »Oversigt over reglerne om skattemæssige afskrivninger m.v.«. Han har påbegyndt arbejdet med en ajourføring af den i 1969 udgivne »Beskatning ved familieoverdragelse«.

Robert Sloth Pedersen og *Claus Jensen* har ledet undervisningen i revision på henholdsvis cand. merc.-studiet og aftenstudiet for dimittender med H. D. i regnskabsvæsen. Robert Sloth Pedersen har udarbejdet studiemateriale vedrørende grundlæggende begreber i revision og er indtrådt i et af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer nedsat terminologiudvalg. Claus Jensen arbejder fortsat med forskningsprojektet »Revisor og EDB«. Robert Sloth Pedersen er formand for studienævnet i revision og skatteret.

Orla G. Petersen har til 4. udgave af lærebogen »Skatteret H. A. & H. D.« udarbejdet rettellesblad (7 sider) foranlediget af lovændringer i sommeren 1976, samt afleveret manuskript til 5. udgave af nævnte bog med en mindre udbygning. Han har afleveret manuskript (141 A4 sider) til afhandlingen »Reglerne om beskatning ved død«. Arbejdet med en kommenteret arveafgiftslov er fortsat. Samlingen af plancher til OH-projekter er udbygget og fornyet i væsentligt omfang. Endelig har han deltaget som instruktør i et par interne kurser vedrørende OH-projektorens anvendelse i undervisningen.

Jørgen Henriksen har på cand. merc.-studiet med revision som speciale inden for sine fagområder i selskabsret og skifteret med bobehandling varetaget undervisning og eksamensarbejde og fortsat udarbejdelsen af undervisningsmateriale, særlig med henblik på en ajourføring og samlet fremstilling af skifteretten efter revisionen af konkursloven i 1977. For tiden arbejdes der på en afhandling om omstødelse i konkurs.

C. INSTITUT FOR ERHVERVSØKONOMI

Institutbestyrer: Lektor, lic. merc. Stig Ree.

Professorer: Dr. polit. Bjarke Fog, ekon. dr. Erik Johnsen.

Adjunkt/lektorgruppen: Lektor, cand. merc. Kjeld Arnth Jørgensen, lektor, cand. merc. Leif Kristensen, adjunkt, civilingeniør Ove Hedegaard, adjunktvikar, cand. merc. Gunnar Birk.

Stipendiater: Lic. merc. Flemming Poulfelt.

Andre regelmæssigt tilknyttede, ikke fastansatte medarbejdere: Cand. merc. Jes Thorup Jelsmark.

Sekretærer: Jytte Kristensen, Fritze Lundstrøm, Grethe Bundgård Povlsen.

Institutrådet består af ovennævnte personer med undtagelse af cand. merc. Jes Thorup Jelsmark, tilligemed følgende:

Valgt af De Studerendes Råd: Stud. merc. Carl Johan af Rosenborg, Stefan Hvalkof og Leif Slangstrup, og for

Timelærerne: Cand. oecon. Jens Roed.

1. Oprettelse, formål og undervisning

Institut for erhvervsøkonomi blev oprettet i 1969, da det daværende Økonomiske Forskningsinstitut blev delt i to institutter, nemlig i Institut for nationaløkonomi og Institut for erhvervsøkonomi.

Institut for erhvervsøkonomi har som formål at medvirke til bedre ledelse gennem bevidstgørelse af målsætningsdimensionen (det teleologiske aspekt) og problemløsningsdimensionen (det metodologiske aspekt) samt en bevidstgørelse af, at man må spille en aktiv konsulentrolle for at realisere et målrettet samspil med andre og dermed realisere en ledelsesproces.

Forskningsmæssigt er instituttet organiseret i to grupper. Den ene gruppe, Metodeforskningsgruppen, ledes af professor Erik Johnsen, og den anden gruppe. Gruppen for videregående driftsøkonomi, ledes af professor Bjarke Fog.

Metodeforskningsgruppen har til formål at udvikle problemløsningsmetodik i ledelses-sammenhæng med tværfaglig forskning.

Gruppen for videregående driftsøkonomi har til formål at udvikle og operationalisere driftsøkonomiens metoder ved tværfaglig forskning.

Metodeforskningsgruppen udbyder 6 moduler på cand. merc.-studiet. Modulerne vedrører grundlæggende og videregående operationsanalyse, samt ledelseslære. Ledelseslæren, der omfatter 4 moduler, består af følgende specialer: Videregående metodelære og problemløsning, management metodik, strategisk ledelse og offentlig ledelse.

Gruppen for videregående driftsøkonomi udbyder en faggruppe på cand. merc.-studiet kaldet miljø- og forureningsproblemer, der behandler de driftsøkonomiske aspekter af miljøbeskyttelse. Dette fag har også en tværfaglig karakter.

2. Afsluttede og igangværende arbejder

Instituttet har i det forløbne år fortsat med at udarbejde en egentlig ledelsesteori, der kan anvendes både indenfor den offentlige og den private sektor. Dette arbejde har medført, at de enkelte medarbejdere har specialiseret sig indenfor bestemte områder af ledelsesteorien, og forsøger at gennemføre projekter indenfor disse områder.

Således er adjunktvikar *Gunnar Birk*'s forskningsområde: strategisk planlægning og organisations- og lederudvikling. Han er i øjeblikket i færd med at gennemføre forskellige projekter i mellemstore virksomheder indenfor ovennævnte emneområder.

Gunnar Birk forsøger specielt i sine projekter at definere nye former for konsulentroller udover de traditionelle ekspertkonsulent- og doktor/patient-roller.

Ove Hedegaard beskæftiger sig med ledelsesteori ud fra en kommunikations- og organisationsmæssig synsvinkel. Hans interesse er i særlig grad rettet mod den kvalitative og ikke formaliserede information i organisationer og i mindre grad mod formaliseret edbaseret informationssystemer. Hedegaard's projekter vedrører specielt ledelses- og kommunikationsproblemerne indenfor det danske sygehusvæsen.

Bjarke Fog har påtaget sig at gennemføre en undersøgelse over de økonomiske virkninger af medicintilskud. Formålet med undersøgelsen er at fastslå, hvorledes ændringer i medicintilskud påvirker byrdefordelingen mellem forskellige offentlige instanser, det samlede forbrug af medicin, prisdannelsen for lægemidler m.v.

Undersøgelsen forventes afsluttet i løbet af 1977. Bjarke Fog har endvidere deltaget i en undersøgelse af de multinationale virksomheders beskatningsforhold, i en undersøgelse for EF om strukturudviklingen for dagblade og ugeblade og endelig i en undersøgelse for EF om offentlige virksomheders økonomiske rolle.

Jes Jelsmark har deltaget i undersøgelsen vedrørende de multinationale virksomheders beskatningsforhold, sammen med Bjarke Fog, og er i øjeblikket ved at udarbejde en licentiatafhandling om internationale koncerners beskatning.

Erik Johnsen's forskning er koncentreret om den generelle ledelselære. Johnsen arbejder i sin forskning aktivt med praktikere for derved at registrere de fænomener, som de finder væsentlige i deres adfærd, og som er væsentlige for at ændre i deres adfærd, og for at ændre deres adfærd i en af dem selv ønsket retning.

Erik Johnsen forsøger i sin forskning at systematisere praktiske erfaringer på en sådan måde, at selve systematiseringsaktiviteten indgår som et led i en fortløbende personlig og kollektiv søge-læreproces. Herved udvikles den generelle ledelsesteori. Erik Johnsen har i den forløbne periode udgivet bogen »Ledelselærens elementer«, og sammen med *Ove Hedegaard* og *Per Ellervik* bogen »Introduktion til operationsanalyse«. (Begge Nyt Nordisk Forlag, København 1976).

Kjeld Arnth Jørgensen's forskningsområde er den strategiske ledelse. Formålet med hans forskning er at udvikle en praktisk anvendelig teori for strategisk ledelse. Arnth Jørgensen har derfor drevet omfattende studier af strategisk ledelse i en række mellemstore virksomheder herhjemme. Dette arbejde har bl.a. resulteret i bogen »Introduktion til strategisk ledelse«, Industrirådet, 1977.

Leif Kristensen's forskningsområde er centreret omkring distributionen. Herunder beskæftiger han sig med detailhandelens sortimentspolitik, vertikale markedsstrukturer og distributionens nationaløkonomiske betydning. Leif Kristensen's forskningsaktiviteter har bl.a. givet sig udslag i bogen »Detailhandelsprognosen – stemmer den?«, der er udarbejdet sammen med *Bjarke Fog* og *Arne Rasmussen*.

Flemming Poulfelt's forskning indenfor ledelsesteorien vedrører dels ledelsesteoriens videnskabsteoretiske grundlag, dels den strategiske ledelsesudvikling, og dels konsulentteorien og konsulentroller.

Flemming Poulfelt's forskning sker ved et aktivt samarbejde med både private og offentlige virksomheder. Hans forskning har foreløbig resulteret i en licentiatafhandling med titlen »Studie i forandringsprocesser og -teorier« – en situations- og ledelsesorienteret fremstilling, København 1976.

Stig Ree's forskningsområde er den politiske ledelse. Forskningen foregår som for de andre institutmedlemmers vedkommende ved et aktivt samspil med beslutningstagerne, her politikerne. Stig Ree har i det forløbne år specielt interesseret sig for de ledelsesmæssige implikationer af samspillet mellem politiske forsamlinger og de tilhørende administrationer. Arbejdet har resulteret i to publikationer, »Ledelse af politiske systemer«, Nyt Nordisk Forlag, København 1977, og »Strategisk beslutningstagning vedrørende offentlige udgifter«, Nyt Nordisk Forlag, København 1977.

D. INSTITUT FOR EUROPÆISK MARKEDSRET

Instituttets bestyrer: Professor, dr. jur. Ole Lando.

Professor: Dr. jur. Ole Lando.

Adjunkt/lektorgruppen: Lektor, cand. jur. Jens Fejø, lektor, lic. jur. Hjalte Rasmussen, lektor, cand. jur. Elisabeth Thuesen.

Sekretærer: Agnete Kitaj, Una Koester, Lis Mødekjær.

Institutrådet består af ovennævnte videnskabelige medarbejdere samt af følgende:

TAP-repræsentanter: Una Koester og Lis Mødekjær.

Valgt af De Studerendes Råd: Cand. merc.-studerende Ole Jacobsen og cand. merc.-studerende Annelise Monsen.

1. Oprettelse og formål

Instituttet er oprettet den 1. februar 1967 med det formål at drive forskning, tilrettelægge undervisning og sprede oplysning om retsreglerne vedrørende de europæiske markedssammenslutninger samt om fremmed og international erhvervsret.

2. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

I november 1976 udkom 3. supplement til EF-Karnov, hvis hovedredaktør er *Ole Lando* og afdelingschef i Justitsministeriet *Ole Due*. 4. supplement af værket omfattende perioden 1973 til medio 1977 udkommer i november 1977.

Til *Liber Amicorum Frédéric Eisemann* har Ole Lando skrevet en artikel med titlen »Assignment of Patents, Trademarks, Know-how, Copyrights etc. in Private International Law«.

Til *Festskrift for professor Joketa* har Ole Lando skrevet en artikel med titlen »Den for kontraktforholdet mellem hvervgiveren og den selvstændige mellemmand gældende lov«.

I sommeren 1977 udsendes Ole Landos bidrag om den internationale kontraktret til *Den Internationale Encyklopædi om Komparativ Ret*. Bidraget har titlen: »International Encyclopedia of Comparative Law, Volume III Private International Law, Chapter 24, Contracts.« Det udgives af J. C. B. Mohr (Paul Siebeck), Tübingen, Mouton, The Hague, Paris, og er på 160 sider.

Som bidrag til EF-Karnov (supplement 1973–77) har *Jens Fejø* udarbejdet afsnittet om Det europæiske økonomiske Fællesskabs kartel- og monopolregler (EØFT art. 85–89). *Jens Fejø* er desuden redaktionssekretær ved EF-Karnov.

Jens Fejø har til *Børsens EF-Håndbog* skrevet supplerende afsnit om Misbrug af dominerende virksomheders stilling og om Immaterielrettigheder.

Hjalte Rasmussen har udarbejdet en rapport (38 s.) til et forskningsseminar om Bruxelleskonventionen af 1968 om Anerkendelse og fuldbyrdelse af fremmede domme i civile sager og handelssager. Seminaret blev holdt af Dansk Forening for Europaret i Køge den 26. januar 1977. Rapporten offentliggøres i *Nordisk Tidsskrift for International Ret og Europaret* (november/december nummer 1977).

Hjalte Rasmussen har endvidere udarbejdet omfattende artikler og kommentarer til udviklingen i retspraksis i De europæiske Fællesskaber (120 s.), som i november 1977 er offentliggjort i Supplement 1973/77 til EF-Karnov. Emnerne har navnlig været EF-reglernes umiddelbare anvendelighed i medlemslandene (dvs. anvendelighed uden transformation) samt kompetence- og procedurespørgsmål i forbindelse med retssager om EF-regler i medlemslandene og i EF.

Den stedfindende udvikling i retspraksis kommenterer Hjalte Rasmussen i øvrigt hver måned i EF-Kommissionens danske nyhedsmagasin »Europa«.

Hjalte Rasmussen forbereder endvidere at udsende en »Studiebog i EF-ret«, hvori skal bringes et udvalg af EF-Domstolens domme på de vigtigste af EF-rettens områder lige fra told m.m., kvantitative handelshindringer o. lign., vandrede arbejdstageres sociale stilling osv.

Endelig har Hjalte Rasmussen fortsat arbejdet med at sammenligne erfaringerne om anvendelse af USA's forbundsforfatnings Interstate Commerce Clause med EF's retspraksis på de beslægtede områder under EØF-Traktaten (art 30–36).

Elisabeth Thuesen har arbejdet på en håndbog om ophør af mellemmandskontrakter i nordisk ret. Fremstillingen omfatter selvstændige og ansatte mellemmand. Der redegøres blandt andet for ændringerne på kontraktrettens område og for den nyordning, som er indført inden for den arbejdsretlige lovgivning i Sverige, Norge og Finland. Desuden fortsættes udarbejdelsen af en fremstilling om de selvstændige mellemmand i de vest-europæiske lande.

3. Anden virksomhed

Den 17. februar 1977 holdt professor, dr. jur. Finn Seyersted, Oslo, gæsteforelæsning på Handelshøjskolen om »INMARSAT, en international organisation for telekommunikation pr. satellit beregnet for skibsfarten«.

I perioden 1.9.1976 til 31.5.1977 har Referendar Wolfgang Steininger, Universitetet i Kiel, forsket ved instituttet på et dansk statsstipendium.

I tiden 9.–15.9.1976 deltog Ole Lando i International Institute for the Unification of Private Law's 2. internationale kongres i Rom. Ole Lando bidrog til kongressen med artiklen »Who should be protected against Unfair Contract Clauses?«

Den 27. og 28.9.1976 deltog Ole Lando efter indbydelse fra præsidenten for De europæiske Fællesskabers Domstol i Luxembourg i et møde i Luxembourg med repræsentanter fra domstole og universiteter for at undersøge fællesskabsrettens fortolkningsmetoder på baggrund af Domstolens og de nationale retters praksis i 20 år. I dette møde deltog de ni medlemslandes justitsministre og præsidenterne og de offentlige anklagere ved deres højeste retsinstanser samt dommere, universitetslærere og advokater fra medlemslandene.

I oktober 1976 deltog Ole Lando i 4th European Conference of Law Faculties i Strasbourg. Ole Lando fremlagde en rapport »The Contribution of Comparative Law Reform brought about by International Co-operation«.

I november 1976 modtog Ole Lando Reinhold W. Jorch og Hustrus Forskningspris på 50.000 kr.

Ole Lando og Hjalte Rasmussen deltog den 29.11.1976 i et møde om »The Role of Ju-

dicial Decision in European Integration« arrangeret af Dansk Forening for Europaret og Dansk Selskab for Europaforskning på »Rolighed« i Skodsborg. Ole Lando holdt foredrag om »Security of Law Problems Arising for Enterprises and Individual Persons«.

Ole Lando er i december 1976 blevet optaget som associeret medlem af International Academy of Comparative Law.

Den 28.–29.1.1977 deltog Ole Lando, Hjalte Rasmussen og Elisabeth Thuesen i et seminar om »EF-konventionen om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af domme i borgerlige sager« arrangeret af Dansk Forening for Europaret på Hotel Hvide Hus i Køge. Ole Lando holdt foredrag om »EF-Domstolens afgørelser i sager, der har været forelagt den i medfør af protokollen af 3. juni 1971 vedrørende Domstolens fortolkning af konventionen« og Hjalte Rasmussen om »Forelæggelse af en sag for EF-Domstolen i henhold til protokollen af 3. juni 1971«.

I april 1977 deltog Ole Lando i en konference i London om »Doing Business in Europe«. Her holdt Ole Lando foredrag om »The Conflict of Laws on Contracts in General and of the Sales Contract in the Community Countries: Belgium, the Netherlands, Denmark, England, France, Italy and West Germany«.

I maj 1977 er Ole Lando blevet udpeget af Handelsministeriet som Danmarks repræsentant i UNCTAD's ekspertgruppe, der skal forberede vedtagelsen af en kodeks for overførsel af teknologi med henblik på teknologioverførsel fra industrilande til udviklingslande. Jens Fejø er endvidere udpeget som dansk delegeret ved konferencen og varetager især kodeksens afsnit om karteller og monopoler.

I tiden 15.–21.5.1977 deltog Ole Lando i the European University Institute's kollokvium om »New Perspectives on a Common Law of Europe« i Firenze. Ole Landos bidrag her til havde titlen »Unfair Contract Clauses and a European Uniform Commercial Code«.

Den 21.6.1977 ledede Ole Lando i København en konference om »Trading Between EFTA Countries and the EEC« arrangeret af European Study Conferences, Ltd., England.

I ugen 20.–26.3.1977 gennemførtes en studierejse til Bruxelles og Luxembourg med en gruppe cand. merc-studerende og lærere. Rejsen var tilrettelagt af Jens Fejø i samarbejde med Institut for Udenrigshandel. I rejsen deltog desuden fra instituttet Ole Lando. I Bruxelles besøgte EF-Kommissionen, Université Libre de Bruxelles samt forskellige virksomheder. I Luxembourg besøgte EF-Domstolen, EF-Parlamentet, Den danske Bank og Den europæiske Investeringsbank.

Hjalte Rasmussen er indvalgt som medlem af EF-Kommissionens rådgivende komité for en kommunitær indsats i den kulturelle sektor. Komiteen har afholdt to møder, ét i oktober 1976 og ét i slutningen af augsut 1977.

Hjalte Rasmussen har afleveret et paper til et seminar ved King's College i London den 24. maj 1977. Her var emnet EF-Domstolens betydning i forbindelse med fastlæggelsen af EF-reglerne om varers og arbejdskraftens frie bevægelighed samt etablerings- og konkurrenceretten.

Endvidere har Hjalte Rasmussen deltaget i to møder i redaktionskomiteen for »European University News«, henholdsvis i oktober 1976 og dagene 2.–3. juni 1977 i Haag. Sigtet med EUN er, tværfagligt, at bringe oplysninger af interesse for universiteterne og de højere læreanstalter om kurser, stipendier, bogudgivelser m.m., alt med relation til forskning og undervisning om emner af europæisk interesse (i videste forstand).

Som formand for Dansk Selskab for Europaforskning har Hjalte Rasmussen endvide-

re arrangeret to tværvidevidenskabelige seminarer. Det ene blev holdt den 30.10.1976 med emnet »EF-Domstolens rolle i integrationsprocessen i EF«. Det andet den 2.3.1977 om EF's ydre relationer. I det sidste deltog en række lærere fra Handelshøjskolen i København, navnlig fra Institut for Udenrigshandel.

Fra den 23.-24.10.1976 deltog Hjalte Rasmussen endvidere i et seminar i Torino om de samfundsmæssige, navnlig de retssikkerhedsmæssige, perspektiver, som er indeholdt i Tindemans-rapporten om en europæisk union.

Desuden har Hjalte Rasmussen deltaget i et seminar ved Universitetet i Siena i Italien. Emnet var EF-Domstolens rolle ved udformningen af EF's politik på en lang række områder. Deltagelsen blev muliggjort ved en bevilling fra Handelshøjskolen i København.

Endelig deltog Hjalte Rasmussen i eftersommeren 1977 i et videnskabeligt seminar i Bruxelles om de samfundsmæssige implikationer af et direkte valgt Europæisk Parlament.

Gennem Dansk Selskab for Europaforskning opretholder Hjalte Rasmussen snævre kontakter med tilsvarende foreninger i en lang række lande, navnlig i EF-landene. Informationen fra DSE udsendes regelmæssigt i form af et newsletter »Nyt om euroforskning« (medlemskab af DSE koster kr. 50,- pr. år).

Elisabeth Thuesen har foretaget studierejser til Stockholm og Oslo i august og september 1976 og til Bergen i Norge i januar 1977 samt til Max-Planck-Instituttet i Hamburg i februar 1977 for at samle dokumentation om mellemmandsret.

E. INSTITUT FOR FINANSIERING

Institutbestyrer: Lektor, cand. polit. Henning Holten.

Adjunkt/lektorgruppen: Adjunkt, cand. polit. Palle Geleff (fra 1/3 1977), adjunktvikar, cand. polit. Frans Hesse (fratrådt 31/12 1976), lektor, cand. polit. Henning Holten, adjunktvikar, fil. lic. Ulla Junker (fra 1/9 1976), adjunkt, cand. merc. Johannes Mouritsen (adjunktvikar fra 1/9 1976, adjunkt fra 1/3 1977), lektor, dr. polit. Niels Chr. Nielsen, Ph.D., adjunkt, cand. merc. Kaj Svarrer (tjenestefrihed fra 1/10 1977).

Eksterne lektorer: Cand. merc. Cato Baldvinsson og cand. polit. Ole Zacchi.

Sekretærer: Mya Aagaard og Birte H. Mikkelsen.

Institutrådet består af ovennævnte samt af følgende:

Deltidsbeskæftigede lærere, alle valgt i forbindelse med de ordinære valg til Handelshøjskolens kollegiale organer i november 1976: Cand. merc. Cato Baldvinsson og cand. jur. Peder Schlegel.

TAP-repræsentanter: Sekretær Mya Aagaard, sekretær Birte H. Mikkelsen.

Valgt af De Studerendes Råd: H. D.-studerende Jens Peter Larsen, H. A.-studerende Jesper Møller, cand. merc.-studerende John M. Willumsen.

1. Oprettelse

Instituttet er oprettet i 1939 med benævnelsen Bankinstituttet. I forbindelse med en omlægning af bankstudiet til det nuværende H. D.-studiet i Finansiering og Kreditvæsen ændredes navnet 1/9 1967 til Institut for Finansiering.

Dets opgaver omfatter forskning inden for mikro- og makroøkonomiske finansierings-

problemer samt den faglige tilrettelæggelse af undervisningen i finansiering og kreditvæsen på H. A.-, cand. merc.- og H. D.-studierne.

2. Forskningsvirksomhed

a. Palle Geleff har arbejdet på et projekt omkring anvendelse af kvantitative metoder i regionalplanlægningen. Projektet har givet sig konkret udslag i en redegørelse for arealanvendelsesmodellens teori samt specificering og implementering af en sådan model for Fyn. Publicering vil finde sted januar 1978. Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd har støttet projektet finansielt.

b. Henning Holten har sammen med lektor, cand. polit. Bodil Nyboe Andersen i efteråret 1976 deltaget i indkomstskatteudvalgets behandling af forslag til ændring af rentebeskatning og rentefradragsret med udgangspunkt i: Henning Holten og Bodil Nyboe Andersen, »Indkomstskattens betydning for renten«, bilag i Redegørelse fra indkomstskatteudvalget, »Den skattemæssige behandling af renteindtægter og -udgifter«, Betænkning nr. 805, april 1977.

Henning Holten og Bodil Nyboe Andersen, »Lejeværdi og beskatning af formuegoders afkast«, Institut for Finansiering Working Paper 77-1, og Nationaløkonomisk Tidsskrift 1977 nr. 2.

Henning Holten og Bodil Nyboe Andersen, »Redegørelse om oprettelsen af en landsbank på Færøerne«, august 1977. Betænkning udarbejdet på foranledning af Færøernes Landsstyre.

c. Ulla Junker har i samarbejde med Niels Chr. Nielsen arbejdet med en analyse af bankregnskaber og sammenhænge mellem disse og prisdannelsen på aktiemarkedet.

d. Johannes Mouritsen har arbejdet med modeller for prisdannelse på kapitalmarkedsinstrumenter, specielt options, og test af markedets effektivitet. Johannes Mouritsen har også arbejdet med stokastiske modeller med varierende parametre til brug ved dynamiske beskrivelser af virksomheders risikoklasser.

I forårssemesteret har Johannes Mouritsen begyndt et projekt, der har til formål at skabe et bibliotek over optimerings- og stokastiske modeller til brug ved interaktiv edb-anvendelse.

e. Niels Chr. Nielsen, »Om økonomisk demokrati gennem udbyttedeling og fondsdannelser«, Nationaløkonomisk Tidsskrift 1976.

Niels Chr. Nielsen og Kaj Svarrer, »Fondsemissioner og aktiekurser«, Revision og Regnskabsvæsen 1976.

Niels Chr. Nielsen, »The Firm as an Intermediary between Consumers and Production Functions under Uncertainty«. Arnold Busck, København 1977 (disputats).

Niels Chr. Nielsen, »Om effektive kapitalmarkeder og deres implikationer«, Revision og Regnskabsvæsen 1977.

Niels Chr. Nielsen, »Økonomisk demokrati og pensionsfonde«, Finanstidende 1977.

Niels Chr. Nielsen, »On the Optimal Financing and Investment Decision of the Firm, Working Paper 1976-3.

Niels Chr. Nielsen, »Inflationskorrigeret Indkomst«, Working Paper 1977-3.
Niels Chr. Nielsen og Kaj Svarrer, »En semi-stærk test af det danske aktiemarkeds effektivitet«, Working Paper 1977-4.
Niels Chr. Nielsen, »Økonomisk demokrati: En økonomisk analyse af mål og midler«, Working Paper 1977-5.
Niels Chr. Nielsen, »Monopoly Pricing and Diversified Consumers«, Working Paper 1977-6.
Niels Chr. Nielsen har udarbejdet en skønsmandsudtalelse i forbindelse med en højesteretssag.
Niels Chr. Nielsen har redigeret en artikelsamling i finansiering til undervisningsbrug på H. D.- og cand. merc.-studiet.
Niels Chr. Nielsen har deltaget i kongresser afholdt af European Finance Association og European Econometric Society samt har deltaget i planlægningen af den næste nordiske Ämnekonference i Företagsekonomi i Stockholm 1979.

F. FORSIKRINGSINSTITUTTET

Institutbestyrer: Afdelingsleder, lektor, cand. polit. Knud Hansen.
Lektorer: Lic. merc. John Kjær, lic. tech. Leif Bloch Rasmussen.
Sekretær: Agnete Kitaj.

Institutrådet består af ovennævnte samt af følgende:

Deltidsbeskæftiget lærer: Underdirektør, cand. jur. Erik Damm.

Valgt af De Studerendes Råd: H. A.-studerende Bjørn Skjelsager, H. D.-studerende Leon Kauffmann.

1. Oprettelse og formål

Instituttet er oprettet i 1952. Dets formål er at drive økonomisk forskning inden for fagområdet risiko og forsikring samt at tilrettelægge og administrere undervisningen ved H. D.-studiet i forsikring, undervisningen i faget risiko og forsikring på H. A.-studiet samt undervisningen i forsikringsfaggrupperne på det erhvervsøkonomiske kandidatstudium.

2. Afsluttede og igangværende arbejder

Knud Hansen har udarbejdet nye notater til H. D.-undervisningen i forsikringsøkonomi og har fortsat udbygningen af det virksomhedsspil, forsikringsspillet, som benyttes i instituttets undervisning. Organisationsmodellen er udvidet med nye handlingsparametre og rapportsystemet er forbedret. Spillets edb-programmer er omstruktureret og udbygget, således at kun ændringer i beslutninger behøver at indlæses, og indlæsningen af beslutninger kan ske i fuldstændig vilkårlig rækkefølge. Også på outputsiden er der indlagt ny sortering, således at rapporter udskrives i samlede sæt til den enkelte deltagergruppe.

Knud Hansen har videre begyndt testningen af et nyt virksomhedsspil, risk management-spillet, hvori deltagerne skal afveje udgifter til forsikring (eventuelt med selvrisiko af forskellig størrelse) og til risikobegrænsende investeringer og driftsudgifter. Hensigts-

mæssigheden af de trufne beslutninger vil blive afprøvet ved simulation af en længere årrækkes skadebegivenheder. I modsætning til forsikringsspillet, hvis simulerede virksomheder konkurrerer med hinanden på et simuleret marked, bliver der i risk management-spillet tale om et »spil imod naturen«. Det er hensigten, at det nye spil skal indgå i H. A.-undervisningen fra efteråret 1978.

Om *John Kjær*s og *Leif Bloch Rasmussen*'s arbejde henvises til beretningen for Informationsforskningsafdelingen, hvortil de har været udlånt i beretningsåret. John Kjær har som hidtil deltaget i forsikringsinstituttets undervisning og studieadministration.

3. Anden virksomhed

En studierejse til Bruxelles blev gennemført i tiden 21.-26. marts 1977 for de H. D.-studerende i forsikring. 3 dage blev benyttet til besøg i de belgiske forsikringsselskabers hovedorganisation og i store selskaber og 2 dage til besøg i EF-kommissionen, hvor man dels hørte om arbejdet i forsikringsafdelingen, dels om andre problemer af interesse, f.eks. produktansvar.

I oktober 1976 tilrettelagde instituttet et tre dages besøg i københavnske forsikringsselskaber for 25 lærere og studerende fra Hamburgs universitet. Knud Hansen holdt det indledende foredrag om dansk forsikring.

Knud Hansen har bidraget til arbejdet i »Association Internationale pour l'Etude de l'Economie de l'Assurance« (the Geneva Group of Risk and Insurance Economists) med oplysninger om dansk forsikringsvirksomhed.

G. INSTITUT FOR NATIONALØKONOMI

Institutbestyrer: Lektor, cand. polit. E. Damsgård Hansen.

Adjunkt/lektorgruppen: Afdelingsleder, cand. polit. Orla Brandt Jensen, (fra 1. januar 1977 af instituttet udlånt til H. A.-Centret), lektor, cand. polit. E. Damsgård Hansen, lektor, cand. polit. Lars Lund, lektor, cand. polit. Svend Marker-Larsen, adjunkt, cand. oecon. Jørgen Lindgård Pedersen (udlånt til institut for ledelsesforskning), adjunktvikar Gudrun Sveistrup Jacobsen (fra 1. marts 1977), senior-forskningsstipendiat Bjarne Sloth Jensen.

Sekretær: Elisabeth Kornbeck.

Institutafdelingen for Erhvervs- og samfundsbeskrivelse, Fabrikvej 7:

Medarbejdere: Adjunkt, cand. polit. Jens Bjerregaard Christensen, lektor, cand. oecon. H. Duelund Nielsen.

Sekretær: Hanne Dorf Pedersen.

Institutråd: (fra december 1976)

Repræsentanter for timelærerne: Fuldmægtig, cand. polit. Lise Bartholdy, forskningsleder, cand. polit. Palle Mikkelsen (begge valgt af timelærerne).

Valgt af De Studerendes Råd: H. A.-studerende Lars Jepsen, H. D.-studerende Claus Juhlin, H. D.-studerende Steen Lykke Madsen, H. A.-studerende Per Rønne.

Institutrådets sekretær: Elisabeth Kornbeck.

1. Afsluttede og igangværende arbejder:

a. Poul Milhøj har fortsat sin deltagelse i redaktionen af lærebogssættet »Erhverv og Samfund«. Endvidere har han arbejdet videre på en redegørelse for 4 generationers livsindkomstforløb i årene 1900–70. Til et internationalt seminar har han udarbejdet et indlæg med titlen: »The Economic Implications of an Aging Population«. Seminaret danner udgangspunkt for planlægning af videregående studier omkring samspillet mellem aldersforskydninger og økonomisk udvikling. Samarbejdet med en række økonomer om studier i langtidstendenser har af forskellige grunde ligget stille i 1976/77. Men det overvejes genoptaget på seminarbasis i kalenderåret 1978. I forbindelse med afslutningen af Forbrugerkommissionens arbejde har han holdt foredrag og skrevet indlæg om forbrugerpolitik.

b. Knud Lüttichau har fortsat undersøgelsen af: »Lønglidningens og den overenskomst-mæssige lønstignings determinanter for faglærte, ufaglærte og kvinder«.

c. Orla Brandt Jensen har siden januar 1977 været udlånt til H. A.-centeret med henblik på udarbejdelse af et forslag til en forsøgsvis reform af H. A.-studiet.

d. H. Duelund Nielsen har fortsat arbejdet med bygge- og boligpolitiske emner og offentliggjort artikler herom. Endvidere har han arbejdet med nogle problemer vedrørende økonomisk demokrati.

e. Lars Lund har fortsat sit arbejde inden for den makroøkonomiske teori. Han har færdiggjort nogle artikler om pengepolitik. Arbejdet med terminshandel med obligationer er næsten afsluttet, således at der kan offentliggøres en mindre afhandling om emnet.

f. E. Damsgård Hansen har behandlet socialpolitiske og fordelingspolitiske spørgsmål.

g. B. Sloth Jensen har fra 1. september 1976 været på studieophold i University of Pennsylvania, Philadelphia, U.S.A. og har her udarbejdet forskellige papirer, herunder om emnet »Characteristic roots«, som er sendt til Journal of American Statistical Association.

h. Svend Marker-Larsen har til brug for undervisningen i nationaløkonomi på H. A.-studiet udarbejdet opgavesamlingen »Flervalgsopgaver i nationaløkonomi« samt et notemateriale til supplerende af Lipsey og Steiners: Economics. Endvidere har han i sommeren 1977 påbegyndt udarbejdelsen af to større artikler til brug for undervisning i finanspolitik og overordnet økonomisk planlægning i Danmark, som forventes færdiggjort vinteren 1977/78.

j. Jens Bjerregaard Christensen har fuldført et arbejde indenfor bolig- og byggepolitikken. Han har udarbejdet en foreløbig rapport: »Ejerboliger – løsningen i dansk boligpolitik«. København 1978.

k. Gudrun Sveistrup Jacobsen har færdiggjort et kompendium i »Keynes modellen« (Forlag Samfundslitteratur) og har arbejdet med udviklingen i eksport og konkurrerende import samt med konsumentpolitiske spørgsmål.

H. INSTITUT FOR ORGANISATION OG ARBEJDS SOCIOLOGI

Institutbestyrer: Lektor, cand. psych. Oluf Aagaard.

Professorer: Torben Agersnap (pr. 1.9.1975 udlånt til Institut for Ledelsesforskning for en periode af 2 år) og Egil Fivelsdal.

Lektorer: Cand. oecon. Flemming Agersnap, lic. merc. Niels Bjørn-Andersen (udlånt til Informationsforskningsafdelingen), jur. lic. Britt-Mari Blegvad, cand. merc. Søren Christensen, dr. merc. Harald Enderud, lic. merc. Hans Gullestrup (professor ved Aalborg Universitetscenter pr. 1. november 1976), sivilingeniør Tore Jacob Hegland (professor ved Aalborg Universitetscenter pr. 1. april 1977), cand. psych. Bjarne Herskin, cand. polit. J. C. Ry Nielsen (pr. 1. september 1977 udlånt til Aalborg Universitetscenter) og cand. psych. Oluf Aagaard.

Seniorstipendiater: Mag. scient. soc. Ib Andersen, cand. merc. J. F. Bakka, lic. merc. Finn Borum (udlånt til H.A.-centeret på halv tid), socialrådgiver Peter Duus Hansen og Finn Junge-Jensen M.B.A. (udlånt til H.A.-centeret på halv tid). H.A.-centeret er en tværfaglig nykonstruktion, der arbejder på forslag til ændring af H.A.-studiet.

Kandidatstipendiater: Cand. merc. Poul-Erik Daugaard-Jensen og mag. scient. soc. Ann Westenholz.

Sekretærer: Greta Andersen, Else Arndt, Marly Arnoldus, Gudrun Jacobsen, Inger Jensen, Tonny Jørgensen, Dorte Klöcker-Larsen, Liza Klöcker-Larsen, Alice Müller, Margrethe Plesner og Grethe Rønn.

EFG-praktikant: Britt Højbjerg Jensen (1.1.1977 til 31.12.1978).

Gæsteforsker: Verner Goldschmidt (pr. 1.1.1976–31.8.1977 udlånt til Institut for Ledelsesforskning).

Adjunktvikar: Mag. scient. soc. Helge Tetzschner (1.1.1977–31.3.1977).

Institutrådet består af ovennævnte samt af følgende

Undervisningsassistenter: Mag. scient. soc. Jesper Bruus Pedersen og mag. scient. soc. Olaf Rieper.

Tap-repræsentanter: Assistent Greta Andersen, assistent Else Arndt, overassistent Marly Arnoldus, assistent Inger Jensen, assistent Tonny Jørgensen, kontorassistent Dorte Klöcker-Larsen, assistent Liza Klöcker-Larsen, assistent Alice Müller, assistent Margrethe Plesner og overassistent Grethe Rønn.

Valgt af De Studerendes Råd: H. D.-studerende Svend Aage Kloppenborg, H. D.-studerende Jørgen Christensen, H. D.-studerende Ulrik Bartholdy, H. A.-studerende Jan Helten, H. A.-studerende Thomas S. Andersen, H. A.-studerende Søren Holmbom, H. A.-studerende Claus Vallentin, cand. merc.-studerende Torben Jensen, cand. merc.-studerende Magne H. Svendsen, cand. merc.-studerende Leif Scharling.

Suppleant: Cand. merc.-studerende Helge Billington.

Projektmedarbejdere: Bent Regner Andersen, Johnny Andersen, Martin Bodholdt, Kjell Caspersen, Poul Christensen, Mogens Trab Damsgaard, Jørn Daugaard, Ole Dinesen, Lisbeth Egsmose, Gert Gammelgaard, Engilbert Gudmundsson, Jeppe Gustafsson, Ole Bjørn Hansen, Preben West Hansen, Jens Heede, Jan Hjarnø, Gulla Holten, Tove Jensen, Vagn Jørgensen, Torben Kitaj, Mogens Larsen, Torsten Lilleør, Hugo von Linstow, Ulrik Madsen, Jette Møller Nielsen, Peter Nielsen, Poul B. Olsen, Tommy Olsen, Helene Lykke Pedersen, Nell Rasmussen, Leif Scharling, Henning Schwerdtfeger, Niels Sommer, Inge Rønne Steenberg, Henrik Stevnsborg, Margrethe Sørensen, Annegrete Wulf og Gert Walther.

Instituttets undervisning

Instituttet udbyder og administrerer undervisningen på de tre erhvervsøkonomiske studier ved Handelshøjskolen: H. D.-, H. A.- og cand. merc.-studierne.

H. D.-studiet i organisation

Undervisningen ved specialstudiet i organisation har til formål at give yngre folk med praktisk erfaring og gode forkundskaber sådanne teoretiske kundskaber, at de bliver bedre egnede til at overtage ledende administrative stillinger i privat og offentlig virksomhed i første række inden for planlægnings-, personale og organisationsfunktioner.

Studiet udbydes i fire studielinier: Strategi og planlægning (almen linie), Datamatik, Offentlig forvaltning og Personaleadministration. Derudover tilbydes mulighed for tilfølgspøve, d.v.s. at dimittender kan tilmelde sig en af de øvrige studielinier og gennemføre denne linies specielle fagkombination. Håndbog for studerende ved H. D.-studiet i Organisation, København, indeholder en detaljeret oversigt over studielinjernes sammensætning og fag.

H. A.-studiet

På H. A.-studiet forestår instituttet faget: Virksomhedens organisation, der er placeret i 3. og 4. semester. Dette fag omfatter: Almen gruppeteori, Metodekritik, Personaleadministration, Arbejdsgruppers og virksomheders organisation, herunder strukturer og processer. Hovedvægten lægges på at klarlægge samspillet mellem personer, materialer, maskiner og økonomiske forhold.

Cand. merc.-studiet

På cand. merc.-studiet deltager instituttet i undervisningen inden for det obligatoriske fag: Almen økonomi. Instituttet udbyder følgende valgfrie fag: Generel organisationsteori, Generel sociologi, Generel personaleadministration, Generel psykologi, Politisk økonomi og statsteori, Videregående organisationsteori I (participation og forandring), Videregående organisationsteori II (planlægning og konflikt), Offentlig administration og politiske processer, Arbejds miljø, Videregående personaleadministration I, Videregående personaleadministration II, Samfundsvidenskabelig metode lære, Organisation og samfund, Videnskabsteori og Massekommunikation.

Instituttets forskning

Øget teori- og metodeudvikling, generalisering og formidling af forskningsresultaterne har været fortsat i det forløbne år. Omgivelsernes forventninger til forskningsinstitutterne ved de højere læreanstalter har sat sit præg på interne debatter og iværksættelse af projekter, blandt andet udtrykt i øget bredde i forskningsemnerne og stigende hensynet til samfundsrelevante aspekter. Forskningsresultaterne inddrages kontinuerligt i undervisningen og bidrager til den fortsatte formidling.

1. Beslutningsprocesser

Harald Enderud har i det forløbne år færdiggjort og forsvaret sin dr. merc. afhandling: »Four Faces and Leadership in an Academic Organization – The Case of a Scandinavian University«.

Afhandlingens hovedemne er kollektive beslutningsprocesser i den type organisationer, som i den nyere faglitteratur kaldes »organiserede anarkier«. Dette er organisationer, som er præget af en betydelig uklarhed og uenighed hos de involverede interessenter med hensyn til idégrundlag, mål og midler, som har en betydelig grad af selvstyre for de enkelte basisenheder, en relativ svag topledelse, en betydelig grad af professionalisering hos medarbejderne samt en ret løs og tværtidig organisationsstruktur.

Det er en gennemgående tese i afhandlingen, at disse træk nødvendigvis må få konsekvenser for den måde beslutningsprocesserne foregår – og den rolle ledelsen kan spille i disse processer.

Søren Christensen har fortsat sit arbejde med undersøgelsen af beslutningsprocesserne vedrørende materielbeslutninger i en række større danske entreprenørvirksomheder. Der er tale om et tværfagligt samarbejde med Institut for Anlægsteknik ved Danmarks Tekniske Højskole, som støttes af Statens Teknisk-Naturvidenskabelige Forskningsfond. I februar 1977 udsendte forlaget Nyt fra Samfundsvidenskaberne en bog om denne undersøgelse: Søren Christensen og Axel Gaarslev: »Beslutningsteori i praksis.« Nr. 41. (239 sider). Se nærmere beskrivelse under instituttets publikationer.

2. Industrielt demokrati

Flemming Agersnap deltager sammen med Poul Dreisler fra Handelshøjskolen i Århus i et internationalt projekt »Industrial Democracy in Europe«. På basis af et internationalt sæt af spørgeskemaer er indflydelsesfordelingen i 10 danske virksomheder undersøgt. Materialet indgår dels i den internationale bearbejdning sammen med materiale fra 11 andre lande, og dels udarbejdes der en dansk rapport. Dataindsamlingen er afsluttet, og den statistiske bearbejdning påbegyndt. I projektet deltager også en adjunkt Jens Hohwü, Sønderborg og afdelingsleder Reinhard Lund, Odense.

Marly Arnoldus og Liza Klöcker-Larsen samt en støttegruppe bestående af Peter Duus, Harald Enderud, Flemming Agersnap og Torben Agersnap (projektleder) arbejder fortsat med TAP-undersøgelsen, der har til formål at beskrive, hvorledes TAP-erne oplever, vurderer og udnytter deres medindflydelse i de styrende organer samt at registrere eventuelle ændringer eller udviklingsretninger, der måtte forekomme i løbet af undersøgelsesperioden (ca. 3 år). Undersøgelsen foretages på tre uddannelsesinstitutioner og forventes afsluttet i løbet af 1978.

Finn Junge-Jensen har fortsat arbejdet med analyse af samspillet mellem forskellige former for indflydelse og herunder betingelserne for at etablere en organisationsudvikling fra neden i organisationen. Analysen bygger på data fra samarbejdsundersøgelsen og en opfølgende undersøgelse i en af de deltagende virksomheder. En rapport ventes at foreligge foråret 1978.

Ann Westenholz, Flemming Agersnap og Ola Dinesen arbejder videre på projektet »lønmodtagerrepræsentation i aktieselskabsbestyrelser«. Undersøgelsen har nær kontakt med lignende projekter i Norge, Sverige og Tietgenskolen i Odense. Første fase af undersøgelsen afsluttedes foråret 1976 med en foreløbig rapport, og anden fase er påbegyndt i sommeren 1976, hvor de samme virksomheder er besøgt igen for at belyse et udviklingsforløb i ordningen. Denne del af undersøgelsen forventes færdig foråret 1978. Projektet støttes af det Samfundsvidenskabelige Forskningsfond.

3. Institutionsprojekter

Tore Jacob Hegland fortsætter kontakten med »de alternative institutioner« (Fjordhøj, Majgården m.fl.) og arbejder videre på et pædagogisk (eller snarere »antipædagogisk«) udviklingsprojekt omkring »alternative livsstilsmiljøer i behandlingsarbejdet«. Projektet omfatter blandt andet en efterundersøgelse af samtlige klienter, der har været igennem »de alternative institutioner«.

Tore Jacob Hegland fortsætter sammen med Jette Møller Nielsen arbejdet med en beskrivelse af forandringerne på Nærumgaard 1970–73. En omfattende, praktisk og teoretisk beskrivelse af »de alternative institutioner« vil sandsynligvis blive den næste store skriveopgave.

Finn Borum har afsluttet aktionsforskningsprojektet inden for hospitalsvæsenet med udgivelsen af bogen »organisation, magt og forandring«, Nyt Nordisk Forlag/Arnold Busck, 1976.

Bjarne Herskin har fortsat arbejdet med resultaterne fra faggruppeprojektet, en undersøgelse af faggrupper og tværfagligt samarbejde i en behandlingsinstitution. Derudover arbejdes der med såvel metateoretiske som teoretiske synspunkter på problematikken omkring procesanalyse og andre gruppeteoretiske problemstillinger.

Ib Andersen, Preben West Hansen og Jørn Daugaard Pedersen har afsluttet undersøgelsen »Forløbsundersøgelse af et eksperiment vedr. stofmisbrugerbehandling«. I forbindelse med undersøgelsen er der indsamlet et omfattende materiale. Materialet analyseres i øjeblikket, og arbejdsgruppen skriver på en rapport om samspillet mellem institutioner og stofmisbrugere.

Ib Andersen og Preben West Hansen vil sammen udarbejde en særskilt rapport til den undersøgte institution, medens Jørn Daugaard Pedersen vil gennemføre en beskrivende analyse af samspillet mellem behandlingsinstitutionerne og de offentlige myndigheder.

Ib Andersen og Preben West Hansen arbejder med en forundersøgelse af det offentlige, halvoffentlige og private hjælpeapparats afhjælpning af sociale problemer, som er forårsaget eller forstærket af ungdomsarbejdsløsheden. Undersøgelsen tager sigte på at belyse, hvilke sociale problemer »hjelpeapparatet« opfanger, og hvad det er for problemer, der ikke opfanges. Såvel årsagerne hertil som konsekvenserne heraf søges klarlagt. Projektet er planlagt som en faseinddelt undersøgelse, som primært gennemføres ved hjælp af kvalitative metoder. Undersøgelsen skønnes at kunne få praktisk relevans ved tilrettelæggelsen af foranstaltninger til imødegåelse af følgevirkningerne af ungdomsarbejdsløshed.

Britt-Mari Blegvad fortsætter i samarbejde med Hugo von Linstow og Peter Nielsen, som blev ansat på projektet fra 1. februar 1977, undersøgelsen af arbejdsdriftens udformning og effekt i kriminalforsorgen. De fleste indsatte er ved en afsonings begyndelse arbejdsløse, og man har derfor i første omgang undersøgt, om arbejdets udformning forbedrer de indsattes muligheder for at få arbejde efter afsoningen. Et første materiale er indsamlet ved en intensiv interviewing af et udvalg af fanger. Man har her navnlig interesseret sig for den indsattes generelle holdning til arbejdet både før og under afsoningen. Samtidig har man interviewet det værkstedspersonale, som de pågældende har haft kontakt med. Det er hensigten at interviewe de samme indsatte efter løsladelsen for at få en retrospektiv vurdering af deres erfaringer samt deres egen vurdering af arbejdsstræningens effekt. Samtidig interviewer man repræsentanter for fagforeninger og arbejdsanvisningskontorer for at høre, hvad der gøres fra denne side. Det indsamlede materiale er

blevet brugt til at opstille en række hypoteser, som man vil bruge ved den videre dataindsamling og bearbejdelse.

4. Arbejds miljøprojekter

Olaf Rieper har i samarbejde med Arbejdspsykologisk afdeling og Teknologisk Institut udarbejdet en beskrivelse af et forsøg med bedriftssundhedstjeneste. En række virksomheder i vestsjællandsk amt er interesserede i at deltage i forsøget, der forventes at starte, så snart endeligt tilsagn om finansiering foreligger, antagelig januar 1978.

Formålet er dels at belyse bedriftssundhedstjenestens arbejdsområder og kontaktnet, og dels at vurdere nogle virkninger af en sådan professionel indsats på arbejdsmiljøområdet. Stud. scient. soc. Lisbeth Egsmose er tilknyttet projektet. Et litteraturstudie af bedriftssundhedstjenesters organisationsformer er publiceret.

Olaf Rieper har endvidere færdiganalyseret materiale fra undersøgelser af internt sikkerheds- og sundhedsarbejde 1972 og 1975 og er ved at afslutte manus til den endelige rapport med titlen »Forebyggende sikkerheds- og sundhedsarbejde i produktionen (forventes udgivet i januar 1978).

Flemming Agersnap har sammen med repræsentanter for Dansk Automationselskab, LO og Dansk Arbejdsgiverforening deltaget i planlægningen af et nyt projekt om automationens sociale konsekvenser. Der blev i foråret 77 bevilget 100.000 kr. fra Teknologirådet til et forprojekt, som blev afleveret i juni.

5. Arbejds markedsf forhold

Poul H. Pedersen og Flemming Agersnap har som led i den internationale undersøgelse: »Automation and Industrial Worker« skrevet et kapitel til en international publikation. Artiklen hedder: »Explaining Worker Responses by Technology or by Life Experience«, og den antyder problemstillingen for et komparativt studie af 15 landes data, som er påbegyndt i foråret 1977. Projektet støttes af SSFR.

Jesper Bruus Pedersen og Torben Agersnap har deltaget i udarbejdelsen af en fælles rapport om vandrende arbejdstageres boligforhold. Rapporten er udarbejdet på grundlag af de nationale delrapporter og vil blive publiceret på de seks fællesmarkeds sprog i efteråret 1977. Jesper Bruus Pedersen arbejder med afslutningen af en mere omfattende rapport over emnet.

Peter Duus er ved at færdiggøre et teoretisk/empirisk arbejde om arbejdsmarkeds- og socialpolitik. Projektet tager sigte på at klarlægge, hvilke ændringer der er sket i lønarbejdernes reproduktionsbetingelser, og hvorledes disse ændringer har sammenhæng med udviklingen i produktionsprocessens struktur. Projektet søger også at indkredse, hvorledes reproduktionsbetingelserne reguleres gennem ændringer i den statslige arbejdsmarkeds- og socialpolitik.

Peter Duus, Helge Tetzschner, Jesper Bruus Pedersen har publiceret to rapporter om arbejdsløsheden indenfor metalområdet i København. Arbejdsløshedsprojektet er videreført gennem en række delundersøgelser i henholdsvis Metal København og Kvindeligt Arbejderforbund, afdeling 5, om langtidsarbejdsløshedens virkninger og baggrund i strukturelle ændringer indenfor de virksomheder, der knytter sig til afdelingerne, ligesom et teoretisk studie er under færdiggørelse.

Endvidere er under planlægelse en undersøgelse om de sociale og arbejdsmarkeds-politiske konsekvenser af masseafskedigelse eksemplificeret ved B & W.

Helge Tetzschner er ved at skrive afsluttende rapport over et teoretisk/empirisk studie af et fagforbunds organisationsstruktur. Projektet har til formål at kortlægge og analysere forbundets organisationsstruktur samt de begrænsninger og krav, som omgivelserne, herunder især forbundets materielle baggrund i landets erhvervsstruktur, sætter til forbundets opbygning.

Endvidere skal projektet klarlægge, hvorledes den organisationsstruktur, der er udviklet i tidens løb, påvirker de lokale fagforeningers opgaveløsning og aktørernes, dvs. organisationsmedlemmernes vurdering af mulige fremtidige organisationsstrukturer. Projektet er støttet af Statens samfundsvidenskabelige forskningsråd.

Gert Walther har i samarbejde med Vagn Jørgensen samt en støttegruppe bestående af Flemming Agersnap, Søren Christensen og Peter Duus startet et projekt »Industriarbejdervilkår og arbejderbevidsthed i et landdistrikt«.

Projektet påbegyndte i februar 1977 en undersøgelse på Nordisk Kabel- & Tråd i Asnæs, hvor man undersøger den kategori af industriarbejdere, som har en aktuel eller tidligere tilknytning til selvstændige erhverv fortrinsvis landbruget. Det er projektets formål at belyse de materielle, sociale og ideologiske (holdningsmæssige) konsekvenser af disse marginelle industriarbejders overgang fra en status som selvstændig til en status som løn-(industri)arbejder. Projektet er foreløbig planlagt til at skulle løbe indtil ultimo august 1978, hvor den endelige rapport forventes at foreligge. En delrapport forventes at foreligge omkring januar 1978.

Oluf Aagaard arbejder på afslutningen af rapporten vedr. undervisningsformen i lederuddannelser på kursus samt behovsafklaringsmetoder i en virksomhed. Derudover er materialet vedr. de intensive udvælgelsesprocedurer fortsat blevet behandlet. Projekter vedr. alternative lederuddannelser og undervisningsformer er under udarbejdelse.

6. Lokalsamfund

Efter afslutningen af den egentlige forskningsfase har Hans Gullestrup, Henning Schwerdtfeger og Margrethe Sørensen på forskellig vis arbejdet videre med at formidle resultaterne af »Lokalsamfundsundersøgelsen i Grønland« til forskellige målgrupper. I denne forbindelse kan nævnes en forskningsformidlingsrejse til Grønland i april-maj 1977, støttet blandt andet af Handelshøjskolen og Aalborg Universitetscenter, hvorunder der blev afholdt en række diskussioner og offentlige møder med bygdebefolkningen, lokalpolitikere og embedsmænd.

7. Offentlig forvaltning og interesseorganisationer

Poul-Erik Daugaard Jensen er ved at have afsluttet dataindsamlingsfasen på »Kommuneprojektet«, der bl.a. har til formål at undersøge, hvorledes deltagelsen i kommunalpolitik fordeler sig mellem forskellige grupper af aktører. Projektmedarbejderne Ole Bjørn Hansen og Leif Scharling har medvirket i dataindsamlingen og har ligeledes stået for kodningen af store dele af datamaterialet. Projektet, som omfatter 3 kommuner (en forstads-, købstads- og landkommune), støttes af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

Egil Fivelsdal viderefører en teoretisk analyse af modeller for politiske beslutningspro-

cesser, med særlig vægt på samspillet mellem forskellige politiske institutioner. Analysen bygger bl.a. på materiale indsamlet i forbindelse med et af Egil Fivelsdal ledet projekt om relationerne mellem de økonomiske interesseorganisationer og centraladministrationen.

Jørgen Frode Bakka og J. C. Ry Nielsen har fortsat det i 1975 påbegyndte forskningsprojekt, som over en periode på ca. 2 år følger iværksættelsen og gennemførelsen af et organisationsudviklingsprogram i en kommune med henblik på opstilling af en evalueringsmodel for denne type ændringsprojekter. Der foreligger en rapport over projektets første fase: »Organisationsændringer i Farum kommune«. En rapport om hovedsamarbejdsudvalget og dets drøftelser af et organisationsudviklingsprojekt i Farum kommunes administration.

Der er desuden udarbejdet to rapporter inden for hovedprojektets rammer. Johnny W. Andersen: »Ledelse i en offentlig forvaltning« og Gert Gammelgaard: »En analyse af ansattes deltagelse i en kommunal rationaliseringsproces«. Sidstnævnte er blevet til i et samarbejde med Institut for Statskundskab ved Aarhus universitet.

8. Forskningsprojekter i øvrigt

Systemkonstruktionsprocesser

Harald Enderud har sammen med Finn Borum og cand. merc. Nils Sommer startet projektet »Administrative edb-systemer – et studie i systemplanlægningsprocessens forløb og resultat«. Det er et organisationsteoretisk projekt, der har til formål at beskrive, hvorledes edb-systemarbejdet i dagens virksomheder udføres, hvilke problemer og muligheder arbejdet indebærer, og hvilke fordele/ulemper forskellige gennemførelsesformer indebærer. Undersøgelsen fokuserer specielt på forskellige personalegruppers deltagelse i beslutningsprocesserne, indflydelsesformer og anvendte konfliktløsningsmetoder. Data indsamles primært via interviews af såvel brugere som planlæggere, programmører og topledelse i 3–4 virksomheder. Til projektets første fase er der bevilet ca. kr. 80.000 fra Det Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. En foreløbig rapport vil foreligge i foråret 1978.

Magtteorier

Søren Christensen arbejder med teorier om magt og søger med udgangspunkt i teoretisk analyse at beskrive sammenhængen mellem deltagelse og magtudøvelse. Dette arbejde har en lang række berøringsflader til andre af instituttets arbejder, og der har været afholdt en række seminarer med deltagelse af bl.a. Ann Westenholz, Poul-Erik Daugaard Jensen, Hans Gullestrup m.fl., ligesom emnet har været behandlet i cand. merc. undervisningen på et kursus i videregående organisationsteori om magt og forandring, som Søren Christensen har ledet sammen med Finn Borum.

Lovgivning

Britt-Mari Blegvad fortsætter sammen med Annegrete Wulff udarbejdelsen af et dansk oplæg til en komparativ undersøgelse af samspillet mellem retssystemet og forskellige former for konfliktløsning. Man har lavet en beskrivelse af det danske processuelle system til brug for de andre landes deltagere. Man har endvidere skrevet fire arbejdsdokumenter, som er blevet brugt ved gruppens diskussioner om problemstillingen.

Doktorgraden

Det økonomiske fakultetsråd har den 13. juni 1977 tildelt cand. merc. Harald Gjessing Enderud den erhvervsøkonomiske doktorgrad for sin afhandling: »Four Faces of Leadership in an Academic Organization«.

Faglige aktiviteter

Instituttets medarbejdere har deltaget i en række konferencer, kongresser og symposier, samt været engageret i forskellige udvalgsarbejder og har endvidere deltaget i planlægning og afvikling af en række kurser for virksomheder og organisationer.

Gæsteforelæsere ved instituttet

Professor Svein M. Kile, Bergen besøgte instituttet den 4. februar.

Professor Sven Forsman, Arbejdstilsynet besøgte instituttet den 3. februar.

Professor James March besøgte instituttet den 26. april og holdt en forelæsning for de cand. merc.-studerende: »Ambiguity and Choice in Organizations«.

Professor Anthony C. Hopwood, Oxford Center, besøgte informationsforskningsafdelingen og instituttet den 3. maj og forelæste om »Organizational and Social Aspects of Accounting«.

Instituttets publikationer

1. Publikationer udgivet på forlaget Nyt fra Samfundsvidenskaberne

Bøger:

Jesper Bruus Pedersen under medvirken af: Claus Hesselberg, Claus Ib Olsen og Ellen Varming: Film og filmcensur i Norden 1965–1975. En undersøgelse af filmcensurpraksis i de fem nordiske lande. (88 sider).

Bogen prøver at sammenligne filmeensurens afgørelse i Danmark før og efter voksencensurens ophævelse i juli 1969 med de øvrige nordiske censurers afgørelser i et forsøg på at få afklaret nogle af virkningerne af voksencensurens ophævelse.

Hans Gullestrup, Margrethe Sørensen og Henning Schwerdtfeger. Lokalsamfundsundersøgelsen i Grønland. Udviklingsproblemer i grønlandske bygder. Sammenfattende rapport nr. 40. Bogen indeholder 75 sider på dansk og 173 sider på grønlandsk.

Ovennævnte bog er, som titlen angiver, en sammenfatning af lokalsamfundsundersøgelsens tre delundersøgelser, hvis resultater publiceres i følgende bøger: »Bygdesamfund i Grønland – Rapport om nogle udviklingsproblemer«, »Atangmik – Påtvungne udviklingsproblemer i en grønlandsk bygd« og »Kangamiut – Påtvungne udviklingsproblemer i en grønlandsk bygd«.

Lokalsamfundsundersøgelsen har søgt at belyse årsagerne til de grønlandske bygders forskelligartede udviklingsforløb. Interessen har samlet sig om erhvervsudviklingen. Udgangspunktet har været, at et givet naturgrundlag kan udnyttes på flere måder, hvoraf nogle er mere gunstige for bygdebefolkningen end andre.

Hovedkonklusionen er, at bygdebefolkningerne på grund af en række samfundsbetingede faktorer er langt ringere stillet på det erhvervsmæssige område, end de naturbetin-

gede faktorer nødvendiggør, samt at man i bygderne står meget svagt med hensyn til mulighederne for at påvirke de samfundsbestemte faktorer.

Søren Christensen og Axel Gaarslev: *Beslutningsteori i praksis*. Nr. 41. (239 sider).

Denne bog er resultatet af et tværfagligt samarbejde med udgangspunkt i en større empirisk undersøgelse af beslutningsprocesser i danske entreprenørvirksomheder. Der er tidligere publiceret rapporter fra denne undersøgelse. I den foreliggende bog søger forfatterne med et teoretisk udgangspunkt i beslutningsteorien at belyse vidt forskelligt beslutningsforløb i en række virksomheder. Tre forskellige beslutningsmodeller diskuteres og illustreres ved hjælp af 10 cases hentet fra materielbeslutninger i entreprenørvirksomheder. Bogen henvender sig såvel til teoretikere som til praktikere og indgår i undervisningen på studierne cand. merc. og H. D. på Handelshøjskolen i København.

Torben Beck Jørgensen: *Samspil og konflikt mellem organisationer*. (147 sider).

Bogen er første bidrag til serien »Politik og administration« og præsenterer en organisationsteoretisk analyse af problemer, som knytter sig til samspil og konflikter mellem organisationer. En sådan analyse udgør en udvidelse af den traditionelle organisationsteori, der hovedsagelig har taget udgangspunkt i organisationernes interne problemer.

Blandt de spørgsmål, der tages op, kan nævnes: Hvorledes bestemmes grænserne mellem en organisation og dens omgivelser? Hvilke typer af konflikter kan der opstå? Hvornår er der tale om en fredelig »byttehandel« mellem organisationer, og hvornår om kamp om dominans?

De perspektiver, der trækkes op, er relevante både for den private og den offentlige sektor.

Finn Borum (redaktør): *Edb, arbejdsmiljø og virksomhedsdemokrati*. Nr. 42. (200 sider).

Artikelsamlingen indeholder analyser af edb-teknologiens konsekvenser for moderne arbejdsorganisationer – herunder resultater fra nye, skandinaviske studier.

Som væsentlige emner behandles

- systemarbejdets karakter og praktiske gennemførelse.
- systemernes indvirkning på forskellige personalegrupperes arbejdsroller og organisationers struktur
- systemimplementering og brugerholdninger til nye systemer

Det påpeges, hvorledes kendte praksisformer inden for systemarbejdet ikke sikrer tilstrækkelig kontrol af edb-systemernes konsekvenser for arbejdsmiljøet, og det diskuteres hvorledes man opnår en demokratisering af systemarbejdet. Bogen bliver brugt i undervisningen på Datalogisk Institut, Københavns Universitet, Institut for virksomhedsledelse, Aarhus og på studierne H. A. og H. D.-organisation på Handelshøjskolen i København.

Kompendier:

Leif Bloch Rasmussen: *Datamatik – individ, organisation og samfund*.

Finn Junge-Jensen og J. C. Ry Nielsen: *Individet i organisationen*. (3. udgave af Motivation, fremmedgørelse og trivsel).

Britt-Mari Blegvad: *Arbejdsmarkedets forhold*.

- Flemming Agersnap og Britt-Mari Blegvad: Konfliktteori. 3. udgave.
- Finn Junge-Jensen: Organisationsændringer. Nogle kritiske perspektiver. 3. udgave.
- Håndbog for studerende ved H. D.-studiet i organisation. 11. udgave.
- Jørgen Frode Bakka (red.): Virksomhedens organisation. 2. udgave.
- Jens Carl Ry Nielsen: Organisationsstruktur og organisationsændringer.
- Finn Junge-Jensen: Introduktion til organisationsteori. 2. udgave.
- Finn Junge-Jensen og Ann Westenholz (red.): Casesamling til organisation.
- Forskningsrapporter:
- Ditte Bentzon Goldschmidt: Fra integration til hjemmestyre.
- John Kjær: Virksomhedsrapport. On-line sagsekspedition. Topsikring G/S.
- Jørgen Frode Bakka og Jens Carl Ry Nielsen: Organisationsændringer i Farum kommune.
- En rapport om hovedsamarbejdsudvalget og dets drøftelser af et organisationsudviklingsprojekt i Farum kommunes administration.
- Agnete Weis Bentzon: Tugt, vold og voldtægt i Grønland.
- Arbejdsnoter:
- Poul H. Pedersen: Edb i produktionen: Ledertilpasning og indflydelsesændringer. En virksomhedsrapport.
- Poul H. Pedersen: Edb i produktionen: Ledertilpasning og indflydelsesændringer. Resume af en virksomhedsrapport.
- Margit Velsing Groth: »Strejker i Danmark, 1969–1972«. En empirisk analyse.
- Michael Seltzer: Some Critical Reflections on American Minority.
- Oluf Aagaard: Erfaringer vedr. jobberigelse og kritiske kommentarer til teorier og teknikker samt forsøg på opstilling af en overordnet model for jobberigelse.
- Johnny Werner Andersen: Ledelse i en offentlig forvaltning.
- Niels Bjørn-Andersen og Poul H. Pedersen: Computer Systems as a Vehicle for Change in the Management Structure.

Harald Enderud: Participation som deltagelse i beslutningsprocessen – et oversigtsparadigma.

Bjarne Herskin: Behandlingsarbejderens arbejdssituation.

2. Andre Publikationer

Finn Borum: »Organisation, magt og forandring«. Nyt Nordisk Forlag (190 sider).

Bogen er den sidste udløber af den hospitalsundersøgelse, der startede i 1972, og er en videre bearbejdning af forfatterens licentiatafhandling. Bearbejdningen er sket i samarbejde med en personalegruppe, der deltog i gennemførelsen af aktionsforskningsprogrammet.

Bogen indeholder følgende kapitler:

I. Indledning.

II. *Ændringsprojektets baggrund* der dels indeholder en bearbejdet udgave af forundersøgelserapporten, dels en redegørelse for reaktionen på denne.

III. *Konturerne af en alternativ ændringsstrategi* hvori der foretages en analyse af »organisationsudvikling«s (OU's) forudsætninger og indhold. Analysen konkluderer, at OU er baseret på en *harmoniopfattelse* af organisationen og sigter mod en *konfliktløsning* gennem forbedret *kommunikation*.

Som modstykke hertil formuleres en ændringsstrategi baseret på et *konfliktsyn*, sigtende mod en *konfliktregulering* gennem en ændring af *magtrelationer* inden for organisationen.

IV–V. *Ændringsprojektets forudsætninger, start og forløb*. Heri afrapporteres det konkrete ændringsprojekt, hvor en svagt stillet personalegruppe med utilfredsstillende arbejdsforhold opbyggede sine magtbaser (gruppesammenhold, energi, sagskompetence, autonomi, politiske forbindelser, strategisk kompetence) over for andre grupper inden for organisationen, og derefter gennemtvang en ændret planlægningspraksis, der førte til forbedringer af arbejdsforholdene på operationsafsnittet.

VI. *Et forsøg på en vurdering af »magtstrategien.«* På grundlag af en analyse af data fra forandringsprojektet og dettes efterspil foretages en vurdering af det konkrete projektforsøg og den formulerede »magtstrategi«, idet der i analysen tages højde for de andre ændringer, der i projektperioden skete i organisationen og i samfundet.

VII. *Afslutning*. På basis af projektforsøget og den senere vurdering ændres den oprindeligt formulerede og anvendte magtstrategi således, at den indeholder anvendelsen af »OU« som et middel til opbygning af gruppesammenhold og til forbedring af forhandlingsorganers funktion. Desuden diskuteres, hvilket organisatorisk/samfundsmæssigt niveau det er muligt og hensigtsmæssigt at initiere ændringer på, og om organisatoriske enheder (afsnit/afdelinger) eller fagforeninger er den hensigtsmæssige handlingsbase.

Materiale fra licentiatafhandlingen anvendes på Handelshøjskolens studium samt bl.a. på sociale skolars årskursus og embedslægekursus.

Bogen henvender sig til fagfolk og studerende samt praktikere.

Flemming Agersnap, Mogens Larsen og Poul H. Petersen: Automation, individ og industriarbejde, stencil 1975. Udkommer 1978.

Flemming Agersnap og Poul H. Petersen: Explaining Worker Responses by Technology or by Life Experience? Bidrag til international rapport »Automation and Industrial Workers« udkommer i 1978.

Flemming Agersnap: Virksomhedens strategi i interorganisatorisk perspektiv. Erhvervsøkonomisk Tidsskrift 1977, nr. 2.

Marly Arnoldus og Liza Klöcker-Larsen: Debutants in governing boards. The personal development of some newly elected representatives during their first term of participation in the decision making processes. Paper til den 2. internationale konference »On participation, workers' control and self-management«. Paris 7.–10. september 1977 (40 sider).

Niels Bjørn-Andersen: Information Systems and Organizational Structure, CREST/SSRC Course, Stafford, England. Juli 1977.

Niels Bjørn-Andersen og Finn Borum: Effects of Computers on Work. Artikel oversat fra dansk i News Letter of IFIP Technical Committee 9, Vol. 1, Issue 3. juni 1977.

Niels Bjørn-Andersen: Hvem styrer edb-udviklingen. Realkredit nr. 2, 1977.

Niels Bjørn-Andersen: Demokratisering af systemarbejdet. Norddata-77, København, 1977.

Niels Bjørn-Andersen og Bo Hedberg: Designing Information Systems in an Organizational Perspective i P. C. Nyström og W. H. Starbuck: Prescriptive Models of Organizations, TIMS Studies in the Management Sciences, Vol. 5, pp. 125–142.

Britt-Mari Blegvad: Procesanalyse af institutionen. Side 125–131 i NU-serien B 1977: 9. Behandling i institusjoner: Typer og forskningsproblemer. Nordiska Ministerrådet.

Britt-Mari Blegvad og Annegrete Wulff: Local Legal Systems: Danish Aspects. (16 sider).

Britt-Mari Blegvad: Methodological Aspects on the Project: Local Legal Systems. (11 sider).

Finn Borum og Harald Enderud: Idealer og realiteter i systemarbejde – nogle kritiske betragtninger. Artikel i Erhvervsøkonomisk Tidsskrift, nr. 2, 1977, side 26–30.

Finn Borum: Systemarbejdet – idealer og realiteter (i Norddata 77). Konferencedokumentation.

Peter Duus, Jesper Bruus Pedersen og Helge Tetzschner. Rapport fra undersøgelse af arbejdsløshedens karakter og virkning indenfor kvindeligt arbejderforbund, afdeling 5, København. (28 sider).

Peter Duus, Jesper Bruus Pedersen, Helge Tetzschner og Bo Lytzen: Rapport fra undersøgelse af arbejdsløshedens karakter og virkning indenfor Metal København (19 sider).

Harald Enderud og Tommy Olsen: Virksomheden i konjunkturkrise – et organisations-sociologisk perspektiv. Artikel i Erhvervsøkonomisk Tidsskrift, nr. 1, 1977, side 1–22.

Harald Enderud og Jens Carsten Nielsen: Virksomhedens personaleblad som organisationsændringsmedium. Artikel i Markedskommunikasjon.

Hans Gullestrup: Community Development in Western Samoa – Survey of a Project Form and its Implementation. (218 sider). Publiceret i serie fra Nationalmuseets forlag: Social Studies in Oceania and South East Asia.

Tore Jacob Hegland: Forandringsstrategier. Artikel 1977.

Bjarne Herskin: Behandlingsarbejderens arbejdssituation – en socialpsykologisk analyse af behandlingsideologiers procesfunktion. Paper forelagt på Nordisk Psykologisk Arsmøde i Åbo.

Preben West Hansen og Vibeke Elmer Knudsen: Stofmisbrugerbehandling – nogle udviklingstræk og behandlingsmodeller. Artikel i Kriminalpolitik. (6 sider).

Preben West Hansen og Jørn Daugaard Pedersen: Hvad siger narkomanerne. (9 sider). Artikel i Kriminalpolitik.

Ann Westenholz: Employee Representation of boards of directors in Danish companies. Paper til den 2. internationale konference: On participation, workers' control and self-management. Paris 7.–10. september 1977.

Oluf Aagaard: Personalepolitik i en brydningstid. Artikel i IP-personale. Marts 1977. Side 3–6.

Instituttet udgiver i november 1977: »Årsrapport 1.8.1976–31.7.1977«, der omhandler instituttets aktiviteter lidt mere udførligt beskrevet. Interesserede kan henvende sig til instituttet.

I. INSTITUT FOR PRESSEFORSKNING

Instituttets bestyrer: Lektor, mag. art. Ulf Kjær-Hansen.

Som et forberedende bidrag til annonceringsomsætningens udvikling i årene 1973 til 1976 blev offentliggjort en artikel i »Dansk Reklame« (december 1976, nr. 12): »Bedring i annonceringen«, som belyser den stigning i annonceaktiviteten, der pludselig fandt sted i de tre første kvartaler af 1976 efter uafbrudt tilbagegang i 1974 og 1975. Denne redegørelse for annonceringens omfang 1973–1976 i københavnske dagblade og magasiner forventes færdiggjort i løbet af efterårssemesteret 1977 med henblik på offentliggørelse i »Orientering fra Reklamebureauerne«.

En artikel om den udvikling, dagblade, magasiner og distriktsblade har gennemgået i de 50 år mellem 1927 og 1977: »Hvad er der sket med medierne gennem 50 år?« blev

indleveret på opfordring til »Dansk Reklame« i anledning af 50-års-jubilæet i februar 1977, men er endnu ikke blevet offentliggjort.

En artikel om mulighederne for kommunikation mellem de forskellige led i afsætningsprocessen (producenterne, mellemhandlerne og detailhandlerne) og de endelige aftagere er offentliggjort i et temanummer af »Dansk Arbejde« (1977, no. 8–9) om erhvervslivets mangeartede kommunikationsproblemer under titlen: »Alle er glade«. Artiklen bestræber sig på at belyse annoncens uundværlighed i kontakten mellem erhvervsliv og kunder og dens betydning for bevarelsen af en rentabel økonomi for de mediatyper, som offentliggør annoncerne. Det forsøges at foretage en afvejning af det objektivt nyttige i gennemførelsen af en sådan massepåvirkning i et uoverskueligt og forgrenet samfund og de subjektive vildskud, som en indsats af denne art uundgåeligt vil føre med sig.

Da den i sommeren 1976 forberedte videreførelse af professor Hakon Stangerups forelæsninger i kulturhistorie viste sig overflødig, fordi H.A.-studienævnet i august 1976 nedlagde kulturhistorie som undervisningsdisciplin ved Handelshøjskolen, indledtes langvarige forhandlinger med rektor og andre interesserede kredse ved højskolen om rammerne for Institut for Presseforskning's fremtidige virke. Siden efteråret 1973 havde instituttet været uden kontor, og Ulf Kjær-Hansen havde fra marts 1974 haft deltidstilknytning til bibliotekets filial på Howitzvej. Da denne filial blev nedlagt i marts 1977, ophørte hans samarbejde med biblioteket, og det blev i løbet af sommeren 1977 besluttet, at der igen skulle tildeles Institut for Presseforskning et kontor, hvorfra forskningen i fremtiden skulle foregå i samarbejde med Institut for Erhvervsøkonomi.

Ud fra disse nye forudsætninger er der i det kommende år planlagt gennemført en læseanalyse af den indoktrineringsdebat, der startede som en umiddelbar følge af undervisningsdirektør Asger Baunsbak-Jensens kritik af undervisningen i folkeskolen. Det er ligeledes hensigten, at Ulf Kjær-Hansen fremtidig skal deltage i den undervisnings- og forskningsvirksomhed ved Institut for Erhvervsvirksomhed, der har forbindelse med kommunikationsproblemer af såvel økonomisk som humanistisk art.

I løbet af 1978 vil Institut for Afsætningsøkonomi under lektor Cai F. Christensens ledelse påbegynde arbejdet med at kortlægge reklame- og afsætningsomkostningerne i Danmark, en undersøgelse, som gennemføres hvert femte år og hidtil er blevet foretaget for 1935, 1948, 1953, 1958, 1963, 1968 og 1973, og her vil Ulf Kjær-Hansen, som det har været tilfældet ved de sidste fire undersøgelser få overdraget ansvaret for vurderingen af annonceringsudgifterne i 1978.

I den forløbne beretningsperiode har Ulf Kjær-Hansen været medlem af udvalget for kommunikationsforskning ved Handelshøjskolen.

J. INSTITUT FOR REGNSKABSVÆSEN

Institutbestyrer: fra 1.12.1975: lektor Flemming Rasmussen, fra 10.12.1976: lektor Vagn Thorsgaard Jacobsen.

Professor: Palle Hansen.

Adjunkt/lektorgruppen: Lektor, cand. merc. Dennis Clausen, lektor, lic. merc. Jens Oluf Elling, lektor, cand. polit. Erik Hansen, lektor, cand. polit. Vagn Thorsgaard Jacobsen, lektor, cand. merc. Henning Kirkegaard, adjunkt, cand. merc. Preben Melander, adjunkt, akademiingeniør Jørgen R. Meyer, adjunkt, cand. pæd. Aage Nedergaard, lektor, cand. polyt. Flemming Rasmussen, adjunkt, cand. merc. Jens Aaris Thisted.

Forskningsstipendiat: Cand. merc. Svend Høgsberg Kristensen, cand. merc. Ulrik Gorm Møller, akademiingeniør Jens Schou-Christensen.

Seniorstipendiat: Cand. merc. Peter Neergaard, M.S.

Sekretærer: Birthe Beckmann, Lisa Borges, Hanne G. Damgaard, Liff Susan Hansen, Karen Jack Petersen, Lone Rafn.

Institutrådet består af ovennævnte samt følgende:

Valgt af De Studerendes Råd: H. D.-studerende Erhardt Andersen, H. D.-studerende Tage Viderø Bjergvand, H. D.-studerende Kirsten Flodgaard.

Afsluttede og igangværende forskningsprojekter

Dennis Clausen har forsket i: Virksomheden og samfundet herunder især problemer knyttet til ekstern rapportering af faktorer, der belyser sociale aktiviteter m.h. på at forbedre livskvaliteten inden og udenfor virksomheden.

Jens Oluf Elling har udarbejdet en rapport om fordele og ulemper ved indførelse af inflationsregnskaber i Danmark til en projektgruppe under Dansk Management Center.

Endvidere arbejder Jens Oluf Elling på udviklingen af nyt lærebogsmateriale til faget årsregnskab.

Erik Hansen har fortsat arbejdet med udvikling af styringssystemer i relation til virksomhedens udviklingsbeslutninger.

Erik Hansen har desuden som ansvarlig for undervisningen i langtidstyring yderligere udviklet pensum og casematerialet til dette fagområde.

Erik Hansen har endvidere forestået udviklingen af nye opgaver og cases til H. D.-uddannelsens to seminarrækker.

Palle Hansen har fortsat sit arbejde med udvikling af en model for årsregnskabet. Videreførte resultater er fremlagt ved bl.a. en gæsteforelæsningsrække på Norges Handelshøyskole i Bergen i dagene 13. og 14. april 1977, samt ved to forelæsninger for medlemmer af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer i dagene 27. oktober og 24. november, 1976.

Vagn Thorsgaard Jacobsen har fortsat arbejdet som redaktør af en Håndbog i Markedsføring. Projektet forventes afsluttet primo 1978. Vagn Thorsgaard Jacobsen har påbegyndt arbejdet med udarbejdelse af en lærebog om prognosemetoder og prognosevalg. Udgangspunktet er et afsluttet projekt omkring undervisningsmateriale over samme emne til Den Danske Bankforening.

Vagn Thorsgaard Jacobsen har fortsat arbejdet med et integreret likviditets- og lagerstyringssystem i sæsonprægede virksomheder.

Henning Kirkegaard arbejder med en udformning af en brugerorienteret kravformulering til økonomistyringsystemer under hensyntagen til den nyeste databehandlingsteknik, specielt dannelsen af forløbs- og udfaldsbeskrivelser til budgetkontrol.

Preben Melander arbejder med et projekt omkring anvendelse af budgetter og regnskaber inden for servicesektoren.

Projektet omfatter bl.a. en større empirisk undersøgelse af de væsentlige faktorer, som fremmer og hæmmer anvendelsen af økonomisk information. Projektet har bl.a. resulteret i en forundersøgelserapport, som omhandler projektets teoretiske fundament, samt observationer fra deltagelse i konsulentprojekter. Forskningsprojektet videreføres i 1977/78.

Preben Melander har fortsat sit arbejde med henblik på at udvikle nye undervisningsformer inden for økonomi- og budgetundervisningen på H. D.-studiet i regnskabsvæsen. Storholdsundervisningen for 450 studerende er så vidt muligt nedtrappet og er inden for rammerne af de disponible ressourcer erstattet af problem- og casebaseret undervisning på 14 øvelseshold à 30–40 studerende. Undervisningen er centreret omkring de studerendes problemløsning og diskussion baseret på deltagelse af forberedelse i studiegrupper på fra 3–6 deltagere. Der anvendes store gennemgående cases hentet fra praksis, og problemafgrænsningen er af ressourcemæssige grunde begrænset af centrale temaer udvalgt af den ansvarlige faglærer.

Preben Melander har i samarbejde med bl.a. Jørgen R. Meyer udviklet et nyt cand. merc.-undervisningsmodul R4, med titlen »Organisation og informationssystem på strategisk og taktisk niveau«. Studiet behandler de organisatoriske og ledelsesmæssige problemer, der er forbundet med konstruktion, implementering og drift af budget- og regnskabssystemer. Studiet skal i følge studieplanerne starte i foråret 1978.

Preben Melander har i samarbejde med studieleder E. Høvenhoff, Handelshøjskoleafdelingen i Sønderborg udviklet en serie af empirisk baserede cases omkring den økonomiske styring inden for den offentlige sektor. Det er tanken at anvende casene såvel i H. D.-undervisningen som i cand. merc.-undervisningen.

Jørgen Meyer har indledt et forskningsprojekt omkring de kvantitative metoders anvendelse i langtidstyringen.

Forskningsprojektet forløber som en explorativ proces hvor det empiriske grundlag dels består af Jørgen Meyers tidligere erhvervs erfaringer og dels indsamles ved aktionsforskning i én eller flere virksomheder. Forskningsarbejdet dokumenteres løbende ved rapporter. I 1976/77 er som intern rapport udgivet »et eksempel på anvendelse af statistiske og operationsanalytiske metoder til behandling af usikkerhed i forbindelse med investeringsplanlægning«.

Ulrik Gorm Møller har fortsat arbejdet med sit licentiatprojekt: Økonomisk styring og skatteret. Formålet med projektet er at udvikle en model, der kan anvendes til at fastlægge virksomhedens skattestrategi. I perioden er der foretaget en systematisering af virksomheders muligheder for at foretage skatteplanlægning. Tillige er den skattemæssige problematik omkring omdannelse af personligt ansvarligt firma til anpartsselskab (aktieselskab) analyseret. Arbejdet med disse problemstillinger er dokumenteret i form af 2 rapporter, som indgår i licentiatafhandlingen.

Peter Neergaard har forsvaret sin licentiatafhandling »Systemarbejdet i adfærdsteoretisk belysning«. Det videre videnskabelige arbejde har taget udgangspunkt i afhandlingen, dels ved gennem to publicerede artikler at gøre en bredere kreds bekendt med nogle af afhandlingens resultater, dels gennem en ny empirisk analyse at undersøge de i afhand-

lingen beskrive problemstillinger samt desuden problematikken om anvendelsen af edb-baserede styringssystemer.

Peter Neergaard har desuden stået for en revision af organisationsundervisningen på H.D.-studiet i regnskabsvæsen. Forelæsningsrækken på H.D. 5. semester er reduceret, medens en række adfærdsteoretiske emner i stedet behandles i forbindelse med økonomifagene på de senere semestre. Den obligatoriske litteratur på 5. semester er revideret og udbygget bl.a. med bidrag af Peter Neergaard, og der er til brug på 6. og 7. semester H.D. udgivet et nyt kompendium til at dække adfærds-/organisatoriske emner i relation til økonomifagene på disse semestre.

Flemming Rasmussen har fortsat arbejdet med et forskningsprojekt omkring modeller for overskudsdeling og økonomisk demokrati som grundlag for økonomisk styring i private erhvervsvirksomheder.

Flemming Rasmussen har påbegyndt arbejdet med en ny version af DØSS, databehandlingsprogram for økonomisk systemsimulation, med det formål at forbedre DØSS som et værktøj til økonomisk langtidspanlægning.

Jens Schou-Christensen arbejder fortsat på projektet: Kriterier for anvendelse af elektronisk databehandling inden for den økonomiske styring i industrivirksomheder. Projektet er et led i erhvervelsen af lic.-graden. Projektet forventes afsluttet ultimo 1978. Som en udløber af forskningsopgaven er udført et empirisk studie i 25 virksomheder. Studiet er afrapporteret i bogen: Anskaffelse og anvendelse af lokale mindre datamaskiner. (EDB-rådet, 160 sider).

Jens Aaris Thisted har arbejdet med den mikroøkonomiske teori om virksomheder i stagnation som forberedelse for et empirisk studie. Litteraturstudier om de adfærdsmæssige sider af regnskabssystemer er påbegyndt m.h.p. udarbejdelse af undervisningsmateriale.

2. Anden virksomhed

Jens Oluf Elling har udviklet kursusmateriale over temaet »finansieringens strategielementer« til Den Danske Bankforening til et undervisningsmodul i videregående engagementstyring.

Endvidere har Jens Oluf Elling medvirket ved flere kurser i Skandinavien i likviditets- og finansieringsstyring sammen med professor Zakken Worre.

Erik Hansen har forestået tilrettelæggelsen og gennemførelsen af et kursus i langtidstyring for Foreningen af Danske Civiløkonomer.

Palle Hansen deltog efter indbydelse i dagene 25.-27. august 1976 i et symposium og konference: »Decision-Making in Business« i Holland arrangeret af The Netherlands School of Business, Nijenrode. Han præsenterede et indlæg: The annual statement is suffering from having no theory, der senere er optrykt i »Papers of decision-making in business« (The Netherlands School of Business, oktober 1976).

Palle Hansen har i beretningsåret fortsat sit arbejde som redaktør af idéskriftet Leder-skab og Lønsomhed.

Vagn Thorsgaard Jacobsen har medvirket ved eksterne kurser omkring emnet: »Lønsomhedsstyret markedsføring« i Danmark og Sverige.

Henning Kirkegaard har tilrettelagt og ledet 2 kurser for Danske Elværkers forening om udformning af administrative styresystemer. Endvidere har han tilrettelagt og ledet et seminar om udvikling for en større herværende revisionsvirksomhed. Endelig arbejder Henning Kirkegaard med udvikling af et par on-line systemer, et for agentur- og et for speditjonsvirksomhed. Begge projekter danner bidrag til udviklingen af undervisningen specielt på cand. merc. R3 og H. D. 6 semester.

Preben Melander har i samarbejde med Jens Schou-Christensen udviklet et kursus for FDC om »Økonomisk styring i servicevirksomheder«. Desuden har han i samarbejde med Jens Schou-Christensen udviklet et kursus for EDB-rådet omkring emnet »Økonomisk styring af edb-ressourcerne«.

Preben Melander har endvidere deltaget i en idégruppe nedsat af EDB-rådet med henblik på at iværksætte en større informationsvirksomhed over for erhvervslivets ledere inden for området »edb-ledelse og økonomi«. Idégruppen har foreløbigt udgivet pjecen »Vurdering og valg af edb-systemer« som udkommer i efteråret 1977.

Peter Neergaard har i dagene 15.6. – 17.6. 1977 deltaget i NORDDATA Konferencen i København og holdt foredrag om emnet: »Er en brugerrepræsentant løsningen ved udvikling af edb-systemer«.

Peter Neergaard har i dagene 10. – 22. juli 1977 deltaget i konferencen »Management Information System« i Stafford, England og har her haft lejlighed til at holde foredrag over sin lic.-afhandling.

Peter Neergaard har efter indbydelse af FDC's lic.-klub orienteret om sin afhandling på et møde for klubbens medlemmer på Børsen d. 7.6.1977.

Peter Neergaard har fra d. 28. – 30.9.1977 deltaget i Workshop on Information and Control Systems, EIASM, Bruxelles. Han har her holdt foredrag om »User-participation in EDP-System Design Process«.

Flemming Rasmussen har holdt foredrag omkring langtidsplanlægning og økonomisk styring i ingeniørorienterede virksomheder ved interne konferencer i bygge- og anlægsbranchen.

Jens Schou-Christensen har afholdt et offentligt seminar ved højskolens Informationsforskningsafd. over emnet »Anskaffelse af lokale mindre datamaskiner«. Jens Schou-Christensen har desuden for edb-rådet udviklet kursusmateriale til et kursus om »Økonomisk styring af virksomhedens edb-funktion«.

Jens Aaris Thisted har omarbejdet »økonomisystemer« og i denne forbindelse har nogle mindre og middelstore virksomheders anvendelse af edb-baserede økonomisystemer dannet det empiriske grundlag samt været anvendt som case-materiale i forskellige undervisningssammenhænge.

3. Publikationer

Jens Oluf Elling: Cash-Flow-Itis – en ny erhvervs sygdom (i samarbejde med Preben Melander. Kronik i Børsen 25. februar 1977.

Erik Hansen: Modeller og begreber i langtidsstyring. Samfundslitteratur 1977.

Erik Hansen: Projektstyring. Samfundslitteratur 1977.

Erik Hansen: Styring af virksomhedernes valutadisposition (revideret og udvidet udg. Samfundslitteratur 1978.)

Palle Hansen: »Concepts of profit and Financial Reporting« i tidsskriftet Bedrijfskunde 1976/4.

Palle Hansen: »En vigtig lov.«, Erhvervsdebat i Berlingske Tidende 3/1 1977.

Palle Hansen: »Revisors ansvar for fremtidens årsregnskab«. Revision og regnskabsvæsen nr. 4, 1977.

Henning Kirkegaard: Øvelser til undervisning i internt regnskabsvæsen H. A. 1977. »Den systematiske registrering af indtægter og omkostninger.« Samfundslitteratur 1978.

Preben Melander: Budgetopgaven i en servicevirksomhed. En note. København 1976.

Preben Melander: Ressourcestyring i offentlige og private virksomheder. 2. udg. København 1977.

Preben Melander: Anvendelse af budgetter og regnskaber som grundlag for en virksomheds ressourcedisponering – en analysemodel. København 1977.

Peter Neergaard: Systemarbejdets organisation i adfærdsteoretisk belysning. Licentiat-afhandling, tilgængelig på biblioteket HHK.

Peter Neergaard: Brugerrepræsentantens rolle ved udvikling af edb-systemer, Erhvervsøkonomisk tidsskrift 2/77, DATA 10/77 samt i F. Borum: »Edb, arbejdsmiljø og virksomhedsdemokrati.«

Peter Neergaard: Brugerdeltagelse i forbindelse med edb-systemkonstruktion – et forsøg på begrebsafklaring. DATA 2/78.

Peter Neergaard: User Participation in Edp-System Design Proces. Konference-indlæg.

Peter Neergaard: (red.) Organisationskompendium II. Adfærdsmæssig problemstilling i relation til økonomistyring. København 1978.

Peter Neergaard: 3 indlæg i F. Bakka: Virksomhedens Organisation. Kompendium, København 1977.

Flemming Rasmussen: Eksempler på partiel investeringsplanlægning. Samfundslitteratur 1977.

Flemming Rasmussen: Styring af virksomhedens edb-ressource. Samfundslitteratur 1977.

Jens Schou-Christensen: Anskaffelse og anvendelse af lokale mindre datamaskiner, rapport nr. 18, edb-rådet 1977.

Jens Schou-Christensen: Datarapport for empirisk studie af anskaffelse og anvendelse af lokale mindre datamaskiner, edb-rådet 1977.

K. INSTITUT FOR TEORETISK STATISTIK

Instituttets bestyrer: Lektor, cand. merc. Jørgen Kai Olsen.

Professor: Dr. polit. Ernst Lykke Jensen.

Adjunkt/lektorgruppen: Lektor, cand. merc. Steffen Jørgensen, lektor, cand. merc. Jens Overø, adjunkt, cand. merc. Lars Grønholdt, adjunkt, cand. merc. Ole Nilsson.

Adjunktvikar: Cand. merc. Flemming Larsen.

Sekretær: Edith Camradt.

Institutrådet består af ovennævnte samt følgende:

Deltidsbeskæftigede lærere: Assisterende forskningsleder Anders From, kontorchef Svend Erik Aaen.

TAP-repræsentant: Edith Camradt.

Valgt af De Studerendes Råd: Annemette Mortensen, Robert Møssing.

1. Oprettelse

Institut for teoretisk Statistik blev oprettet i 1966.

2. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder.

Lars Grønholdt har fortsat studierne inden for anvendelsen af statistiske metoder i mikroøkonomisk teori. Til brug i undervisningen har Lars Grønholdt udviklet en række edb-standardprogrammer, der kan anses for et fordelagtigt hjælpemiddel ved løsning af statistiske problemer, som kræver behandling af observationsmaterialer. Standardprogrammerne er installeret på Handelshøjskolens lokale datamat. Et notat herom er udgivet i september 1976; en ny og væsentlig udvidet udgave foreligger i næste beretningsår under titlen: Statistiske edb-standardprogrammer.

Ole Nilsson har i beretningsåret været indleder i en intern seminarrække om sekventielle tests af statistiske hypoteser, og har i forbindelse hermed udarbejdet et arbejdsnotat om dette emne.

Steffen Jørgensen er i færd med at afslutte sit licentiatprojekt, der vil omhandle anvendelsen af matematiske modeller inden for afsætningsøkonomien. Steffen Jørgensen har

fungeret som fagleder for statistikundervisningen på H. D. 1. del og har som led heri forestået en forsøgsundervisning, baseret på noter, med det formål at tilvejebringe et nyt undervisningsmateriale.

Jørgen Kai Olsen har fortsat arbejdet med sin disputats, hvis problemstilling er at opstille en stokastisk model for en virksomheds afsætningsfunktion, at foretage statistisk inferens om parametrene i den opstillede model og at vise, hvorledes modellen anvendes som deskriptiv model, som prognosemodel og som beslutningsmodel. *Jørgen Kai Olsen* har ledet et seminar »Videregående statistisk inferens« for instituttets adjunkter. Endvidere har *Jørgen Kai Olsen* skrevet artiklen: »Simultan optimering af pris, kvalitet og reklame i en multipel model for en virksomheds afsætning af en given vare«.

Jens Overø har i det forløbne år beskæftiget sig med estimationsproblemer. Det er foreløbig resulteret i notaterne »En sætning om mindste kvadraters metode estimatorens konsistens« og »Estimation af parametrene i en distributed lag model ved hjælp af trendsammenligning«. Det sidste notat vil dog først blive færdigt i begyndelsen af 1978.

3. Anden virksomhed

Ernst Lykke Jensen har fungeret som censor i Matematisk Statistik på Landbohøjskolen. *Steffen Jørgensen* har fungeret som censor ved Københavns Universitets statsvidenskabelige eksamen samt ved Handelshøjskolen i Århus. *Jørgen Kai Olsen* har fungeret som censor ved Københavns Universitets statsvidenskabelige eksamen og ved Handelshøjskolen i Århus.

L. INSTITUT FOR TRAFIK-, TURIST- OG BELIGGENHEDSFORSKNING

Institutbestyrer: Professor Ejler Alkjær.

Professor: Ejler Alkjær.

Adjunkt/lektorgruppen: Afdelingsleder, cand. oecon. Henning Kjølby, lektor Tage Skjøtt-Larsen, adjunkt Peter Aderhold.

Forskningsstipendiat: Cand. merc. Erik Holm-Petersen (indtil 28.2.1977).

Sekretærer: Inge Andersen, Lillian Mouritzen (indtil 28.2.1977), Doris Henrichsen (fra 15.3.1977).

Institutrådet består af ovennævnte samt af følgende:

Deltidsbeskæftigede lærere: Fuldmægtig, cand. merc. Jørgen Dan Jensen, direktør, cand. merc. Torben Nybo.

TAP-repræsentanter: Sekretær Inge Andersen, sekretær Doris Henrichsen.

Valgt af De Studerendes Råd: Cand. merc.-studerende Carsten Brunner, H. A.-studerende Svend Schat Holm, H. D.-studerende Poul Nissen.

Inden for *forskningen* har professor *Ejler Alkjær* fortsat igangværende forskningsprojekter inden for turist-, regional- og luftfartsøkonomi. En kortlægning af i hvilken grad og på hvilke måder skandinaviske hovedstadsfunktioner fordeler sig på København og an-

dre nordiske storbyer forelagdes på den 2. skandinaviske studie- og handelskonference på universitetet i Seattle, Washington, U.S.A., en image-analyse af de førende hoteller verden over præsenteredes på Den internationale Hotelorganisations kongres i Sydney, Australien, en strukturbeskrivelse af Fjernøstens kongresbygninger og -aktiviteter blev demonstreret på en af den thailandske turistorganisation arrangeret conference i Bangkok, Thailand, og en oversigt over internationale messers og udstillings lokal-, regional- og nationaløkonomiske betydning var på programmet for Den internationale messeunions kongres i Alicante, Spanien. Efter opfordring fra Den Tyske Forbundsrepublikks økonomiministerium indtrådte professor Alkjær i bedømmelseskomiteen i en af det pågældende ministerium foranstaltet international konkurrence om produktudvikling indenfor turismen.

Lektor Tage Skjøtt-Larsen har været på et 10-måneders studieophold ved Cranfield School of Management i England, hvor han har deltaget i et forskningsprojekt vedrørende samspillet mellem kundeservice og logistik. I projektet medvirkede en række store, engelske virksomheder.

Adjunkt Peter Aderholds doktorafhandling »Das Marketing von Städtekurzreisen« er publiceret som nr. 5 i instituttets skriftserie. I tilknytning hertil har han udarbejdet forskellige artikler, og han har under titlen »Das Reiseverhalten der Dänen, Norweger und Schweden« kortlagt de skandinaviske rejsevaner.

Forskningsstipendiat E. Holm-Petersen har indleveret sit arbejde om masseturismen i udviklingslandene som afhandling med henblik på erhvervelse af lic. merc.-graden.

Et sagkyndigt bedømmelsesudvalg, bestående af professor *Ejler Alkjær* (formand), professor *Hans Gullestrup*, lektor *Per Kongstad*, lektor *Poul Ove Pedersen* samt professor *Knud Erik Svendsen* indstillede énstemmigt cand. scient. *Peter Maskell* til det kandidatstipendium, som blev ledigt efter cand. merc. *Erik Holm-Petersen*. Indstillingen tiltrådtes af det økonomiske fakultetsråd, således at den nye forskningsstipendiat kunne påbegynde sit arbejde ved instituttet den 1. august 1977.

Undervisningsmæssigt har året været præget af instituttets udbud af en ny cand. merc-faggruppe »Turistøkonomi«. Den omfatter 3 enkeltfag, som har krævet omfattende detaljplanlægning: almen turistøkonomi (adjunkt *Peter Aderhold*), turistplanlægning (forskningsstipendiat *Erik Holm-Petersen*) og speciel turistøkonomi (professor *Ejler Alkjær*).

Instituttet arrangerede 4 gæsteforelæsninger både for H.A.- og cand. merc.-studerende samt interesserede udefra. Programmet var:

Trafikprognoser og trafikplanlægning (professor *Bo Björkman*, Kungl. Tekniska Högskolan, Stockholm).

Aktuelle problemer i luftfarten (adm. direktør *Knut Hagrup*, S.A.S., Stockholm).

Storebæltsbro-problematikken (direktør *Christian R. Hunderup*, B & W), samt

Den norske olieproduktions lokal-, regional- og nationaløkonomiske virkninger (professor *A. Strømme Svendsen*, Norges Handelshøyskole, Bergen).

M. INSTITUTTET FOR UDENRIGSHANDEL

Instituttets bestyrer: Afdelingsleder, cand. polit. Lauge Stetting.

Professor: Dr. merc. Frode Slipsager.

Lektorer: Cand. merc. Poul Schultz, cand. polit. Harald Vestergaard H. D. og cand. merc. Ole Wiberg.

Adjunkt: Cand. polit. Henrik Schaumburg-Müller.

Forskningsstipendiat: Cand. polit. Jens Erik Torp.

Instituttets sekretær: Jytte Beckert.

Sekretærer: Grete Colerick, Kate Bøje Larsen.

1. Oprettelse

Instituttet for Udenrigshandel blev grundlagt i 1932 med det formål at virke til fremme af studiet af udenrigshandelens problemer.

2. Afsluttede forskningsarbejder

a. *Udviklingsstrategier i Vestafrika*

Jens Erik Torp har sammen med cand. polit. Frederik Crone, mag. scient. Peter Aaby og mag. scient. Jette Bukh udarbejdet en lærebog om udviklingslande med særligt henblik på udviklingsstrategier i Vestafrika, *Vestafrika på Vej: Udviklingsstrategier i Ghana, Elfenbenskysten og Guinea-Bissau*. (Mellemløst Samvirke, 1977).

b. *Teorier om udvikling og underudvikling*

Jens Erik Torp har revideret en tidligere forfattet publikation om *Økonomiske udviklingsteorier for u-lande*. (Mellemløst Samvirke, 1977, 2. udg.).

c. *Eksportmarkedsføring*

Ole Wiberg har sammen med tre øvrige forfattere afsluttet udarbejdelsen af lærebogen i *Eksportmarkedsføring*, 270 sider, København 1977 (Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse – Udgivervirksomheden).

3. Igangværende og planlagte forskningsarbejder

a. *Industrialisering i Indien*

Henrik Schaumburg-Müller arbejder med en undersøgelse af forskellige aspekter ved industrialiseringsprocessen i Indien med udgangspunkt i materiale fra delstaten Karnataka. I tilknytning til dette arbejde er publiceret to artikler i *Den nye verden*, nr. 4, 10. årgang (1976) og nr. 3, 11. årgang (1977). Arbejdet med undersøgelsen vil fortsætte i næste beretningsår.

b. *Samfundsøkonomiske projektanalyser*

Henrik Schaumburg-Müller arbejder med en undersøgelse af problemerne ved gennemførelse af samfundsøkonomiske analyser af integrerede udviklingsprojekter på baggrund af erfaringer fra planlægning af et integreret bistandsprojekt i Bangladesh. Undersøgelsen forventes afsluttet i næste beretningsår.

c. Byggeeksport

Poul Schultz og Ole Wiberg har fortsat deres undersøgelser vedrørende fællesnordisk byggeeksport.

d. Internationale projektleverancer

Poul Schultz, Frode Slipsager, Harald Vestergaard og Ole Wiberg har i beretningsåret videreført deres undersøgelser i forbindelse med internationale projektleverancer med henblik på udgivelse som småskrift primo 1978.

e. Udenlandske datterselskabers interne og eksterne tilpasningsproblemer

Frode Slipsager har fortsat materialeindsamlingen til denne undersøgelse, hvoraf nogle delresultater vil blive offentliggjort i løbet af efteråret 1977.

f. Virksomhedens personalepolitik i international afsætning

Frode Slipsagers undersøgelse af de specielle personaleproblemer i international afsætning er blevet forsinket på grund af yderligere materialeindsamling og forventes derfor først offentliggjort i løbet af 1978.

g. National kontrol af multinationale virksomheder

Frode Slipsager fortsætter denne undersøgelse specielt med henblik på at belyse, hvorledes industrielt og økonomisk demokrati kan indgå som et led i den nationale kontrol af de multinationale virksomheder.

h. EF's relationer til udviklingslandene

Jens Erik Torp arbejder med en undersøgelse af EF's betydning for den økonomiske arbejdsdeling mellem EF-medlemslandene og udvalgte udviklingslande i Vestafrika. I forbindelse hermed har han foretaget en to måneders studierejse til Elfenbenskysten for at indsamle primærmateriale til undersøgelsen. Af delresultater er der i beretningsåret publiceret artiklen: »Den internationale arbejdsdeling og Lomé-samarbejdet« sammen med universitetsadjunkt Henrik Secher Marcussen (*Forum for Udviklingsstudier*, nr. 3, 1977, s. 1–32 og s. 37–45).

i. De socialistiske landes bistand til udviklingslandene

Jens Erik Torp arbejder med en undersøgelse af Kinas og Sovjetunionens bistandsrelationer til udviklingslandene. I beretningsåret er følgende artikel publiceret i forbindelse hermed: »Sovjetunionens bistand til afrikanske lande«. (*Forum for Udviklingsstudier*, nr. 1, 1977, s. 1–23).

j. Internationale devesteringer

Harald Vestergaard har fortsat denne undersøgelse, som forventes afsluttet i næste beretningsår.

4. Løbende publikationsvirksomhed

a. Meddelelser fra Institutet for Udenrigshandel

Institutet har i beretningsperioden udsendt numrene 54–56 af Meddelelser fra Institut-

tet for Udenrigshandel, der skal tjene som et bindeled mellem instituttet og udenrigshandelsinteresserede erhvervskredse, herunder Handelshøjskolens egne dimittender i udenrigshandel. Bladet indeholder meddelelser om instituttets kursusarrangementer, gæsteforlæsninger, mødearrangementer, case studies, studierejser til fremmede markeder, virksomhedsbesøg etc.; desuden indeholder bladet korte omtaler af nye forskningsresultater og interessante nydannelser inden for udenrigshandelen. Meddelelserne redigeres af Ole Wiberg.

b. Studierejserapporter

Under titlen *IRAN – økonomi og markedsforhold* (109 sider) har Instituttet for Udenrigshandel udfærdiget en markedsrapport, som er resultatet af en studierejse til Iran fra 29. januar til 12. februar 1976. Beretningen bygger på de studerendes forarbejder samt rapporter fra henvend 30 besøg hos relevante offentlige myndigheder, udviklingsbanker, uddannelsesinstitutioner, produktionsvirksomheder, herunder eksempler på dansk-irske Joint Ventures, rådgivningsorganer samt importorienterede grossist- og detailvirksomheder fordelt over byerne Teheran, Isfahan og Täbriz. Bearbejdelsen er foretaget af cand. merc. Gert Güttler bistået af Niels Vallø Christiansen H. D., Peter Dam H. D., Vagn Jensen H. D., Poul Poulsen H. D. og Carsten Sørig H. D. Fra instituttets side er arbejdet blevet koordineret af Ole Wiberg.

5. Kontakter med andre institutter og videnskabelige organisationer m.v.

Instituttet har i beretningsperioden samarbejdet med en lang række danske og udenlandske institutioner og organisationer.

6. Anden virksomhed

a. Virksomhedsbesøg

I september 1976 aflagde H. D., 5. semester i udenrigshandel besøg hos Kongskilde Maskinfabrik A/S, Sorø, og i oktober i Udenrigsministeriets handelsafdeling.

b. Studierejse til Jugoslavien

Fra 30. januar til 11. februar gennemførte instituttet en studierejse til Jugoslavien for afgangsholdet under H. D.-studiet i udenrigshandel. Studierejsens hovedtema lå inden for området »Investerings- og samarbejds muligheder for udenlandske virksomheder i Jugoslavien«, og af hovedindholdet kan nævnes diskussioner med repræsentanter for de føderale og regionale økonomikamre, banker, udviklingselskaber, importvirksomheder, eksportorienterede produktionsvirksomheder, herunder samarbejds- og Joint Venture-partnere samt forskellige service-virksomheder. En rapport over studierejsen er under udarbejdelse og forventes at foreligge i begyndelsen af næste beretningsår. Fra instituttet deltog Poul Schultz, Frode Slipsager og Ole Wiberg i studierejsen.

c. Studierejse til Bruxelles og Luxembourg

Fra 20. til 26. marts har instituttet i samarbejde med Instituttet for Europæisk Markedsret arrangeret en studierejse til Bruxelles og Luxembourg for cand. merc.-studerende med specialer inden for jura og udenrigshandel. Programmet omfattede besøg i EF-institutio-

nerne samt i Bruxelles hos datterselskaber af Brüel & Kjær A/S og H. Lundbeck & Co. A/S. Endvidere besøgte Den danske Bank's afdeling i Luxembourg. Fra instituttet deltog Henrik Schaumburg-Müller og Harald Vestergaard.

d. Konferencevirksomhed

I samarbejde med Udenrigsministeriets handelsafdeling og Selskabet til Fremme af Dansk Eksportforskning gennemførte instituttet den 2. og 3. november 1976 på Hotel Trouville i Hornbæk en konference om Internationale Projektleverancer. Konferencen behandlede udover organisatoriske løsningsmuligheder på udbudssiden emner i forbindelse med ledelse, identifikation, markedsføring, kontrahering og finansiering af komplette anlæg i eksporten. Som foredragsholdere medvirkede danske og udenlandske foredragsholdere såvel fra virksomheder som fra offentlige myndigheder og internationale organisationer, herunder DANIDA, EF og UNIDO. Fra instituttet deltog Poul Schultz, Frode Slipsager, Harald Vestergaard og Ole Wiberg med indlæg, mens Lauge Stetting ledede konferencen.

e. Dimittendekontakt

Instituttet har i beretningsåret udbygget sit samarbejde med Udenrigshandelsklubben, som er stiftet af en kreds af dimittender i udenrigshandel. Ved klubbens generalforsamling den 26. oktober 1976 orienterede Ole Wiberg om *Ændringerne i H. D.-studiet*, mens Frode Slipsager redegjorde for *Forskning i international virksomhedsledelse*.

CENTRER

HANDELSHØJSKOLENS AV-AFDELING

AV-afdelingen blev oprettet efter vedtagelse i de to fagråd i november 1972. På sit møde den 13. februar 1976 har konsistorium vedtaget følgende ændrede organisationsplan for afdelingen:

AV-afdelingen sorterer som serviceorgan under højskolens administration og har til opgave i samarbejde med studienævn og institutterne at varetage følgende opgaver:

- arkivering, kopiering og udlån af lyd- og videobånd
- fremstilling af grafisk materiale til undervisningsformål
- fremskaffelse, installation og vedligeholdelse af tekniske hjælpemidler
- instruktion af brugerne
- assistance ved anvendelse af særligt krævende apparatur i undervisningen
- betjening af ITV og lydudstyr

Afdelingen består således af tre sektioner:

Båndbibliotek

Grafisk Værksted

Teknisk Værksted

Afdelingens arbejde gennemdrøftes på regelmæssige medarbejdermøder og koordineres af afdelingens daglige leder.

Planlægningen af afdelingens arbejde på længere sigt og fordelingen af afdelingens ressourcer sker i samråd med medlemmerne af Den Rådgivende Gruppe for AV-afdelingen, en gruppe nedsat af det erhvervsproglige- og erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn i september 1977.

Afdelingen har følgende medarbejdere:

Daglig leder:	Ingeniør Finn Kempf
Båndbibliotek:	Assistent Anelise Frederiksen
Grafisk Værksted:	Grafiker Inger Colding Jørgensen
Teknisk Værksted:	Leder: Ingeniør Finn Kempf Skolebetjent Kaj Aistrup Skolebetjent Tage Jørgensen

Af afdelingens virksomhed kan nævnes, at sproglaboratorierne har været benyttet i henholdsvis 570 og 305 timer, og at der er fremstillet ca. 3.250 båndkopier til klassesæt til brug i sproglaboratorierne, ca. 2.100 enkeltkopier til individuelt arbejde og holdundervisning samt udlånt ca. 300 videobånd.

Der er fremstillet ca. 13.500 transparenter til overheadprojektorer, dels af Grafisk Værksted, dels af skolens lærere, i miniværkstedet og reproduktionsafdelingen på Howitzvej og Jul. Thomsens Plads samt i Nansensgade. Ud over tegnearbejde m.m. er der i Grafisk Værksted udført ca. 3.000 op- og nedfotograferinger.

I afdelingens lyd- og tv-studier er der optaget en række bånd med undervisningsprogrammer. Der er fremstillet og anvendt bånd til videokassette-udstyr til brug i undervisningen svarende til ca. 700 timer.

HANDELSHØJSKOLENS EDB-CENTER

1. EDB-AFDELINGEN

Leder: Lektor, cand. stat., civilingeniør Peter Kierkegaard-Hansen.

Medarbejdere: Civilingeniør Tage Henriksen H. D. og lektor, civilingeniør Gert Bechlund.

Programmør: Kirsten Ølgaard.

Operatører: Torben Boyd, Ulla Larsen.

Testoperatører: Ulla Berring, Mona Madsen.

Sekretær: Margrete Beck.

1.1 Maskinkonfiguration

EDB-anlægget består af følgende enheder:

- 1 General Automation 18/30 datamat
 - 1 centralenhed med 32K ord hovedlager
 - 1 kortlæser (600 kort/min.)
 - 1 linieskriver (600 linier/min.)
- 2 diskstationer (i alt 20M ord)
- 1 konsolskrivemaskine
- 1 Hazeltine 2000 konsoldataskærm
- 1 UNIVAC 1710 hulkorthuller (36 kort/6 min.)

- 1 General Automation 18/30 mellemhastighedsterminal
- 2 Datel 4800 modemer
- 1 Hazeltine 2000 lavhastighedsterminal med skriver
- 1 IBM 2741 lavhastighedsterminal
- 4 MiniTEC 2402 lavhastighedsterminaler
- 2 ITEL lavhastighedsterminaler
- 6 Datel 300 modemer
- 2 UNIVAC 1710 hullemaskiner
- 5 IBM 029 hullemaskiner

1.2 Programmell

FORTRAN IV compiler

Assembler

Scientific Subroutine Package

Commercial Subroutine Package

Multiple Choice program

EDB-centerets subprogrambibliotek

Datatransmissionsprogram til NEUCC

Studentermatrikel for H. D. I. dels-, sprog- og H. A.-studerende

Standard tabelleringsprogrammer

Emneordsregister

Standard sorteringsprogrammer.

1.3 EDB-centerets virksomhed

Centeret afvikler kørsler af programmer for studerende og institutter samt Bibliotek enten på eget anlæg eller via terminal til NEUCC'anlæg. Centeret er endvidere institutterne, Bibliotek og administration behjælpelige med planlægning af dataanalyser, tilrettelægning af opgaver, som skal løses ved hjælp af EDB, programmering og hulning.

1.4 H. A.-undervisningen i databehandling

Der udarbejdedes lærebøger til den undervisning, som påbegyndtes i efteråret 1976.

1.5 Igangværende arbejder

Subprogrambibliotek

EDB-centeret udvikler standardrutiner, som kan anvendes i FORTRAN-programmer.

Programbiblioteket indeholder ca. 125 programmer, som fortrinsvis er udviklet af Tage Henriksen.

Systemudvikling

Driftssystemet tilpasses så vidt muligt de skiftende behov, idet der lægges vægt på det uddannelsesmæssige formål. Ændringer i styreprogrammer forestås af Gert Bechlund.

H. A.-CENTER

Afdelingsleder: Cand. polit. Orla Brandt Jensen.

Lektorer: Cand. scient. soc. Heine Andersen og lic. merc. Finn Borum.

Seniorstipendiat: Finn Junge Jensen.

Adjunkt: Cand. pæd. Aage Nedergaard.

Sekretærer: Indtil 1.10 har Vibeke Angelo fungeret som centerets sekretær, efter 1.10. har Lene Bornemann Petersen H. A. varetaget denne funktion.

Centeret blev oprettet i marts 1977 som en tværinstitulig samarbejdsramme for H. A.-studiestrukturudvalget.

H. A.-udvalget består af følgende medlemmer:

Orla Brandt Jensen (formand)

Orla Nielsen

Frode Slipsager

Inger Lassen

Ebbe Rasmussen og

Ottar Nakken.

Udvalgets sekretær er Lone Burmeister.

H. A.-centerets medarbejdere har bistået H. A.-udvalget med udarbejdelse af forslag til en ny H. A.-studiestruktur. Samarbejdet har foreløbigt resulteret i »Rapport vedrørende en forsøgsvis reform af H. A.-studiet«, der blev forelagt de kollegiale organer i midten af november 1977.

Rapporten lægger op til et forsøgsstudium, der i første omgang foreslås iværksat med 90 studerende, og det foreslås at det kommer til at fremstå som et problemorienteret, tværfagligt studium med studiestart 1. september 1978.

Centerets medarbejdere er midlertidigt udlånt fra Handelshøjskolens økonomiske institutter på heltids- eller deltidsbasis.

INFORMATIONSFORSKNINGSAFDELINGEN

Medarbejdere: Lektor, lic. merc. Niels Bjørn-Andersen, professor Cyril Brookes (i perioden 1.4.-30.6.1977), projektmedarbejder Lone Jappe, sekretær Ulla Jørgensen, lektor, lic. merc. John Kjær, sekretær Dorte Klöcker-Larsen, professor Börje Langefors (gæsteproffesor), projektmedarbejder Ole Monrad, forskningsleder, civilingeniør Poul H. Pedersen, lektor, civilingeniør Leif Bloch Rasmussen.

Oprettelse og formål

IFA blev oprettet som en afdeling ved CENTER FOR DATAMATIK ved beslutning i Konsistorium den 8. april 1976. Det er IFA's formål at fungere som tværfaglig projektgruppe, hvor medarbejdere udlånt fra Handelshøjskolens økonomiske institutter eller fondsansatte skal drive forskning og undervisning i problemstillinger vedrørende konstruktion og anvendelse af informationssystemer i organisationer (i vid betydning).

Undervisningsaktiviteter

Datamatik på H. A.-studiet. Leif Bloch Rasmussen har arbejdet med omlægning og gennemførelse af undervisningen i datamatik på H. A.-studiet. Undervisningen er blevet udformet med henblik på en større vægt på brugersiden af databehandlingen. Følgende hovedemner er blevet behandlet: datamatiske systembeskrivelsesteknikker, organisations-teori og datamatik, erhvervs- og samfundsbeskrivelse og datamatik, anvendelsesområder for datamater, konsekvenser af anvendelse af datamater samt konstruktion af (datamatiske) systemer. Parallelt med denne undervisning gennemfører Handelshøjskolens edb-center en programmeringsundervisning. Undervisningen har omfattet 16 hold med i alt 318 studerende. Ved Handelshøjskolens afdeling i Sønderborg har ca. 25 studerende fulgt det samme undervisningsprogram.

Datamatik på Cand. merc.-studiet. John Kjær er fagkoordinator for faggrupperne G3, grundlæggende databehandling, og G4, videregående databehandling og systemteori.

Datamatiklinien ved H. D.-studiet i organisation. I lighed med tidligere år (før afdelingens oprettelse) har afdelingens medarbejdere deltaget i udformning og afvikling af denne undervisning, der har omfattet ca. 80 studerende.

Frie forelæsninger. Börje Langefors har afholdt 9 frie forelæsninger over infologiske problemstillinger, heraf 4 om emner fra bogprojektet: »Information, Goals and Control in Organizations«.

Samarbejde med DIKU. Med henblik på at etablere et nærmere samarbejde med Københavns Universitet afholder Börje Langefors i foråret 1977 en forelæsningsrække ved Datalogisk Institut over infologiske emner samt samspillet mellem infologi og datalogi.

Forskningsprojekter

Information, Goals and Control in Organizations. (Börje Langefors). Projektet omhandler færdiggørelse af en bog med nævnte titel. Arbejdet bygger på rapporter lavet i årene 1967–1970 og bogen »System för Företagsstyrning« (1968) samt arbejde udført under et års besøg ved NIAS (Netherlands Institute for Advanced Study in the Humanities and Social Sciences).

Computer Information Systems and Management. (Niels Bjørn-Andersen og Poul H. Pedersen). I dette internationale projekt deltager forskningsgrupper fra England, Tyskland og Østrig. Niels Bjørn-Andersen er international koordinator. Projektets *formål* er at undersøge empirisk, hvorledes avancerede ledelsesinformationssystemer påvirker ledelsesstrukturen og den enkelte leders rolle. Ændringer i arbejdsopgaver, i kommunikationsmønstre og i indflydelsesfordeling er blevet undersøgt. Den empiriske indsamling af data i en større produktionsvirksomhed inden for elektronikbranchen fandt sted i foråret 1976, og der sker for øjeblikket en dataanalyse og en rapportskrivning.

EDP and the Middle Manager. (Niels Bjørn-Andersen, Poul H. Pedersen). Dette projekt er en fortsættelse af CISM-projektet. Her sammenlignes undersøgelsesresultaterne fra de

deltagende lande. I alt vil der formentlig være tale om 6 særdeles intensive casestudier, alle gennemført med samme spørgeskemaer og undersøgelsesmetodik i øvrigt. Den internationale rapport forventes at foreligge ultimo 1978.

Computer Systems and Work Design. (Niels Bjørn-Andersen). I dette internationale projekt deltager forskningsgrupper fra England, Frankrig og Sverige. Projektets formål er at analysere edb-systemers indvirkning på medarbejdernes arbejdssituation i banker. For at kunne belyse disse forandringer er der gennemført intensive studier af medarbejdernes trivsel og af system design processen. I Danmark er der foretaget studier i tre pengeinstitutter anvendende den mest avancerede edb-teknologi. Selve den empiriske indsamling af data fandt sted i 1974 og der findes i dag mere end 10 publikationer, der går i dybden med forskellige aspekter af projektet.

On-line systemer i sparekasser (OSIS). (Niels Bjørn-Andersen og Lone Jappe). De mest avancerede on-line systemers indflydelse på medarbejdernes arbejdssituation og jobtilfredshed analyseres i to danske og to svenske sparekasser. Formålet er at nå frem til værktøjer til beskrivelse af disse organisationsændringer samt at evaluere de konkrete systemers udformning. Specielt vil forskelle mellem sparekasser blive belyst. Fra svensk side ledes undersøgelsen af docent Bo Hedberg og civiløkonom Anders Sandberg. Der er tale om en komparativ survey undersøgelse baseret på selvudfyldelseskemaer udsendt til ca. 400 medarbejdere i hvert land. Undersøgelsen i Danmark er anbefalet af edb-servicebureau, ledelse og fagforeninger. Afrapportering vil ske i løbet af efteråret 1977.

On-line sagsekspedition og jobindhold i forsikring. (John Kjær). I dette projekt undersøges overgangen fra et batch-orienteret edb-system til et avanceret on-line ekspeditions-system i et større dansk forsikringselskab. Projektet falder i to faser. I første fase, hvor dataindsamlingen foregik umiddelbart efter det nye systems ibrugtagning i august 1976, undersøgte systemets indflydelse på jobindhold, systemets »lethed i brug« samt den generelle tilfredshed med systemet. En delrapport samt manuskript til en artikel herom er udarbejdet.

I projektets anden fase, hvori medvirker Gert Brun og Søren Schulian, undersøges en eventuel langsigtet tilpasning til systemet, herunder specielt selve dialogprocessens indflydelse. I undersøgelsen benyttes dels interviews dels selvudfyldelseskemaer. Dataindsamlingen foretages i august 1977.

Anvendelse af edb i folkebibliotekerne. (Leif Bloch Rasmussen). Projektet søger at gennemføre en vurdering af den pågående og foreslåede anvendelse af edb i de danske folkebiblioteker. Formålet med projektet er:

- at analysere præ-FAUST udformningens virkninger på lånere, bibliotekarer og kontorpersonele i bibliotekerne, de centrale biblioteksmyndigheder, de bevilgende myndigheder og andre interessenter med henblik på konkrete forslag til eventuelle forbedringer
- at medvirke til at bibliotekarerne og kontorpersonelet i bibliotekerne opnår medindflydelse på edb-udviklingen på biblioteksområdet.

En delrapport er færdiggjort, idet Ole Monrad har afsluttet sin del af projektet med rapporten: »Systemkonstruktion og systemvurdering belyst gennem FAUST (Folkebibliotekernes Automationsystem)«.

Forskningsbevillinger

Niels Bjørn-Andersen har fået bevilget kr. 26.235 fra Philips Fond til udarbejdelse af et studie af edb-systemers påvirkning af virksomhedens organisatoriske struktur og medarbejdernes arbejdsindhold.

Børje Langefors har fået bevilget kr. 192.000 fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd til projektet Edb and the Middle Manager.

Afdelingen har fået bevilget kr. 24.300 fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd til dækning af professor Cyril Brookes', University of New South Wales, Australien, besøg ved afdelingen i foråret 1977.

Konferencer, foredrag, m.v.

Niels Bjørn-Andersen har i perioden:

- holdt et foredrag på HK-skolen den 4. august: »Job-indhold og trivsel i tilknytning til edb-baserede systemer«.
- holdt et foredrag ved FTFs seminar om medarbejdernes indflydelse på udviklingen inden for edb-området den 31. august 1976 med titlen: »En idealmode for systemarbejde – set fra medarbejderside«.
- sammen med svenske og engelske forskere afholdt en konference »Socio-technical Design of Information Systems as a Means of Improving Efficiency and Job Satisfaction« i London i dagene 2.–4. november 1976. I forbindelse hermed gav han en forelæsning på London School of Economics and Political Science om samme emne.
- holdt foredrag om edb-systemers konsekvenser og om arbejdsformer i systemudvikling ved Lunds Universitet, Institutionen for Informationsbehandling den 11. november, ved kursus arrangeret af DIF's edb-faggruppe den 18. november og på kursus arrangeret af Norsk Produktivitets Institut i dagene 22.–23. november 1976.
- sammen med Poul H. Pedersen deltaget i projektkonferencer i forbindelse med CISM projektet, i dagene 19.–30. juli 1976, i København.
- som officiel dansk repræsentant og Børje Langefors som komitéformand i IFIPs TC-8 (Information Systems) deltaget i konferencen 2.–4. september 1976, i Amsterdam.
- sammen med John Kjær og Leif Bloch Rasmussen deltaget i et arbejdsgruppemøde i IFIPs TC 9.1 (Computers and Work) den 29. september 1976, i København.
- holdt foredrag og ledet diskussion ved heldagsmøde den 23. februar 1977, for ledende ergoterapeuter vedrørende registreringer, statistikker m.v.
- deltaget i og præsenteret paper ved konferencen »Man and the Computer« i dagene 8.–10. marts 1977 i Schweiz, arrangeret af BIFOA (Köln), International Institute of Management (Brussel) og Handelshøjskolen i St. Gallen.
- deltaget i Dansk Databehandlingsforenings seminar »Samfundet og Edb«, i dagene 18.–19. marts 1977 i København.
- deltaget i og præsenteret paper ved Due projektets konference om partsforskning i dagene 22.–23. marts 1977 i Århus.
- deltaget i og præsenteret paper ved IAGs workshop om »Information Systems and Organizational Processes« i dagene 30. marts til 1. april 1977 i Vedbæk.
- holdt foredrag ved Danmarks Radios seminar om edb-systemudvikling den 28. april 1977 i Hellebæk.

- afholdt kursus med Finn Borum for Kommunedata om edb-system udvikling i dagene 10.–12. maj 1977.
- holdt foredrag og ledet diskussion på Danske Realkreditfunktionærers Landsorganisations delegeretmøde omkring medarbejderindflydelse på edb-systemudvikling på LO-skolen.
- deltaget i og præsenteret paper ved IFIPs WG 8.2 møde i Brussel i dagene 9.–10. maj, 1977.
- deltaget i og præsenteret paper samt været sessionsleder ved NordDATA-77 i København i dagene 15.–17. juni 1977.

John Kjær har i perioden:

- deltaget i gruppemøder i IFIPs TC-9 og WG 9.1 i dagene 14.–16. februar, 1977 i Dorking, England.
- sammen med lektor Knud Hansen, Institut for Forsikring i dagene 21.–25. marts 1977 ledet en studierejse til Brussel for H. D.-studerende i forsikring.
- deltaget og præsenteret paper: »The Human Aspect in Terminal-Oriented Administrative Systems«, ved IAGs workshop om »Information Systems and Organizational Processes« i dagene 30. marts til 1. april 1977 i Vedbæk.
- deltaget i Den Norske Dataforenings udviklingsseminar nr. U7 i Norefjell i dagene 28.–30. april 1977. Fra seminarer er udgivet en publikation: »Utformning av Terminaldialog«.
- deltaget i forskningsgruppe ISACs 10. seminar for samarbejdende institutioner i Stockholm i dagene 31. maj til 2. juni 1977. Seminaret formede sig som en total gennemgang af ISAC-teknikken med speciel vægt på forandringsanalyse.
- deltaget og præsenteret paper: »On-line sagsekspektion og jobindhold i forsikring«, ved NordDATA-77, i dagene 15.–17. juni 1977.

Leif B. Rasmussen har i perioden:

- præsenteret artiklen: »Videndannelsessystemer« på NordDATA-77, Bella Centret, København 15.–17. juni 1977.
- redigeret et nummer af »Civiløkonomen«, 24. årg. nr. 2, 1977.

Publikationer

Cyril Brookes: »The Trend to Distributed Processing and User Autonomy – Options and Management Issues«, IFA, maj 1977.

Niels Bjørn-Andersen: »En idealmodel for systemarbejde« side 27–33 i skrift fra FTF: EDB – Lønmodtagernes indflydelse.

Niels Bjørn-Andersen: »Organizational Aspects of Systems Design«, i DATA nr. 12, 1976.

Niels Bjørn-Andersen: »Hvem styrer edb-udviklingen«. Realkredit nr. 2, 1977.

Niels Bjørn-Andersen: »Demokratisering af systemarbejdet«, NordDATA-77, København, 1977.

Niels Bjørn-Andersen og Bo Hedberg: »Designing Information Systems in an Organizational Perspective« i P. C. Nyström og W. H. Starbuck: Prescriptive Models of Organizations, TIMS Studies in the Management Sciences, Vol. 5, pp. 125–142.

Niels Bjørn-Andersen og Poul H. Pedersen: »Computer Systems as a Vehicle for Changes in the Management Structure.« Arbejdsnote 77–3.

John Kjær: »Virksomhedsrapport, On-line sagsekspedition i Topsiskring G/S«, rapport, København, 1976.

John Kjær: »On-line sagsekspedition og jobindhold i forsikring«, notat, 1976.

Bent Frederiksen, J. Just Rasmussen, John Kjær: »The Human Aspect in Terminal-Oriented Administrative Systems«, artikel præsenteret ved CAPA (Comité d'Action pour la Productivité dans l'Assurance) konference 6.–9. juni 1977.

John Kjær: »On-line ekspedition og jobindhold i forsikring«, NordDATA-77, København, 1977.

John Kjær: »Terminalsystemer kan muliggøre nye og bedre jobudformninger, FORSIK- RING nr. 14/15 – 11. juni 1977, pp. 197–199.

John Kjær: »Spørgsmål fra en dansk undersøgelse af terminalarbejde«, i Tor Haug (red.): »Uiformning av Terminaldialog«, Den Norske Dataforening, Oslo, 1977.

Børje Langefors: »Information Systems Theory«, artikel antaget til publicering i Information Systems (An International Journal, Pergamon Press).

Børje Langefors: »On Information Structure and Data Structure«. Invited paper, Informatica 76, 11th Yugoslav International Conference, October 1976, Bled.

Børje Langefors: »On the Concept of Information in Probability Theory« and »Information Theory«, rapport, 1976.

Leif Bloch Rasmussen: »Kompendium i datamatik«, kompendium til H. A.-studiet, København, 1976.

Leif Bloch Rasmussen: »Datamatik – Individ, organisation og samfund«, kompendium til H. A.-studiet, København, 1976.

Leif Bloch Rasmussen: »Gennemfører vi transportplanlægningen rigtigt«, artikel præsenteret på TØF (Transportøkonomisk Forening) konference om »Lønsomhed på transportområder«, København, august 1976.

Leif Bloch Rasmussen: »Videndannelsessystemer«, NordDATA-77, København, 1977.

Leif Bloch Rasmussen: »Civiløkonomen og EDB«. »Interview med Börje Langefors«, »Demokratiseringstendenserne i EDB-arbejdet« og »Civiløkonomen og EDB – statistisk set«, artikler i Civiløkonomen 24. årg. nr. 2, marts 1977.

Andre aktiviteter

I perioden 1. april–30. juni har professor Cyril Brookes, School of Accountancy, University of New South Wales, Australien, gæstet afdelingen. Cyril Brookes er professor i Informationssystemer og tidligere leder af edb-udviklings- og -driftsafdelingen i Australiens forenede stålværker. Hans forskningsaktiviteter inkluderer bestemmelse af fremgangsmåder til forbedring af effektiviteten af ledelsen af edb-udviklings- og -driftsafdelinger, formulering af politikker vedrørende effektiv udnyttelse af ny edb-teknologi samt strategiske problemer i forbindelse med styring af data i organisationer, efterhånden som en voksende del af disse data lagres i datamater. – Under opholdet på afdelingen har professor Brookes arbejdet med problemstillinger i forbindelse med udviklingen henimod distribueret databehandling. Desuden har professor Brookes afholdt to seminarer på IFA, været konsulent for Det Danske Stålværk A/S, Frederiksværk samt medvirket ved Dansk Management Centers seminarer.

IFA-seminarer

Fredag d. 18. februar, 1977 indledte Leif Bloch Rasmussen et seminar vedr. »Erkendelsesteori, styring og edb-systemer«.

Fredag d. 11. marts, 1977 indledte John Kjær et seminar vedr. »On-line sagsekspedition og jobindhold i forsikring«.

Fredag d. 29. april, 1977 indledte professor Cyril Brookes et seminar vedr. »Managing Computer Systems to make Effective Use of Emerging Technology«.

Tirsdag d. 3. maj, 1977 indledte dr. Anthony E. Hopwood et seminar vedr. »Accounting Behavior«.

Mandag d. 23. maj, 1977 indledte professor Cyril Brookes et seminar om »Project Management«.

Kontaktgruppe

Informationsforskningsafdelingen udgiver løbende en orientering om afdelingens aktiviteter, IFA-NYT, på dansk og engelsk.

IFA-NYT distribueres til medarbejdere ved Handelshøjskolen i København samt til IFA's »interessenter« i øvrigt med henblik på at styrke den tværfaglige og empiriske forankring af afdelingens forskningsaktiviteter.

Læsere, der er interesseret i et nærmere samarbejde – IFA-seminar, projekter m.v. – er velkomne til at kontakte os. Ligeledes kan notater m.v., der ikke er offentliggjort i bøger og tidsskrifter, som hovedregel rekvireres ved henvendelse til sekretariatet.

CENTER FOR TVÆRFAGLIGE STUDIER/INSTITUT FOR LEDELSESFORSKNING

Handelshøjskolens Center for tværfaglige Studier/Institut for Ledelsesforskning er oprettet i 1971 ved en bevilling fra Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse. Centret blev reorganiseret i 1975 og har nu gennemlevet andet år efter omstillingen. Centret er nu en samarbejdsramme for tværfaglige studier og ledelsesforskning med dertil knyttet undervisning. Centret virker som en projektgruppe, hvor medarbejderne er udlånte fra Handelshøjskolens økonomiske institutter eller fondsansatte. De er alle knyttet til centret på åremål.

Året 1976–77 har været præget af støt fremgang for de løbende aktiviteter og nye opgaver er kommet til.

Den heltidsansatte stab ved centret bestod i størstedelen af det forløbne år af: professor Torben Agersnap (leder), professor Verner Goldschmidt, sekretær Gurli Jakobsen, sekretær Winnie Kindler, forskningsstipendiat Svend Høgsberg Kristensen, adjunkt Aage Nedergaard, forskningsstipendiat Jens Erik Parsby, adjunkt Jørgen Lindgaard Pedersen og adjunktvikar Jan Janssen.

Virksomhed, teknik og samfund

Problemstillingen inden for dette område beskæftiger flere af CTS/ILF's medarbejdere. På forskningssiden har der især været arbejdet med arbejdsmiljø, komparative undersøgelser af den teknologiske udvikling i forskellige samfundssystemer (Østeuropa og Vesteuropa samt Grønland), samt en undersøgelse omkring byggeteknologiens udvikling i Danmark efter anden verdenskrig. På undervisningssiden har der været en afsmitning i forhold til Almen Økonomi, hvor én af de valgfrie temarammer i 1977/78 har været virksomhed, samfund og teknik.

Et vigtigt led i udviklingen af området i fremtiden vil ud over udviklingen af de interne HHK-kontakter bestå i at styrke de allerede igangværende forbindelser til Danmarks tekniske Højskole. Denne kontakt vil ikke mindst kunne finde sted i forhold til det nyoprettede Institut for Samfundsfag på DTH, hvis leder er professor Verner Goldschmidt, der indtil 1/10, 1977 var gæsteprofessor på CTS/ILF. Samarbejdet påtænkes at bestå i såvel et forskningsmæssigt som et undervisningsmæssigt samarbejde på mere avancerede områder.

I efteråret gennemførtes et forskningsseminar med samme emne, med deltagere fra DTH, Roskilde Universitetscenter og HHK. Vi arbejder for tiden på at gennemføre et internationalt seminar. I samme anledning er Torben Agersnap indtrådt i en rådgivningsgruppe for Byggeforskningsinstitutets byplanafdeling, ligesom han har været deltager i en arbejdsgruppe, der har udarbejdet en rapport om den fremtidige samfundsudvikling til det centrale uddannelsesråd.

Arbejdsmiljøet på arbejdspladserne i offentlige og private virksomheder

Dette emne er et typisk eksempel på et forskningsområde, der berører et større antal af de eksisterende fag ved læreanstalterne. De aktuelle problemer inden for dette område kan ikke tilfredsstillende belyses ved en »sammenlægning« af den viden, der kan hentes i de enkelte fagområder. Der er behov for en integreret forskningsindsats.

Ved CTS/ILF har Torben Agersnap været formand for Forskningsrådenes Fællesudvalg vedrørende arbejdsmiljøproblemer. Han har i den forbindelse forestået udarbejdelsen af et betænkningssudkast over en forskningspolitik for området. Desuden er han af SSF udpeget til medlem af Arbejdsmiljørådets Forskningsudvalg.

Økonomisk demokrati

Dette emne har i regeringens politik fået en høj prioritet, ligesom det har mange virksomheders og arbejdsmarkedsorganisationers interesse. Ved CTS/ILF har vi arbejdet på at etablere et forskningssamarbejde mellem flere institutter ved HHK om emnet. Desuden har vi søgt at skaffe midler til en forstærket forskningsindsats.

Arktisk seminar

I samarbejde med Nordisk Samarbejdsråd for Kriminologi og Institute of Comparative Criminology i Montreal har CTS/ILF i august 1977 arrangeret et forskningsseminar i Narssarsuaq i Grønland. Seminaret, der havde 25 deltagere fra Alaska, Canada, Danmark, Finland, Grønland, Norge og Sverige, blev finansieret af Det samfundsvidenskabelige Forskningsråd (SSF).

Forberedelse af studierejse til Kina

Et hold af lærere og studerende ved faget Almen Økonomi har med støtte fra CTS/ILF arbejdet på at tilrettelægge en studierejse til Kina. Studiebesøget skulle strække sig over tre til fire uger og særligt vedrøre produktionens økonomiske og organisatoriske forhold samt muligheder og grænser for retlig regulering af forholdene i virksomhederne og på arbejdsmarkedet. Desuden er man interesseret i demokratiets muligheder og virke i folkekommunerne.

Licentiatstudiets udvikling

Siden reorganiseringen af CTS/ILF har vi gennemført nogle seminarer og varetaget en række studieadministrative opgaver for licentiatudvalget, der er nedsat af det økonomiske fakultetsråd. Udvalgets formand er Torben Agersnap, sekretær er Grethe Toft. Studiet er under stadig udvikling. Der forventes en ny bekendtgørelse i 1978, til afløsning af den nuværende ordning. Der er i alt dimitteret 22 licentiatere i 30-års perioden 1937-68 og 17 i de fem år den nuværende ordning har fungeret. Aldersfordelingen for licentiatere efter henholdsvis gammel og nuværende ordning fremgår af figuren. Gennemsnitsalderen efter gammel ordning var 32 år og efter den nuværende ordning er den 28 år.

Licentiatere	Ordning	
	gl.	ny
27-29 år	5	6
30-32 år	9	3
33-35 år	5	6
36 år +	3	2
I alt	22	17

Almen økonomi

Faget Almen Økonomi, som blev omlagt samtidigt med centrets omorganisering er i det forløbne år gennemført efter den nye plan og med flere gode resultater.

Undervisningen varetages af staben ved CTS/ILF i samarbejde med et antal »proceskonsulenter« og »fagkonsulenter«, der stilles til rådighed af højskolens institutter eller søges ansat som undervisningsassistenter. Den samlede undervisningsbyrde omfatter ca. 20 timer, introduktions- og støtteforelæsninger samt 20 timers proceskonsultation og 20 timers fagkonsultation pr. hold. Holdene har ved semestrets begyndelse 8 medlemmer, dvs. antallet af undervisningstimer pr. studerende er 5, det er ret nøje svarende til antallet af undervisningstimer pr. student på et hold i nationaløkonomi med 28 deltagere og 4 timer om ugen i to semestre! Der er stadig problemer med at vænne lærerkræfterne til den nye undervisningsform, hvor de fungerer som konsulenter for grupperne. Det er også vanskeligt at vænne de studerende til selvstændigt at gennemføre formuleringen af de problemer de vil arbejde med i det halve år, der er afsat til faget.

Jørgen Lindgaard Pedersen har haft den faglige ledelse af undervisningen, og Winnie Kindler og Jan Jannsen har taget sig af administrationen.

Kulturhistorie/psykologi – et fag i vækst

Professor Hakon Stangerups død i sommeren 1976 førte til, at H. A.-studienævnet besluttede sig for en omlægning af faget. Man ønskede en nærmere tilknytning til de samfundsfaglige områder og man ønskede, at faget skulle præsentere de studerende for et alternativ til den løbende undervisning ved H. A.-studiet.

Undervisningen i dette fag søger at supplere det økonomiske perspektiv, som de studerende får i andre fag, med socialpsykologisk og samfundsfaglig viden. Desuden søger man at øve de studerende i kritisk tænkning om virksomheder og samfundsforhold, bl.a. ved at orientere om fagenes metode og videnskabsteoretiske baggrund.

Desværre råder studienævnet dog ikke over økonomiske midler til, at vi kan gennemføre dette program på en helt forsvarlig måde. Der må stadig undervises på hold med over 500 (fem hundrede) deltagere.

Undervisningen er i år varetaget af Torben Agersnap, Verner Goldschmidt, Jørgen Lindgaard Pedersen og Aage Nedergaard. Studieadministrationen har Gurli Jakobsen taget sig af.

I efteråret 1977 og foråret 1978 har man planlagt et samarbejde med undervisningen i faget Erhverv og Samfund vedrørende øvelser i de to fag.

Efteruddannelse af Højskolens lærere

Efter at Didaktikudvalgets medarbejdere er blevet udlånt til CTS/ILF, er udvalgets sekretariatsfunktion i det store hele overflyttet hertil. Didaktikudvalget er nedsat den 29. februar 1973 med den opgave at fremme den pædagogiske udvikling ved den økonomiske afdeling med baggrund i den almene udvikling inden for det pædagogiske område, samt at tilrettelægge og gennemføre almene pædagogiske og fagdidaktiske kurser, introduktionskurser og kurser i studieteknik.

Aage Nedergaard har tilrettelagt kurserne og Birte Christensen har taget sig af administrationen.

XII. Institutter ved det erhvervsproglige fakultet

Sproginstitutternes sekretariat:

Sproginstitutternes sekretariat: Hanne Feveile, Johanne Djurhuus, Kirsten Elsborg, Dorte Kierulff Lops, Vibeke Maaløe, Elna Oberleitner, Ester Olsen, Lise Munk Pedersen, Benedicte Thune, Helle Tindbæk.

TVÆRSPROGLIGE AKTIVITETER

1. Sproginstitutterne har afholdt en forskningskonference den 30. november 1976 med det formål at opstille en skitseplan for HHK's erhvervsproglige forskning i de nærmeste år og foreslå foranstaltninger til fremme af denne forskning.
Konferencen blev fulgt op af et seminar for sproginstitutternes forskningsmedarbejdere den 1. og 2. juni 1977, hvor der blev nedsat tværproglige arbejdsgrupper, en for grammatik og en for tekstlingvistik.
2. Den 22. februar og den 8. marts 1977 afholdtes Erhvervsproglig Konference IV vedrørende det fremmedproglige arbejde i offentlige institutioner. Deltagere var repræsentanter for Handelshøjskolerne og for forskellige ministerier, DSB, P&T, Rigspolitiet, Sø- og Handelsretten.
3. I forbindelse med sproginstitutterne har Det danske Selskab for anvendt lingvistik (ADLA) holdt følgende møder:
Den 3. november 1976: Merril Swain: Bilingualism, og
den 6. juni 1977: Claus Færch: Pædagogisk grammatik.
4. Projektet DANSK TERMBANK
Projektet blev startet i 1976 for at fastholde resultaterne af det terminologiske feltarbejde, der udføres af højskolens lærere og studerende. På længere sigt skal banken være tilgængelig for alle brugergrupper, der har behov for fagleksikografiske og terminologiske oplysninger.
Projektet gennemføres af en medarbejdergruppe bestående af:
Inge Gorm Hansen, Bente Horneman, Jacques Qvistgaard, Bodil Nistrup Madsen, H. Picht og Gert Engel (ansvarlig leder).
En væsentlig forudsætning for gennemførelsen af det planlagte arbejde er en bevilling fra Statens humanistiske Forskningsråd, der har gjort det muligt at knytte cand. ling. merc. Bodil Nistrup Madsen som heltidsbeskæftiget videnskabelig medarbejder til projektet.
I forbindelse med Termbank-projektet gennemførtes den 11. og 12. november 1976 en konference med medarbejdere fra Tekniska Nomenklatur Centralen, Stockholm, hvor deltagerne aflagde statusrapporter over deres igangværende projekter. Desuden indledte Bente Horneman en diskussion over emnet »Metodiske problemer ved terminologisk bearbejdelse af ikke-tekniske emneområder«.

A. INSTITUT FOR ENGELSK

Institutbestyrer: Lektor, cand. mag. Sven Sorgenfrey (indtil 1/12 1976). Fra 1/12 1976: lektor, translatør Vagn K. Sandberg.

Formand for institutrådet: Fra 1/12 1976 translatør Jørgen Alsø.

Professor: Bengt Jürgensen.

Lektorer: Cand. mag. Paul Bay, translatør Edna Seear Christensen, cand. ling. merc., translatør Inge Gorm Hansen, translatør H. Svane Knudsen, cand. mag. Børge Larsen, cand. mag. Inge Livbjerg, translatør Knud Løwert, cand. mag. Finn Messell, translatør Paul Monrad, Norman Shine, B. A., cand. mag. Tyge Stavnstrup, cand. mag. Karen Stetting.

Adjunkter: Cand. interpret., translatør Helen Fogh, M. A., cand. ling. merc., translatør Lena Flugger, translatør, cand. ling. merc. Helle Pals Frandsen, cand. ling. merc. Karen Thrysoe, adjunktvikar, cand. phil. Lise-Lotte Hjulmand, kandidatstipendiat, cand. ling. merc. Rita Lenstrup.

Institutrådet bestod foruden af ovennævnte medlemmer af følgende:

Deltidsbeskæftigede lærere: Cand. mag. Lisbeth Heap, lektor, cand. mag. Viggo Hjørnager Pedersen, lektor, translatør Svend Vesterli, cand. mag. Lillian Werdelin.

Valgt af De Studerendes Råd: Karen Birgit Christensen, Hanne Helene Glasius.

Repræsentanter for TAP: Hanne Feveile og Helle Tindbæk.

1. Igangværende og afsluttede forskningsarbejder

Lena Flugger har i den forløbne forskningsperiode beskæftiget sig med følgende: forbedelse og udarbejdelse af en artikel til CEBAL om adjektiver i substantivisk anvendelse. Omredigering af artikel vedr. ditransitive verber.

Inge Gorm Hansen har sammen med Karen Stetting skrevet en artikel om fagsprog til en fremmedsprogspædagogik, der skal udkomme på Gyldendal.

I forbindelse med sit arbejde i terminologiafdelingen har hun

- a) deltaget i en projektgruppe, der har videreført udarbejdelsen af danske ækvivalenter til ISO R/1087 Vocabulary og Terminology, der skal udkomme som en dansk standard,
- b) deltaget i udarbejdelsen af Nyt fra Terminologiafdelingen III,
- c) sammen med Bodil Nistrup Madsen afsluttet udarbejdelsen af den danske del til en publikation udgivet af Tekniska Nomenklaturcentralen i Stockholm: TNC 51 Vattenordlista 3, som udkom i juli 1977,
- d) som medlem af projektgruppen »TERMBANK« deltaget i udarbejdelsen af input-formatet til en dansk termbank, samt deltaget i en studietur til München for at undersøge adapteringsmuligheder til TEAM-systemet.

Lise-Lotte Hjulmand har beskæftiget sig med de grammatiske kategorier. Dette arbejde har resulteret i et mindre kompendium (72 s.) til brug for E.K.-undervisningen i Grammatik. Har udført indledende studier til en kontrastiv undersøgelse af diatese. Arbejder på nuværende tidspunkt med et klassifikationssystem af forskellige former for passiv.

Bengt Jürgensen har videreført arbejdet med engelske tostavelser-adjektiver på -y i komparativ og superlativ. En artikel herom vil blive publiceret i 1978. Det påvises, at tendensen går imod analytisk bøjning, bortset fra den syntetiske. Har publiceret en artikel om et engelsk intonationsmønster der har en »rig« intonation på ubetonede stavelser. En artikel om danske adjektivets bøjning i komparativ (af ovenstående, om engelsk) er under udarbejdelse. En irsk dialekts specielle intonationsmønster er under observation. Har desuden indsamlet materiale til artikler om bl.a. of-genitiven, passiv, inversion, nyere tendenser for konjunktions-løse bisætninger, adjektiver (ubøjede) i singularis og pluralis.

Rita Lenstrup har indsamlet corpus bestående af 7 sæt på 3×10.000 ord til brug for undersøgelse af relativter i dansk og engelsk, samt 60 elevers besvarelse af 10 faglige stile. Hun har udarbejdet kriterier til brug for jævnførelse af oversatte tekster og spontane tekster, og skrevet en artikel herom.

Hun har foretaget indlæsning til regnemaskine af alle perioder indeholdende relativter, perfektum participier og ing-former i efterstillet position fra et sammenhørende sæt på 3×10.000 ord. Hun har udarbejdet kodesystem for de for undersøgelsen relevante sproglige træk, foretaget kodning af det indlæste tekstsæt, og i samarbejde med en programmør udarbejdet program til analyse, sortering og statistiske beregninger af indlæst tekst og koder.

Karen Stetting har i samarbejde med Inge Gorm Hansen skrevet et kapitel til en bog om fremmedsprogs-pædagogik (Gyldendal 1977), hvor hun især har taget sig af beskrivelsen af nogle principielle forskelle og ligheder mellem almindeligt og fagligt sprog. Hun har desuden udarbejdet en række systematiske opstillinger til brug ved undervisningen i grammatik på E. D.-niveau og almen grammatik samt til stilistik på E. K.-niveau. Hun har organiseret optællingsarbejdet inden for et tekstmateriale til brug for instituttets kontrastive sprogbeskrivelsesprojekt. Hun har deltaget i en række møder i forbindelse med PIF-projektet under Engelsk Institut ved Københavns Universitet.

Karen Thrysoe har beskæftiget sig med

1. projekt vedr. franske og latinske udtryk i eng. juridisk sprog. Dette projekt forventes afsluttet i løbet af foråret 1978.
2. projekt vedr. de saglige forhold og terminologi indenfor området »Sale of Goods«.
3. indsamling af materiale med henblik på udarbejdelse af kompendium til brug for juraundervisning på E. A.-trinnet.

2. Faglig virksomhed i øvrigt

De fleste af forskerne har på tværsproglig basis deltaget i en læsekreds til diskussion af hovedværker inden for lingvistik. Efter et seminar på »Roligheden« (juni 77) har de meldt sig til (nu igangværende) grupper: »grammatikgruppen«, der skal give sig af med emner inden for kontrastiv lingvistik samt »tekstlingvistikgruppen«, der skal behandle emner inden for denne disciplin.

Arbejdet med indsamling af et engelsk og et dansk corpus til brug for undersøgelser af lingvistisk karakter er nu afsluttet.

Der har fundet en gæsteforelæsningssted ved den engelske forfatter Thomas Hind, der talte om: »Trends in the Modern English Novel«.

Lena Flugler. Forberedelse og tilrettelæggelse af et EF-tolkekursus. Deltagelse i forberedelse og tilrettelæggelse af SPRINT. Forberedelse af læseplan for E. A./E. D.-studiet, merkantilt sprog.

Inge Gorm Hansen har deltaget i en fagsprogskonference i Wien: »1st European Symposium on Language for Special Purposes og holdt foredrag over emnet: »Language for Special Purposes – Aspects of Teaching Methods at University Level«.

Lise-Lotte Hjulmand er tilknyttet Grammatikgruppen, der blev etableret på »Roligheden« i maj måned med det formål at bedrive kontrastive studier. Her arbejder man på en kontrastiv undersøgelse af nominalfrasen. Lise-Lotte Hjulmand har bidraget med diskussionsoplæg i denne gruppe to gange.

Er medlem af en excerperingsgruppe på Københavns Universitet, der indsamler materiale til den nye udgave af Vinterberg og Bodelsens *Dansk-Engelsk Ordbog*.

Bengt Jürgensen har ved fonetikerkongressen i Leeds (20.–25. august 1977) holdt et foredrag om intonationen i TV-reklamesprog, deltaget i fagligt centers kongres i Wien (august 1977) og lingvistikongressen samme sted (august 1977). Deltaget i datalingvistiske kongresser i Århus og Odense. Været medlem af to bedømmelsesudvalg vedr. eksterne lektorer og stillinger ved tre provinsafdelinger. Medlem af bestyrelsen for det af UNISCO og undervisningsministeriet approberede »Fagligt center«, der er globalt center for forskning inden for fagligt sprog.

Rita Lenstrup har udarbejdet samt givet tekstforslag til et program for den faglige undervisning for 1. semester på E. A.-trinnet.

Inge Livbjerg og Helen Fogh har udgivet: Engelske stiløvelser med kommentarer.

Karen Stetting har planlagt og administreret kurserne under sprogafdelingens valgfri fag samt fungeret som faglig leder af disciplinen Almen grammatik. Hun har som formand for »konverteringsudvalget« udarbejdet en rapport over problemerne i forbindelse med en eventuel konvertering af assistentstillinger til faste stillinger. Hun har været medlem af informationsudvalget, E. K.-studienævnet, DM-sektion 23's bestyrelse og af DM's universitetslærerudvalg. Karen Stetting er desuden blevet udpeget til censorsuppleant ved de tre universiteter.

Karen Thrysøe. Deltagelse i fagsproglig kongres: »First European Symposium on Language for Special Purposes – LSP« i Wien den 26.–28. august 1977.

Bestået første årsprøve i jura på Københavns Universitet i maj 1977.

Været medlem af terminologiafdelingen.

Foretaget sproglig revision af 63 termer inden for kvalitetssikring.

B. INSTITUT FOR FRANSK

Institutbestyrer: Afdelingsleder, cand. mag. Jacques J. Qvistgaard.

Professor: Dr. phil. Jens Rasmussen.

Lektorer: Cand. mag. Aase Baillais, cand. mag. Anne Dueholm, cand. art. Birgitte Friis, translator Hélène Holm, translator Birthe Langballe, translator Aase Lenstrup, translator, cand. mag. et jur. Erik Juul Lund (orlov), cand. art. Dorte Westrup.

Adjunkter: Cand. ling. merc. Gunhild Dyrberg, cand. jur. Niels Krogh-Hansen, cand. phil. Lita Lundquist, cand. phil. Hanne Martinet, cand. mag. Lilian Stage, adjunktvikar, cand. mag. Henrik Selsøe Sørensen.

Institutrådet bestod foruden af ovennævnte medlemmer af følgende:

Deltidsbeskæftigede lærere: Translator Andreas Harboesgaard (til 1. december 1976), cand. phil. Pierre Hyllested, cand. phil. Birgitte Krag (fra 1. december 1976), cand. mag. Else Marker-Larsen.

Valgt af De Studerendes Råd: (til 1. dec. 1976): Brit Volden, Birthe Nørgård Jensen, Vibeke Jørgensen, Karen Sachs, Eva Flinch, (fra 1. dec. 1976): Merethe Deletaille, Carsten Harder, Erling Swahn.

TAP-repræsentanter: Johanne Andersen, Dorte Kierulff Lops.

1. Igangværende og afsluttede forskningsarbejder:

Gunhild Dyrberg har fortsat sin terminologiske bearbejdelse af danske og franske termer vedrørende bankvæsen.

Lita Lundquist har til det kommende nr. af CEBAL skrevet en artikel om »Les modalités de l'énonciation«, en tekstanalyse på tekstlingvistisk grundlag.

Som medlem af en forskningsgruppe inden for tekstlingvistik har hun udarbejdet et oplæg over tekstlingvistikens discipliner og retninger.

Hun er for øjeblikket i færd med at udarbejde et større projekt inden for tekstlingvistik, og planlægger på længere sigt en lærebog i tekstanalyse.

Hanne Martinet har skrevet en kontrastiv analyse af danske adjektiver på *ende* og franske adjektiver på *-ant*. Hun er nu i færd med at bearbejde verbalformerne på *-ende* og *-ant*, ligeledes i kontrastivt perspektiv.

Jacques Qvistgaard har fortsat igangværende arbejder.

Jens Rasmussen har fortsat sine undersøgelser over stilistik og tekstlingvistik og har sammen med *Hélène Holm* forberedt en revision af »Fransk handelskorrespondance«.

Et udvalg nedsat af instituttet bestående af *Aase Baillais*, *Birgitte Friis*, *Hanne Martinet*, *Jens Rasmussen* (formand) og *Lilian Stage* har udarbejdet retningslinier og disposition for en ny begyndergrammatik i fransk.

Lilian Stage har færdiggjort en serie bånd med tilhørende bog til brug i sproglaboratoriet sammen med kolleger fra Københavns Universitet med titlen »La France par la bande«.

Hun har endvidere sammen med en kollega fra Københavns Universitet udarbejdet et RIDS om tøvæfænomener i talt fransk med titlen »Tøvemekanismer i fransk«.

2. Internationalt samarbejde og anden faglig virksomhed:

Gunhild Dyrberg har i Luxembourg deltaget i »Le troisième congrès européen sur les systèmes et réseaux documentaires: Franchir la barrière linguistique«, arrangeret af EF-kommissionen i dagene 3.–6. maj 1977 samt i et seminar i Paris »Le français des affaires« afholdt af le Centre Parisien de Management i dagene 27. juni–2. juli 1977.

Lita Lundquist har holdt to foredrag på Romansk Institut: ét over Roland Barthes »Mythologies« og ét over Benveniste's »La linguistique de l'énonciation«.

Hun har endvidere deltaget i et semiotikseminar i Frankrig i sommeren 1977, og i et seminar over emnet »Linguistique et littérature« i Bergen.

Hanne Martinet har i juli 1977 deltaget i det 4. kollokvium, som Société internationale de linguistique fonctionnelle afholdt i Oviedo (Spanien). Hun har endvidere deltaget i 6 data-lingvistikmøder i Aarhus.

Jacques Qvistgaard har i december 1976 besøgt »Centre de perfectionnement linguistique« i Paris. Han har i maj 1977 deltaget i AILA's halvårige møde i Madrid, samt i Luxembourg deltaget i »Le troisième congrès européen sur les systèmes et réseaux documentaires: Franchir la barrière linguistique«. Han har endvidere i maj 1977 som udsending for det danske udenrigsministerium deltaget i et informationsmøde for ikke-danske EF-tolke, der ønskede at lære at tolke fra dansk.

Jens Rasmussen har været medlem af et udvalg vedrørende besættelse af et professorat i fransk filologi ved Norges Handelshøyskole og af et udvalg vedrørende besættelse af to højskolelektorater ved Agder Distrikthøyskole, Kristiansand.

Han har endvidere som kontaktperson udpeget af undervisningsministeriet medvirket ved det forberedende arbejde med henblik på oprettelse af et dansk informationscenter for fremmedsprogsundervisning som led i et EF-projekt.

Han har som repræsentant for højskolens sprogstudier deltaget i den årlige CIUTI-konference i Paris den 23. og 24. maj 1977 samt den 25. og 26. maj 1977 i et kollokvium ved tolkeskolen ved Paris' Universitet om tolkes og oversætteres rolle.

3. Kursusvirksomhed

I undervisningsåret 1976–77 har instituttet forestået intensive kurser i fransk med særlig henblik på fællesmarkedsforhandlinger for embedsmænd i Handelsministeriet og Udenrigsministeriet. Endvidere har instituttet forestået et kursus i fransk for medlemmer af Foreningen af danske civiløkonomer. Kurserne har været ledet af *Dorte Westrup*.

C. INSTITUT FOR SPANSK

Institutbestyrer: Afdelingsleder, lektor, translatør Jørgen Jensen.

Professor: Fil. dr. Max Gorosch.

Lektorer/adjunkter: Lektor, cand. mag. Søren Kaas Andersen, adjunktvikar, translatør Kirsten Jessen, lektor, translatør Niels Henning Pedersen H. D., adjunkt, cand. ling. merc. Heribert Picht, lektor, translatør Ellen Sundbo, lektor, translatør Halvor Søeborg, adjunkt, translatør Erna Sølling.

Institutrådet består foruden af ovennævnte medlemmer endvidere af følgende:

Deltidsbeskæftigede lærere: Cand. ling. merc., translatør Louise Denver, cand. ling. merc., translatør Anette Villemoes.

Valgt af De Studerendes Råd: Tove Sanger, Annemette Krogh Rasmussen, Lisbeth K. A. Sørensen.

TAP-repræsentanter: Elna Oberleitner, Vibeke Maaløe, Benedicte Thune.

1. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

Søren Kaas Andersen har udarbejdet en novelleantologi med glossar til brug for undervisning på E. G. samt ydet bidrag til SPRINT.

Max Gorosch har medarbejdet i redigeringen af tre håndbøger over spansk-amerikanske realia: I, »América Latina y sus recursos«; II, »Geografía económica de América Latina«; III, »Elementos culturales e institucionales de Latino-américa«, at publiceres i Madrid.

Begyndt redigeringen af et kapitel »LSP Planning and Systematisation« til en håndbog i fagsprog. Fortsat redigeringen af artiklerne »El uso del futuro profético en el español de hoy« og »Cómo nacen los Términos urbanísticos – un estudio sociolingüístico de terminología«. Udarbejdet en plan til et *Fagsprogligt Center* ved HHK, og etableret samarbejde mellem det og Unesco's sprogprogram »Anthropology and Language Science in Educational development«. ALSED, smat fået finansiel støtte fra Danmarks Unesco-Kommission, Tipsmidler og FUHU til at begynde virksomheden studieåret 1977–78.

Jørgen Jensen har udgivet en dansk version af lærebogen ESO ES II (Tekstbog + øvebog) samt en revideret udgave af ESO ES I på Grafisk Forlag.

Er i færd med at redigere materiale til en lærebog i spansk politisk-diplomatisk sprogbrug. Som delresultat af arbejdet forventes et afsnit omhandlende traktater at foreligge i løbet af foråret 1978.

H. Picht

- a) har under »Grundkursus i terminologi« givet en introduktion til terminologilæren og dens praktiske anvendelse, desuden blev der afholdt en fælles introduktion for specialskrivere; grundkurset blev også afholdt ved HHÅ.
- b) har deltaget i projektgruppe »terminologiens terminologi«, som har videreført sit arbejde med den danske version af ISO R 1087 Vocabulary of Terminology.
- c) har i samråd med H. Felber, director of Infoterm, udarbejdet en »Leitfaden der Terminologie«.
- d) har ajourført bibliografien over terminologiske publikationer.

- e) har været med til at udarbejde Nyt fra Terminologiaafdelingen nr. 3.
- f) har arbejdet med tilrettelæggelsen af et 10-dages kursus i terminologi på nordisk plan, som forventes afholdt i juni 1978.

2. Faglig virksomhed uden for højskolen

Max Gorosch

- 1) har deltaget i symposium over lingvistik arrangeret af »Sociedad Española de Lingüística 13.–15. december 1976;
- 2) har holdt en forelæsningsrække (4) på et symposium arrangeret af »Escuela Oficial de Idiomas, Madrid« over »El lenguaje especifico«, 25.–28. maj 1977;
- 3) har deltaget som næstformand i AILA International Committees møde i Madrid 29.–30. april 1977;
- 4) har deltaget i et møde i Goethe-Institut, München, 25. marts 1977, vedr. samarbejde med Fagsprogligt Center;
- 5) har taget initiativ til og deltaget i organisationen af »First European Symposium on LSP«, i Wien 26.–28. august 1977.

Jørgen Jensen. Under et besøg i Madrid (24.4.–4.5.1977) har Jørgen Jensen på instituttets vegne indgået en samarbejdsaftale med »Escuela Oficial de Idiomas«. Aftalen forudses realiseret i forbindelse med den officielle dansk-spanske kulturoverenskomst, som forventes at træde i kraft i 1978.

Jørgen Jensen har som tolk været medlem af den danske delegation, der under ledelse af udenrigsministeren aflagde besøg i Cuba 28.10.–3.11.1977.

H. Picht har deltaget i det 1. europæiske fagsproglige symposium (26.–28.8.1977 i Wien) og i Lingvistikongressen i Wien (29.8.–2.9.1977).

D. INSTITUT FOR TYSK

Institutbestyrer: Lektor, cand. mag. Poul Rosbach.

Professor: Mag. art. Hans-Peder Kromann.

Lektorer/adjunkter: Lektor, cand. mag. Frede Boje, cand. mag. Liselotte Brøndlund, prorektor, lektor, cand. mag. Gert Engel, lektor, translatør, cand. jur. Ebbe Falck, lektor, translatør Pauli Gunderskov, lektor, cand. mag. Erling Bjørn Hansen, adjunktvikar, cand. pæd. Grethe Hjorth, kandidatstipendiat, cand. ling. merc. Bente Horneman, lektor, cand. art. Hans Peter Jørgensen, lektor, translatør Flemming Koue, adjunkt, translatør Bente Kristensen, lektor, translatør Meta Pedersen, adjunkt, translatør Theis Riiber, lektor, translatør Walter Thornfield.

Institutrådet består foruden af ovennævnte medlemmer endvidere af følgende:

Deltidsbeskæftigede lærere: Cand. mag. Lise Neersø Jaspersen, cand. interpret. Henrik Hopstock, cand. phil. Tom Rundquist.

Valgt af De Studerendes Råd: Birgit Lindow, Brigitte Schön, Minna Marker.

TAP-repræsentant: Lise Munk Pedersen.

1. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

Ebbe Falck har revideret et i slutningen af 1973 udarbejdet kompendium over dansk og tysk strafferets almindelige del. En revision var nødvendig, dels som en å jourføring under hensyn til nyere lovgivning på området og dels af hensyn til de seneste års ændrede anskuelser vedrørende visse principielle, videnskabelige synspunkter. Udarbejdelsen af kompendier over dansk og tysk privatrets almindelige del og dansk og tysk civilprocesret er blevet videreført.

Grethe Hjorth har efter aftale med instituttet fungeret som daglig leder af pædagogikum og i forbindelse hermed udarbejdet en rapport.

Bente Horneman har afsluttet arbejdet med de kommunale styrelsesforhold i Danmark og Den tyske Forbundsrepublik samt foretaget nogle foreløbige terminologiske undersøgelser vedrørende kommunale opgaver.

Som medlem af projektgruppen »Terminologiens terminologi« har Bente Horneman deltaget i behandlingen af høringssvarene vedrørende ISO R1087. Endvidere har hun deltaget i arbejdet i projektgruppen »Termbank« herunder studietur til München i marts med det formål at undersøge adapteringsmuligheder til Siemens' TEAM-system.

Bente Kristensen har i det forløbne studieår haft stillingsreduktion til 4/7. Hun har afsluttet udarbejdelsen af fraseologisk materiale vedrørende vejbygning. I en arbejdsgruppe under Terminologiafdelingen har hun deltaget i den videre behandling af forslag til dansk standard ISO R/1087 »Terminologiens terminologi«. Hun har indledt udarbejdelsen af curriculum for E. A./E. D. tysk juridisk sprog på basis af nuværende pensum. Bente Kristensen har endvidere været daglig leder af Terminologiafdelingen.

Hans-Peder Kromann holdt den 14.12.1976 tiltrædelsesforelæsning: »En sammenligning af dansk og tysk grammatik, belyst ved nogle udvalgte eksempler fra morfologi og syntaks«. Hans-Peder Kromann har udgivet publikationen: Hans-Peder Kromann/Georg Objartel: »Sprachwandel und sprachgeschichtsschreibung, 12. jahressitzung des Wissenschaftlichen Rates des Instituts für deutsche Sprache in Mannheim 9.-12.3.1976. Zeitschrift für germanistische linguistik 4, 1976, 213-227«, og følgende er under udgivelse: »Grammatischer problemkatalog bei der erarbeitung des Dansk-Tysk Ordbog (DTO)« (Udkommer i Kopenhagener Beiträge zur germanistischen Linguistik), »Ein Vergleich von Dänischer und Deutscher Grammatik anhand morphologischer und syntaktischer Beispiele« (Udkommer i CEBAL). Under udarbejdelse: »Untersuchungen zur Wortstellung im heutigen Deutsch. (Kapitlet om nominalsyntaxmer)«. Hans-Peder Kromann er desuden medlem af følgende projektgrupper: Dansk-Tysk Ordbog og Kontrastiv dansk og tysk grammatik (i samarbejde med universitetskolleger) samt Grammatikgruppen (i tværsprogligt samarbejde med kolleger ved HHK).

Meta Pedersen har videreført udarbejdelsen af curriculum i merkantilt/økonomisk sprog for det erhvervsproglige kandidatstudium. Dokumentationsmateriale er indsamlet for størstedelens vedkommende og undervisningen gennemføres efter den nye plan.

2. Internationalt samarbejde

Den 7.3.77 afholdtes kollokvium med deltagelse af Studiendirektor Max-Günther Suppeln, Berlin, over emnet »Das Stabilitätsgesetz«. Studiendirektor G. Buss holdt den 8.3.77 forelæsning om »Wolf Biermann«.

Lise Neersø Jaspersen har deltaget i 5. IDV-kongres 1.–5. august 1977 i Dresden.

Wiwi Henningsen har deltaget i 5. Internationale Deutschlehrertagung« afholdt i Dresden 1.–5. august 1977.

Bente Horneman har på Terminologiaafdelingens møde med TNC 11.–12. november 1976 bidraget med et indlæg om: De metodiske vanskeligheder i forbindelse med terminologisk bearbejdelse af ikke-tekniske emneområder. Sammen med Gert Engel har Bente Horneman skrevet en artikel til Fællesskabernes Bulletin de la Traduction om Terminologiaafdelingens virksomhed.

Bente Kristensen har den 24. og 25. marts 1977 deltaget i et møde hos EF-kommissionen i Luxembourg mellem GIIT-repræsentanter (groupe de travail interinstitutionnel »Terminologie-Documentation«) og repræsentanter for medlemsstaternes (ministeriernes) oversættelsesafdelinger med henblik på samarbejde inden for dokumentation og terminologi.

Hans-Peder Kromann har afholdt gæsteforelæsninger ved Universität Rostock, den 6.12.1976: Kontrastive linguistik anhand grammatischer beispiele, og den 9.12.1976: Beschreibungsmodelle der deutschen wortstellung. Hans-Peder Kromann har deltaget i Jahrestagung des Instituts für deutsche Sprache, Mannheim: Anwendungsorientierte Grammatik, 22.–25.3.1977, og Den XII. internationale lingvistikongres i Wien, 29.8.–2.9.1977, samt 19.–20.9.1977 i oversættelsesymposium i Aarhus med bl.a. H. Wilss, K. Reiss.

Meta Pedersen har i forbindelse med videreuddannelse af EF-tolke den 10.5.77 deltaget i et informationsmøde i Bruxelles vedrørende danskundervisning.

3. Kursusvirksomhed

Henrik Hopstock har i dagene 28.2.–4.3.1977 deltaget i et ITV-producer kursus på HHK.

Bente Horneman har medvirket i det af Terminologiaafdelingen i februar afholdte grundkursus i terminologi og endvidere sammen med Heribert Picht, Institut for spansk, afholdt et tilsvarende kursus for lærere og studerende ved Handelshøjskolen i Århus i dagene 17.–18. marts 1977.

Bente Kristensen har medvirket i det af Terminologiaafdelingen i februar afholdte grundkursus i terminologi.

E. INSTITUT FOR ERHVERVSPRAKSIS

Instituttets bestyrer: Lektor Erik Otto H. A. (indtil 18. maj 1977). Handelsfaglærer, cand. ling. merc., translator Lise Saxov (fra 18. maj 1977).

Lektor Finn Hagen Jespersen H. A., handelsfaglærer Erna Larsen, handelsfaglærer Jytte Halfdan Madsen E. D. og handelsfaglærer Inger Vikelsøe.

Institutrådet består foruden af ovennævnte endvidere af følgende:

Deltidsbeskæftigede lærere: Handelsfaglærer Hanne Nielsen, cand. merc. Mogens Grue-lund.

Valg af De Studerendes Råd: Rikke Nielsen, Majken O. Grømme.

TAP-repræsentant: Ester Olsen.

Instituttet er fra 18. maj 1977 opdelt i 2 faggrupper:

- 1) Faggruppen for regnskabslære, erhvervslære og samfundsøkonomi
Faggruppeleder: Erik Otto
- 2) Faggruppen for maskinskrivning og stenografi
Faggruppeleder: Lise Saxov.

1. Oprettelse

Institut for Erhvervspraksis blev oprettet i februar 1970. Instituttet dækker fagområderne erhvervslære (herunder regnskabslære) og samfundsøkonomi, maskinskrivning samt dansk og fremmedsproglig stenografi under sprogstudierne og regnskabslære under de økonomiske studier.

2. Afsluttede og igangværende arbejder

Regnskabslære og erhvervslære:

Finn Hagen Jespersen har revideret »Regnskabsforståelse« med henblik på udgivelse primo september 1977. Bogen benyttes såvel på det erhvervsproglige grundstudium i faget erhvervslære som ved det almene erhvervsøkonomiske grundstudium i faget regnskabslære.

Han har endvidere i samarbejde med Erik Otto revideret »Erhvervslære«, der udkom august 1977. Bogen benyttes på det erhvervsproglige grundstudium i faget af samme navn.

Maskinskrivning og stenografi

Undervisningsmaterialet i maskinskrivning og stenografi, såvel dansk som fremmedsproglig, er bearbejdet og ajourført.

XIII. Højskolens økonomi

I det følgende bringes højskolens regnskab for 1975/76 og 1976/77

1975/76		Kr.
Lønninger		45.527.886,43
Censorhonorar, honorar til eksamenstilsyn		2.303.333,72
EDB-lønkørsel		59.733,70
Tjenesterejser		105.123,64
Uddannelse af personale (herunder tilskud til studierejser)		270.019,96
Kontorholdsudgifter		1.555.275,45
Trykning af publikationer		108.104,00
Transport af materiel		6.937,89
Lokaleudgifter		7.608.097,41
Rengøring		1.496.875,57
Anskaffelse af bøger til bibliotek, inventar m.v.		756.374,62
Undervisnings- og eksamensmateriel		505.660,57
Vedligeholdelse af inventar og undervisningsmateriel		183.080,43
Kandidatstipendier		2.275.812,54
Andre udgifter		207.115,25
		<hr/>
		62.969.431,18
- Renteindtægt	165.068,42	
- Dagpengefond	88.708,00	253.776,42
		<hr/>
		62.715.654,76

1976/77		Kr.
Lønninger		53.016.602,15
Censorhonorar, honorar til eksamenstilsyn		2.761.300,93
EDB-lønkørsel		81.458,42
Tjenesterejser		134.183,85
Uddannelse af personale (herunder tilskud til studierejser)		299.052,28
Kontorholdsudgifter		2.028.157,03
Trykning af publikationer		118.998,78
Transport af materiel		45.188,50
Lokaleudgifter		12.145.627,14
Rengøring		1.605.727,60
Anskaffelse af bøger til bibliotek, inventar m.m.		1.044.652,05
Undervisnings- og eksamensmateriel		667.394,73
Vedligeholdelse af inventar og undervisningsmateriel		436.891,06
Kandidatstipendier		2.623.671,27
Andre udgifter		99.956,99
		<hr/>
		77.108.862,78
- Lejeindtægter	15.898,80	
- Salg af undervisningsmaterialer	333.503,25	
- Renteindtægt	187.820,01	
- Dagpengefond	80.872,00	618.094,06
		<hr/>
		76.490.768,72

Højskolen har i finansåret 1976/77 modtaget følgende bevillinger:

	Kr.
<i>Løbende tilskud til undersøgelser m.v. igangsat tidligere finansår:</i>	
Automationsprojektet/Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.....	166.515,00
Presseundersøgelse/Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.....	14.910,00
Stofmisbrugerbehandling/Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.....	166.117,00
T.A.P.-undersøgelse/Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.....	60.000,00
Medarbejderrepræsentation/Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.....	10.000,00
Fremmedarbejderundersøgelse/EF-kommissionen.....	18.720,00
Teknologirådsprojekt/Teknologirådet.....	61.750,00
Konsumentøkonomisk Database/Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.....	74.441,25
International Konference/Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.....	25.000,00

Tilskud til undersøgelser m.v. igangsat i finansår 1976/77:

Arktisk seminar/Ministeriet for Grønland.....	15.000,00
Kommuneprojektet/Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.....	55.000,00
Organisationsændringer i Kommunen/Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.....	35.000,00
Fængsel og arbejde/Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.....	50.000,00
Varebestillings- og lagerstyringssystemer – SLIM/Samvirkende Købmandsforeninger.....	10.000,00
Forsikringsforeningen til biblioteket.....	30.000,00
Fængselsprojektet/Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd og Justitsministeriet.....	11.000,00
Forbrugerøkonomi/Dansk Erhvervslivs Pris for Afsætningsøkonomisk Forskning.....	5.000,00
Grønlandskontoen/Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.....	24.000,00
Arealanvendelsesmodel for Fyn/Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.....	10.000,00
Undervisning/EF-kommissionen.....	40.953,31

XIV. Højskolens lokaler

Højskolens virksomhed har i beretningsåret været gennemført i følgende lokaler:

Fabrikvej 7:

Centraladministrationen

Institut for engelsk

Institut for fransk

Institut for tysk

Institut for spansk

Institut for erhvervspraksis

Institutafdeling for erhvervs- og samfunds-
beskrivelse

Filial for biblioteket

Presseforskningsinstituttet

De Studerendes Råd

Sproginstitutternes sekretariat

Undervisning af og studiekontor for:

H. A. 1. år

cand. merc.

H. D. 1. del

H. D. 2. del

Sprogstudierne

Howitzvej 60:

Institut for afsætningsøkonomi

Erhvervsretligt institut

Institut for finansiering

Institut for organisation og arbejdssociologi

Institut for regnskabsvæsen

Reproduktionsafdelingen

Undervisning af cand. merc.

H. A.

Sprogstudierne

Julius Thomsens Plads 10:

EDB-centeret

Hovedbiblioteket

Institut for erhvervsøkonomi

De Studerendes Råd

Undervisning af

H. A. 2. og 3. år

cand. merc.

H. D. 1. del

H. D. 2. del

Studiekontor for H. A. 2. og 3. år samt

H. D. 2. del

Rosenørns Allé 9, stuen og 3. sal:

Institut for europæisk markedsret

Forsikringsinstituttet

Institut for teoretisk statistik

Institut for trafik-, turist- og beliggenheds-
forskning

Nansensgade 19:

Center for tværfaglige studier

Institut for ledelsesforskning

Institut for nationaløkonomi

Institut for udenrigshandel

H. A.-centret

cand. merc.

H. A.

H. D. 2. del

XV. Stipendier og studielån

I 1976/77 er der til højskolens studerende uddelt stipendier, bevilget af følgende private legat- og fondsbestyrelser:

		Kr.
Vilhelm Christiansen's Legat	maj 1977	77.000,00
Jørgen Esmer's Mindelegat	marts 1977	21.500,00
William og Anna Evers Legat	maj 1977	3.750,00
Evers & Co's Studiefond	august 1977	14.500,00
Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse – studiehjælp	december 1977	31.300,00
Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse – uddannelse i udlandet	januar 1977	38.350,00
Garvemester C. W. Gerickes Legat	marts 1977	12.000,00
Købmand Svend Hansen's Fond	december 1977	21.500,00
Reinholdt W. Jorck og hustru's Fond	oktober 1977	71.000,00
Grosserer Holger Laage-Petersen og hustru's Fond	marts 1977	92.000,00
H. O. Lange's Fond	december 1977	110.000,00
Frederik Larsen's Fond	maj 1977	9.000,00
Otto Mønsted's Fond	marts 1977	43.560,00
Sekretær Verner Olsen's Mindelegat	april 1977	2.000,00
Egmont H. Petersen's Fond	marts 1977	20.000,00
Julius Skrike's Stiftelse	marts 1977	3.000,00
Studenternes Venner	februar 1977	6.000,00
Grosserer Laurits Svendsen's Legat	december 1977	12.000,00
Direktør Andreas Sørensen og hustru's Fond	marts 1977	20.000,00
Peter og Emma Thomsen's Legat	oktober 1977	12.000,00
Vikarkassen	januar 1977	7.500,00

Der er desuden ydet støtte til højskolens studerende fra Statens Uddannelsesstøtte efter de i lovgivningen om uddannelsesstøtte fastsatte regler.

XVI. De Studerendes Råd

De Studerendes Råd er den officielle repræsentant for de ved højskolen indtegnede studerende. Dets opgaver er at varetage de studerendes interesser og at repræsentere disse såvel over for højskolen som udadtil. Rådet opstiller kandidater til valg til de kollegiale organer ved Handelshøjskolen.

Ved repræsentantskabsvalget i oktober 1976 fik Repræsentantskabet følgende sammensætning:

Birgit Nielsen, Niels Aggergaard, Søren Holmbom, Hans Munck og Ottar Nakken som er overført fra det foregående Repræsentantskab.

Direkte valgt:

Marianne Bach, Søren Hansen, Anette Raymond Hansen, Erik Hove, Stefan Hvalkof, Peter Johnsen, Richard Lipski, Annemette Mortensen, Robert Mossing, Povl Nissen, Gert Poder, Leif Slangrup, Erik Strand og Lisbeth K. A. Sørensen.

Fra talsmandskollegierne blev følgende valgt:

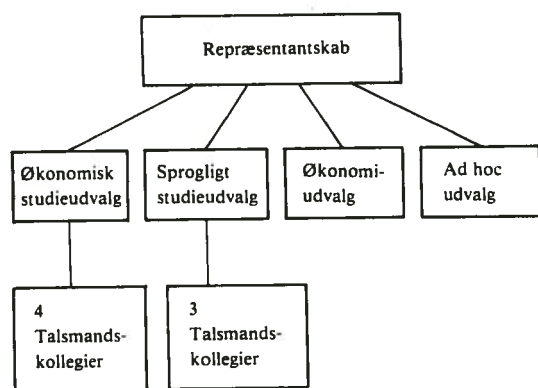
Jette Dyg, Erling Swahn, Bangt Burg, Annette Blegvad, Annette Grindsted, Frank Ebsen, Lars Jepsen, Leif Scharling, Magne Svendsen, Mads Bjerre, Niels Handgaard.

Endvidere har følgende medlemmer af de styrende organer på højskolen haft sæde i Repræsentantskabet:

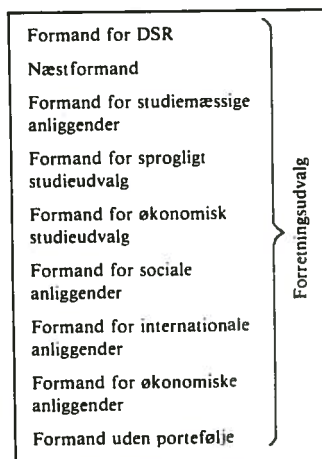
Helge Billington, Sven Kolstrup, Jørgen Madsen, Jørgen Chr. Nielsen, Christian Philipsen, Per von Würden, Claus Juhlin, Jørgen Mathiesen, Kirsten Olsen, Karen Slej.

Repræsentantskabet blev på det konstituerende møde organiseret på følgende måde:

DSR's STRUKTUR

Repræsentantskabets konstitution

Forretningsudvalget:

Formand: Birgit Nielsen

Næstformand: Lisbeth K. A. Sørensen

Formand for studiemæssige anliggender: Frank Ebsen

Formand for økonomiske anliggender: Søren Holmbom

Formand for internationale anliggender: Ottar Nakken

Formand for sociale anliggender: Mads Bjerre

Formand uden portefølje: Christian Philipsen

Formand for sprogligt studieudvalg: Jørgen Chr. Nielsen

Formand for økonomisk studieudvalg: Jørgen Mathiesen.

Ved formandsvalget i januar 1977 blev Ottar Nakken valgt, og i juli 1977 blev Lisbeth K. A. Sørensen valgt som formand.

Endvidere er der i beretningsperioden foretaget følgende udskiftninger i Forretningsudvalget:

Ved Ottar Nakkens valg til formand blev han afløst af Kirsten Olsen, ved Mads Bjerres udtrædelse blev han afløst af Marianne Bach, ved Jørgen Mathiesens bortrejse blev han afløst af Ottar Nakken og Lisbeth K. A. Sørensen, som så blev valgt til formand, og derefter afløst af Inger Lassen.

Følgende er i beretningsperioden indtrådt i Repræsentantskabet:

Karsten Hedegård Jensen, Lisa Copple, Michael Træsborg, Inger Lassen, Per Rønne.

De Studerendes Råd's arbejde har i det forløbne år været præget af en stigende mødeaktivitet specielt i forskellige ad-hoc grupper, som har haft til opgave ud fra bestemte emner at analysere forskellige problemer bl.a. til brug for studentermedlemmerne i de kollegiale organer, men først og fremmest for at informere og aktivisere så mange studerende som muligt.

Gennemførelsen af adgangsbegrænsningen har sat sit præg på de studerende. Flere og flere har været nødt til at tage erhvervsarbejde ved siden af heltidsstudierne, hvis det har været muligt, eller tage orlov fra studierne for at klare dagen og vejen. De tendenser, der ligger i dette, nemlig de *meget* dårlige økonomiske støtteforhold for de studerende, er noget, som er blevet diskuteret kraftigt, og som fremover vil være et af hovedpunkterne i DSR's arbejde.

De forskellige forslag fra Undervisningsministeriet til stramninger overfor lærestalterne (censorbekendtgørelsesforslag, kontraktforskning etc.) har også været noget som DSR har behandlet indholdet og konsekvenserne af. Det resulterede i, at man fra studenterside vendte sig imod disse forslag, da det ville bevirke en yderst central styring af uddannelsessektoren.

Socialområdet

Den stadig stigende strøm af statslige overgreb mod uddannelsessektoren og studenterne har igen i det forløbne år vist sig på socialområdet, idet de økonomiske vilkår for studerende er blevet yderligere forværret. De studiestrammende foranstaltninger ses i tæt sammenhæng med de SU-forslag, der er blevet fremsat fra Undervisningsministeriet. Disse

vil rent konkret blive brugt som en løftestang for H-planens gennemførelse; her er registreringsmodellerne nemlig puttet ind i det nye forslag til SU-bekendtgørelse. Gennem DSR's repræsentation i DSF har vi kunnet deltage i diskussioner og arbejde omkring socialområdet, det være sig både på SU-området men også på boligområdet, og informationsarbejdet omkring disse problematikker er blevet opprioriteret såvel i DSR- som i DSF-regi.

Arbejdet på kantineområdet blev fortsat i forlængelse af kontraktens opsigelse med ISS-Catering, som forpagter kantinerne på Fabrikvej og Julius Thomsens Plads. Utilfredsheden med disse to kantiner er bestemt ikke blevet mindre med tiden, og der er blevet lavet mange forslag fra kantineudvalget til ISS, men med et yderst pauvert resultat. Ved forhandling med evt. forpagtere blev der sluttet kontrakt med ISS igen med nogle få forbedringer. Men rent konkret er der en utrolig masse problemer, der skal løses på kantineområdet inden forholdene vil være bare nogenlunde tilfredsstillende. Fra statslig side er sagen blevet syltet en del, idet man »stadig behandler« den rapport, som er fremkommet fra Rigsrevisionen ang. kantiner på uddannelsesinstitutionerne i Danmark. Grunden til denne »sylvning« må nok findes i de økonomiske konsekvenser, som rapporten ganske givet kan få, idet der bliver foreslået en legalisering og standardisering af tilskuddene til kantinerne på de respektive institutioner. For HHK vil dette få ret store konsekvenser i positiv retning.

På grund af planerne omkring en samlet Handelshøjskole og samtidig på grund af vor placering i Frederiksberg Kommune blev vuggestueprojektet lagt på køl i det forløbne år. Kommunen er ikke interesseret i at oprette en vuggestue/børnehave i forbindelse med en uddannelsesinstitution på trods af de enormt lange ventelister, som faktisk eksisterer i kommunen. Der planlægges heller ikke yderligere bygning af institutioner andetsteds. Sparekniven mod socialektoren har ikke kun ramt studerende, og sagen med vores projekt er kun et lille jordnært udtryk for regeringens asociale socialpolitik.

Klubprojektet

I årets løb har der været afholdt de sædvanlige 6 fester med et højt musikniveau, hvilket har medført stor deltagelse hver gang.

Slyngelstuen, DSR's værtshus, har haft åbent mandag, tirsdag, onsdag og torsdag fra kl. 19.30 til de sidste gæster er gået og fredag fra kl. 11.00 til midt på eftermiddagen. De tidligere torsdagsaftener med levende underholdning af især folkemusikere er blevet lidt nedprioriteret i det sidste år, men vil ganske givet blive taget op igen, da vore erfaringer siger, at det forbedrer det sociale klima betydeligt. Klubprojektgruppen har til gengæld arbejdet lidt med selve Slyngelstuens udsmykning, idet det var ved at være tiltrængt.

Revyprojektet

Efter en pause på 7 lange år opførtes en revy »En toast færdig«, som blev en formidabel succes, og alle tre aftener var der stor tilslutning. Det blev således vedtaget i Repræsentantskabet at gøre Revyprojektet til en permanent projektgruppe under DSR. Der vil således fremover blive arbejdet med opførelsen af en revy en gang om året.

Kvindeprojektet

Under Repræsentantskabet er ligeledes nedsat en kvindegruppe, som har beskæftiget sig med kvindeproblemer især i sammenhæng med studiesituationen, erhvervslivet og familiesituationen. Gruppen blev i sin tid nedsat i erkendelse af kvindernes undertrykkelse, og denne er bestemt ikke blevet mindre de sidste år, hvilket den stigende interesse for kvindearbejdet også viser.

Det internationale område

I Rådets regi har der været afholdt en 3 måneders studiekreds om øst-vest handel forud for det årlige besøg i Polen på vor kontaktskole SGPiS i Warszawa.

Vi har haft genvisit af 12 polske økonomistuderende, som besøgte en række danske virksomheder og deltog i en række faglige og sociale arrangementer.

Inden for NESU (Nordiske Økonomistuderendes Union) har der i år været arrangeret tre seminarer: »EF og de nordiske lande« i Århus i februar, »Industrielt demokrati« i Stockholm i marts og »Enterprises and crises« i Göteborg i december, og vi har haft deltagere på alle seminarerne.

Endvidere har vi haft besøg af 13 økonomistuderende fra Huntington College, Indiana, USA, og af en gruppe økonomistuderende fra Cercle Europe udenfor Paris.

I september blev der afholdt et seminar i Wales, England, for »Students in Industry« med emnet »Industriens rolle i den økonomiske udvikling«. Vi sendte en deltager, som havde en god og udbytterig tur.

Økonomisk Studieudvalg

Udvalget er Rådets koordinerende organ på det uddannelsespolitiske område på økonomiafdelingen. Dets hovedopgave er at formidle kontakten mellem økonomiafdelingens fire talsmandskollegier.

Foruden at lægge de generelle linier for Rådets uddannelsespolitik skal studieudvalget udarbejde oplæg og indstillinger til DSR's Repræsentantskab, hvorved kontakten mellem talsmandskollegier og Repræsentantskabet udbygges, idet der fra alle talsmandskollegier er repræsentanter i studieudvalget.

Endelig fungerer udvalget som kontaktorgan mellem DSR og Danske Studerendes Fællesråd (DSF).

Fagkritik

Udvalget har i beretningsperioder lagt stor vægt på arbejdet for at studerende aktiveres i fagkritiske aktiviteter. Man har i de sidste 2 år afholdt kurser i Politisk Økonomi for de studerende, således at de har haft mulighed for at tilegne sig en alternativ økonomisk opfattelse. Samtidig har man lavet forskellige artikler om pensum på H. A.-studiet, der konkret påvirker hvilken holdning de repræsenterede. I den kommende tid forventes det at der bliver udarbejdet to større artikler omkring »SU og den økonomiske Krise« og »HHK's dimittender som akademikere og studenter«. Der er derfor gode muligheder for et bredt fagkritisk arbejde i studentermassen på HHK i fremtiden.

De kollegiale organer

Arbejdet i de kollegiale organer kræver megen tid og mange kræfter af udvalgsmedlemmerne. En stor del af møderne i udvalget går således med diskussion og information om, hvad der foregår i disse organer. Nogle af de emner som har været fremme er studiestrukturforslagene, i denne forbindelse afholdt udvalget en struktur-weekend i månedsskiftet november/december. Her fastlagde man retningslinier for de studerendes videre strukturarbejde på økonomiafdeling.

Endvidere har udvalget diskuteret og taget afstand fra den indførte adgangsbegrænsning samt en række af de andre overgreb som har fundet sted overfor de studerende på vore uddannelsesinstitutioner.

Det skal nævnes, at udvalgets arbejde omkring de kollegiale organer har været hæmmet på grund af manglende fremmøde til møderne i de kollegiale organer, specielt hvad angår Fakultetsstudienævnet.

Sprogligt Studieudvalg

Udvalget er DSR's koordinerende organ på det uddannelsespolitiske område på sprogafdelingen. Dets hovedopgave er at formidle arbejdet mellem de forskellige talsmandskollegier og kollegiale organer.

Foruden at lægge de generelle regler for DSR's uddannelsespolitik, fælles med Økonomisk Studieudvalg, skal studieudvalget udarbejde oplæg og indstillinger til DSR's repræsentantskab, hvorved kontakten mellem talsmandskollegier, kollegiale organer og repræsentantskabet udbygges.

Af det konkrete arbejde som er udført i studieudvalgets regi i studienævnene, skal først nævnes Intro-kurserne på E. G. og E. A., som i indeværende år har været gennemført sammen med lærersiden, med pædagogisk vejledning stillet til rådighed. Denne positive udvikling, set på baggrund af tidligere års samarbejdsconflikter, har allerede resulteret i nedsættelse af en arbejdsgruppe, som på indeværende tidspunkt står for at påbegynde planlægningen af næste års Intro-kursus.

På en lang række andre områder er der fremkommet konkrete resultater. Disse er først og fremmest:

Udarbejdelse af målbeskrivelser, som nøjagtigt fastlægger indholdet i og eksamenskravene til de enkelte discipliner. Målbeskrivelserne er samtidig et godt udgangspunkt for en kommende fag- og indholdsdebat.

Officiel anerkendelse af eksamensobservation: Indholdet i ordningen var for de studerende ikke så tilfredsstillende som vi kunne have ønsket os det; men det må dog betragtes som et gode, at vi nu er kommet over den principielle debat for og imod.

Endelig er der blevet nedsat nogle udvalg, som skulle sikre os indflydelse på to væsentlige områder, for det første AV-hjælpe midlerne, og for det andet udbud og administration af de Valgfri fag. Især på to punkter indenfor de Valgfri fag skal der sættes ind snarest muligt, nemlig dels omkring grammatikdisciplinerne i al almindelighed, og omkring Almen Grammatik i særdeleshed, som i den netop afsluttede samling stod for at blive afskaffet som »obligatorisk valgfri« disciplin på E. A., dels med hensyn til oprettelsen af relevante kritiske discipliner.

På det mere generelle plan har aktiviteterne stået i styrelseslovens, adgangsbegrænsningens og besparelsernes tegn. Vi er fra studenterside enedes om principielt at afvise disse politiske udspil, og har ligeledes afvist at medvirke administrativt til deres gennemførelse. Angående adgangsbegrænsningen er vi indtil nu på sprogafdelingen, på grund af en »svigtende studentertilgang, blevet skånet for adgangsbegrænsningens uheldige faglige og sociale konsekvenser; men i skrivende stund diskuteres det påny, hvorvidt der skal indføres direkte adgangsbegrænsning mellem de enkelte trin, og kampen mod adgangsbegrænsningen er således ingenlunde uaktuel.

Med hensyn til de uacceptable besparelseskra v i er blevet stillet overfor, har vi måttet erkende, at der på trods af tydelige tilkendegivelser imod besparelser fra studienævnene er blevet truffet besparelsesforanstaltninger, som ensidigt forringer studierne s indhold, og vi må som studerende kraftigt tage afstand fra en økonomisk politik, som på den ene eller anden måde forringer de studerendes dagligdag.

XVII. Organisationer med tilknytning til højskolen

A. FORENINGEN TIL UNGE HANDELSMÆND'S UDDANNELSE

Foreningens bestyrelse består af 15 medlemmer:

Forretningsudvalget:

Sparekassedirektør, cand. jur. Steen Madsen (formand); direktør John Langebæk (næstformand); bankdirektør, cand. polit. Hans Paaschburg.

Handelshøjskolens styrelsesråd:

Bankdirektør, cand. polit. H. Maegaard Nielsen H. A. (formand); direktør Johannes Andersen H. A.; kreditforeningsdirektør, cand. polit. Erik Haunstrup Clemmensen; direktør Knud Green-Andersen H. A.; grosserer Klavs Olsen; direktør Jørgen Søltøft H. D.

Købmandsskolens styrelse:

Grosserer Thorvald Kortbæk (formand); manufakturhandler Axel Müller (næstformand); underdirektør Leif Kruse H. D.; direktør, cand. jur. Erik Langsted; direktør Aage Rask-Pedersen; sparekassedirektør, cand. jur. Finn å Rogvi.

Handelshøjskolens rektor og Købmandsskolens direktør deltager i bestyrelsens møder uden stemmeret.

Foreningen har i beretningsåret ydet et tilskud til Handelshøjskolen på kr. 465.835,33.

B. AMANUENSISRÅDET VED HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

Amanuensisrådet, som blev stiftet den 21. maj 1965, består af lektorer, adjunkter, afdelingsledere, assistenter og stipendiater, der er tilknyttet de økonomiske studier ved Handelshøjskolen i København.

Rådet har til formål at varetage medlemmernes økonomiske og arbejdsmæssige interesser, dels i relation til Danmarks Jurist- og Økonomforbund og dels på lokalt plan.

Rådets bestyrelse består efter generalforsamlingen den 4. maj 1977 af:

Lektor Søren Heede (formand); lektor Vagn Thorsgaard Jacobsen; lektor Hans Engstrøm; lektor Ejvind Damsgaard Hansen; seniorstipendiat Bjarne K. Herskin; lektor Hjalte Rasmussen.

Sekretariat: Assistent Lone Rafn.

C. FORENINGEN AF HONORARLØNNEDE TIMELÆRERE VED HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

Foreningen har til formål at varetage medlemmernes fælles og individuelle interesser, herunder økonomiske og arbejdsmæssige, i ansættelsesforholdet over for Handelshøjskolen, herunder føre de fornødne forhandlinger med skolens ledelse på medlemmernes vegne, samt at virke for, at de timelønnede lærere opnår rimelig repræsentation i forhold til deres antal i de af højskolens organer, der har eller måtte få forvaltningsområder, der berører medlemmernes forhold som honorarlønnede timelærere.

Foreningen har afholdt ordinær generalforsamling den 10. november 1977, hvor følgende blev valgt til bestyrelsen:

Cand. mag. Lillian Werdelin (formand); cand. polit. Finn Knudsen (kasserer); cand. mag. Else Marker-Larsen; cand. phil. Pierre V. Hyllested; translatør John Ellefsen; cand. mag. Marianne Stølen (suppleant); cand. merc. Mogens Gruelund.

D. FORENINGEN AF DANSKE CIVILØKONOMER (FDC)

Sammenslutning af dimittender med H.D.-, H.A.- eller cand. merc.-eksamen. Udgiver bl.a. Civiløkonomen, Erhvervsøkonomisk Tidsskrift og Civiløkonomernes Lønstatistik. Medlem af Nordisk Civiløkonom Forbund. Tilsluttede foreninger med egen bestyrelse: Afsætningsøkonomisk Klub, Cand. Merc. Foreningen og Lic. Merc. Clubben.

Foreningen af Danske Civiløkonomer (FDC) blev stiftet 24. maj 1954 og havde pr. 1.10.1977 7.166 medlemmer, heraf 2.220 studiemedlemmer.

Formål

Foreningen har til formål at samle alle danske civiløkonomer til varetagelse af disses faglige, økonomiske og sociale interesser, at hævde den erhvervsøkonomiske uddannelses og forsknings betydning for samfundet, at virke for, at medlemmerne vedligeholder og udbygger deres faglige uddannelse samt at samarbejde med organisationer og institutioner i spørgsmål, der har betydning for civiløkonomer.

Faglig aktivitet

FDC's kursusvirksomhed omfattede i foreningsåret 1976/77 46 kursus med 1.298 deltagere, heraf 944 medlemmer af FDC. Derudover har de enkelte fagklubber haft en omfattende mødevirksomhed, koncentreret om de enkelte fagklubbers interesseområde, som f.eks. regnskab, organisation, finansiering, EDB, eksport, management og strategisk ledelse og planlægning. Gennem de studerendes egen »Stud. merc. fagklub« er bl.a. udgivet bladet »Stud. Merc.«.

Social-økonomisk arbejde

FDC er i kontakt med Finansministeriet med henblik på forhandlinger om en generel overenskomst for civiløkonomer i staten med H. A.- og H. D.-eksamen.

Stillingsrådgivningen har givet tilfredsstillende resultater og vil blive udbygget for derigennem at bidrage aktivt til at begrænse den i forvejen beskedne ledighed blandt civiløkonomer. Med samme formål fortsætter FDC sit arbejde på at *udbrede kendskabet til civiløkonom-uddannelserne* i dansk erhvervsliv. På kraftig opfordring på alle FDC's afdelings-generalforsamlinger i september besluttede repræsentantskabet i slutningen af oktober 1977 at søge statsanerkendelse for *civiløkonomernes egen arbejdsløshedskasse*. Statsanerkendelsen ventes at træde i kraft i begyndelsen af 1978.

Publikationer

Foruden de periodiske tidsskrifter har FDC i 1976/77 udgivet følgende: Civiløkonomernes bidrag til begrænsning af arbejdsledigheden i Danmark, Per Grøholt: Erhvervslivets samfundsansvar samt Civiløkonomernes håndbog 1977 med medlemsfortegnelse.

FDC's formand: Marketingdirektør Vagn Mørup H. D.

FDC's direktør: Cand. merc. Børge Rasmussen

FDC's adresse: Børsen, indgang B, Slotsholmsgade, 1216 København K.
Telefon (01) 14 90 45.

E. AFSÆTNINGSØKONOMISK KLUB (HD KLUBBEN)

Bestyrelsen for Afsætningsøkonomisk Klub:

Formand: Underdirektør Ove Juel Olsson H. D.; næstformand: Konsulent Claus Frausing H. D.; kasserer: Marketingchef Per Anders Fossum H. D.; sekretær: Reklamechef, cand. merc. Svend-Erik Saxov; årgangsrepræsentant: Jo Lyager H. D.; adm. direktør, cand. merc. Peter Bülow Lehnby; adjunkt, cand. merc. Stig Ingebrigtsen; afdelingsleder Kirsten Nielsen H. D.

Pr. 1.9.1976 havde klubben 1050 medlemmer, en stigning på 25 i forhold til sidste år. 25 udmeldelser + 40-50 indmeldelser.

Foreningsårets første møde var andespillet, som blev holdt i Jægerhuset den 10.12.1976. Der var et pænt fremmøde og som sædvanlig overdådigt mange præmier – takket være klubbens mange venner, tak til vennerne. Klubbens mangeårige sekretær havde arrangeret det – noget af det – afleverede til formanden de dybfrosne ænder på Kongevejen – han var selv forhindret i at komme.

I øvrigt klarede Erik Ryge opråbning, underholdning og præmieuddeling på mesterlig facon – dette takker Bestyrelsen for. Restauratøren var knap så begejstret, idet han syntes at spillet trak for længe ud – og omsætningen gik tilsvarende ned. Efterspørgslen er således påvirket af mange ting – og den havde han ikke tænkt på.

I februar blev afholdt 2 seminarer: 1) Opfølgning for deltagerne i »Det Strategibevindste Salg« (oprindeligt deltog 60). Kurset blev afholdt på Schæfergården i Gentofte og der deltog i alt 18. 2) Den 23.2.1977 blev afholdt et miniseminar under ledelse af Jagdish N. Sheth. Emnet var »New trends in American Marketing Theory«. Seminaret varede fra kl. 14.00 til kl. 18.00 og tilslutningen var god. Bagefter var der arrangeret middag.

Det største arrangement i dette foreningsår blev dimittendfesten – takket være »Nostalgieker-gruppen« men også Bestyrelsen (Vagn Andersen, Kjeld Bundgård, Børge Ras-

mussen og Erik Ryge) blev det en fantastisk fest med rekorddeltagelse. – Antal ca. 170, som alligevel er få.

Der var så sandelig også alt, hvad hjertet kunne begære – gode taler, god musik, masser af mad og drikke, gaver/præmier, dans og dejlige festklædte damer – og p.g.a. en enestående skiltesalgsindsats – til en rimelig håndfuld mønter – udviklingen i regnskabet kommer vi til.

Klubbens opmuntringspris – i år kr. 1.000,- blev i år ved festen overrakt til Per Emil Nielsen for en særlig god 4-ugers opgave.

Dette var hovedaktiviteterne – men herudover kører

Lønstatistik

AØK-klubnyt/Nyt fra Institut for AØ

Stillingsformidling (Bent Poulsen).

Som noget nyt – en lille ting – har vi et samarbejde med Udenrigshandelsklubben – (på hinandens mailing-liste).

Inden jeg slutter denne beretning – idet ingen store ændringer har fundet sted i året der gik – vil jeg sige tak til Instituttet, kolleger i Bestyrelsen samt de medlemmer, vi har kunnet trække på.

F. FORSIKRINGSKLUBBEN

(Forsikringsteoretisk Studieklub)

blev stiftet 23. april 1926 af studerende ved Forsikringshøjskolen med det formål »at fremme interessen for teoretiske og praktiske forsikrings spørgsmål og at virke for god kollegial forståelse mellem medlemmerne«.

Formand: Oplysningskonsulent Jes Christiansen, tlf. (01) 13 75 55.

Forsikringsklubben har ca. 1100 medlemmer, der i den forløbne periode har fået tilbudt en række mødeemner af såvel forsikringsteknisk som af mere generel art, f.eks.: »Opsparing via livsforsikring eller bank«, »Dørsalg og forsikring«, »Hvordan gør vi hovedkontorpersonalet mere salgs- og serviceminded?« m.fl.

Der har endvidere været afholdt et klubting under emnet: »Tarifforeninger – ja eller nej« samt to forelæsninger om jobrotation og den interne uddannelse«.

G. CAND. MERC. FORENINGEN

Foreningen er stiftet den 23. april 1960, og dens formål er at varetage medlemmernes fælles interesser.

Ved afholdelse af møder m.v. tilstræbes det at orientere om udviklingen inden for erhvervsøkonomiens teori og praksis, samt fremme et godt kollegialt forhold mellem cand. merc.-dimittender.

Som ordinært medlem optages enhver, der har bestået eksamen som cand. merc. Juniormedlemskab kan opnås efter indskrivning på cand. merc.-studiet.

Foreningen er fra 1975 indgået som »Fagklub i FDC«.

Formand: Direktør S. L. Lauritzen.

Sekretariat: Fælles med FDC, tlf. (01) 14 90 45.

H. LIC. MERC. KLUBBEN

blev stiftet 28. november 1952 med det formål at samle de handelsvidenskabelige licentiater til samvirke om fælles faglige interesser.

Formand: Direktør, lic. merc. Torben Carlsson.

I. ERHVERVSSPROGLIGT FORBUND (HAK)

HAK/handelshøjskolernes korrespondentsammenslutning/Erhvervsprogligt forbund blev stiftet 1970 og er siden 1975 fagforbund for handelshøjskolernes dimittender med erhvervsproglig prøve og erhvervsproglig korrespondenteksamen i ét eller flere sprog, erhvervsproglig diplomprøve og erhvervsproglig afgangseksamen.

Forbundets formål er på partipolitisk neutralt grundlag at varetage medlemmernes faglige, økonomiske, sociale og uddannelsesmæssige interesser.

Forbundets medlemstal var pr. juli 1977 vokset til 1.518 medlemmer hvoraf 1.105 erhvervsaktive.

Pr. 1. april 1977 etablerede Forbundet i samarbejde med Kristelig Arbejdsløshedskasse i Danmark (statsanerkendt) Korrespondenternes Afdeling, hvori pr. juli 1977 1.084 medlemmer var arbejdsløshedssikrede. Korrespondenternes Afdeling udgør en selvstændig afdeling under hovedkassen med forbundsformand, erhvervsproglig korrespondent Lis Knudsen, Erhvervsprogligt Forbund som afdelingsformand og erhvervsproglig korrespondent Rita Skov som kasserer og daglig leder. Afdelingsadministrationens adresse er:

Korrespondenternes Afdeling

Præstevænget 12, Vejerslev, 8881 Thorsø.

Telefon (06) 18 17 45.

Forbundet udgiver medlemsbladet Korrespondenten, som udkommer hver 3. uge med 15 numre pr. årgang. Korrespondenten er Danmarks største erhvervsproglige fagblad og bringer faglige artikler, meddelelser om møder og kurser, orientering om arbejdsretlige forhold, orientering om arbejdsløshedssikringsforhold, stillingsannoncer m.m.

Forbundet har som tidligere gennemført faglige medlemsmøder samt genopfriskningskurser for medlemmer inden for en række af de erhvervsproglige studiers fag. Desuden har Forbundet gennemført erhvervsorienterende møder for de erhvervsproglige studerende ved samtlige handelshøjskoler og handelshøjskoleafdelinger.

Forbundet havde pr. juli 1977 efter 1977-afgangsholdenes overgang til aktivt medlemskab 272 studentermedlemmer. Studentermedlemmerne vælger ved hver handelshøjskole og handelshøjskoleafdeling studenterrepræsentanter af deres midte.

Med udgangen af 1976 trak handelsfaglærer, erhvervsproglig korrespondent Hanne Nielsen sig tilbage fra formandsposten og Lis Knudsen valgtes til forbundsformand.

Erhvervsprogligt Forbunds sekretariatsadresse er:

Erhvervsprogligt Forbund

Badstuestræde 9, 1209 København K.

Telefon (01) 14 34 44.

J. DANMARKS JURIST- OG ØKONOMFORBUND (DJØF)

I Danmarks Jurist- og Økonomforbund (DJØF) optages enhver, som har bestået eksa-

men som cand. jur., cand. polit., cand. oecon., cand. scient. oecon., cand. scient. adm., cand. tech. soc., cand. scient. soc., mag. soc., cand. rer. soc., cand. samf., cand. merc. og lic. merc. samt enhver, der er tilmeldt et studium, der kan afsluttes med en af disse eksaminer.

Studertermedlemmerne af DJØF er organiseret i en selvstændig forbundsafdeling, Stud. Samf. Foreningen (SSF), der varetager de studerendes økonomiske, sociale og faglige interesser.

DJØF udsender til studentermedlemmerne *tidsskrifterne* »Juristen & Økonomen« og »Stud. Samf.«, der er skrevet specielt for studerende.

SSF administrerer for studentermedlemmerne en *praktikantordning* i sommerferien. Studerende har herved en mulighed for i studietiden at opnå beskæftigelse i ministerier, direktorater, dommer- og politikontorer, advokatkontorer samt i erhvervsvirksomheder og organisationer.

I forbindelse med kandidateksamen afholder DJØF *erhvervsvejledningsmøder*. Forbundet har udarbejdet en erhvervsvejledningspjece, som udleveres til studentermedlemmerne.

DJØF yder *tilskud* til studenterklubber m.v.

DJØF har oprettet en *arbejdsledeshedskasse* med henblik på at afbøde de væsentligste økonomiske konsekvenser af arbejdsledighed. Kontingentet til kassen betales af forbundets kandidatmedlemmer.

DJØF forhandler *overenskomst om løn- og ansættelsesforhold* for forbundets medlemmer. I tilknytning hertil administreres Juristernes og Økonomernes Pensionskasse, der sikrer medlemmernes *pensionsforhold*. Pensionskassen har erhvervet en række *beboelsejendomme*, hvis lejligheder udlejes til medlemmerne efter anciennitet. En del af lejlighederne stilles dog til rådighed for studentermedlemmerne.

DJØF's efteruddannelse afholder en række kurser hvert semester for at sikre medlemmernes *efteruddannelse*.

Juristforbundets Forlag udgiver en overvejende del af de *juridiske lærebøger* samt en række håndbøger. Forlagets bøger sælges til medlemmerne til særlig *favørpris* ved bestilling eller køb direkte i Forlagets Boglade, Gothersgade 133, 1123 København K. Bogfortegnelse kan rekvireres. Forlaget har endvidere oprettet Samfundsvidenskabeligt Forlag med henblik på udgivelse af *økonomisk litteratur*.

Kontingentet for studenter er for tiden 160 kr. pr. år. Studenter, der indmelder sig i efteråret, er kontingentfri indtil 1. januar 1978. Stud. merc.'er tilbydes medlemskab for halvdelen af det ordinære studenterkontingent.

DJØF ledes af et repræsentantskab og en hovedbestyrelse, hvori også *de studerende er repræsenteret*. Studenterne er endvidere repræsenteret i Overenskomstforeningen og bestyrelsen for Juristforbundets Forlag (Samfundsvidenskabeligt Forlag).

Indmeldelse i Danmarks Jurist- og Økonomforbund kan ske ved skriftlig henvendelse til Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Gothersgade 133, 1123 København K.

K. DM-SEKTION XXIII/HANDELHØJSKOLERNE

Sektionen varetager medlemmernes lokale interesser med hensyn til løn- og arbejdsforhold og arbejder på at styrke sammenholdet mellem enkelte medlemmer og grupper af medlemmer. Sektionen har til opgave at være bindeled mellem medlemmerne og DM.

Sektionsbestyrelsen udgøres for Københavns vedkommende af:

lektor Vagn Sandberg (formand)

lektor Karen Stetting

lektor H. P. Jørgensen

kandidatstipendiat Bente Horneman.

Handelshøjskolen i Århus vælger 2 medlemmer og Handelshøjskoleafdelingen i Odense 1 medlem til bestyrelsen.

L. UDENRIGSHANDELSKLUBBEN

Udenrigshandelsklubben (UHK) blev stiftet 16. september 1975 med det formål at fungere som et forum for erfaringsudveksling og faglige drøftelser for dimittender i udenrigshandel. Udenrigshandelsklubben har ca. 200 medlemmer og har i det forløbne beretningsår blandt andet gennemført tema-møder vedrørende EF og officiel eksportfremme samt virksomhedsbesøg hos Burmeister & Wain A/S og Plumrose. Formand for Udenrigshandelsklubben er direktør Bent Husby H.D., telefon (01) 14 36 00/(01) 34 17 41.

